Τό σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Ὁ παπποῦς τούς φέρνει ὡραῖες
ψάθες μέ χρωματιστές κορδέλλες,
πού γράφουν:
ΠΙΝΔΟΣ ΚΟΡΥΤΣΑ ΡΟΥΠΕΛ

Ὁ παπποῦς τούς φέρνει ὡραῖες
ψάθες μέ χρωματιστές κορδέλλες,
πού γράφουν:
ΠΙΝΔΟΣ ΚΟΡΥΤΣΑ ΡΟΥΠΕΛ

ΡΟΥΠΕΛ

Αθ. Παπαθανασόπουλος
Περίστα

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ ΑΘΗΝ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 90 (18)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Β. Ἰωσηφίδης (Ζηρό), μὲ ἐρωτᾶ: «Πότε ἐκτίσθη τὸ γεφύρι τῆς Ἄρτας;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Αἱ ὑπάρχουσαι πληροφορίαι διὰ τὸ κτίσιμο τοῦ γεφυριοῦ τῆς Ἄρτας δὲν συμφωνοῦν. Κατὰ τὸν χρονογράφον τῆς Ἠπείρου ἡ γέφυρα εἶναι κτῖσμα τῶν πρὸ Χριστοῦ Ρωμαϊκῶν χρόνων. Σύμφωνα ὅμως μὲ τὰς παραδόσεις, τὸ γεφύρι ἐκτίσθη ὅταν ἡ Ἄρτα ἦταν πρωτεύουσα τοῦ δεσποτάτου τῆς Ἠπείρου καὶ ἀπὸ τὸ δεσπότη Μιχαὴλ τὸν Β' (1236 - 1271). Ἀναφέρονται ὡστόσο καὶ ἄλλες χρονολογίες διὰ τὸ κτίσιμο τοῦ γεφυριοῦ. Κατ' ἄλλους τὸ γεφύρι κτίσθηκε στὰ 1602 καὶ κατ' ἄλλους στὰ 1609.

Ἡ Γεωργία Κ. Φραντζόλα, μὲ ἐρωτᾶ: Ἡ σημαία μας τῆς θαλάσσης ἔχει ἐννέα ταινίες. Πέντε χρῶμα μπλὲ καὶ 4 ἄσπρες. Τί συμβολίζουν οἱ ἐννέα ταινίες;».

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δὲν συμβολίζουν τίποτε ἀπολύτως. Ἠθέλησαν κάποτε νὰ εἴπουν ὅτι συμβολίζουν τὰς ἐννέα Μούσας. Τὸ ἀκριβὲς εἶναι ὅτι ὅταν τὸ ἐκτελεστικὸν ἐπεμελήθη τοῦ σχηματισμοῦ τῆς σημαίας καὶ ἐξέδωσε διὰ τοῦ προέδρου της τὴν ὑπ' ἀριθ. 540 15)3)1822 ἀπόφασίν του περὶ τοῦ σχήματος τῶν σημαιῶν δὲν ἠθέλησε τίποτε νὰ συμβολίσῃ.

Ὁ Ἄγγελος Ἀλεβῖζος μὲ ἐρωτᾶ: «Τί θὰ ποῦν τὰ ἀρχικὰ τοῦ ΝΑΤΟ;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Εἶναι ἀρχικὰ τῶν ἀγγλικῶν λέξεων: NORTH ATLANTIC TREATY ORGANIZATION καὶ σημαίνει σὲ πιστὴ μετάφραση «Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου ὀργάνωσις».

Ὁ Εὐάγγελος Τσιλιμάγκος μὲ ἐρωτᾶ: «Γιατί ὁ Γκούρας σκότωσε τὸν Ὀδυσσέα Ἀνδροῦτσο;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Δυστυχῶς οἱ Ἕλληνες ποὺ εἶναι ἱκανοὶ νὰ κάνουν μεγάλα κατορθώματα, γιὰ τὰ ὁποῖα τοὺς θαυμάζει ὅλος ὁ κόσμος, ἔχουν καὶ τὴν κακὴν τύχην νὰ μαλώνουν. Ἔτσι καὶ οἱ δύο αὐτοὶ ἄνδρες, ποὺ στὴν ἀρχὴ συνεργάσθηκαν ἐναντίον τῶν Τούρκων, ἐμάλωσαν, ἀλληλομισήθηκαν μὲ τὰ δυσάρεστα αὐτὰ ἀποτελέσματα.

Ἂς εὐχηθοῦμε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς προφυλάει ἀπὸ τὸ κακὸ αὐτό, τοῦ ἀλληλοφαγώματος ποὺ τόσες φορὲς ἔχει χωρίσει τοὺς Ἕλληνες καὶ ἔχει δημιουργήσει συμφορὲς στὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Θρακιώτης μὲ ἐρωτᾶ: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὅταν οὐρλιάζῃ ὁ σκύλος προμηνάει τὸ κακό;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Τὸ θέμα εἶναι κάπως ἀλλοιώτικο. Δηλαδή. Δὲν προμηνάει κακὸ τὸ οὔρλιασμα τοῦ σκύλου. Πολλὲς φορὲς ὅμως ὁ σκύλος ἀντιλαμβάνεται ἢ κάποιο κίνδυνο ποὺ πλησιάζει ἢ ἕνα σεισμὸ ποὺ σὲ λίγο πρόκειται νὰ γίνῃ αἰσθητός. Καὶ τότε οὐρλιάζει. Σὲ ἐκλείψεις ἡλίου οἱ σκύλοι οὐρλιάζουν. Δὲν σημαίνει ὅμως ὅτι ὅταν οὐρλιάζῃ ὁ σκῦλος θὰ συμβῇ ἀπαραίτητα καὶ κακό.

Ὁ Λάκης Γκονόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Ποῖον τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἀνατολικὸν ζήτημα λέγεται τὸ σύνολο τῶν προβλημάτων τῆς Ἀνατολῆς ποὺ δημιουργήθηκαν ἐξαιτίας τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Τούρκων στὶς Ἀνατολικὲς ἀκτὲς τῆς Μεσογείου καὶ τῆς ἀντίδρασης τῶν ὑποδούλων ἐθνῶν στοὺς Τούρκους. Ἀκόμα τὰ προβλήματα ποὺ δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὴν προσπάθεια τῶν Μεγάλων Δυνάμεων νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν κατάσταση αὐτή. Τὸ ζήτημα ἔφτασε στὴν κρισιμώτερη καμπή του στὰ 1774, ὅταν ἡ Ρωσσία ἐγκαταστάθηκε στὶς ἀκτὲς τοῦ Εὐξείνου καὶ ἔκαμε ἐμφανῆ τὴν πρόθεσή της νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τοῦ προστάτη τῶν ραγιάδων μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρεμβαίνῃ στὰ ἐσωτερικὰ τῆς Τουρκίας.

Ὁ Τηλέμαχος Μπίμπος μὲ ἐρωτᾶ: «Πόσον πληθυσμὸν εἶχεν ὅλος ὁ κόσμος κατὰ τὸ 1952;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὁ πληθυσμὸς τῆς Γῆς κατὰ τὸ 1952 ἦταν: 2.406.358.577. Στὰ 1945 ἦταν γύρω στὰ 2.200.000.000 καὶ στὰ 1940 γύρω στὰ 2.100.000.000.

Ὁ Γεώργιος Μουταφτσῆς μὲ ἐρωτᾶ: «Ὑπάρχει ζωὴ στὸν πλανήτη Ἄρη;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὅλες οἱ ὑπάρχουσες ἐνδείξεις συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς ἰδέας ὅτι ὑπάρχει ζωὴ εἰς τὸν πλανήτην Ἄρην. Δὲν ὑπάρχουν ὅμως ἀποδείξεις.

Ὁ Ἀνδρέας Παπαλαζάρου μὲ ἐρωτᾶ: «Πότε καὶ ποῖος ἔφτιασε τὴν πρώτη γραφομηχανή;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Στὰ 1773 ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς Ἐρρῖκος Μὶλλ ἔλαβε δίπλωμα εὑρεσιτεχνίας γιὰ ἕνα τεχνικὸ μηχάνημα μὲ τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ καταφέρνῃ «τὴν ἐκτύπωση ἢ γραφὴ γραμμάτων ἁπλῶν ἢ διαδοχικῶν ὅπως στὴ γραφή». Στὸν 19ον αἰῶνα ἡ γραφομηχανὴ τελειοποιήθηκε. Στὰ 1867 ἀπὸ τὸ Χριστόφορο Σολὲς καὶ στὰ 1873 ἀπὸ τὸν Ρέμινγκτον.

Ὁ Χρυσόστομος Σμαρόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Ἀπὸ ποῦ πήραμε τὸ ἔθιμο τοῦ Καρναβαλιοῦ;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἀσφαλῶς τὸ Καρναβάλι εἶναι κατάλιπο παλαιῶν ἐθίμων καὶ ἑορτῶν: Σατουρνάλια, Κρόνια, Διονύσια, Παναθήναια. Εἰς τὰς ἑορτὰς αὐτὰς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων πρέπει νὰ ἀναζητήσουμε τὴν ἀρχὴ τῶν Καρναβαλιῶν.

Ὁ Χρυσόστομος Σμαρόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ Ταρταρικὴ καὶ ἡ Αἰθιοπικὴ γλῶσσα ἔχουν 202 γράμματα;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ὄχι. Δὲν ἔχουν τόσα γράμματα: Σοῦ δίδω ἐδῶ μερικοὺς ἐνδιαφέροντας ἀριθμούς: Τὸ Ἀγγλικὸ ἀλφάβητο ἔχει 26 γράμματα, τὸ Ἀλβανικὸ 33, τὸ Γαλλικὸ 25, τὸ Γερμανικὸ 26, τὸ Δανονορβηγικὸ 27, τὸ Ἱσπανικὸ 29, τὸ Ἰταλικὸ 22, τὸ Οὑγγρικὸ 38, τὸ Πολωνικὸ 45, τὸ Ρουνικὸ (τευτωνικὸ) 24, τὸ Ρωσσικὸ 36. Καὶ αὐτὰ γιὰ τὶς Εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες. Οἱ ἀνατολικὲς γλῶσσες ἔχουν ἀρκετὰ γράμματα. Ἔτσι ἡ Αἰθιοπικὴ 26 καὶ 7 πρόσθετα ἀμχαρικὰ γράμματα, Ἀρμενικὴ 38, Θιβετιανικὴ 35, Ἰνδοστανικὴ 35, Περσικὴ 32, Σανσκριτικὴ 49, Τελουγικὴ 48 καὶ Τουρκικὴ 31.

Ὁ Κωνσταντῖνος Κωστόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Τί καλεῖται μετεμψύχωσις;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ μετεμψύχωση εἶναι δόγμα ὡρισμένων παλαιῶν θρησκειῶν οἱ ὁποῖες πιστεύουν ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ζῇ μετὰ τὸν θάνατο τοῦ σώματος, εἰσέρχεται εἰς ἄλλα σώματα ἀνθρώπων καὶ ζώων. Ἡ ψυχὴ δηλαδὴ ἀλλάζει διαρκῶς σῶμα ἀλλὰ ζῇ αἰωνίως. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν παραδέχεται τὴν μετεμψύχωση.

Ὁ Ἀνδρέας Μεντζελόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Γιατί οἱ ἱερεῖς φοροῦν μαῦρα ράσα;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ ἐκκλησία ἐπιβάλλει τὸ μαῦρον ράσον διότι διὰ τοῦ χρώματος αὐτοῦ ἐζήτησε νὰ δώσῃ στὴν περιβολὴ τῶν κληρικῶν τὸν χαρακτῆρα τοῦ σοβαροῦ καὶ σεμνοῦ καὶ νὰ ἀντιτάξῃ τὴν περιβολὴν τῶν λειτουργῶν της «πρὸς τὰς κοσμικὰς περιφανεῖς ἐσθῆτας, ὑφαντῶν περιεργίᾳ πεποικιλμένας».

Ὁ Ἀρχιπεννομάχος μὲ ἐρωτᾶ: «Ποῖος Ρωμαῖος Αὐτοκράτωρ ἐβασίλευε κατὰ τὴν σταύρωσιν τοῦ Χριστοῦ;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ σταύρωση τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγινε ἐπὶ αὐτοκράτορος τῶν Ρωμαίων Τιβερίου ποὺ ἀνέβηκε στὸ θρόνο τὸ 14 μ. Χ. καὶ δολοφονήθηκε στὰ 37 μ. Χ.

Ὁ Λουκᾶς Ντερέκας μὲ ἐρωτᾶ: «Εἶναι ἐξηκριβωμένον ὅτι στὴ γῆ ὑπάρχει ζωὴ ἐδῶ καὶ 1 ½ δισεκατομμύρια χρόνια;»

Ἀ π ά ν τ η σ η: Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ συμπέρασμα τῶν ἐπιστημόνων, ἀπὸ τὶς μελέτες τῶν διαφόρων ἀπολιθωμάτων τὰ ὁποῖα εὑρίσκουν. Φυσικὰ αὐτὰ εἶναι ὑπολογισμοὶ εἰς τοὺς ὁποίους δὲν καταλήγουν μὲ μαθηματικὴ ἀκρίβεια.

ἀπὸ τὴν ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Ὁ Ὕπνος καὶ τὰ Ὄνειρα

Ἡ Τασία εἶχε δεῖ ἕνα περίεργο ὄνειρο. Ἦταν λέει σ' ἕνα ὄμορφο, πλούσιο καὶ μαγικὸ περιβόλι... Κάτι δέντρα μὲ καρποὺς ὄμορφους καὶ λαχταριστούς... Κάτι κληματαριές, ποὺ ἀπὸ κάθε μιὰ κρέμονταν μύρια ὁλόχρυσα σταφύλια ποὺ λὲς καὶ λαμποκοποῦσαν μέσα στὸν ἥλιο. Καὶ ἐκεῖ ποὺ πῆγε ν' ἁπλώση τὸ χέρι της νὰ κόψη ἕνα τσαμπί, ὅλη ἡ κληματαριὰ σηκώθηκε καὶ πῆγε τρία τέσσερα μέτρα πιὸ ψηλά, καὶ ἔπειτα δέκα σταφύλια εἶχαν πάρει τὴ μορφὴ ἄλλα ἀγγελουδιῶν, ἄλλα μαιμούδων, ποὺ τὰ πρῶτα τῆς χαμογελοῦσαν μὲ καλωσύνη καὶ τὰ ἄλλα την κοροΐδευαν μὲ πολὺ ἀπρέπεια καὶ ξετσιπωσιά!

Καὶ ἀφοῦ διηγήθηκε τ' ὄνειρό της ἤθελε σώνει καλὰ νὰ τῆς τὸ ἐξηγήση ὁ παπποὺς της...

Ὁ Γιῶργος καθισμένος διάβαζε δίπλα στὸν παππού του ἕνα κεφάλαιο ἀπὸ τὴν παλιὰ διαθήκη, καὶ φαινόταν πὼς δὲν πρόσεχε τὴ διήγηση τῆς ἀδελφῆς του. Σήκωσε ὡστόσο τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ βιβλίο καὶ γέλασε...

—Ὅποιος πεινάει, στὸν ὕπνο του καρβέλια βλέπει, τῆς εἶπε κοροϊδευτικά... Δὲν ἔφαγες καλὰ χθὲς βράδυ καὶ τὴ νύχτα θὰ πιθυμοῦσες... φρουτοφαγία.

— Γιὰ κύττα τον, ἔκαμε ἡ Τασία. Λὲς καὶ εἶναι ἐκεῖνο τὸ μαϊμουδάκι ποὺ εἶδα στὸν ὕπνο μου καὶ μὲ πείραζε βγάζοντας τὴ γλωσσίτσα του καὶ σουφρώνοντας ὅλη του τὴ μουσούδα... Βλέπετε λοιπὸν ποὺ ἐπαλήθευσε κιόλας τ' ὄνειρό μου;

Γέλασαν ὅλοι κι' ὁ παπποὺς ποὺ ἄκουγε προσεκτικὸς πῆρε τώρα τὸ λόγο!

— Μὴν πιστεύετε παιδιά μου στὰ ὄνειρα καὶ μὴν τοὺς δίδετε τὴν παραμικρὴ σημασία. Ἀπὸ τὴν πεῖρα ἔχει ἀποδειχτῆ πὼς τὰ ὄνειρα οὔτε προφητικὰ εἶναι οὔτε καὶ μποροῦν ποτέ τους νὰ σταθοῦν στὴ λογική. Ὑπάρχουν, βέβαια, περιπτώσεις — ἐλάχιστες — ποὺ ὡρισμένοι ἄνθρωποι παθαίνουν ἐκεῖνο ποὺ οἱ ἐρευνητὲς τῶν ψυχικῶν φαινομένων λένε τηλεπάθεια: Βλέπουν στὸν ὕπνο τους π. χ. μιὰ σκηνὴ ποὺ συμβαίνει χιλιόμετρα μακρυά τους. Μὰ κι' αὐτὰ — ἀναφέρονται τέτοια στὴν ἱστορία — εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς ἀνεξέλεγκτα καὶ ἴσως παραποιημένα.

Ἐκεῖνο ποὺ μπορῶ νὰ πῶ στὴν περίπτωση τῆς Τασίας εἶναι πὼς ἕνα μόνο καλὸ ὑπάρχει σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία: Τὰ χρυσὰ σταφύλια τῆς ξωτικῆς αὐλῆς καὶ «ὀνειρώδους» κληματαριᾶς ποὺ λαμποκοποῦσαν στὸν ἥλιο, ἦτανε ὄνειρο θερινῆς νυκτός...

—Γιατί τότε παπποῦ, ρώτησε ὁ Κωστάκης οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι πίστευαν στὰ ὄνειρα;

— Δὲν ἔχει σημασία παιδί μου, ἀπάντησε ὁλοπρόθυμα ὁ παπποὺς τὸ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι πίστευαν στὰ ὄνειρα. Πίστευαν καὶ σὲ τόσα ἄλλα πράγματα ποὺ ἀργότερα ἡ ἐπιστήμη τὰ ἀπέδειξε σφαλερά. Ὡστόσο ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς οἱ πρόγονοί μας ἔδιναν σημασία στὰ ὄνειρα καὶ τὰ εἶχαν προσωποποιήσει σὰν μαντατοφόρους τοῦ ὕπνου. Ἡ μυθολογία ἀσχολεῖται ἀρκετὰ μὲ τὸν ὕπνο καὶ πιὸ πολὺ μὲ τὰ ὄνειρα.

—Μὰ δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ τίποτα, παρατήρησε τώρα γελαστὴ ἡ Τασία, καὶ νὰ μὴν καταλήξουμε στὴ μυθολογία...

— Καὶ ξέρεις τὸ γιατί; ρώτησε ὁ παππούς.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη ἀπάντηση πρόσθεσε:

—Γιατί, οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἄφηκαν καμμιὰ φυσικὴ ἐκδήλωση, κανένα φαινόμενο ποὺ νὰ μὴν τὸ θεοποιήσουν καὶ νὰ τὸ περιβάλλουν μὲ κάποιο μῦθο!

Ὁ Ὕπνος ἦταν γιὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτός. Μὰ ἐπειδὴ ἕνα ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα τῶν μυθογράφων μας εἶναι...

— Νὰ μὴν συμφωνοῦν γιὰ τὴν καταγωγὴ των ἡρώων τους... διέκοψε ὁ Γιῶργος.

—...Τὸ βρῆκες ἀκριβῶς, εἶπε χαμογελαστὸς ὁ παπποὺς. Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν συμφωνοῦν λέγεται πὼς ὁ Ὕπνος ἦταν γιος μονο τῆς Νυκτὸς καὶ τῆς Ἀστραίας. Καὶ ὅτι ἡ Νύκτα ἦταν μόνο ἡ τροφός του.

Ὁ Ὕπνος λοιπὸν εἶχε ἀπὸ τὸ Δία ἀναλάβει ἕνα σπουδαῖο ἔργο! Νὰ φροντίζη γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν ἀνθρώπων μέσα σὲ μιὰ ἀπόλυτη ἡσυχία καὶ σιωπή. Καὶ ἡ ἀνάπαυση αὐτὴ ποὺ τὴν ἔδινε ὁ Ὕπνος δὲν εἶχε οὔτε πόνους, οὔτε φροντίδες οὔτε λύπες οὔτε ἄλλα κακά. Καὶ ὁ Ὕπνος ὅταν ἤθελε ἐπήγαινε ἐλεύθερος καὶ ἀπρόσκλεστος σὲ ὅλους. Καὶ ἦταν τόσο ἰσχυρὸς προικισμένος μὲ ἀπεριόριστη δύναμη, ποὺ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ ἀντισταθῆ.

Γιὰ τοῦτο καὶ ὁ Ὅμηρος λέει τὸν Ὕπνο «ἄνακτα πάντων τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων». Καὶ ξέρουμε πὼς τὸ ἄναξ-ἄνακτος προέρχεται ἀπὸ τὸ ρῆμα ἀνάσσω ποὺ σημαίνει βασιλεύω, κυβερνῶ.

Μόνο στὸ Δία ὁ Ὕπνος δὲν ἐρχόταν ἀκάλεστος. Κοντὰ στὸν θεὸ αὐτὸ δὲν εἶχε ... εἴσοδο ἐλευθέρα. Ἔτρεχε πρὸς τὸν πατέρα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅταν αὐτὸς τὸν ἔκραζε. Καὶ κάποτε ποὺ ὁ Ὕπνος πῆγε στὸ Δία ἀπροσκάλεστος, βρῆκε ἀρκετὰ ἄσχημη ὑποδοχή. Θύμωσε τόσο ὁ κυρίαρχος τοῦ Ὀλύμπου ποὺ ἅρπαξε τὸν Ὕπνο ἀπὸ τὸν σβέρκο καὶ ἑτοιμαζόταν νὰ τὸν ἐκσφενδονίση στὴ θάλασσα.

Καὶ θὰ πνιγόταν, ἂν δὲν ἐρχόταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ Νύχτα καὶ μὲ τὴν ἐμφάνισή της ὁ Δίας θυμήθηκε τί κακὸ θὰ μποροῦσε νὰ γίνη στὸν κόσμο ἂν ἐξαφάνιζε τὸ μόνο θεὸ ποὺ δίνει τὴν ἀνάπαυση σ' ὅλα τὰ πλάσματα...

Καὶ θὰ εἶναι ἴσως γνωστὸς σὲ ὅλους ὁ μῦθος ποὺ διηγεῖται ὁ Ὅμηρος καὶ ἄλλοι ποιηταὶ τῆς ἀρχαιότητος.

—Θὰ μᾶς τὸν πῆτε, τὸν μῦθο αὐτό, εἶπε ἡ Τασία. Ἐγὼ δὲν τὸν ξέρω!

—Οὔτε κι' ἐμεῖς, εἶπαν τὰ ἄλλα ἀδέλφια.

—Ἡ Ἥρα καθὼς ξέρετε, εἶπε ὁ παππούς, ἦταν μὲ τὸ μέρος τῶν Ἑλλήνων. Καὶ ἤθελε μὲ κάθε τρόπο νὰ νικήσουν αὐτοὶ τοὺς Τρωαδίτες.

— Δὲν χώνευε τὸν Πάρι, γιατὶ δὲν τῆς ἔδωσε τὸ μῆλο τῆς Ἔριδος εἶπε ὁ Γιῶργος.

— Εἴτε γι' αὐτὸ εἴτε γιὰ ἄλλους λόγους, ἀπάντησε ὁ παπποὺς, ἡ Ἥρα σὲ κάποια κρίσιμη περίσταση τοῦ πολέμου παρακάλεσε τὸν Ὕπνο νὰ πάη νὰ κλείση τὰ βλέφαρα τοῦ Δία. Ἔτσι οἱ Τρωαδίτες, θὰ ἐστεροῦντο τῆς βοηθείας τοῦ κοιμησμένου θεοῦ καὶ θὰ ἔχαναν τὴν ἀμφίρροπη μάχη...

Ὁ Ὕπνος ὅμως ἀρνήθηκε. Φοβόταν τὴν ὀργὴ τοῦ Δία. Εἶναι νὰ παίζης μὲ τὴν ὀργὴ τοῦ παντοδύναμου Ὀλυμπίου;

Καὶ τότε ἡ Ἥρα τοῦ ὑποσχέθηκε λαγοὺς μὲ πετραχείλια... Τοῦ εἶπε πὼς θὰ τοῦ ἔδινε χρυσὸ θρόνο, ἡφαιστότευκτο, δηλαδὴ φτιασμένο ἀπὸ τὸν Ἥφαιστο, καὶ ἄφθαρτο, δηλαδὴ θρόνο ποὺ τίποτε, οὔτε καὶ ὁ «πανδαμάτωρ» χρόνος, θὰ μποροῦσε νὰ χαλάση. Μὰ τὰ δῶρα αὐτὰ τῆς Ἥρας δὲν ἦταν ἱκανὰ νὰ πείσουν τὸν Ὕπνο νὰ παρουσιαστῆ ἀπρόσκλητος στὸν Δία.

Καὶ μόνο ὅταν ἡ Ἥρα, μὲ τὴν ἄφθαστη πονηριά της, τοῦ ὑποσχέθηκε μὲ ὅρκο πὼς θὰ τοῦ ἔδινε γιὰ γυναῖκα τὴν Πασιθέα, μιὰ δηλαδὴ ἀπὸ τὶς Χάριτες, δέχτηκε νὰ πάη στὸν Ὄλυμπο καὶ ν' ἀποκοιμήση τὸ Δία...

Ὁ Ὕπνος εἶχε, τὰ σκοτεινὰ παλάτια του, στὴ χώρα τῶν Κιμμερίων.

— Καὶ τί ἦταν αὐτοὶ οἱ Κιμμέριοι; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Κιμμέριοι, εἶπε ὁ παπποὺς ἦταν οἱ κάτοικοι τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου. Γύρω στὰ 900 π. Χ. διώχτηκαν ἀπὸ τὴ χώρα τους ἀπὸ τοὺς Σκύθες, πῆγαν στὴ Μικρὴ Ἀσία, μπῆκαν σὰν ἐπιδρομεῖς στὴν Ἀσσυρία (900 - 700 μ. Χ.) καὶ κατόπιν εἰς τὴν Λυδίαν, Ἰωνίαν καὶ Προποντίδα. Ἀλλὰ διώχτηκαν ἀπὸ τὸ βασιλιὰ τῆς Λυδίας Ἀλυάττη, πατέρα τοῦ Κροίσου. Καὶ ἔτσι οἱ Κιμμέριοι ἐγκαταστάθηκαν, κατὰ τὴν παράδοση στὴν Καππαδοκία.

—Καὶ ὁ Κιμμέριος Βόσπορος ποῦ βρισκόταν; παπποῦ, ρώτησε ἡ Τασία. Ἦταν στὴ θέση τοῦ σημερινοῦ Βοσπόρου στὴν Κωνσταντινούπολη;

— Κιμμέριος Βόσπορος εἶναι ἡ χώρα περὶ τὸν πορθμὸν τοῦ Κέρτς. Ὁ πορθμὸς αὐτὸς εἶναι στὴ Ρωσσία καὶ ἑνώνει τὴν Ἀζοφικὴ θάλασσα μὲ τὸν Εὔξεινο Πόντο. Σχηματίζεται μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς χερσονήσου τοῦ Κέρτς (στὴν Κριμαία) καὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς χερσονήσου τοῦ Ταμάν. Ἔχει ὁ πορθμὸς αὐτὸς μῆκος 50 περίπου χιλιομέτρων καὶ ἐλάχιστο ἄνοιγμα 7 χιλιομέτρων.

Στὴν χώρα λοιπὸν αὐτὴ τῶν Κιμμερίων εἶχε ὁ Ὕπνος τὸ παλάτι του ποὺ δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο, ἀπὸ μιὰ βαθειὰ σπηλιὰ ποὺ τὸ ἐσωτερικό της δὲν τὸ ἔβλεπε ποτὲ ὁ ἥλιος.

Κοντὰ στὴ σπηλιὰ τοῦ Ὕπνου ἔτρεχε ὁ ποταμὸς τῆς Λήθης. Τὸ ρεῦμα του ἔπεφτε ἀπὸ κάτι μεγάλες πέτρες καὶ κελάριζε ἢ καλλίτερα ὅπως γράφουν οἱ μυθολογίες «ἐψιθύριζε χαριέστατα»!!

Μπροστὰ στὴν πόρτα τῆς σπηλιᾶς βρισκονταν κάθε λογῆς ἄνθη καὶ χόρτα ὅλο μυρωδιές. Ἡ κατοικία τοῦ Ὕπνου δὲν εἶχε πόρτες...

Καὶ τοῦτο γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ τρίζουν καθὼς θὰ ἀνοιγόκλειναν οἱ πόρτες καὶ τοῦ χαλοῦν τὴν ἡσυχία, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε τόσο πολύ.

Γύρω ἀπὸ τὸν Ὕπνο ζοῦσαν τὰ ὄνειρα. Ὡστόσο ὑπάρχει καὶ ἄλλος μῦθος γιὰ τὴν κατοικία τοῦ Ὕπνου. Λένε δηλαδὴ πὼς ζοῦσε σὲ πολυανθρωποτάτη πόλη ποὺ βρισκόταν σὲ τερπνὴ πεδιάδα, εὐρύχωρη καὶ χαρμόσυνη...

Μὰ ὅσα ὡραῖα διηγήθηκε ὁ παπποὺς στὰ τρία ἀγαπημένα του ἐγγόνια γιὰ τὸν Ὕπνο καὶ τὰ Ὄνειρα θὰ σᾶς τὰ πῶ, πρώτα ὁ Θεός, στὸ ἄλλο φύλλο.

Α. Κ. Μ.

Υ. Γ. Τὸ σημείωμα αὐτὸ ὑπαγορεύθηκε ἀπὸ τὴν ἀνάγκη νὰ δώσω στοὺς φίλους μου ποὺ μὲ ρωτᾶνε γιὰ τὰ ὄνειρα, ὅτι σχετικὸ ὑπάρχει. Σὲ ἕνα ἀκόμη σημείωμα ἢ καὶ σὲ τρίτο ὁ παπποὺς θὰ δώση πολλὲς ἐξηγήσεις καὶ θὰ λύση ἀρκετὲς ἀπορίες τῶν φίλων του.

Ὁ Βασίλειος Γαζῆς μοῦ γράφει: «Οἱ Μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅταν εἶδον τὸν τυφλόν, εἶπαν εἰς τὸν Κύριον: Ποῖος ἡμάρτησεν, αὐτὸς ἢ ἡ γονεῖς του διὰ νὰ γεννηθῆ τυφλός; Καὶ ὁ Κύριος τοὺς εἶπε: Οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ γονεῖς του ἀλλὰ διὰ νὰ φανερωθῆ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Διατί τὸ εἶπαν αὐτὸ οἱ Μαθηταὶ ἐνῶ αὐτὸς εἶχε γεννηθῆ τυφλὸς καὶ δὲν εἶχε ἁμαρτήσει;

Ἀπάντηση: Οἱ ἀσχολούμενοι μὲ τὸν πνευματισμὸ καὶ πιστεύοντες εἰς τὴν μετεμψύχωση προσπαθοῦν νὰ στηριχθοῦν στὴ φράση αὐτὴ τοῦ Εὐαγγελίου γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι οἱ μαθηταὶ ἐρωτοῦν διὰ τὴν προηγουμένην ζωὴν τοῦ τυφλοῦ. Ἡ θρησκεία δὲν παραδέχεται τὸν πνευματισμόν. Ἔτσι ὑποστηρίζεται ὅτι μὲ τὴν φράση του αὐτὴν ὁ Εὐαγγελιστὴς ἠθέλησε νὰ δώση περισσότερη ἔμφαση στὴν ἀπάντηση τοῦ Κυρίου ὅτι ὅλα αὐτὰ ἔγιναν διὰ νὰ φανερωθῆ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Σιμοὺν μὲ ἐρωτᾶ: «Πῶς δημιουργεῖται ὁ ἄνεμος καὶ τί λέγεται Σιμούν;»

Ἀπάντηση: Ὁ ἄνεμος προκαλεῖται κυρίως ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν ἀτμοσφαιρικῶν πιέσεων εἰς γειτονικὰς χώρας. Ἄλλη αἰτία εἶναι ἡ δύναμη ποὺ ἀναπτύσσεται ἀπὸ τὴν περιστροφὴ τῆς γῆς. Ἐπίσης ἀπὸ τὴν διαφορὰν τῶν θερμοκρασιῶν.

Σιμοὺν λέγεται ὁ καυστικὸς ἄνεμος ποὺ πνέει πάνω ἀπὸ τὰς ἐρήμους τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Σηκώνει σύννεφα ἄμμου καὶ τὴν μεταφέρει σὲ μεγάλες ἀποστάσεις.

Ὁ Γερβάσιος Παπαδόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: «Ποιές εἶναι οἱ ἓξ μεγαλείτερες πόλεις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν νέα ἀπογραφή;»

Ἀπάντηση: Ἀθῆναι, Πειραιεύς, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ἡράκλειον, Βόλος.

Ὁ Δημήτριος Στεφανίδης μὲ ἐρωτᾶ: «Ποιός ἀνακάλυψε τὴν Ἀνταρκτικὴ Ἤπειρο;»

Ἀπάντηση: Ὁ Ριχάρδος Μπὲρντ θεωρεῖται ὡς ὁ κυριώτερος ἐξερευνητὴς τῆς Ἀνταρκτίδος. Ἔκαμε πολλὲς ἐξερευνήσεις.

Ὁ Χρῆστος Κορέντης μὲ ἐρωτᾶ: «Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ βρίσκεται ἢ μᾶλλον ποὺ θολώνει σὰν σύννεφο τὸ φεγγάρι, ὅταν εἶναι ξαστεριά; Αὐτὸ μένει πάντα στὸ φεγγάρι;»

Ἀπάντηση: Τὰ φαινόμενα αὐτὰ εἶναι ἀποτελέσματα τῆς πυκνότητος τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ καθαρῶς μετεωρολογικὸν φαινόμενον.

Ὁ Ἀθανάσιος Καπακίδης ἐρωτᾶ: «Πόσα Πατριαρχεῖα ὑπάρχουν καὶ ποιά;»

Ἀπάντηση: Ὑπάρχουν: Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον (ἕδρα Κωνσταντινούπολη), Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, Πατριαρχεῖον Ρωσίας (ἕδρα Μόσχα) καὶ Πατριαρχεῖον Ρουμανίας.

Ὁ Ἰωάννης Δημητρίου μὲ ἐρωτᾶ: «Ποίαν χρονολογίαν ἤκμασε ἡ ἀρχαία Ἡράκλεια, ποῦ εὑρίσκετο αὕτη καὶ ποίους ἀξιόλογους ἄνδρες ἀνέδειξε;»

Ἀπάντηση: Πέντε πόλεις ὑπῆρχαν στὴν ἀρχαιότητα μὲ τὸ ὄνομα Ἡράκλεια: 1) Ἡ Ἡράκλεια μεταξὺ Θερμοπυλῶν καὶ Μαλιακοῦ κόλπου. 2) Πόλη τῆς Λουκανίας στὴν Κάτω Ἰταλία ποὺ ἦταν ἀποικία τῶν Ταραντίνων. Κοντὰ στὴν πόλη αὐτὴ στὰ 280 π.Χ. ὁ Πύρρος νίκησε τοὺς Ρωμαίους. 3) Ἡ τῆς Βιθυνίας, στὸν Πόντο, ποὺ λέγεται γιὰ τοῦτο καὶ Ποντοηράκλεια. Ἡ τὰν ἀποικία τῶν Μεγαρέων ἢ τῶν Μιλησίων. Εἶχε ὑποτάξει τὰ περίχωρά της. Τὸ πολίτευμά της ἦταν ἀριστοκρατικό. Ἡ πόλη αὐτὴ διατηρεῖται μέχρι σήμερα. Ἔχει πάνω ἀπὸ 10.000 κατοίκους. Εἶναι πλουσία χάρη στὰ ἀνθρακωρυχεῖα της. 4) Ἡ τῆς Θράκης στὴν Προποντίδα. Ἦταν κτίσμα τῶν Σαμίων, ἀρχαιότερα δὲ ἐλέγετο καὶ Πέρινθος. Ἡ Ἡράκλεια αὐτὴ τῆς Θράκης ἦταν ἕδρα μιᾶς ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐπισκοπὲς καὶ κατόπιν μητροπόλεις εἰς τὴν ὁποίαν ὑπαγόταν καὶ τὸ Βυζάντιο! Γιὰ τὸν λόγο ἀκριβῶς αὐτὸ ἐξακολουθεῖ καὶ τὸ ἔθιμο ὁ μητροπολίτης Ἡρακλείας νὰ δίνη τὴν ποιμαντορικὴ ράβδο στὸν ἐκλεγόμενο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη Κων)πόλεως. Στὴ θέση τῆς παλαιας Ἡρακλειας εὑρίσκεται τώρα μικρὴ κωμόπολη μὲ τὸ τουρκικὸ ὄνομα Βουγιοὺκ Ἐρεγλί. Ἕδρα τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας εἶναι ἡ Ραιδεστὸς καὶ 5) ἡ τῆς Ἀρχαίας Μακεδονίας βορείως τοῦ Μοναστηρίου, ποὺ ὠνομάσθηκε ἀργότερα Πελαγονία. Ποιᾶς Ἡρακλείας ἀπὸ ὅλες αὐτὲς θέλεις τὴν ἱστορία; Ἔτσι γιὰ νὰ συμπληρωθῆ ἡ ἀπάντησή μου ὅτι μὲ τὸ ὄνομα Ἡράκλεια ἔχουμε σήμερα χωριὸ στὴν Ἠλεία (πρώην Μπρούμα), χωριὸ στὶς Σέρρες (πρώην Τζουμαγιά), νησίδα τῶν Κυκλάδων στὴν ἐπαρχία Θήρας καὶ τὴν Ἡράκλεια Τραχινίας (πρώην Μουσταφάμπεη) στὴν Φθιώτιδα.

Ὁ Σιμοὺν μὲ ἐρωτᾶ: «Τί εἶναι τὸ δίκταμον, θεραπεύει ἀσθενείας, ποῦ φύεται;»

Ἀπάντηση: Μὲ τὸ ὄνομα Δίκταμνος ὑπάρχουν δύο φυτά: ὁ ἕνας εἶναι γένος φυτῶν τῆς οἰκογενείας τῶν διοσμίων λέγεται δὲ δίκταμνον τὸ λευκὸν ἢ δίκταμνος Φραξινέλα. Οἱ ρίζες του χρησίμευαν ἄλλοτε στὴν ἰατρική. Τὰ ἄσπρα ἢ κοκκινωπὰ ἄνθη του χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν ἀρωματοποιΐαν. Λέγεται κοινῶς βάρβαρο, δικτάμι ἢ λούτσα. Φύεται στὴν Ἑλλάδα. Τὸ Δίκταμο ἢ τὸ ὀρθότερο Δίκταμνο γιὰ τὸ ὁποῖον καὶ θὰ μὲ ρωτᾶς, εἶναι τὸ Κρητικόν. Ἔχει πολλὰ ὀνόματα: ὀρίγανον, δίκταμο, ἔροντας, σταθάρι, σταμνόχορτο, σταματόχορτο καὶ στομαχόχορτο. Ἀνήκει στὴν οἰκογένεια τῶν Χειλανθῶν. Φύεται μόνο στὴν Κρήτη καὶ ἀραιὰ στὰ ὀρεινὰ τῆς Ἀργολίδος. Κυρίως ὅμως εἰς τὴν Κρήτην. Εἰς τὸ Κρητικὸν Δίκταμνον οἱ ἀρχαῖοι ἀπέδιδαν θεραπευτικὲς ἱκανότητες. Πίστευαν ἀκόμη πὼς μὲ τὸ Δίκταμνο κατάφερνε κανεὶς νὰ βγάλη τὶς σιδερένιες ἀκμὲς ἀπὸ τὸ σῶμα. Λέγεται ὅτι οἱ ἄγριες γίδες ὅταν ἐδέχοντο βέλη στὸ σῶμα τους, πήγαιναν καὶ ἔτρωγαν δίκταμο καὶ τὸ βέλος ἔβγαινε ἀπὸ τὸ σῶμα τους. Πάντως τὸ δίκταμον ἔχει θεραπευτικὲς ἰδιότητες κατὰ τῶν γαστραλγιῶν τῆς ἀτονίας τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, τῶν νευρικῶν παθήσεων. Ἀπὸ τὸ δίκταμνον παίρνουμε αἰθέρια ἔλαια ποὺ τὰ χρησιμοποιοῦμε εἰς τὴν ἀρωματοποιΐα καὶ τὴν ποτοποιΐα.

Ὁ Γεώργιος Πατσικώστας μὲ ἐρωτᾶ: «Τί ἦτο ἡ Κοπαιθῶ καὶ εἰς ποῖον αἰῶνα ἔζησε;»

Ἀπάντηση: Δὲν ἔχω ὑπ' ὄψη μου κανένα πρόσωπο τῆς ἱστορίας ἢ μυθολογίας μὲ τὸ ὄνομα αὐτό. Ποῦ τὸ ἀπάντησες;

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ προῆλθε ἡ λέξη Τουρκία;»

Ἀπάντηση: Δὲν ὑπάρχουν σαφεῖς πληροφορίαι γιὰ τὴν προέλευση τῆς λέξεως. Πάντως τὸ ὄνομα εἶναι ἀρχαιότατον καὶ δι' αὐτοῦ χαρακτηρίζεται ὁλόκληρος φυλὴ ἡ καὶ Οὐραλταϊκὴ ἢ Τουρκικὴ λεγόμενη.

Ὁ Βουλγαροκτόνος μὲ ἐρωτᾶ: «Ποῖα τὰ ὡραιότερα ἔργα τῆς Πηνελόπης Δέλτα, ποῦ γεννήθηκε καὶ ποῦ καὶ πότε ἀπέθανε;»

Ἀπάντηση: Ἡ Πηνελόπη Στεφ. Δέλτα ἦταν θυγατέρα τοῦ Ἐθνικοῦ Εὐεργέτου Ἐμμανουὴλ Μπενάκη. Γεννήθηκε τὸ 1874 στὴν Ἀλεξάνδρεια. Πέθανε ἐδῶ τὸ Μάϊο τοῦ 1941. Δὲν μποροῦσε νὰ ὑποφέρη στὴν κατάκτηση τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τοὺς Γερμανούς. Ἀσχολήθηκε πολὺ μὲ τὴν παιδικὴ λογοτεχνία. Τὰ κυριώτερά της ἔργα εἶναι: «Στοχασμοὶ γιὰ τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν μας», «Τὰ ἀνεύθυνα», «Ἡ Καρδιὰ τῆς Βοσκοπούλας», «Παραμῦθι χωρὶς ὄνομα», «Γιὰ τὴν Πατρίδα», «Στὸν καιρὸ τοῦ Βουλγαροκτόνου», «Ἱστορία τοῦ Χριστοῦ», ὁ «Μάγκας», «Τὰ μυστικὰ τοῦ Βάλτου», ὁ «Τρελλαντώνης» καὶ ἄλλα.

Ὁ Θεοδόσιος Δόσιος μὲ ἐρωτᾶ: «Ποιός ἔγραψε καὶ ἐμελοποίησε τὸν Ἐπιτάφιο Θρῆνο;»

Ἀπάντηση: Ὡς ποιήσας τὸν Ἐπιτάφιο Θρῆνο φέρεται ὁ ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας καὶ ὑμνογράφος Θεόδωρος Στουδίτης.

Ὁ Ἀλέξανδρος Βρατσάλης μὲ ἐρωτᾶ: «Τί θὰ πῆ «ἐσχάτη προδοσία»;

Ἀπάντηση: Ἡ ἐσχάτη προδοσια εἶναι ἀδίκημα ποὺ προβλέπεται ἀπὸ τὸν ποινικὸ νόμο. Καὶ διαπράττει κανεὶς τὸ ἀδίκημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας ὅταν κάμνη ἐνεργείας ποὺ προσβάλλουν τὸ Κράτος καὶ τὴν αὐθυπαρξία του. Ἀλλὰ στὴν περίπτωση αὐτὴ τὸ πρόσωπο αὐτὸ πρέπει νὰ ἀνήκει στὴ χώρα κατὰ τῆς ὁποίας ἡ προσβολή. Ἐσχάτη προδοσία εἶναι ἡ ἀπόπειρα μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος μὲ βίαια μέσα· ἡ στάσις γιὰ τὴν κατάλυση τοῦ Κράτους, ἢ τὴν ὑποταγή του σὲ ἄλλο κράτος· συνωμοσία ἢ συνεννόηση μὲ ξένους γιὰ νὰ κηρύξουν τὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς Πατρίδας· παράδοση φρουρίων κλπ. ἢ μέρους τοῦ πατρίου ἐδάφους εἰς τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὸν πόλεμο. Ἀποπλάνηση στρατιωτῶν καὶ αὐτομολία, στάση κλπ. Ἐξυπηρέτηση τῶν ἐχθρικῶν συμφερόντων μὲ κατασκοπεία. Ἡ ἐνίσχυση κατασκόπων κατὰ τὸν πόλεμο. Γιὰ τὴν ἐσχάτη προδοσία προβλέπεται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ἐὰν ὑπάρχουν ἐλαφρυντικαὶ περιπτώσεις ἰσόβια ἢ πρόσκαιρη κάθειρξη.

Ὁ Δημ. Παν. Καρελλιᾶς ἐρωτᾶ: «Ποιός ἔδωσε εἰς τὸν Ἑρμῆν τὰ πτερωτὰ πέδιλα;»

Ἀπάντηση: Οἱ μῦθοι δὲν συμφωνοῦν. Κατ' ἄλλους ὁ Ζεύς, κατ' ἄλλους ὁ Περσέας.

Ὁ Θεόδωρος Τσακίρης μὲ ἐρωτᾶ: «Τί εἶναι νεστοριανισμός;»

Ἀπάντηση: Νεστοριανισμὸς καλεῖται ἡ διδασκαλία τοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Νεστορίου (427 - 431). Ὁ κληρικὸς αὐτὸς ὑποστήριξε δύο φύσεις εἰς τὸν Χριστόν: τὴν θείαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην. Τὴν Παναγίαν ἐκάλει Χριστοτόκον καὶ ὄχι Θεοτόκον. Ἡ αἵρεση τοῦ Νεστορίου καταδικάστηκε ἀπὸ τὴν Γ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδο τοῦ 431. Οἱ Νεστοριανοὶ ἐδιώχθησαν καὶ κατέφυγον στὴν Περσία καὶ διέδωσαν τὸν Χριστιανισμὸ μέχρι Κίνας καὶ Ἰνδιῶν. Οἱ Νεστοριανοὶ διατηροῦν σχεδὸν ἀναλλοίωτον τὸ τυπικὸν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὁ Ἡρακλῆς Θεοδοσίδης μὲ ἐρωτᾶ: Πόσον διαρκοῦν τὰ ὄνειρα;»

Ἀπάντηση: Ἐλάχιστα. Καὶ αὐτὰ ποὺ μᾶς φαίνονται μακρότατα διαρκοῦν ὀλίγα, ἐλάχιστα δευτερόλεπτα.

Ὁ Γ. Φωτιάδης ἐρωτᾶ: «Πῶς οἱ ἄνθρωποι κατάλαβαν ὅτι ὁ Ἥλιος εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ τὴ Γῆ;»

Ἀπάντηση: Ἐπὶ τῇ βάσει ἀκριβεστάτων ὑπολογισμῶν, ἡ ἔκθεση τῶν ὁποίων δὲν θὰ ἦτο εὔκολη. Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν ἔκλειψή του ἀπὸ τὸν δίσκο τῆς σελήνης ἔκαμαν ὑπολογισμὸ γιὰ νὰ καθορίσουν τὸ μέγεθός του.

Ὁ Λουκᾶς Ντερέκας μὲ ἐρωτᾶ: «Πῶς συμβαίνει νὰ βλέπωμεν εἰς τὸν κινηματογράφον πάλην ἀνθρώπων μὲ ἄγρια θηρία;»

Ἀπάντηση: Τὶς περισσότερες φορὲς εἶναι τὰ λεγόμενα κινηματογραφικὰ τρύκ. Δηλαδὴ διπλᾶ φωτογραφικὰ τραβήγματα ἑνωμένα εἰς ἕνα ἢ ἄλλα, ἂς τὰ ποῦμε ἔτσι, κινηματογραφικὰ κόλπα. Σπανίως ὑπάρχει πραγματικὴ ἐπαφὴ μὲ ἐξημερωμένα θηρία ποὺ λόγῳ ναρκώσεως κλπ. εἶναι ἀκίνδυνα.

Ὁ Νικ. Πουρσαλίδης μὲ ἐρωτᾶ: «Οὔτε καὶ π. Χ. δὲν ὑπῆρχαν φαντάσματα;»

Ἀπάντηση: Δὲν ὑπάρχουν φαντάσματα. Οὔτε π. Χ. οὔτε μ. Χ.

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στὸ νησὶ τοῦ Ἱπποκράτη

Στὸ λιμάνι τῆς Κῶ, ἀποχαιρετοῦμε τὶς σπουδάστριες τῆς Σχολῆς ποὺ μαζί τους εἴχαμε δῆ τὴ Ρόδο. Αὐτὲς γυρίζουν στὴν Ἀθήνα. Ἐμεῖς θὰ μείνωμε ἀκόμα γιὰ λίγο νὰ συμπληρώσωμε τὴν εἰκόνα τῆς Δωδεκανήσου. Φυσικὰ ἡ ἀπόφαση τῆς παρέας δὲν ἦταν ὁμόφωνη. Ὁ Φάνης, ποὺ ἤξερε πὼς μετὰ τὰ Δωδεκάνησα θὰ πηγαίναμε στὴν Ἤπειρο, ἀνυπομονοῦσε:

— Νομίζω, θεία, πὼς μὲ τὴ Ρόδο εἴδαμε ὅ,τι καλλίτερο ἔχουν τὰ Δωδεκάνησα. Μιὰ καὶ δὲ μποροῦμε νὰ δοῦμε κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλλάδας, ὅπως θὰ θέλαμε ὅλοι, ἂς διαλέγωμε τοὐλάχιστο τὸ πιὸ χαρακτηριστικό. Τρέμω μὴ μᾶς πιάση ὁ χειμώνας καὶ δὲ δοῦμε φέτος τὴ λεβεντογεννήτρα τὴν Ἤπειρο. Δὲ γυρίζομε λοιπὸν κι' ἐμεῖς κατ' εὐθεῖαν στὴν Ἀθήνα;

Φυσικὰ ὁ Λεωνίδας ξεσπάθωσε. Καὶ νὰ σᾶς πῶ αὐτὴ τὴ φορὰ εἶχε δίκιο:

— Ὅσα καὶ νὰ δῆς, κι' ὅσα καὶ νὰ μάθης, ἐπιπόλαιος κι' ἀνυπόμονος θἆσαι πάντα, καϋμένε Φάνη. Δὲν ἀρνοῦμαι πὼς ἡ Ρόδος ἦταν μοναδικὴ καὶ πὼς εἶναι ἀσύγκριτη σ' ὀμορφιές. Μὰ τὸ κάθε νησὶ ἔχει τὸ δικό του χρῶμα κι' ἴσως μὲ τὴν Κῶ καὶ τὴν Κάλυμνο, νἄχουμε καθαρώτερη τὴν εἰκόνα τῆς Δωδεκανήσου: Καθαρώτερη ἐννοῶ, χωρὶς τὶς βιτρίνες τῶν Ἰταλῶν. Τέλος πάντων, ἐγὼ δὲν τὸ κουνῶ ἂν δὲν ἐπισκεφθῶ τὸ νησὶ τοῦ μεγάλου Ἱπποκράτη κι' ἂν θέλετε ξεμπαρκάρω μονάχος.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ εἶχε πλησιάσει στὸ πλοῖο μιὰ μεγάλη μαοῦνα... Περιττὸ νὰ σᾶς πῶ πὼς ὁ Φάνης πήδηξε πρῶτος. Τὸν ἀκολουθήσαμε μὲ τὶς βαλίτσες. Τὰ κορίτσια μᾶς χαιρετοῦσαν μὲ τὰ μαντήλια τους ἀπὸ τὸ κατάστρωμα τοῦ «Καραϊσκάκη».

Νά τῆς ἀλόης ἡ νῆσος
καὶ ἡ Κῶς εὐτυχεστάτη
ἥτις τοῦ κόσμου ἐχάρισε τὸν Ἀπελλῶν
καὶ ἀθάνατον τὸν Ἱπποκράτην.

— Ποιὸς τὸ ἔγραψε αὐτὸ Μυρτώ;
Σὰν ἀρχαῖο μοιάζει.
— Εἶναι τοῦ Κάλβου, θεία.

Ἡ Κῶς περηφανεύεται καὶ γιὰ τὸ μεγάλο παιδί της τὸν Ἱπποκράτη τὸν πρῶτο, γιατρὸ τῆς ἀρχαιότητος καὶ γιὰ τὸν μεγάλο ζωγράφο τὸν Ἀπελλῆ ποὺ τὸν θεωροῦσε δικό της κι' ἂς καταγόταν ἀπ' τὴ Μικρὰ Ἀσία.

Βγαίνομε στὴν πόλη. Λίγοι παλιοὶ ἀνεμόμυλοι δίνουν τὸ νησιώτικο χρῶμα. Ὅλα μᾶς χαμογελοῦν, ὅλα κι' ἐδῶ εἶναι ὡραῖα καὶ γραφικά. Τὸ λιμάνι λέγεται κι' ἐδῶ Μαντράκι, ἔχει κι' ἡ Κῶς τὸ Φράγκικο κάστρο της, ποῦ καὶ ποῦ τρυποῦν τὸν αἰθέρα κι' οἱ ψηλοὶ μιναρέδες τῶν τζαμιῶν. Τὰ κτίρια εἶναι μεγαλόπρεπα γραφικώτατες οἱ ἐκκλησιὲς μὲ τ' ἄσπρα καμπαναριά τους. Μὰ περισσότερο μᾶς ἀρέσει ἡ πλατειὰ προκυμαία μὲ τάραγμένα καΐκια τὰ μαγαζιὰ καὶ τὰ συμπαθητικὰ καφενεδάκια.

Νά κι' ἕνα οἰκοδόμημα ποὺ μᾶς θυμίζει πάλι τὴν ἐξωραϊστικὴ καὶ φανταχτερὴ προσπάθεια τῶν Ἰταλῶν. Εἶναι τὸ Δημαρχεῖο. Μὰ τὸμορφαίνει κάτι τόσο γνήσια ἑλληνικό. Ἡ γαλανόλευκη ποὺ κυματίζει στὸ ψηλό της κοντάρι τόσο ταιριαστὴ μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα.

Ἀράζουμε στὸ ξενοδοχεῖο «Ἀκταῖο» κι' ὕστερα ἀρχίζουμε τὶς περιοδεῖες, περνοῦμε μιὰ περίφημη ἀλαία ἀπὸ φοίνικες ποὺ ἀργοσαλεύουν τὰ ριπιδωτά τους κλαδιὰ στὸ μπάτη. Περνοῦμε ἕνα παλιὸ τοξωτὸ γεφύρι, καὶ ἐπισκεπτόμαστε τὸ κάστρο. Ἀντίκου εἶναι μιὰ κατάφυτη δροσερὴ πλαγιά, μὲ περικοκλάδες κι' ἀνθισμένες μπουκανβίλιες... Τί ὄμορφες ποὺ εἶναι ἐδῶ οἱ ἀκρογιαλιές, οἱ γλαυκοὶ κολπίσκοι, ἡ θάλασσα ἡ κεντήστρα κι' ἡ καμωματοῦ.

Γυρίζομε στὸ ξενοδοχεῖο καὶ μέσα στὸ σούρουπο καμαρώνουμε ἕνα ἐξαίσιο πανόραμα: Ἄλση πυκνὰ πνίγουν μέσα στὴν ἀγκαλιά τους τὶς φωλιὲς τῶν ἀνθρώπων, τὰ σπίτια. Τὰ βουνὰ τῆς Μικρασίας ἀντίκρυ ροδίζουν ἀπὸ τὸ δυσμικὸ ἥλιο. Τὸ πέλαγος γίνεται πυρόφλογο, οἱ δαντέλες τοῦ κάστρου διαγράφονται σὰ ζωγραφισμένες στὸν οὐρανό...

Τὴν ἄλλη μέρα ἐπισκεπτόμαστε τὸ Μουσεῖο. Ὁ Λεωνίδας στέκεται εὐλαβικὰ κάτω ἀπὸ τὸ ὑπερφυσικὸ ἄγαλμα τοῦ Ἱπποκράτη.

— Ἔγινες ἄξαφνα κι' ἐσὺ ἀρχαιολόγος; Τὸν πειράζει ὁ Φάνης.

Μὰ ὁ Λεωνίδας δὲν ἀπαντᾶ. Ἄξαφνα τὸν ἀκοῦμε νὰ λέει συγκινημένος.

— Ἀθάνατο παιδὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, γιὰ μένα δὲ συμβολίζεις μονάχα τὸ πνεῦμα παρὰ καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν περηφάνεια. Θυμᾶμαι ἀπὸ τὸν ὅρκο σου δυὸ φράσεις μονάχα.

«Ὁρκίζομαι νὰ κρατήσω ἐνάρετη τὴ ζωὴ καὶ τὴν τέχνη μου».

Ὕστερα γύρισε καὶ μᾶς εἶπε.

— Τί νὰ γίνη; Ἐγὼ εἶμαι πρακτικός, φίλοι μου. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μὲ συγκινεῖ περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς φιλοσόφους τοῦ Φάνη καὶ τοὺς ποιητὲς τῆς Μυρτῶς. Γιατὶ σκέφθηκε πρῶτος νὰ βοηθήση τὴν ἀνθρώπινη δυστυχία. Νὰ χαρίση στοὺς ὅμοιους του τὰ σωτήρια βότανα ποὺ θὰ τὸν θεράπευαν ἀπ' τὶς ἀρρώστειες.

— Μὰ νομίζω πρῶτος ὁ Ἀσκληπιός, τὸν ἔκοψε ὁ Φάνης.

— Ὁ Ἀσκληπιός σου, ἀπάντησε ὁ Λεωνίδας δὲν εἶναι παρὰ μῦθος, ἐνῶ ὁ Ἱπποκράτης μου εἶναι ἱστορία.

— Πές μας την, τὸν ἔκοψε ἡ Μυρτώ.

— Αὔριο, κάτω ἀπ' τὸν πλάτανο τοῦ Ἱπποκράτη θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴ ζωή του καὶ γιὰ τὸ ἔργο του.

Τὸ Πλατάνι τοῦ Ἱπποκράτη! Τὸ εἴδαμε τὴν ἄλλη μέρα, στὴ μέση τῆς Λότζας, μιᾶς ἀπλόχωρης ψηλῆς πλατείας. Τί πελώριο τὸ πανάρχαιο αὐτὸ δέντρο, ποὺ ἔχει, ὅπως λέει ὁ θρῦλος εἴκοσι αἰώνων ζωή. Ὁ Ἱπποκράτης λέει τὸ εἶχε φυτέψει κι' εἶναι σήμερα, ὁ βασιλιὰς στὸν φυτικὸ κόσμο τοῦ νησιοῦ. Ἀθάνατος κι' ἀγέραστος σὰν Ἐκεῖνον ποὺ τοὔδωσε τὴ ζωή. Τὸν πελώριο κορμό του μόλις τὸν ἀγκαλιάζουν δώδεκα ἄνθρωποι.

— Λοιπὸν ἂς καθίσουμε κάτω ἀπ' τὸ ἱερὸ αὐτὸ δέντρο κι' ἂς ἀκούσωμε ἐπὶ τέλους τὴν ἱστορία τοῦ Λεωνίδα.

Ὁ Λεωνίδας δὲν περίμενε νὰ τὸν παρακαλέσωμε περισσότερο.

— Ὁ Ἱπποκράτης γεννήθηκε ἐδῶ στὴν Κῶ περὶ τὸ 460 π.χ. Εἶχε λέει στὶς φλέβες του αἷμα κάποιου Ἀσκληπιάδου. Ἀπ' τὴ νεαρὴ ἡλικία του μυήθηκε στὰ μυστήρια τῆς θεραπευτικῆς, ποὺ ὡς τότε ἦταν πολὺ ἀνακατεμένα μὲ τὴ μαγεία. Μὰ ἐκεῖνος ἔβαλε τὶς βάσεις γιὰ μιὰ ἀληθινὴ ἐπιστήμη. Ὕστερα γυρίζει ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ διδάσκει, σώζοντας τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ καὶ μελέτησε τὸν ὀργανισμὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἀνατομία τοῦ σώματος. Ὁδηγητής του στάθηκε ἡ Μητέρα Φύση ποὺ τὴν ὠνόμασε «ἰατρὸν τῶν νόσων», ἀκολουθώντας πιστὰ τοὺς σοφούς της νόμους. Τὸ 431 πῆγε στὴν Ἀθήνα νὰ βοηθήση στὸ «λοιμό», θεραπεύοντας τοὺς ἀρρώστους.

Πέθανε τὸ 377 στὴ Λάρισσα τῆς Θεσσαλίας. Ἀφῆκε ἔργο μεγάλο. Τὰ συγγράμματά του εἶναι γραμμένα σὲ ἰωνικὴ διάλεκτο καὶ θεωρήθηκαν σὰν τὸ θεμέλιο τῆς Ἰατρικῆς ἐπιστήμης.

Οἱ Κῶοι, οἱ πατριῶτες του ποὺ τὸν θεωροῦσαν καύχημα τοῦ νησιοῦ, ἔκοψαν νομίσματα μὲ τὴν εἰκόνα του. Ἄλλα εἶχαν μόνο τὴν προτομή του κι' ἄλλα τὸν εἶχαν ὁλόσωμο. Μὰ καὶ σήμερα ἀκόμη τὰ πανεπιστήμια ὅλου τοῦ κόσμου κι' οἱ ἰατρικὲς σχολὲς τὸν Ἱπποκράτη καὶ τὸν ἱερό του ὅρκο ἔχουν σὰν ὑπέρτατο ἔμβλημα καὶ κάθε τόσο ἀναφωνοῦν οἱ μεγάλοι γιατροὶ τῆς γῆς ὅλης:

«Ἂς ἐπιστρέψωμε στὸν Ἱπποκράτη!», ἕνας μάλιστα ὁ μεγάλος Σαρκὼ λέει κάπου πὼς οἱ ἰδέες τοῦ Ἱπποκράτη κι' οἱ ἰατρικὲς συμβουλές του «ἐπιπλέουν πάνω ἀπὸ τὶς νεώτερες ἀνακαλύψεις, ὅπως ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε πάνω ἀπὸ τοὺς διαδοχικοὺς κατακλυσμούς».

— Μεγάλη τιμὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, εἶπε ὁ Φάνης ἐνθουσιασμένος. Καὶ γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τὶς γνώσεις μας καὶ νὰ μείνωμε σήμερα τουλάχιστο μὲ τὴ συγκίνηση τῆς μεγάλης αὐτῆς μορφῆς, σὲ παρακαλῶ, Λεωνίδα, πές μας ὅ,τι θυμᾶσαι ἀπὸ τὸν ὅρκο τοῦ Ἱπποκράτη.

— Πολὺ εὐχαρίστως, ἀπάντησε ὁ Λεωνίδας, μὰ πολὺ φοβᾶμαι πὼς δὲ θυμᾶμαι μεγάλα πράματα. Κι' ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλη μὲ βαθειὰ συγκίνηση.

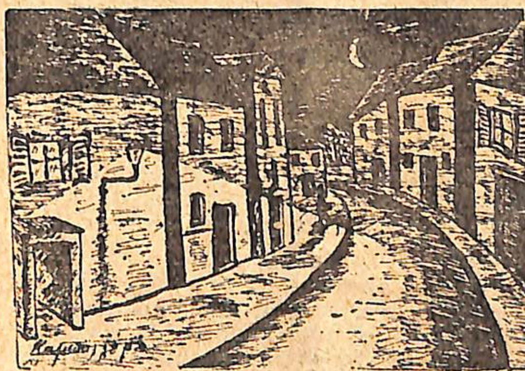
«Ὁρκίζομαι στὸν Ἀπόλλωνα, τὸ γιατρὸ καὶ στὸν Ἀσκληπιὸ καὶ στὴν Ὑγεία, πὼς θὰ κρατήσω τὸν ὅρκο καὶ τὴ γραπτή μου αὐτὴ ὑπόσχεση. Κεῖνον ποὺ μοῦ δίδαξε αὐτὴ τὴν τέχνη θὰ τὸν ἔχω σὰν τοὺς γονεῖς μου καὶ νὰ διδάξω κι' ἐγὼ σ' ἄλλους τὴ θεϊκὴ αὐτὴ ἐπιστήμη. Καὶ θὰ ορίζω θεραπεῖες γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀρρώστων κι' οὔτε θὰ δώσω σὲ κανένα δηλητήριο θανατηφόρο καὶ σ' ὅλα τὰ σπίτια θὰ μπαίνω γιὰ τὸ καλὸ τῶν ἀνθρώπων. Ἁγνὴ κι' ἐνάρετη θὰ κρατήσω τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν τέχνη μου. Καὶ ὅσα θἀκούσω τὸν καιρὸ τῆς θεραπείας θᾆναι γιὰ μένα ἱερὰ μυστικά.

Αὐτὸ τὸν ὅρκο ἂν δὲν παραβῶ, ἂς χαίρομαι τὴ ζωὴ καὶ τὴν τέχνη μου κι' ἂς εἶμαι τιμημένος ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Κι' ἂν πάλι τὸν παραβῶ ἂς μ' εὕρουν τ' ἀντίθετα!».

Ὁ Λεωνίδας σώπασε καὶ κανεὶς μας δὲν ἔκοψε τὴν ἱερὴ σιγὴ τῆς ἀξέχαστης αὐτῆς ὥρας. Μόνο τὰ φύλλα τοῦ πλατάνου, σάλευαν ἀνάλαφρα στὴν αὔρα, λὲς καὶ ψιθύριζαν μὲ κατάνυξη τὸν ὅρκο τοῦ Ἱπποκράτη.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

Σκίτσα ἀναγνωστων

Ἀπὸ τὴν παλιὰ Ἀθήνα.

(Ἀντιγραφὴ ἀπὸ φωτογραφία τοῦ Καμπαλλέρο).

Η ΗΡΩΪΔΑ της Ελληνικής Επανάστασης

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὅταν βράχηκε τὸ φεσάκι καὶ ξεκόλλησε, ἄφθονα ξεχύθηκαν τὰ μαλλιὰ τῆς ὄμορφης κοπέλλας, ἀποκαλύπτοντας τὸ γένος της στὴν ἄλλη.

— Παναγία μου! Εἶναι γυναίκα! ψιθύρισε ἡ Διαμάντω.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν εἶχε πιὰ καμμιὰ ἀμφιβολία, χαροποίησε ἐξαιρετικὰ τὴν ὄμορφη Τουρκοπούλα ποὺ εἶχε γίνει χριστιανή.

Μὲς στὴ σπηλιὰ τῶν πολεμιστῶν μὲ μόνη συντροφιὰ μερικὲς γυναῖκες τους, ἡ Διαμάντω ἔνιωθε τὴν ἀνάγκη νάχη μιὰ συνομήλικη της φιλενάδα, ποὺ νὰ μπορῆ νὰ τῆς μιλῆ ἐλεύθερα. Καὶ νὰ ποὺ ἡ τύχη τῆς ἔστελνε μιὰ ἀδελφὴ ποὺ ἀπ' ὅτι φαινόταν εἶχε τὰ χρόνια της.

— Τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι! συλλογίζονταν ἡ πονετικὴ Διαμάντω. Ποιὸς ξέρει ποιοὶ λόγοι τὴν ἀνάγκασαν νὰ πάρη τὸ τουφέκι καὶ νάβγη στὸ κλαρὶ ντυμένη ἀντρικά! Ὅπως καὶ νᾶναι, τώρα ποὺ ἔπεσε στὰ χέρια μου, θὰ τὴν περιποιηθῶ σὰ νὰ μᾶς γέννησε ἡ ἴδια μάνα!

Μὲ τὶς περιποιήσεις καὶ μὲ τὶς κρύες κομπρέσσες στὸ κεφάλι, ἡ Ἀνδρονίκη δὲν ἄργησε νὰ συνέλθη.

Ἡ ἀλήθεια ἦταν πὼς οἱ δυὸ πληγές της δὲν ἦταν διόλου σοβαρές, ἀλλὰ εἶχε ἐξαντληθῆ γιατὶ ἔχασε πολὺ αἷμα.

Ὅταν ἄνοιξε λοιπὸν τὰ κουρασμένα μάτια της, ἀντίκρυσε τὸ γλυκὸ πρόσωπο μιᾶς νέας κοπέλλας ἄγνωστῆς της. Μὰ τὸ γεγονὸς πὼς μιὰ γυναίκα τὴν περιποιοῦνταν τῆς ἄρεσε πολύ, γιατὶ βέβαια δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὐχάριστο σὲ μιὰ κοπέλλα νὰ βρίσκη δίπλα της μιὰν ἄλλη κοπέλλα.

Πονοῦσε πολὺ λιγώτερο τώρα, καὶ γιὰ τοῦτο χαμογέλασε στὴν ἄγνωστη κοπέλλα μ' εὐγνωμοσύνη.

— Εἶσαι καλύτερα, ἀδελφούλα μου; ψιθύρισε αὐτή.

Στὸ ἄκουσμα ἡ Ἀνδρονίκη ἀνασηκώθηκε.

— Σοὺτ γιὰ τὸ Θεὸ μὴ μᾶς ἀκούση κανείς! μουρμούρισε.

— Μὴ φοβᾶσαι! Κανεὶς δὲν μᾶς ἀκούει. Βρίσκεσαι σὲ μιὰ μικρὴ σπηλιά, ὁλομόναχη. Μιὰ ἀπὸ τὶς ἄπειρες ποὺ ἀνοίγουν στὴ μεγάλη. Κανεὶς δὲν θὰ θυμηθῆ νὰ σὲ γυρέψη ἐδῶ μέσα. Ξέρουν πὼς βρίσκεσαι σὲ καλὰ χέρια!

— Δὲν τὸ ξέρει κανεὶς ἄλλος ἀπὸ σένα πὼς εἶμαι γυναίκα;

— Οὔτε καὶ θὰ τὸ μάθη ἂν δὲν θέλεις. Ἐγὼ δὲν πρόκειται νὰ βγάλω τσιμουδιά.

— Εἶσαι καλὴ κοπέλλα... Ἀλήθεια! Πῶς σὲ λένε;

— Διαμάντω! Κι' ἐσένα;

— Ἀνδρονίκη. Ἐδῶ ὅμως θὰ μὲ φωνάζουν Ἀνδρόνικο.

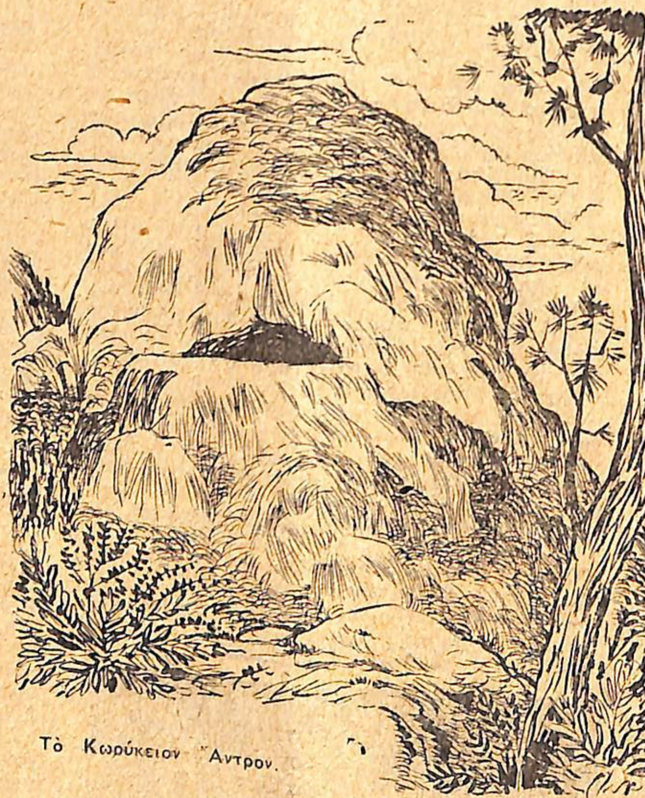
— Πῶς εἶναι τὸ κεφάλι σου;

— Πολὺ καλύτερα. Σχεδὸν δὲν μοῦ πονάει.

— Θὰ στὸ δέσω ἐγὼ μὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴ φαίνονται τὰ μαλλιά σου. Αὐτὰ σὲ πρόδωσαν σὲ μένα! Ὕστερα θὰ φορῆς τὸ φεσάκι σου πάνω στὸν ἐπίδεσμο καὶ κανεὶς δὲν θὰ σὲ ὑποψιαστῆ.

— Τί τύχη εἶχα νὰ πέσω στὰ δικά σου χέρια Διαμάντω μου!

— Κι' ἐγὼ εἶχα τύχη καλή μου Ἀνδρονίκη. Ἐδῶ ἔνιωθα μεγάλη ἐρημιά. Δὲν εἶναι τόπος ἕνα στρατόπεδο γιὰ μιὰ κοπέλλα...

Τὸ Κωρύκειον Ἄντρον.

Ἔτσι μὲ τὶς εὐχάριστες κουβέντες πέρασε γρήγορα ἡ ὥρα καὶ σὲ λίγο ἡ Ἀνδρονίκη εἶπε στὴ φίλη της ὅτι πεινοῦσε.

— Αὐτὸ εἶναι καλὸ σημάδι! εἶπε ἡ Διαμάντω. Αὐτὸ σημαίνει πὼς μπαίνεις κιόλας στὴν ἀνάρρωση! Κι' εὐτυχῶς ἔχομε ἄφθονα τρόφιμα. Οἱ φίλοι μας οἱ Ἑφτανήσιοι μᾶς ἔχουν ἐφοδιάσει μὲ ὅλα.

Γρήγορα ἡ Διαμάντω ἔφερε στὴν Ἀνδρονίκη κρέας ψητὸ καὶ τυρὶ καὶ μιὰ μικρὴ τσότρα μὲ κρασί.

Ἔφαγε καὶ ἤπιε ἡ Ἀνδρονίκη, κι' αἰσθάνθηκε εὐθὺς καλύτερα.

— Θαρρῶ πὼς μπορῶ νὰ σηκωθῶ νὰ πάω νὰ βρῶ τὸν καπετὰν Ὀδυσσέα! εἶπε.

Ἡ Διαμάντω ὅμως δὲν τὴν ἄφησε.

— Μὴ ζητᾶς τόσα πολλὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτό σου κι' εἶσαι ἀδύνατη ἀκόμη Ἀνδρονίκη μου. Κάθησε μιὰ δυὸ μέρες ν' ἀναπαυτῆς, κι' ὕστερα θὰ εἶσαι ἐντελῶς καλά.

Ἡ Διαμάντω εἶχε δίκηο. Ὅταν ἔκανε νὰ σηκωθῆ ἡ Ἀνδρονίκη, ἔνιωσε μιὰ δυνατὴ ζάλη κι' ἔπεσε ξανὰ σχεδὸν λιπόθυμη στὸ στρῶμα. Τὰ τραύματά της ὅσο ἐλαφρὰ καὶ νᾶταν, πάντως τραύματα ἦταν. Καὶ μάλιστα στὸ κεφάλι.

Ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ καθίση στὸ στρῶμα ὡς νὰ γίνη ἐντελῶς καλά, καὶ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα, ἡ Διαμάντω τὴν περιποιήθηκε καλύτερα κι' ἀπὸ ἀδερφή.

Καμμιὰ φορὰ ὁ Ὀδυσσέας ἔστελνε καὶ ρωτοῦσε τί κάνει τὸ παλληκάρι, κι' ἡ Διαμάντω ἀπαντοῦσε πὼς ἦταν καλύτερα, καὶ πὼς θὰ τὸ παράδινε στὸ στρατηγὸ σὲ λίγες μέρες ἕτοιμο γιὰ μάχη.

Μεγάλη ὡστόσο ἀντάρα ἦταν στὴ σπηλιὰ ἐκεῖνες τὶς μέρες.

Σὰν θηρίο φυλακισμένο πηγαινόρχονταν ὁ Ὀδυσσέας.

Ὕστερα ἀπὸ τὴ φονικὴ μάχη τῆς Ἀλαμάνας ποὺ σκόρπισε τοὺς Ἕλληνες καὶ στοίχισε τὴ ζωὴ τοῦ πιὸ ὡραίου καὶ πιὸ ἁγνοῦ ἥρωα τῆς Ἐπανάστασης, ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης εἶχε πάρει θάρρος.

Ἑτοιμάζονταν νὰ ριχτῆ στὴ Βοιωτία, γιὰ νὰ περάση ἐκεῖθε στὸ Μωρηά.

Ὁ Ὀδυσσέας ὅμως, ἦταν ἀποφασισμένος νὰ τοῦ κόψη ὁπωσδήποτε τὸ δρόμο. Θὰ ἦταν καὶ μιὰ εὐκαιρία νὰ πάρη ἐκδίκηση γιὰ τὸ σταυραδέρφι του, τὸν Διάκο. Κι' ὅσο γιὰ τὸν Πανουργιὰ καὶ τὸν Δυοβουνιώτη, δὲν εἶχαν καμμιὰν ἀντίρρηση ν' ἀποδείξουν πὼς ἦταν — ὅπως καὶ ἦταν στ' ἀλήθεια — παλληκάρια, κι' ὑποχώσαν στὴν Ἀλαμάνα μπροστὰ στὸ πλῆθος τοῦ ἐχθροῦ.

Μεῖναν σύμφωνοι ὅτι κάπου ἐκεῖ ποὺ ἦταν τὸ χάνι τῆς Γραβιᾶς θάπρεπε νὰ στήσουν καρτέρι τοῦ Βρυώνη.

— Πρέπει νὰ τὸν κάνουμε νὰ τὴν θυμᾶται τὴ Γραβιὰ καὶ νὰ κιοτέβη! Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε ὁ Ὀδυσσέας.

Πρέπει νὰ τὴν θυμᾶται τὴ Γραβιά...

Ἀθάνατε Ὀδυσσέα ποὺ ἔπεσες θῦμα συκοφαντίας, τῆς πιὸ ἄτιμης ἐπινόησης ποὺ βγῆκε ἀπὸ ἀνθρώπινο μυαλό! Τὴ μάχη τῆς Γραβιᾶς, δὲν ἔμελλε μονάχα ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης νὰ τὴν θυμᾶται...

Γράφηκε στὴν Ἱστορία μὲ χρυσᾶ γράμματα. Καὶ κάθε Ἕλληνας θυμᾶται τὴ Γραβιὰ καὶ τὸ θρυλικό της χάνι, κι' ἡ καρδιά του χτυπάει πιὸ γοργὰ ἀπὸ ἐθνικὴ περηφάνεια.

ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Ἦταν καλὰ πιὰ ἡ Ἀνδρονίκη. Εἶχε γερέψει.

Στὴν πρώτη μάχη, ὕστερ' ἀπὸ τὴν Ἀλαμάνα, θὰ λάβαινε κι' αὐτὴ μέρος. Εἶχε τὴ ρητὴ ὑπόσχεση τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Τὴν παραμονὴ τῆς μάχης, εἶχε μιὰ μακριὰ συζήτηση μὲ τὴ Διαμάντω.

— Διαμάντω, εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη στὴν καινούργια της φίλη ποὺ ἤξερε καταλεπτῶς τὴ ζωή της, ἡ ζωὴ τῆς σπηλιᾶς αὐτῆς δὲν εἶναι οὔτε γιὰ σένα οὔτε γιὰ μένα. Γιὰ τὴν ὥρα δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτε. Πρέπει ν' ἀκολουθήσω τὸ στρατὸ καὶ νὰ πολεμήσω. Ἂν ὕστερα ἀπὸ τούτη τὴ μάχη ζήσω, σοῦ ὑπόσχομαι νὰ φύγουμε μαζὶ γιὰ τὴ Χίο. Ἐκεῖ εἶναι τὸ πιὸ σίγουρο καταφύγιο γιὰ γυναῖκες ἀπροστάτευτες, γιατὶ δὲν ἔχει ἐπαναστατήσει. Ἀπὸ ἐκεῖ θὰ μπορέσω νὰ λάβω νέα τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ μου, καὶ νὰ πάω νὰ τὸν ἀνταμώσω. Ἔννοια σου ὅμως, ὅπου πάω θὰ ἔλθης καὶ σύ.

— Καὶ ποῦ θὰ ξέρω ἐγὼ τί ἔγινες ἐσὺ στὴ μάχη; ἔλεγε κλαίγοντας ἡ Διαμάντω.

— Ὁ στρατηγὸς Ἀνδροῦτσος, ὕστερα ἀπὸ τὴ μάχη, θὰ στείλη μήνυμα στὴ γυναίκα του. Ἀπ' αὐτὴν θὰ πληροφορηθῆς τί γίνομαι κι' ἐγώ. Ἂν ζῶ, φεύγα ἀπὸ τὴ σπηλιά, πήγαινε στὸ Καστρί, καὶ νὰ μὲ περιμένης ἐκεῖ. Τότε θὰ φύγωμε γιὰ τὸ Γαλαξεῖδι ἀπ' ὅπου εὔκολα θὰ βροῦμε νὰ ναυλώσουμε ἕνα καράβι γιὰ τὴ Χίο. Ἂν σκοτωθῶ Διαμάντω μου, θὰ πᾶς μόνη σου κι' ὁ Θεὸς μαζύ σου!

Τὴν ἄλλη μέρα πρὶν χαράξη, ἡ Ἀνδρονίκη μὲ τὸ στρατὸ τοῦ Ἀνδρούτσου ἦταν πιὰ μακριὰ ἀπὸ τὴ σπηλιά.

Τὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς βρίσκεται στὸ δεξὶ μέρος τοῦ δρόμου ποὺ πάει ἀπὸ τὴν Ἄμφισσα στὸ Δαδί.

Ὁ Πανουργιᾶς κι' ὁ Δυοβουνιώτης ἦταν ἐκεῖ μὲ χίλια τρακόσια παλληκάρια, πρὶν φέξει ἀκόμη.

Λίγο πέρα ἀπὸ τὸ χάνι τρέχει τὸ ποτάμι ὁ Κηφισσός.

Οἱ δυὸ ὁπλαρχηγοὶ εἶχαν τὴν ἰδέα πὼς ἔπρεπε νὰ πιάσουν τὸ γεφύρι, μὰ ὁ Ἀνδροῦτσος ἔλεγε ἕνα μέρος νὰ κλειστῆ στὸ χάνι, κι' οἱ ἄλλοι νὰ πιάσουν τὸ δρόμο, δεξιὰ κι' ἀριστερὰ γιὰ νὰ κόψουν τὸ πέρασμα τῶν μουσουλμάνων.

Τὸ χάνι ἦταν ἕνα πλινθόκτιστο προαύλιο μ' ἕνα μονόροφο σπίτι στὴ μέση: τὸ καθαυτὸ χάνι.

Ἡ πρόταση τοῦ Ὀδυσσέα ἦταν τολμηρή. Ὅλοι κοιτάζονταν μεταξύ τους.

Ἦταν παλληκάρια ὅλοι. Γι' αὐτὸ δὲν χωροῦσε καμμιὰ ἀμφιβολία. Ἄλλο ὅμως εἶναι νὰ πολεμᾶς στ' ἀνοιχτά, κι' ἄλλο νὰ κλειστῆς σ' ἕνα χάνι σὰν τὸν ποντικὸ στὴ φακα, καὶ μάλιστα σ' ἕνα περίβολο ποὺ «πούφ» νὰ τοὔκανες θάπεφτε...

Ποιὸς θἄβγαινε ζωντανὸς ἀπὸ τέτοια ποντικοπαγίδα;

Ὁ Ὀδυσσέας ὅμως εἶχε ἀντιληφθῆ τὴ στρατηγικὴ σημασία τοῦ χανιοῦ. Δὲν ἦταν οὔτε ἀμελέτητη οὔτε ἀνόητη ἡ πρότασή του. Κι' ἐπειδὴ ἤξερε πόσο σωστὴ καὶ φρόνιμη ἦταν, βροντοφώνησε:

— Μωρὲ τί κιοτῆδες εἶστε σεῖς; Δὲ βρίσκονται ὀρὲ μεταξύ σας ἑκατὸ παλληκάρια νὰ δεχτοῦν νὰ σκοτωθοῦν μαζί μου; Τώρα θὰ δοῦμε ποιανοῦ τὸ λέει ἡ περδικούλα του!

Ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα μεταξωτὸ μαντήλι ποὺ τὸ εἶχε κεντήσει ἡ γυναίκα του, κι' ἄρχισε νὰ τὸ σείη στὸν ἀέρα.

Ὅποιος θἄπιανε τὸ μαντήλι, θά-

Διαμάντω Καρέτου.

δειχνε πὼς εἶχε πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ τὸν ἀκολουθήση

Καὶ τότε θἄπρεπε μὲ τὸ ἀριστερό, νὰ βγάλη καὶ νὰ κρατήση τὸ δικό του μαντήλι γιὰ νὰ πιάση ἄλλος γιὰ νὰ χορέψουνε θαρρεῖς «συρτὸ» ἢ «καλαματιανὸ» ὅπως τὸν λένε...

Δὲν πρόφτασε ὁ Ὀδυσσέας νὰ τελειώση τὸ λόγο του, ποὺ πετάχτηκε ἡ Ἀνδρονίκη. Ἅρπαξε τὸ μαντήλι καὶ φώναξε:

— Ἐδῶ εἶμαι καπετάνιο! Στὶς διαταγές σου!

Ὅταν μὲ τὸ ἀριστερὸ χέρι ἀνέμισε τὸ δικό της, δέκα χέρια ἁπλώθηκαν νὰ τὸ ἁρπάξουν: τὸ ξένο παλληκάρι θὰ τους ντρόπιαζε; Ποτέ!

Ὡς νὰ πάρης ἀνάσα, ἑκατὸ μαντήλια ἀνέμιζαν στὸν ἀέρα, κι' ἑκατὸ παλληκάρια τραγουδῶντας καὶ χορεύοντας «συρτὸ» πῆγαν νὰ κλειστοῦν στὸ «Χάνι τῆς Γραβιᾶς».

Ὁ Ὀδυσσέας ἔκλεισε τὶς πόρτες κι' ἔβαλε σκοπούς.

Ἀνέβηκαν στὰ κεραμίδια κι' ἔστησαν ταμπούρια.

Οἱ ἄλλοι εἶχαν λάβει κι' ὅλας θέση, δεξιὰ κι' ἀριστερὰ τοῦ δρόμου.

Ἦταν ὅλοι χαρούμενοι καὶ καλοδιάθετοι. Δὲν ἦταν «φάκα» τὸ χάνι τους. Ἦταν Κάστρο. Κάστρο ὅπως ὅλα τὰ μέρη ποὺ ἄντρες τὰ ὑπερασπίζονται!

— Κανεὶς νὰ μὴ πῆ τὸ ὄνομά μου! πρόσταξε ὁ Ἀνδροῦτσος. Ἐγὼ θ' ἀνοίξω τὸ τουφεκίδι. Κι' ὅταν δῆτε τοὺς Ἀρβανῆτες νὰ ζυγώνουν ν' ἀρχίσετε νὰ φωνάζετε: «Τώρα θαρθῆ ὁ Ὀδυσσέας! Νάτος, ἔφτασε κι' ὅλας!» Αὐτὸ θὰ τοὺς τρομάξη, ἐνῶ ἀπεναντίας ἂν μ' ἀνακαλύψουν ἐδῶ μέσα, ὅλα τὰ βόλια θὰ ριχτοῦν ἀπάνω μας!

Ὁ Μεχμὲτ πασᾶς κι' ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης μὲ ὀχτὼ χιλιάδες Ἀλβανοτουρκικὸ στρατό, δὲν ἄργησαν ὡστόσο νὰ φανοῦν.

Πρὶν φτάσουν σὲ ἀπόσταση βολιοῦ, στάθηκαν νὰ κάνουν τὴν προσευχή τους στὸν Ἀλλάχ.

Κατὰ τὴν συνήθεια τους, οἱ ἀστρολόγοι ποὺ συνόδευαν τὸν τουρκικὸ στρατὸ θυσίασαν πρόβατα καὶ βώδια στὸν Προφήτη κι' ὕστερα ὕψωσαν τὴν σημαία τους γύρω ἀπὸ τὴν ὁποία οἱ χατζάδες ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν ψαλμούς, ἀπὸ τὸ Κοράνι ἐνῶ οἱ κήρυκες γύριζαν ἀνάμεσα στοὺς στρατιῶτες γιὰ νὰ τοὺς δόσουν θάρρος.

Ὁ Ὀμὲρ Βρυώνης, ἦταν Σκιπετάρος ποὺ εἶχε ζήσει πολλὰ χρόνια στὴν Αἴγυπτο.

Ἦταν θηρίο στὴν καρδιὰ γιατὶ ἦταν δήμιος στὴν Αὐλὴ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ.

Ἐκεῖ γνώρισε καὶ μίσησε θανάσιμα τὸν Διάκο καὶ τὸν Ὀδυσσέα.

Γιὰ τὴν ὥρα εἶχε ἱκανοποιήσει τὴν ἔχθρα του γιὰ τὸν Διάκο, καὶ τοὔμενε ἀνοιχτὸς ὁ λογαριασμὸς μὲ τὸν Ὀδυσσέα.

Οἱ Τοῦρκοι, στὸ τέλος, ὥρμησαν φωνάζοντας «Ἀλλάχ!» κι' ἄρχισαν νὰ ρίχνωνται στὰ μικρὰ ἀποσπάσματα τοῦ Πανουργιᾶ καὶ τοῦ Δυοβουνιώτη ποὺ καὶ πάλι δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὴν μεγάλη ἐχθρικὴ ἐπίθεση καὶ σκόρπισαν στὶς χαράδρες καὶ τὰ βουνὰ τῆς Φωκίδος.

Ὁ χείμαρρος τότε τῶν μουσουλμάνων χύθηκε στὸ Χάνι τῆς Γραβιᾶς.

Ἕνας Δερβίσης πλησίασε καβάλλα κρατῶντας μιὰ χούφτα χῶμα. Καθὼς ζύγωσε στὸ χάνι, σκόρπισε τὸ χῶμα στὸν ἀέρα φωνάζοντας:

— Ἔτσι νὰ σκορπίσουν κι' οἱ Γκιαούρηδες!

Ὁ Ὀδυσσέας ποὺ εἶδε πὼς τὸν ἐγκατέλειψαν οἱ ἄλλοι Ἕλληνες δὲν ἀπογοητεύθηκε, ἀλλὰ τὸ ἐναντίο, σὰν λιοντάρι ποὺ τινάζει τὴν χαίτη του, ἀναπήδησε καὶ φώναξε:

— Πὲς τοῦ Μωχαμέτη σου νὰ σοῦ τοιμάση ὑποδοχὴ ὀρὲ Δερβίση!

Σκόπεψε καὶ πυροβόλησε. Ὁ Δερβίσης ἔπεσε νεκρός. Τότε ἄρχισε ἀδιάκοπο τουφεκίδι.

Οἱ Τοῦρκοι ποὺ εἶδαν τὸν Δερβίση τους νὰ κυλάη ἀπὸ τὸ ἄλογο κάτω ρίχτηκαν μὲ λύσσα καὶ βρυσιὲς ἐναντίον τοῦ Χανιοῦ.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ στήλη

Καθυστερημένο ξύπνημα

Τί φοβερὸ πρᾶγμα θὰ εἶναι, νὰ μὴ ἔχη κανεὶς ἐκτιμήσει ἐγκαίρως τὰ πράγματα καθὼς πρέπει καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ δῆ πὼς ὅ,τι ἔκαμε τόσον καιρὸ πήγαν χαμένα.

Μιὰ τέτοια περίπτωση εἶναι αὐτὴ ποὺ μᾶς διηγεῖται ὁ Κύριος. Ἦταν, λέει, ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ μὲ τὴν πολλή του ἐργασία καὶ τὴν ἀδιάκοπη φροντίδα του εἶχε ἀποκτήσει κτήματα πολλά. Ἐργάσθηκε καὶ ὁ ἴδιος σκληρά, εἶναι ἀλήθεια. Ἀλλά, γιὰ νὰ μαζέψη ὅσα εἶχε, παράδωσε στ' ἀλήθεια τὴν ψυχή του στὸν σατανᾶ. Ἔκαμε φτωχὲς χῆρες καὶ ὀρφανεμένα παιδιὰ νὰ μένουν μέσα στοὺς πέντε δρόμους καὶ τοὺς πῆρε καὶ αὐτὸ τὸ ξερὸ τὸ ψωμὶ ἀπ' τὸ στόμα τους. Πολύτεκνους οἰκογενειάρχες τοὺς ἄφισε χωρὶς σκέπασμα γιὰ νὰ σκεπάσουν τὰ παιδιά τους καὶ χωρὶς λίγο φαΐ γιὰ νὰ χορτάσουν τὴν πολυμελῆ οἰκογένειά τους. Ἀπὸ ἄπορες κόρες ἅρπαξε τὴ μοναδική τους προῖκα καὶ τὶς στέρησε ἀπ' τὴ χαρὰ νὰ κάνουν κι' αὐτὲς τὸ σπιτικό τους. Ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δούλευαν στὸ σπιτικό του καὶ στὰ χωράφια του ρουφοῦσε καὶ τὸ αἷμα τους. Μὲ δάκρυα καὶ μὲ αἷμα ἦταν ζυμωμένο τὸ χῶμα στὰ κτήματά του καὶ στὰ ὑποστατικά του.

Εἶχε ὅμως μαζέψει τόσα πολλά, ποὺ καὶ αὐτὸς δὲν ἤξερε τί εἶχε. Ἐπάνω σὲ ὅλα αὐτὰ ἔτυχε καὶ ἡ χρονιὰ νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ εὐνοϊκή, τὰ γεννήματα νὰ καρπίσουν πολύ, τὰ ζῶα του νὰ εἶναι καλογέννητα, τὰ δέντρα του νὰ πηγαίνουν νὰ σπάσουν ἀπὸ τοὺς καρπούς.

Θὰ περίμενε κανείς, μέσα στὴν τόση πλημμύρα τῶν ἀγαθῶν, πὼς αὐτὴν τὴν φορὰ θὰ μαλάκωνε λιγάκι καὶ ἡ ψυχή του καὶ θὰ ἤθελε νὰ δώση καὶ στοὺς ἄλλους λίγη χαρά. Θὰ ἔδινε στοὺς ἐργάτες του κάπως ἀνθρωπινότερο μεροκάματο. Θὰ ἔπερνε καὶ μερικοὺς ἀκόμη, ὥστε καὶ αὐτοὶ ποὺ εἶχε νὰ μὴ κοπιάζουν τόσο πολύ, ἀλλὰ νὰ μπορέσουν καὶ μερικοὶ ἀκόμη νὰ κερδίσουν τίμια τὸ ψωμὶ τῶν παιδιῶν τους. Θὰ χάριζε καὶ ἀπὸ λίγο στάρι καὶ δημητριακά, μερικοὺς ξηροὺς καρποὺς καὶ λίγο λαδάκι σὲ ὅσους ἀπ' τοὺς δουλευτάδες του εἶχαν μεγάλη οἰκογένεια καὶ ἐργάζονταν στὰ κτήματά του ἐπὶ πολλὰ χρόνια. Τέλος, ὅτι ἀπὸ κάτι ἄμοιρους χρεῶστες του δὲν θὰ ἐπέμενε νὰ πάρη πίσω τώρα ἀμέσως τὰ χρήματά του, ἀλλὰ θὰ τοὺς ἄφινε καὶ κάποιο περιθώριο ἀκόμα γιὰ νὰ τὰ ἐξοφλήσουν σιγά - σιγά, χωρὶς στενοχώρια.

Ἀλλ' αὐτὸς δὲν σκέφθηκε τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά. Ὅπως πάντα ἔτσι καὶ τώρα, σκέφθηκε μόνο τὸν ἑαυτό του. Ἐκεῖνο ποὺ εἶχε ποθήσει, τὸν ἄφθονο πλοῦτο, ἐπὶ τέλους τὸν εἶχε ἀποκτήσει. Ἕνα μόνο τώρα τὸν βασάνιζε: Πῶς θὰ τὰ ἐξασφάλιζε ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ εἶχε ἀποκτήσει. Οἱ ἀποθῆκες του καὶ τὰ κελλάρια του ἦταν ἀδύνατο νὰ τὰ χωρέσουν. Ἔκανε ὑπολογισμοὺς καὶ ξανάκανε, ὅλοι ὅμως τοῦ ἔδειχναν, πὼς ὁσοδήποτε καὶ ἂν ἤθελε νὰ τὰ στριμώξη τὰ πράγματα, ἦταν ἀδύνατο νὰ χωρέσουν. Ἐκεῖ, λοιπόν, ποὺ ἄγρυπνος ἔστιβε τὸ μυαλό του νὰ βρῆ τὴ λύση, ξεπετάχθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του χαρούμενος. Εἶχε βρῆ, ἐπὶ τέλους, τί θὰ ἔκανε. Εἶχε ὑπολογίσει τί θὰ στοίχιζαν αὐτὰ τὰ πράγματα ποὺ θὰ ἔχανε, ἂν δὲν ἦταν καλὰ κλειδωμένα καὶ φυλαγμένα, ὑπολόγισε καὶ τί θὰ τοῦ στοίχιζε ἂν ἔφτιαχνε καινούργιες, πολὺ μεγαλύτερες ἀποθῆκες καὶ βρῆκε, ὅτι τοῦ ἦταν πιὸ συμφέρον νὰ κάμη τὰ καινούργια κτίρια. Ἄναψε ἀμέσως τὸ φῶς, ἔκαμε κάτι πρόχειρα σχέδια, σημείωσε σὲ ποιὸ ἐργολάβο θὰ ἀνέθετε τὴ δουλειά, γιὰ νὰ μὴν ἀργήση ἔγραψε ἀπὸ ποῦ θὰ ἀγόραζε τὴν πέτρα, ποῦ θὰ ἐξασφάλιζε τὴ ξυλεία, κανόνισε μὲ τὸ μυαλό του καὶ ὅλες τὶς ἄλλες λεπτομέρειες, ἔσβυσε τὸ φῶς καὶ ἔπεσε εὐχαριστημένος στὸ κρεββάτι του. «Ἐπὶ τέλους» ἔλεγε μονολογώντας καὶ τρίβοντας μὲ εὐχαρίστηση τὰ χέρια του. «Ψυχοῦλα μου ἔχεις τώρα πάμπολλα ἀγαθά, ποὺ σοῦ φθάνουν ὄχι ἕνα ἀλλὰ γιὰ ἔτη πολλά. Φάγε, λοιπόν, καὶ πιὲς καὶ κάθισε νὰ εὐφρανθῆς. Διασκέδασε, ψυχοῦλα μου, διασκέδασε τώρα ὅσο μπορεῖς».

Δὲν εἶχε καλοτελειώσει τὸ θριαμβευτικό του μονόλογο ὁ φίλος μας, καὶ ὁ Θεὸς κτύπησε τὴν πόρτα τῆς ψυχῆς του. Θὲς ἀπ' τὶς πολλὲς ἀγωνίες, θὲς ἀπ' τὴν πολλὴ εὐχαρίστηση, ἡ καρδιά του τοῦ ἔδειχνε πὼς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ βγάλη τὴν νύκτα του. Ἄρχισε τὸ ψυχορράγημα. Ὁπότε τοῦ ἦλθε ἡ σκέψις: «Καὶ τώρα, ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἑτοίμασα, γιὰ ὅλ' αὐτὰ ποὺ θυσιάστηκα καὶ παράδωσα καὶ τὴν ἴδια μου τὴν ψυχή, ποιὸς θὰ τὰ πάρη; Ἄχ, νὰ μποροῦσα νὰ ζήσω», ἔλεγε μέσα του. «Νὰ μποροῦσα νὰ ζήσω, θὰ γινόμουν ἄλλος ἄνθρωπος».

Ἦταν, ὅμως, πιὰ ἀργά. Εἶχε μάταια θυσιάσει τὴ ζωή του.

Ο ΠΑΤΗΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

Σήμερα θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τοὺς φιλοτελικοὺς θησαυροὺς τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας.

Ἡ συλλογὴ τῶν ἀγγλικῶν γραμματοσήμων εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρουσα ὄχι μόνον γιατί ἔχει πολλὰ ἀκριβὰ γραμματόσημα ἀλλὰ καὶ γιατὶ τὰ γραμματόσημα αὐτὰ μὲ τὶς ποικιλίες τους παρουσιάζουν ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον πρὸς μελέτην. Ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἄγγλοι φιλοτελισταὶ συλλέγουν τὰ γραμματόσημα τῆς πατρίδος των, ἀλλὰ μόνον οἱ πολὺ πλούσιοι μποροῦν νὰ σχηματίσουν ὡραίας συλλογάς.

Ὅπως ἔγραψα καὶ εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα μου σημειώματα, ἡ Ἀγγλία ἐκυκλοφόρησε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ πρῶτον γραμματόσημον στὰ 1840. Ὅλα τὰ ἄλλα κράτη ἐμιμήθησαν τὴν Ἀγγλία καὶ σιγὰ - σιγὰ κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ ἐκυκλοφόρησε τὰ δικά του γραμματόσημα. Ἡ πατρίδα μας, ἡ Ἑλλάς, μόλις μετὰ 21 χρόνια, τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1861, ἐκυκλοφόρησε τὰ πρῶτα γραμματόσημά της.

Τὰ ἀγγλικὰ γραμματόσημα φέρουν σχεδὸν ὅλα τὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως ἢ τῆς βασιλίσσης ποὺ βρίσκεται στὸ θρόνο κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ἐκδόσεως. Ἔτσι τὰ γραμματόσημα ποὺ ἐκυκλοφορήσαν ἀπὸ τὸ 1840 - 1902 φέρουν τὴν εἰκόνα τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας. Ἀπὸ τὸ 1902 - 1911 φέρουν τὴν εἰκόνα τοῦ υἱοῦ της Ἐδουάρδου τοῦ ἑβδόμου. Ἀπὸ τὸ 1911 - 1936 τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ πέμπτου ἐγγονοῦ τῆς Βικτωρίας. Τὸ 1936 ὅταν ἐβασίλευσε γιὰ λίγο καιρὸ ὁ Ἐδουάρδος ὁ ὄγδοος, τώρα δούκας τοῦ Οὐΐνδσωρ ποὺ παραιτήθηκε, βγῆκαν μὲ τὴν εἰκόνα του, 4 ὅλα - ὅλα γραμματόσημα. Τότε τὸν διεδέχθη ὁ ἀδελφός του, Γεώργιος ὁ ἕκτος καὶ ὅλα τὰ γραμματόσημα τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφόρησαν ἀπὸ τὸ 1937 - 1952 φέρουν τὴν εἰκόνα του. Τώρα φέρουν τὴν εἰκόνα τῆς βασιλίσσης Ἐλισσάβετ τῆς δευτέρας τῆς ὁποίας τελευταίως ἔγινε ἡ στέψη.

Ἡ Ἀγγλία ἐξέδιδε ἄλλοτε ἐκτὸς ἀπὸ τὰ γραμματόσημα ποὺ προορίζονταν γιὰ τὴν ἀλληλογραφία τῶν πολιτῶν, καὶ ἄλλα γιὰ τὴν ἀλληλογραφία διαφόρων κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς ὑπουργείων Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν, Δημοσίων Ἔργων, Ναυτικῶν, Ἐμπορίου κτλ. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἐχρησιμοποίησε τὰ ἐν χρήσει γραμματόσημα ἀφοῦ ἐτύπωσε ἐπ' αὐτῶν τὴν γιὰ κάθε ὑπουργεῖο προοριζόμενη ἐπισήμανση.

Ἕνα τέτοιο γραμματόσημον τῶν 10 σελλινίων (μισὴ ἀγγλικὴ λίρα) μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἐδουάρδου τοῦ 7ου, χρώματος κυανοῦ τὸ ὁποῖον φέρει ἄνω τὴν λέξη POSTAGE (ταχυδρομικὸν τέλος), κάτω TEN SHILLINGS (Δέκα σελλίνια), εἰς τὸ μέσον δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τῆς εἰκόνος 5 S, (5 S (ελλίνια) ἔλαβε τὴν ἐπισήμανσιν εἰς δύο γραμμάς, ἄνω I. R. καὶ κάτω OFFICIAL (Ἐσωτερικὸν τέλος), (Ἐπίσημον). Αὐτὸ λοιπὸν τὸ γραμματόσημον εἶναι τὸ σπανιώτερον καὶ στοιχίζει ἀσφράγιστον ἢ σφραγισμένον περὶ τὰ 100.000.000 τὸ καθένα. Ἐπειδὴ ὑπάρχουν λίγα τεμάχια εἰς τὸν κόσμον, ὅταν προσφέρεται ἕνα ἀπὸ αὐτά, οἱ πλούσιοι Ἄγγλοι συλλέκται ἀγωνίζονται μεταξύ των διὰ νὰ τὸ ἀγοράσουν.

Ἡ Γαλλία ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτο της γραμματόσημο τὸ 1849. Τότε ἡ Γαλλία, ὅπως καὶ σήμερα, ἦταν δημοκρατία καὶ τὸ πρῶτο αὐτὸ γραμματόσημο εἶχε εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τῆς Δήμητρας, θεᾶς τῆς Γεωργίας καὶ τὶς λέξεις REPUB. FRANC. σύντμηση τῶν λέξεων Δημοκρατία Γαλλικὴ καὶ κάτω τὴν λέξη POSTES (Ταχυδρομεῖον). Δεξιὰ δὲ καὶ ἀριστερὰ τῆς λέξεως αὐτῆς εἶχε τὴν ἀξία 10, 15, 20, 25 ἢ 40 c (διὰ τὰ σεντίμ) καὶ 1 FR (διὰ τὸ φράγκο).

Αὐτὰ τὰ γραμματόσημα ποὺ ἐτυπώθηκαν ἀπὸ τὸ 1849 μέχρι τὸ 1875, ἄλλαι μὲν σειραὶ μὲ τὴν κεφαλὴν τῆς Δήμητρας καὶ ἄλλαι μὲ τὴν καφαλὴ τοῦ Ναπολέοντος τοῦ τρίτου εἶχαν τὸ περίεργον νὰ περιέχουν καὶ γραμματόσημα μὲ τὴν κεφαλὴν ἀνάποδα, δηλαδὴ νὰ συναντᾶ κανεὶς ἕνα ζευγάρι ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἕνα γραμματόσημον νὰ ἔχη τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ἴσια, καὶ τὸ ἄλλο, τὸ διπλανό του, τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς ἐπιγραφὰς ἀνάποδα. Αὐτὰ τὰ γραμματόσημα τὰ ὁποῖα πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ζευγάρια, λέγονται γαλλικὰ TÊTE - BÊCHE (Τὲτ μπές) ἑλληνικὰ ὀνομάζονται ἀντίπουν ζεῦγος, δηλ. τὸ ἓν γραμματόσημον εἶναι ἀντίστροφον πρὸς τὸ ἄλλο.

Λοιπὸν τὸ γραμματόσημο τοῦ 1 φράγκου τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἐξεδόθη εἰς δύο χρώματα, ζωηρὸν ροδόχρουν καὶ κεραμιδί. Τὸ δεύτερο αὐτὸ χρῶμα εἰς ἀντίπουν ζεῦγος, σήμερον ἀξίζει περὶ τὰ 600.000.000 δραχμάς. Μόνον ἕνα ἀσφράγιστο ζεῦγος ὑπάρχει μέσα σὲ μιὰ τετράδα. Τὰ ἄλλα δύο γραμματόσημα εἶναι κανονικὰ δηλ. ἴσια καὶ ὄχι ἀνάποδα. Κατὰ συνέπειαν ἡ τετρὰς αὐτὴ ἔχει 3 κανονικὰ καὶ ἕνα ἀντίστροφον, ἀνάποδο γραμματόσημο.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ

Γιὰ κάθε ἀλλαγὴ διευθύνσεως πρέπει νὰ καταβάλλετε δύο χιλιάδες δραχμές.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος ἀκούει γιὰ τοὺς σεισμοὺς

Ποιὰ ἑλληνική — ἀλλὰ ὄχι μονάχα ἑλληνική, ποιὰ ἀνθρώπινη καρδιὰ δὲν μάτωσε ὅταν μαθεύτηκαν τὰ φοβερὰ νέα;

Γιὰ λίγα δευτερόλεπτα—ὡς νὰ μετρήσης ὡς τὰ τρία, ὡς τὰ τέσσερα, ὡς τὰ πέντε — ταράζονταν τὰ σπλάχνα τῆς γῆς,καὶ ἡ ἐπιφάνειά της σείονταν...

Ἡ γῆ, ἡ στοργικὴ μητέρα ποὺ ἀπὸ τὰ ἐλέη της ζοῦμε,ποὺ στὴ στοργή της βασιζόμαστε καὶ θεμελιώνουμε στὰ χώματά της τὰ σπίτια μας καὶ τὶς ἐκκλησίες μας, σὲ μιὰ στιγμιαία σὲ μιὰ ἀστραπιαία ἀναλαμπὴ θυμοῦ, τραντάζεται ὀργισμένη σὰ ν' ἀπαρνιέται τὸν ἄνθρωπο, σὰ νὰ γυρεύη νὰ τὸν τινάξη κι' αὐτὸν καὶ τὰ χτίριά του ἀπὸ πάνω της...

Καὶ ποῦ νάβρη τότε καταφύγιο ὁ ἄνθρωπος ὅταν ὀργίζεται ἡ γῆ καὶ τὸν διώχνει;

Πολλὰ ἔχει μπορέσει ὁ ἄνθρωπος ὡς τὰ τώρα. Μεγάλα τὰ ἔργα του καὶ θαυμαστά.

Μπροστὰ ὅμως στὶς μεγάλες δυνάμεις τῆς φύσεως, εἶναι ἀνίσχυρος σὰν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦσαν στὰ σπήλαια...

Ἕνα τράνταγμα τῆς γῆς — ἕνας σεισμός, καὶ οἱ πολιτεῖες ποὺ ἦταν κομψοτεχνήματα, τὰ ἀρχοντικὰ ποὺ ἦταν μουσεῖα, τὰ σπίτια ποὺ ἦταν τὸ γλυκὸ καταφύγιο τοῦ ἀνθρώπου ὕστερα ἀπὸ τὸν καθημερινὸ μόχθο, γίνονται «πλίνθοι πολλοὶ καὶ κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμμένοι». Καὶ ἡ φωτιὰ ξεχύνεται ἀπὸ τὸ παραγώνι, ἀπὸ τὴν ἑστία, ἀπὸ τὸ καντήλι μπροστὰ στὰ κονίσματα γιὰ νὰ φουντώση καὶ νὰ γίνη πυρκαγιὰ ποὺ θὰ συμπληρώση τὴν καταστροφή.

Κοιτάει ὁ Θάνος τὶς φωτογραφίες τῶν ἐρειπίων καὶ τὰ μάτια του βουρκώνουν... Εἶχε διαβάσει πολλὰ γι' αὐτὲς τὶς πόλεις ποὺ σήμερα δὲν ὑπάρχουν. Γιὰ τὴν χιλιοτραγουδισμένη Ζάκυνθο, λουλούδι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς πιὸ ὄμορφης φύσεως, ποὺ τὰ παλιά της σπίτια ἔκρυβαν θησαυροὺς τέχνης καὶ ἀνείπωτης ἀξίας ἔργα. Γιὰ τὸ ἀρχοντικὸ Ἀργοστόλι ποὺ ἡ θερμὴ ἀγάπη τῶν παιδιῶν του τὸ εἶχε στολίσει μὲ τόσα ἱδρύματα, σχολές, θαυμάσια κτίρια κι' ἐκκλησίες, ὅσο κανένα ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδας. Μὰ καὶ στὸ Ληξούρι, καὶ στὴ Σάμη, οἱ ἀνήσυχοι θαλασσοδαρμένοι Κεφαλωνίτες ποὺ ἔσερναν σ' ὅλους τοὺς ὠκεανοὺς τοῦ κόσμου τὴν ἀγάπη τῆς πατρικῆς γῆς, ἔφερναν πίσω γυρίζοντας ἀμύθητους θησαυρούς, γιὰ νὰ στολίσουν τὰ πατρογονικά τους ποὺ τάθελαν ὡραῖα, μεγάλα, ἀρχοντικά, ὅπως τὰ ὀνειρεύονταν στὰ μακρυνά, περιπετειώδη ταξίδια τους. Καὶ στὴν Ἰθάκη ἀπ' ὅπου κάποτε ὑψώθηκε ὁ καπνὸς ποὺ ἔκανε τὰ μάτια τοῦ πολυταξιδεμένου Ὀδυσσέα νὰ δακρύσουν, γιατὶ ἔβγαινε ἀπὸ τὸ πατρικὸ σπίτι ὁ καπνὸς αὐτός, καὶ στὴν Ἰθάκη, τὸ κάθε σπίτι ἦταν καρπὸς μόχθου ἑνὸς πολυταξιδεμένου ναυτικοῦ, κι' ἦταν τὰ θεμέλια του ποτισμένα μὲ ἁλμύρα, σὰν τὴν θάλασσα, τὸν ἱδρῶ καὶ τὸ δάκρυ, τὴν μοίρα τὴν αἰώνια τοῦ ναυτικοῦ...

Καὶ στὴν μαρτυρικὴ Λευκάδα, ποὺ δὲν εἶχε ἀνθρώπινα θύματα ὁ σεισμός, ἡ καινούργια τούτη ἀναταραχή, ἔκανε τὰ μισογκρεμισμένα ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς τοῦ 1948 σπίτια της νὰ γύρουν ἀκόμη πιὸ πολὺ στὸ χῶμα, γιὰ νὰ μὴ μείνη ἀμέτοχη ἀπὸ τὴν καταστροφὴ κι' ἡ πατρίδα τοῦ Βαλαωρίτη καὶ τοῦ Σικελιανοῦ, γιὰ νὰ δὴ κι' ἄλλα βασανισμένα καὶ φτωχὰ χωριά της νὰ γίνονται σωροὶ ἀπὸ ἐρείπια...

— Ἄχ νὰ μὴν ἔχω γνωρίσει αὐτὰ τὰ ὄμορφα νησιὰ στὶς δόξες τους! συλλογίζεται ὁ Θάνος. Νὰ μὴν προφτάσω νὰ τὰ δῶ καὶ νὰ τὰ καμαρώσω τὰ μαργαριτάρια ποὺ ἔγιναν σκόνη, τὴν ὀμορφιὰ πρὶν νὰ ταφῆ. Μὰ πιὸ βαρὺ — ἄχ ἀπ' ὅλα πιὸ βαρὺ — εἶναι τὸ πένθος τῶν νησιῶν γιὰ ἐκείνους ποὺ ἔχουν χαθῆ. Τὸ πένθος τῶν νησιῶν καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδας... Πῶς θὰ τὸ βαστάξουν οἱ ζωντανοί; Πῶς θὰ τὸ ἀκούσουν οἱ ξενιτεμένοι; Ζοῦν στὶς πέντε τὶς ἠπείρους οἱ ξενιτεμένοι. Σκίζουν ὅλες τὶς θάλασσες. Μὰ ἡ καρδιά τους εἶχε μείνει ἐκεῖ, στοὺς ἰριδισμοὺς τοῦ φωτὸς ποὺ πέτρωνε γιὰ νὰ γίνουν τὰ ἑφτὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου, τὰ πολύτιμα πετράδια τῆς ἑλληνικῆς θάλασσας — προθήκη ὀμορφιᾶς, ποὺ ἔβλεπε περήφανη κατὰ τὴ Δύση, γιατὶ δὲν εἶχαν τίποτε νὰ ζηλέψουν κι' ἀπὸ τὶς ὡραιότερες τῆς Δύσης πολιτεῖες...

Τώρα τὰ δάκρυα κυλοῦν ἐλεύθερα στὰ μάτια τοῦ Θάνου.

— Μπροστὰ στοὺς σεισμοὺς εἴμαστε ἀνίσχυροι σὰν τοὺς πρωτανθρώπους τῶν σπηλαίων, λέει δυνατά, κι' ὁ παπούς του τὸν ἀκούει. Σωπαίνει ὁ γέρο παπούς, κι' αὐτὸς βουρκωμένος. Ἑκατοντάδες εἶναι οἱ νεκροὶ τῶν σεισμῶν, χιλιάδες οἱ λαβωμένοι. Τόσα παιδιὰ ἔχουν μείνει ὀρφανά, τόσοι γέροι ἀπροστάτευτοι. Τὸ πένθος σοῦ κόβει τὴν μιλιά. Καὶ εἶναι μιὰ στιγμὴ ποὺ σοῦ φαίνεται ἀπρέπεια κι' ἡ ἐλπίδα.

Κι' ὅμως κάτι μέσα σὲ ὅλα φτερουγίζει, σὰν κατάλευκο τρομαγμένο περιστέρι ποὺ βρέθηκε σὲ μαύρη καταιγίδα...

Ἕνας κόμπος σφίγγει τοῦ παπποῦ τὸν λαιμό... Ξέρει ὁ γέρος ποὺ τόσα ἔχει δῆ καὶ τόσα ὑποφέρει, πὼς δὲν πρέπει κανεὶς ν' ἀφήση τὸ ἄσπρο περιστέρι τῆς πίστης νὰ χαθῆ...

— Κι' ὅμως οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι σήμερα ἀβοήθητοι σὰν τοὺς πρωτανθρώπους τῶν σπηλαίων, ψιθυρίζει σιγὰ ὁ παπούς. Κινήθηκε τυφλὰ καὶ κτηνώδικα τὸ χέρι τῆς Μοίρας καὶ πολιτεῖες ὁλόκληρες ρημάχτηκαν, κι' ἄνθρωποι δικοί μας — ἀδέρφια μας, ἔχασαν τὴν ζωή τους σὲ λίγα δευτερόλεπτα... Ὅπως ὅταν τὰ κύματα θάβουν τὸ καράβι, ἢ ὅταν ἡ πυρκαγιὰ καταπίνει ζωὲς καὶ φτύνει στάχτη. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ κάνη ὁ ἄνθρωπος τότε. Τίποτε... Ἀμέσως ὅμως μόλις μαθεύτηκε τὸ κακό, γιὰ συλλογήσου Θάνο μου τί ἔγινε. Γιατὶ κι' ἄλλες — χιλιάδες — ἀνθρώπινες ζωὲς κινδύνευαν στὰ καταστραμμένα νησιά. Παντοῦ ὅπου ἔφτανε ἡ εἴδηση, ἡ κάθε ἀνθρώπινη καρδιὰ ἐσκίρτησε Κι' ὁ κάθε ἄνθρωπος ἀμέσως συλλογίστηκε: νὰ βοηθήσω ὅσο μπορῶ... Ὅσο μπορῶ!

... Νὰ γιατὶ φτερουγίζει τὸ ἄσπρο πουλὶ τῆς πίστης καὶ τῆς ἐλπίδας, τρομαγμένο ἀκόμη καὶ ἀναριγώντας στὰ νησιὰ ποὺ τὰ χτύπησε ἡ συμφορά: γιατὶ τὰ μεγάλα καράβια τοῦ ἀγγλικοῦ στόλου, τοῦ ἀμερικάνικου, τοῦ ἰταλικοῦ, τοῦ ἰσραηλητικοῦ, ἔτρεξαν εὐθὺς στὰ νησιά. Νὰ βγάλουν τρόφιμα καὶ φάρμακα. Ἀλλὰ προπαντὸς νὰ βγάλουν ἄντρες ποὺ μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους πάλαιψαν νύχτα μέρα γιὰ πολλὲς μέρες μὲ τὴ φωτιὰ καὶ τὰ ἑτοιμόρροπα, μὲ τοὺς σεισμοὺς ποὺ ἐξακολουθοῦσαν, μὲ τὴν φρίκη καὶ μὲ τὴν κούραση γιατὶ ἄλλοι ζωντανοὶ κινδύνευαν. Ἄνθρωποι ποὺ εἶχαν τὴν ἀνάγκη τους. Ἄλλης ἐθνικότητας ἄνθρωποι, ἀδιάφορο. Ἄνθρωποι. Καὶ σὰν ἄνθρωποι πρὸς ἀνθρώπους ἔτρεξαν, ἐμόχθησαν καὶ κινδύνεψαν. Κι' ἐνόσω σείονταν ἀκόμη ἡ γῆ, ἔσπευσαν εὐθὺς οἱ Βασιλεῖς μας — ὅπως πρῶτοι πάντα τρέχουν ὅπου βασανισμένοι Ἕλληνες ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ἕναν καλὸ λόγο, ἀπὸ μιὰ παρουσία παρήγορη, ἀπὸ ἐνθάρρυνση καὶ βοήθεια.Καὶ μὲ ὅλο τὸν φοβερὸ κίνδυνο, καὶ μ' ὅλη τὴν φρίκη ποὺ θάχαν ν' ἀντικρύσουν, πῆραν μαζὶ καὶ τὰ παιδιά τους στὴν γῆ ποὺ οἱ ντόπιοι ἀλαφιασμένοι στὶς μέρες τοῦ πρώτου πανικοῦ, γύρευαν νὰ τὰ διώξουν. Κι' ἔτρεξαν εὐθὺς ἐκεῖ ὅλοι ὅσοι εἶχαν τὴν εὐθύνη τοῦ τόπου, γιὰ νὰ δοῦν μὲ τὰ μάτια τους τὶς ἀνάγκες.

Καὶ μαζεύτηκαν πλῆθος οἱ ἐθελοντές, γιὰ νὰ πᾶνε κι' αὐτοὶ νὰ βοηθήσουν.

Καὶ οἱ Ἑλληνίδες ἀπὸ τὰ γυναικεῖα σωματεῖα ποὺ ἀθόρυβα κι' ἀνώνυμα δίνουν πάντα τὸ παρὼν σὲ ὅλες τὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ Ἔθνους, ἀγνοώντας ὅλες τὶς ταλαιπωρίες κι' ὅλους τοὺς κινδύνους μὲ τὸ σεμνὸ θάρρος τῶν γυναικῶν αὐτοῦ τοῦ τόπου, βρέθηκαν κι' αὐτὲς ἀμέσως στὰ νησιά, γιὰ νὰ βοηθήσουν ἀκούραστα τοὺς πληθυσμοὺς ποὺ τόσο μερώνουν μὲ τὴν γυναικεία παρουσία.

Κι' ἀπὸ τὴν Λευκάδα ποὺ βρισκόταν κι' αὐτὴ στὴν περιοχὴ τοῦ κακοῦ, ἀπὸ τὰ σπίτια ποὺ δονοῦνταν κι' ἔτρεμαν μὲ κίνδυνο ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ πέσουν, αὐθόρμητα οἱ φτωχοὶ ἀγρότες ἔβγαλαν ψωμί, λάδι, ἀλεύρι, ὅτι εἶχαν, καὶ πρῶτοι τὰ φόρτωσαν στὰ μικρὰ καΐκια τοῦ νησιοῦ, γιὰ νὰ πᾶνε τὴν πρώτη βοήθεια στ' ἀδέρφια ποὺ εἶχαν βαρύτερα πληγῆ. Καὶ δὲν ἤξεραν ἂν γυρίζοντας θὰ εὕρισκαν ὄρθια τὰ σπίτια τους καὶ ζωντανοὺς τοὺς δικούς τους.

Κι' ὅταν ἄνοιξε ὁ Πανελλήνιος ἔρανος γιὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς, τὸ κάθε κομπόδεμα ἄνοιξε γιὰ νὰ προσφερθῆ τὸ ὑστέρημα. Γριοῦλες προσέφεραν τὴν λιρίτσα τους ποὺ τὴν εἶχαν κόμπο στὸ μαντῆλι. Κοπέλλες τὰ λιγοστὰ λεφτάκια ποὺ εἶχαν βάλει στὴν πάντα γιὰ τὴν προῖκα τους. Τὸ μεροκάματο του ὁ ἐργάτης. Τὴν λίγη εἴσπραξή του ὁ ἀγρότης. Τὸν μισθό του ὁ βιοπαλαιστής. Καὶ δισεκατομμύρια ὁλόκληρα ὅσοι εἶχαν τὰ μέσα. Καὶ βαπόρια νὰ μεταφέρουν χάρισμα ἐφόδια οἱ ἐφοπλιστές. Καὶ λυόμενα σπίτια. Καὶ σκηνές. Κι' ὅτι ἄλλο. Κι' ὁ ἀντίλαλος τῶν σεισμῶν ποὺ ἔφτασε σὲ ὅλον τὸν κόσμο, συνετάραξε τὶς ἑλληνικὲς παροικίες. Καὶ χιλιάδες μαζεύονται οἱ λίρες, καὶ τὰ δολλάρια. Καὶ οἱ Ἐρυθροὶ Σταυροὶ κινητοποιήθηκαν. Κι' ὅλα τὰ μεγάλα σωματεῖα. Κι' ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, σὲ ὅλα τὰ ἔθνη... Γιατὶ πανανθρώπινη τὴν αἰσθάνθηκαν τὴν συμφορά, καὶ σὰν ἄνθρωποι ἅπλωσαν τὸ χέρι...

Ὅτι μποροῦν νὰ κάνουν οἱ ἄνθρωποι τὸ ἔκαναν. Καὶ νὰ γιατὶ φτερουγίζει τὸ περιστέρι τῆς ἐλπίδας στὰ συφοριασμένα νησιά. Ὅταν στεγνώσουν τὰ δάκρυα, τὰ χέρια δυναμωμένα ἀπὸ τὴν θερμὴ ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη, μὲ πίστη, μὲ εὐλάβεια, θ' ἀρχίσουν νὰ ξαναχτίζουν. Ἕνας Ἑπτανήσιος μήπως ποιητής, ποὺ εἶναι κι' ὁ ἐθνικός μας ποιητής, δὲν ἔγραψε τάχα ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀνάλογη καταστροφή: «Τὸ χάσμα π' ἄνοιξε ὁ σεισμὸς κι' εὐθὺς ἐγέμισε ἄνθη;»... Σήμερα τ' ἄνθη εἶναι ἀκόμη προσφορὰ πένθιμη σὲ μιὰ ἀλησμόνητη ἀνάμνηση. Αὔριο τὰ λουλούδια τῆς πανανθρώπινης ἀλληλεγγύης καὶ συμπόνοιας, θὰ στολίσουν τὶς καινούργιες πολιτεῖες ποὺ θὰ χτιστοῦν μὲ τὴν εὐλαβικὴ θύμηση τῶν ζωντανῶν...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Τὸ ΔΑΧΤΥΛΙΔΙ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Ἦταν χειμώνας. Τὸ χιόνι ἔρραινε μὲ τὰ ἐλαφρά του ἀνθάκια τὴ λευκὴ πολιτεία. Στὸ παλιὸ παλάτι ἄστραφταν τὰ πολύφωτα κι' οἱ αὐλικοὶ πηγαινοέρχονταν ἀνήσυχοι. Οἱ φρουροὶ ἀγρυπνοῦσαν πλάϊ στὶς κολῶνες τους. Ὁ βασιλιὰς ἦταν πιὸ ἄσχημα ἀπὸ χθές. Ἦταν ἕνας νέος ἡγεμόνας, ποὺ τὸ πρόσωπό του ἦταν χλωμό. Ἡ ἀρρώστεια του ἦταν ἀνεξήγητη, μυστηριώδης. Γιατροί, σοφοὶ κι' ἀστρολόγοι, ποὺ εἶχαν διασχίσει παγωμένες ἐρημιὲς γιὰ νἄρθουν νὰ τὸν ἐξετάσουν, δήλωναν πὼς δὲν εἶχαν τὴ δύναμη νὰ τὸν γιατρέψουν.

Μὰ τὸ παγωμένο αὐτὸ βράδυ, ὕστερα ἀπὸ τόσου καιροῦ σιωπή, ὁ ἄρρωστος φανέρωσε μιὰ ἐπιθυμία του:

— Φέρτε μου, εἶπε, ἕνα δαχτυλίδι, ἀπ' τὸ χέρι ἑνὸς εὐτυχισμένου ἀνθρώπου καὶ περᾶστε το στὸ δάχτυλό μου. Θὰ γίνω ἀμέσως καλά.

Ἡ παράξενη αὐτὴ ἐπιθυμία ἔβαλε σὲ κίνηση ὅλο τὸ παλάτι.

Οἱ πύλες ἄνοιξαν κι' οἱ ἀγγελιοφόροι σκορπίστηκαν σ' ὅλη τὴ σιωπηλὴ πόλη, ζητῶντας ἕνα δαχτυλίδι ἀπ' τὸ χέρι εὐτυχισμένου ἀνθρώπου. Τὰ πέταλα τῶν ἀλόγων σπινθήρισαν στὰ λιθόστρωτα τῶν μεγάλων δρόμων. Τὰ δόρατα χτύπησαν πάνω στὰ μαρμαρένια σκαλοπάτια τῶν μεγάρων. Οἱ λαμπρὲς πανοπλίες φώτισαν τὶς φτωχὲς καλυβοῦλες τῶν σκοτεινῶν δρόμων καὶ τῶν ἀπόμερων συνοικιῶν. Χτυποῦσαν τὶς πόρτες στὴ σειρά. Μπαίνοντας στὰ σπίτια, ἀντίκρυζαν τὴ ζωὴ σὲ χίλιες εἰκόνες. Εἶδαν ἄντρες σκεπτικοὺς μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, γυναῖκες μὲ τὰ μάτια δακρυσμένα. Νέους ποὺ ζήλευαν τὴ σοφία τῶν γερόντων καὶ γέρους σοφοὺς ποὺ ἔκλειναν μ' ἀπογοήτευση τὰ βιβλία. Πλούσιους ποὺ ἀγρυπνοῦσαν πάνω στὰ κατάστιχά τους, ἐπιστήμονες ἀνήσυχους γιὰ τὴν αὐριανή τους ἐπιτυχία. Πέρασαν ἀπὸ πολυθόρυβα μέγαρα, ποὺ ἔστελναν στὸ σιωπηλὸ δρόμο τοὺς ἀδυνατισμένους ἤχους μουσικῆς τους. Μπῆκαν σὲ λαμπρὲς σάλες ὅπου ἄστραφταν τὰ πολύφωτα κι' οἱ καθρέφτες.

— Ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶν' εὐτυχισμένος; ρωτοῦσαν. Ὁ βασιλιᾶς θέλει τὸ δαχτυλίδι του. Μόνο αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸν σώση. Ἀλλοιῶς βγάζει δὲ βγάζει τὴ νύχτα.

Ὅλοι τους κοίταζαν μ' ἔκπληξη στὴν ἀρχή, ὕστερα μ' ἀπορία καὶ δισταγμό.

Ὁλότελα εὐτυχισμένος δὲν ἦταν κανείς. Κανεὶς δὲν ἦταν ἥσυχος ὅτι ἡ αὐριανὴ αὐγὴ δὲ θὰ τοῦ ἔφερνε νέες ἀγωνίες καὶ ἔννοιες.

Ὡστόσο ὁ ἄρρωστος βασιλιᾶς, περίμενε μὲ τὴν ἀγωνία ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπο, νὰ γυρίσουν οἱ ἀπεσταλμένοι του.

Βρῆκαν καὶ μιὰ πλούσια γυναίκα ποὺ ἔκλαιγε πάνω ἀπ' τὸ κρεββατάκι τοῦ παιδιοῦ της.

Στὸ χέρι φοροῦσε ἕνα ὄμορφο δαχτυλίδι. Τὸ χρυσάφι του καὶ τὰ διαμάντια ἦταν θολὰ ἀπ' τὰ δάκρυα ποὺ ἔσταζαν ἀπάνω του.

Τὴν εἶδαν τόσο λυπημένη, ποὺ δὲ σκέφτηκαν νὰ τὴ ρωτήσουν. Μόνο ἕνας γέρος αὐλικός, ποὺ εἶχε χάσει ὅλα τὰ παιδιά του κι' ἦταν τώρα ἔρημος στὸν κόσμο, τὴ συμπόνεσε καὶ τῆς εἶπε:

— Μὴ χύνεις τόσα δάκρυα, κυρία. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος. Μπορεῖ νὰ τὸ γλυτώση τὸ παιδί σου.

— Ἄχ, ἔκαμε ἡ μητέρα. Ὁ γιατρός μοῦ εἶπε, ὅτι ὁ αὐγερινὸς ποὺ θὰ βγῆ, ἢ θὰ τὸ σώση ἢ θὰ τὸ πεθάνη. Δὲ θὰ μπορέσω νὰ ζήσω ὡς ἐκείνη τὴ φοβερὴ στιγμή...

Ἕνας ἄλλος αὐλικὸς τὴ ρώτησε:

— Ἂν τὸ λαμπρὸ ἄστρο τοῦ φέρει τὴν ὑγεία θᾆσαι τότε εὐτυχισμένη;

— Ἄ, πολύ! Πιὸ εὐτυχισμένη ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους!

— Τότε, μὴ μᾶς ξεχάσεις! Ἔλα στὸ παλάτι καὶ φέρε τὸ δαχτυλίδι σου στὸ βασιλιά. Θὰ τὸν σώσης.

Καὶ καθὼς ἔβγαιναν, πρόσθεσε, κουνῶντας μὲ λύπη τὸ κεφάλι:

— Ἂν θᾆναι ὡς τότε ζωντανός...

Ἡ νύχτα προχωροῦσε, τὸ χιόνι πύκνωνε κι' ἕνας ἥσυχος ἀέρας ἔκανε τὰ κατάλευκα ἀνθάκια νὰ στριφογυρίζουν σὲ γρήγορους στρόβιλους, μέσα στὸ σκοτάδι ποὺ σκέπαζε τὶς στέγες τῶν σπιτιῶν. Οἱ ἀπεσταλμένοι τριγυρνοῦσαν σὰν ἀνήσυχοι ἴσκιοι σ' ὅλη τὴν πολιτεία, ὡς τὶς πιὸ ἀπόμερες γωνιές της.

Δὲν ἔμεινε πόρτα ποὺ νὰ μὴ χτυπήσουν. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ βασιλιὰ βρῆκαν κι' ἀνθρώπους ποὺ καθόντουσαν χαρούμενοι γύρω στὴ φωτιά, ὅπου ἄχνιζε τὸ τσάϊ καὶ ποὺ εὐχαριστοῦσαν τὸ Θεὸ γιὰ τὴν ταπεινὴ αὐτὴ κι' ἀθόρυβη εὐτυχία τους. Αὐτοὶ ἦταν εὐτυχισμένοι. Μὰ ἡ καλυβούλα τους, ἦταν τόσο χαμηλὴ καὶ φτωχική, τὰ ροῦχα τους τόσο παλιὰ καὶ τὰ χέρια τους τόσο σκληρὰ ἀπ' τὴ δουλειά, ὥστε οἱ ἀπεσταλμένοι μήτε τὸ σκέφτηκαν, νὰ τοὺς ζητήσουν δαχτυλίδι. Οἱ φτωχοὶ κι' εὐτυχισμένοι ἄνθρωποι θὰ γελοῦσαν, ἀκούγοντας νὰ τοὺς γυρεύουν ἕνα τόσο πολύτιμο καὶ περιττὸ πρᾶγμα. Πολλὲς φορὲς οἱ αὐλικοὶ βγῆκαν ἀπελπισμένοι ἀπὸ φτωχικὰ σπιτάκια. Ἄφηναν πίσω τους μιὰ ὡραία εἰκόνα εὐτυχίας, κι' ὅμως δὲν μποροῦσαν νὰ φέρουν στὸ βασιλιά τους ἐκεῖνο ποὺ θὰ τοῦ ἔσωζε τὴ ζωή.

Ἔπιασε τὸ ἰσχνὸ χέρι τοῦ Βασιλιᾶ καὶ μ' εὐκολία τοῦ πέρασε τὸ δαχτυλίδι.

— Τί περίεργο! ἔλεγαν μεταξύ τους. Κανεὶς εὐτυχισμένος δὲ φορεῖ δαχτυλίδι καὶ κανεὶς πάλι ἀπ' αὐτοὺς ποὺ φοροῦν δαχτυλίδι, δὲν εἶναι εὐτυχισμένος. Τόσα δαχτυλίδια, τόσοι εὐτυχισμένοι, κι' ὅμως ὁ βασιλιᾶς μας θὰ πεθάνη.

Τὸ χιόνι λιγόστευε. Τὸ σκοτάδι ἀραίωνε κι' οἱ πρῶτες ἀχτῖνες τῆς χαραυγῆς γλυστροῦσαν πάνω στὸ κάτασπρο χαλὶ ποὺ μὲ χίλιες πτυχὲς εἶχε ἁπλωθῆ στὴ λευκὴ πολιτεία.

Τότε οἱ παλατιανοὶ ἔστειλαν τοὺς σαλπιχτὲς νὰ διαλαλήσουν, ὅτι τοῦ βασιλιὰ ἡ ζωὴ κρέμεται ἀπὸ ἕνα δαχτυλίδι, ποὺ νὰ τὸ φορῆ ἕνας ἄνθρωπος εὐτυχισμένος Κι' οἱ σαλπιχτὲς στάθηκαν σ' ὅλα τὰ σταυροδρόμια καὶ σ' ὅλες τὶς πλατεῖες, βγῆκαν ὡς τ' ἀκριανὰ σπιτάκια καὶ τὰ μοναστήρια καὶ προτείνοντας τὶς μακρυὲς καὶ λεπτὲς σάλπιγγες, μήνυσαν σ' ὅλους τοὺς κατοίκους ὅτι ὁ βασιλιᾶς ἦταν ἑτοιμοθάνατος, κι' ὅτι μόνο ἕνας εὐτυχισμένος ποὺ φοροῦσε δαχτυλίδι μποροῦσε νὰ τὸν σώση.

Τὰ σαλπίσματα πέταξαν καὶ χάθηκαν στὰ σιωπηλὰ σταυροδρόμια, στὶς παγερὲς πλατεῖες καὶ στὶς κατάλευκες ἐξοχές. Μὰ κανεὶς εὐτυχισμένος δὲν παρουσιάστηκε νὰ χαρίση τὸ δαχτυλίδι του στὸ βασιλιά.

Κι' ἐκεῖνος ἔλυωνε σιγὰ - σιγὰ ἀπ' τὴν ἀγωνία.

Ὅσο κι' ἂν ἦταν σκληρό, ἔπρεπε νὰ τοῦ τὸ ποῦνε: Ἦταν ἀδύνατο νὰ βρεθῆ ἐκεῖνο ποὺ ζητοῦσε. Φώναξαν ἔξω τοὺς σοφοὺς νὰ τοὺς ποῦνε τὸ ἀποτέλεσμα. Ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ πιὸ γέρος, ἀνάλαβε νὰ τὸ πῆ στὸ βασιλιά. Ὅλοι μαζευτηκαν ἔξω ἀπ' τὸ δωμάτιο τοῦ ἄρρωστου, προσμένοντας μὲ ἀγωνία.

Ὁ σοφὸς πλησίασε τὸ κρεββάτι κι' ἑτοιμάστηκε νὰ μιλήση. Ὁ ἄρρωστος στήλωσε πάνω του τὰ μισοσβυσμένα του μάτια καὶ περίμενε μὲ ἀγωνία. Ὁ γέρος νόμισε πὼς εἶχε μπροστά του ἕνα τόσο δὰ γυαλένιο πραγματάκι καὶ πὼς μόλις τ' ἄγγιζε ἴσα - ἴσα μὲ τὸ δάχτυλό του, θὰ σωριαζόταν χάμω σὲ χίλια κομμάτια. Γι' αὐτό, δίσταζε νὰ δώση τὸ τελειωτικὸ χτύπημα στὴν ἀδύνατη ἐκείνη ὕπαρξη, ποὺ ἦταν ἕτοιμη νὰ σβύση.

Κι' ὅμως δὲ μποροῦσε νὰ γίνη ἀλλοιῶς. Ἔτσι κι' ἀλλοιῶς θὰ ἐρχόταν τὸ τέλος. Πῆρε τὴν ἀπόφαση.

— Κανεὶς εὐτυχισμένος, εἶπε, δὲ φορεῖ δαχτυλίδι καὶ κανεὶς ἀπ' ὅσους φοροῦν δαχτυλίδι δὲν εἶναι εὐτυχισμένος. Αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε δὲ βρέθηκε πουθενά. Σ' ὅλη τὴν πολιτεία καὶ στὰ περίχωρα δὲν ἔμεινε σπίτι ποὺ νὰ μὴ τὸ ρωτήσουμε.

Ὁ ἄρρωστος βασιλιᾶς ἔρριξε στὸ γέρο σοφὸ μιὰ ματιά, γεμάτη πόνο, σὰν νὰ ἦταν βέβαιος πὼς τίποτ' ἄλλο πιὰ δὲν ἀπομένει, πὼς ἡ καταδίκη ἦταν ὁριστική, πὼς ἔπρεπε νὰ πεθάνη.

Οἱ φρουροὶ εἶχαν ἀφήσει τὶς κολῶνες τους, οἱ σκάλες εἶχαν μείνει δίχως φύλακες, οἱ πύλες χωρὶς θυρωρούς. Ὅλοι ἦταν ἀπ' ἔξω καὶ περίμεναν, χωρὶς νὰ βγάζουν μιλιά...

Ξαφνικά, ἔξω ἔγινε μιὰ ταραχή.

Μιὰ γυναικεία φωνὴ ἀκούστηκε ποὺ πλησίαζε ὁλοένα, ὡς ποὺ ἔφτασε στὴν πόρτα τοῦ βασιλιᾶ.

Ἦταν μιὰ γυναίκα, ἡ γυναίκα ποὺ τὴν εἶχαν βρῆ γονατισμένη πλάϊ στὸ πλούσιο κρεββατάκι τοῦ ἄρρωστου παιδιοῦ της. Εἶχε βρῆ ἐλεύθερη τὴν πύλη, εἶχε περάσει μέσα ἀπὸ τοὺς ἔρημους διαδρόμους καὶ τὶς σιωπηλὲς σκιὲς καὶ φώναζε:

— Ἀφῆστε με νὰ μπῶ! Νὰ φορέσω τὸ δαχτυλίδι στὸ βασιλιά! Εἶμαι εὐτυχισμένη! Τὸ παιδί μου γλύτωσε!

Ὅλοι παραμέρισαν ἀμέσως κι' ἐκείνη ὥρμησε ἀχτινοβολῶντας ἀπὸ εὐτυχία, στὸ δωμάτιο τοῦ ἄρρωστου, κρατῶντας στὸ χέρι της ἕνα πολύτιμο δαχτυλίδι. Ἔτρεξε πλάϊ στὸ βασιλικὸ κρεββάτι, ἔπιασε τὸ ἰσχνὸ χέρι τοῦ βασιλιὰ καὶ μὲ εὐκολία τοῦ πέρασε τὸ δαχτυλίδι.

Ἀμέσως τὸ σχεδὸν ἄψυχο σῶμα, ἄρχισε νὰ παίρνη ζωή.

Ὁ βασιλιᾶς εἶχε σωθῆ. Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ βασιλιᾶς εἶναι καθισμένος στὸ χρυσοστόλιστο θρόνο του κι' ὁ λαός του περνᾶ καὶ τὸν χαιρετᾶ. Κι' ἕνας - ἕνας ποὺ περνάει, καθὼς κυττάζει τὰ χέρια του, ἀντικρύζει στὸ δάχτυλό του ἕνα δαχτυλίδι. Εἶναι τὸ δαχτυλίδι ποὺ ζητοῦσε, τὸ δαχτυλίδι τῆς εὐτυχίας ποὺ μιὰ μάνα μπόρεσε νὰ τοῦ δώση.

Π. Θ. Κ.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ!!

ΝΤΟΛΟΡΕΣ!!
(Σκίτσο Περαστικοῦ)

Ἱστορίες ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ζώων

ἡ Μάνα

Εἶναι τόσο ἁπλῆ ἡ ἱστορία ποὺ θὰ σᾶς διηγηθοῦμε κι' ὅμως τόσο πλούσια σὲ νόημα. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς μητέρας, ποὺ ὀμορφαίνει καὶ φωτίζει τὴ ζωή, ποὺ εἶναι αὐτὴ καθ' αὐτὴ ἡ ψυχὴ ὅλης τῆς γῆς.

⁂

Στὴν παλιὰ σοφίτα ψηλὰ στὴν ταράτσα, ἀνάμεσα σὲ κάθε λογῆς ἄχρηστα πράματα, σκουριασμένους τενεκέδες, σπασμένα ἔπιπλα, παλιὰ σκονισμένα βιβλία, βρισκόταν καὶ τὸ ψάθινο μεγάλο πανέρι, ὅπου μέσα ἦταν ξαπλωμένη ἡ Πιτσικουλίνα, ἡ γάτα τοῦ σπιτιοῦ μὲ δυὸ τόσοδούλια γατάκια. Μόλις δυὸ μέρες εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε ποὺ ἦρθαν στὸν κόσμο τὰ μικρά. Δυὸ ἄχαρα καὶ ἀσουλούπωτα πλάσματα, μὲ κλειστὰ μάτια, δυσανάλογα κεφάλια, καὶ μικρούτσικα ποδαράκια ποὺ διαρκῶς γλυστροῦσαν καθὼς πάσχιζαν νὰ βροῦν στὰ τυφλὰ τὸ ζεστὸ στῆθος τῆς μάνας. Τί ἄσκημα ποὺ ἦταν ἀλήθεια! Γι' αὐτὴν ὅμως ἦταν τὰ ὡραιότερα πλάσματα τοῦ κόσμου. Ἔ! καὶ βέβαια, πῶς μποροῦσε νὰ εἶναι ἀλλοιῶς ἀφοῦ ἦταν παιδιά της;

Δὲν ἤξερε ποιὸ νὰ πρωτοθαυμάση. Τὸ τιγρωτὸ γκριζόμαυρο — μιὰ σωστὴ καλλονὴ — ποὺ τῆς ἔμοιαζε τόσο, ἢ τὸ ἄλλο τὸ παρδαλλὸ — ἴδιος ὁ πατέρας — μὲ τὰ κομψὰ ἄσπρα παντελόνια τὰ μαῦρα παπούτσια καὶ τὴν κίτρινη κουκίδα στὸ μουσούδι; Ἀμ οἱ φωνές τους; Νιαούρισμα ἦταν, ἢ τραγούδι ἀηδονιοῦ μέσα σὲ ἀνοιξιάτικο κῆπο; Ἄχ! ἀπαράλλαχτη ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα!

Σ' ὅλη τὴ γῆ δὲ θἄβρισκε κανεὶς τέτοιες ὀμορφιές. Τεντώθηκε μὲ περηφάνεια κι' ἀνασηκώθηκε λίγο στὸ πανέρι παρατηρώντας μὲ καμάρι τὰ δυὸ μικρὰ θαύματα τοῦ κόσμου, καὶ ρουθουνίζοντας εὐτυχισμένη!

⁂

Τί εὐχάριστα ποὺ ἦταν ὅλα στὴν παλιὰ αὐτὴ ἀποθήκη! Ἕνα μαλακὸ πανέρι γεμισμένο μ' ἀφράτο χόρτο, πρώτης τάξεως στρῶμα γιὰ τὰ πρῶτα ἀδέξια σκαρφαλώματα. Ἂς ἔτρωγαν ὅσες τοῦμπες ἤθελαν. Τίποτα δὲν εἶχαν νὰ πάθουν. Καὶ τὰ ἐδῶ κι' ἐκεῖ σκορπισμένα παλιοπράματα, τί κατάλληλο πεδίο δράσεως—ἀλήθεια—γιὰ τὸ κρυφτούλι ποὺ θἄπαιζαν ἀργότερα τὰ παιδιὰ σὰν θἄρχιζαν τὸ κυνηγητὸ κι' οἱ πρῶτες τρέλλες. Ὅλη αὐτὴ ἡ σαρακοφαγωμένη σαβούρα θὰ ἦταν γιὰ τοὺς μικροὺς γάτους σὰν μιὰ ἄγνωστη μυστηριώδης χώρα, θαυμάσια εὐκαιρία γιὰ ἐξερευνήσεις! Ἐκεῖ θαὔρισκαν χιλιάδες κρυψῶνες ἀπ' ὅπου θὰ μποροῦσαν νὰ παρακολουθοῦν ἀθέατοι κι' ἀνενόχλητοι τὶς κινήσεις τῶν δύστυχων ποντικῶν. Ἐκεῖ θὰ ἦταν τὸ σχολειό τους, ὅπου θὰ μαθητεύανε καὶ θὰ ἐξασκοῦνταν γιὰ τὸ μελλοντικό τους ἐπάγγελμα: τοῦ ποντικοκυνηγοῦ!

—Ὥρα εἶναι νὰ κάνω καμμιὰ βόλτα τώρα ποὺ κοιμοῦνται τὰ παιδιά, σκέφθηκε ἡ Πιτσικουλίνα. Ἂς κυττάξω γιὰ κανένα ποντίκι γιατὶ μοῦ ἄνοιξε τρομερὰ ἡ ὄρεξη.

Ἡ γάτα σηκώθηκε ἀπ' τὸ ἀχυρένιο στρῶμα της, ἔγλυψε βιαστικὰ τὰ μωρά της καὶ γλύστρησε ἀθόρυβα μὲ τὰ μαλακά της παπούτσια ἀνάμεσα στὶς κασσέλες καὶ στὰ καλάθια. Ἂν καὶ ἦταν κάπως περασμένη στὰ χρόνια, αἰσθανόταν πάντα κάποια ταραχὴ ὅταν ἔβγαινε στὸ ποντικοκυνήγι.

Ἔξαφνα σταμάτησε κ' ἀφουγκράστηκε. Τί σούρσιμο ἀκούστηκε; Καὶ τί ὄμορφη μυρωδιὰ ἦταν αὐτὴ ποὺ ἔφτανε στὰ ὀρθάνοιχτα ρουθούνια της; Μποροῦσε νἆναι ἄλλη ἀπὸ τοῦ ποντικοῦ; Γελιέται ποτὲ ἡ μύτη μιᾶς γάτας;

Προχώρησε μὲ τὶς βελουδένιες παντόφλες της, κάνοντας μερικὰ ἀθόρυβα βήματα —σ' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ τὴ συναγωνιστῇ κανένας—καὶ στάθηκε ἐμπρὸς σὲ μιὰ ποντικοφωλιά. Μέσα κοιμοῦνταν ἥσυχα δυὸ μικρὰ γυμνὰ ποντικάκια

— Μπά! Τρυφερούδια; σκέφτηκε ἡ Πιτσικουλίνα. Χμ! δὲν ἄξιζε τὸν κόπο ποὺ φόρεσα τὶς βελούδινες παντόφλες μου. Αὐτὰ ἐδῶ μήτε βλέπουν, μήτε νὰ τρέξουν μποροῦν. Μιὰ μπουκιὰ τὸ καθένα. Τί νὰ μοῦ κάνουν; Ἀλλὰ τέλος πάντων. Ἂς ποῦμε πὼς εἶναι τὸ ὀρεκτικό.

Ἅπλωσε τὸ πόδι της. Τὰ μυτερὰ νύχια ἑτοιμάσθηκαν νὰ μπηχθοῦν στὰ μικρὰ σώματα! Ἀλλὰ τότε κάτι μέσα της τὴν ἐμπόδισε. Στάθηκε ἀναποφάσιστη.

— Ναὶ οὔτε νὰ δοῦν, οὔτε νὰ φύγουν μποροῦν, εἶπε μέσα της, ἀκριβῶς σὰν τὰ παιδιά σου. Ἐγκαταλειμένα κι' ἀβοήθητα πλάσματα, κι' ἡ μάνα ἴσως νἄχη πεθάνει! Εἶναι κι' αὐτὰ τὸ ἴδιο ἀπροστάτευτα, ὅπως εἶναι καὶ τὰ δικά σου ὅταν ἐσὺ δὲν εἶσαι κεῖ. Ναί, βέβαια, δὲ λέω. Αὐτὰ ἐδῶ δὲν εἶναι γατιά· εἶναι ποντίκια! Ἀλλὰ εἶναι ὅμως μικρά, εἶναι παιδιά. Κι' ἐσὺ ξέρεις καλὰ κυρὰ Πιτσικουλίνα τί θὰ πῆ ἡ λέξη «παιδιά»!

Ἦταν ἡ ἀγάπη τῆς μητέρας ποὺ ὀρθώνονταν καὶ μιλοῦσε μέσα της. Καὶ ἡ ἀγάπη τῆς γάτας γιὰ τὰ μικρά της εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ μεγάλες.

— Ἔτσι δὲν εἶναι; ἐπανέλαβε μέσα της ἡ φωνή. Ξέρεις τί θὰ πῆ νἄχης παιδιά!

Ἔσκυψε τότε καὶ πιάνοντας προσεκτικὰ τὸ ἕνα ποντικάκι μὲ τὰ δόντια της, τὸ κουβάλησε στὸ πανέρι της. Ὕστερα ξαναγύρισε κι' ἔφερε καὶ τὸ ἄλλο. Τὰ τράβηξε κατόπιν στὸ στῆθος της καὶ τ' ἄφησε νὰ βυζάξουν μαζὺ μὲ τὰ δικά της παιδιά.

Τὰ ποντικάκια, μισοπαγωμένα στὴν ἀρχὴ ξαναζωήρεψαν γρήγορα κάτω ἀπ' τὴ γλυκειὰ ζεστασιὰ τῆς γούνας της. Ἦταν σχεδὸν μισοπεθαμένα ἀπ' τὴν πεῖνα, ἀλλὰ ζωντάνεψαν πάλι ἀμέσως μόλις ρούφηξαν τὸ ἄφθονο γάλα τῆς γάτας. Τώρα νοιώθανε τὸν ἑαυτό τους ἀσφαλισμένο κοντὰ στὴ μητέρα. Τί κι' ἂν ἡ μητέρα αὐτὴ ἦταν μιὰ γάτα; Αὐτὰ δὲν τὸ κατάλαβαν γιατὶ ἦταν τυφλὰ καὶ μικρὰ πλασματάκια. Κατάλαβαν μόνο πὼς βρισκόντουσαν σὲ μιὰ ζεστὴ ἀγκαλιὰ ποὺ τὰ προστάτευε ἀπὸ κάθε κακό, καὶ πὼς τὰ χέρια ποὺ τ' ἀγκάλιαζαν ἦταν χωρὶς νύχια, ἁπαλά, μαλακά. Βελούδινα.

Τὰ γατάκια ἄρχισαν νὰ μεγαλώνουν καὶ μαζὺ μ' αὐτὰ τὰ ποντικάκια. Τὸ πρῶτο πρᾶμα ποὺ ἀντίκρυσαν μόλις ἄνοιξαν τὰ μάτια τους ἦταν ἡ ἴδια μητέρα, καὶ τὸ πρῶτο ποὺ ἔνοιωσαν ἦταν πὼς τὰ τύλιγε ὅλα ἡ ἴδια ἀγάπη.

Ἔπαιζαν τώρα μαζὺ σὰν καλὰ ἀδέλφια κι' ὁ ἥλιος τοῦ Μαγιοῦ ποὺ ἔμπαινε ἀπ' τὸν ἀνοιχτὸ φεγγίτη, γελοῦσε εὐχαριστημένος μὲ τὰ παιγνίδια τους. κι' ἔρριχνε τὸ χρυσό του φῶς γύρω στὸ κεφάλι τῆς μάνας σὰν ἕναν λαμπερὸ φωτοστέφανο. Αὐτὴ καθόταν στὸ πανέρι της, ἀλλὰ τὰ μάτια της παρακολουθοῦσαν ἀδιάκοπα τὰ μικρά. Ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ ἄξαφνα νὰ τσακώνονταν ἢ νὰ χτυπήσουν ἀπάνω στὰ τρελλά τους παιγνίδια. Θἄπρεπε νὰ εἶναι λοιπὸν σὲ κάθε στιγμὴ ἕτοιμη γιὰ νὰ προστρέξη.

⁂

Αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀληθινὴ ἱστορία ποὺ συνέβη κάποτε σὲ μιὰ σκονισμένη σοφίτα. Ἕνα μικρὸ ζῶο, μιὰ γάτα, κατώρθωσε ἕνα μεγάλο ἔργο μὲ μόνη τὴ δύναμη τῆς ἀγάπης.

Ἴσως πολλοὶ νὰ μὴ τὸ πιστέψουν. Συνήθως οἱ ἄνθρωποι ἀμφιβάλλουν γιὰ κάτι ποὺ δὲν τὸ εἶδαν μὲ τὰ ἴδια τους τὰ μάτια. Ἂν εἶναι ἔτσι, ἂς ρωτήσουν τὸν Μαγιάτικο ἥλιο, ποὺ ξέρει ἀσφαλῶς πολὺ περισσότερα ἀπ' αὐτούς. Γιατὶ αὐτὸς εἶδε ὅλα ὅσα ἔγιναν μέσα στὴ σοφίτα, κι' ἔπλεξε μάλιστα κάποια μέρα ἕνα φωτεινὸ στεφάνι γύρω στὸ κεφάλι τῆς γατομάνας.

Φ. Μ.

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ γερμανικὸ)

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΧΕΡΟΥΒΙΚΟ...

Τοῦ πόνου θὰ διαβῶ τὴν καθαρτήρια φλόγα...
Θὰ σμίξω μὲ τὰ Χερουβεὶμ — ἁγνὴ —
σ' ἕνα ἄφραστο, οὐράνιο «εὐλόγα...»
πνίγοντας σ' ἄγριο πέλαγο τῆς ἔγνοιας τὴ
(φωνή.

Θὰ σμίξω μὲ τὰ Χερουβεὶμ. Καὶ θὰ προσμένω
τὸ βῆμα Του ν' ἀκούσω στὴ σιωπή...
Τότε θ' ἁρπάξω τὸ σβυσμένο,
τὸ κρύο λυχνάρι μου, προτοῦ τῆς ζήσης μου
(κοπῆ,

—θεία ὥρα!—τ' ἄπιαστο, τὸ φαγωμένο νῆμα,
ν' ἀνάψω ἀπ' τὴν ἀγάπη Του φωτιά.
Ὅπου σκοτάδι, κι' ὅπου κρίμα
θὲ νὰ διαβῶ, νὰ λυώση ἀπ' τοῦ πυρσοῦ μου
(τὴ γητειά.

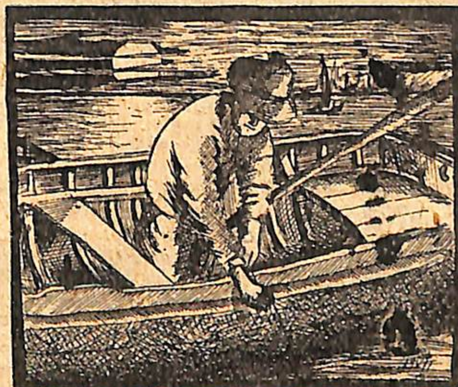
ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Ἀγαλινά, ἀγαλινά, τὸ σούρουπο ἀργοπέφτει...
Μὲς στὴν φτωχὴ τὴν ἐκκλησιὰ ψάλλουν ἑσπε-
(ρινό.
«Κατευθυνθήτω Κύριε, πρὸς Σὲ ἡ προσευχή
(μου»
χείλη ἁγνὰ ἀναδεύουνε ψηλὰ στὸν οὐρανό.
Ἡ Πλάση ὅλη ἑσπερινὸ μὲ γηθοσύνη ψάλλει
γλυκὰ λαλοῦνε ἀπ' τὶς φωλιὲς μὲ χάρη τὰ
(πουλάκια.
Πιὸ κάτω γλυκοτραγουδᾶ τὸ κρύσταλλο ρυάκι
μ' ἕνα σκοπὸ χαρούμενο, εὐλαβικὸ καὶ πρᾶο.
Μπαίνει ὁ ἥλιος στὸ ναὸ προσκυνητὴς νὰ γίνῃ
χύνει χρυσάφι ἄφτονο στὶς γύρω εἰκονίτσες
«Κατευθυνθήτω...» στὸ Θεό, μ' εὐλάβεια κι
(αὐτὸς ψάλλει.
Καὶ ἡ ψυχή μου Κύριε τὴν ἅγια τούτη ὥρα
ἑσπερινὸ αἰσθάνεται νὰ ψάλλῃ εὐλαβικά:
«Κατευθυνθήτω ἡ προσευχὴ Σὲ Σὲ ἁγνὲ Πα-
(τέρα».

ΝΙΚΟΣ ΜΥΡΣΙΝΗΣ
Σέρραι

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Φεγγαρόλουστη νυχτιὰ στὴν ἐξωτικὴ Αἴγυπτο.
(Καμπαλλέρο)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

Τραγικὲς μορφὲς τοῦ ποδηλατικοῦ « Γύρου τῆς Γαλλίας »

Ὅπως ὅλα τὰ μεγάλα ἀθλητικὰ γεγονότα ποὺ ἐπαναλαμβάνονται τακτικὰ καὶ ἐπὶ πολὺ καιρό, ἔτσι καὶ ὁ Ποδηλατικὸς Γῦρος τῆς Γαλλίας στὸ διάστημα τῶν 50 χρόνων τῆς ζωῆς του ἔχει δημιουργήσει καὶ αὐτὸς τὴν ἱστορία του.

Μία ἱστορία μὲ ἔνδοξες καὶ τραγικὲς σελίδες μὲ ἥρωες καὶ θύματα κατορθώματα κι' ἀπάτες θρύλους καὶ παραδόσεις...

Συνήθως οἱ πρωταγωνισταὶ τῶν διαφόρων ὀργανώσεων τοῦ «Γύρου» ἀκόμα καὶ οἱ νικηταὶ τῶν ἐνδιαμέσων «ἐτὰπ» σκεπάζονται ἀπὸ δόξα καὶ χρήματα. Περνοῦν στὴν κατηγορία τῶν ἄσσων τοῦ πεντάλ, ἐξασφαλίζουν μία ζωὴ ἄνετη καὶ τιμημένη.

Δὲν εἶναι ὅμως καὶ λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν ἕνα ἄδοξο τέλος. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὶς «μορφὲς» τοῦ «Γύρου» μὲ τραγικὸ πεπρωμένο. Θ' ἀναφέρουμε τὶς πιὸ χαρακτηριστικὲς περιπτώσεις. Ὁ Γάλλος Ρενὲ Πολλιὲ ὑπῆρξε ὁ πρῶτος μεγάλος «ἀναρριχητὴς» ποὺ παρουσιάστηκε στὸν «Γύρο». Ὅταν τὸ 1905 καθιερώθη ἡ διαδρομὴ νὰ περνᾶ ἀπ' τὶς Ἄλπεις, ὁ Πολλιὲ ἀνεδείχθη θριαμβευτὴς τῶν «ὀρέων». Ἄφησε ὅλους τοὺς ἀντιπάλους του πολλὰ χιλιόμετρα πίσω καὶ ἔφθασε στὸ τέρμα — στὴν πόλη Ντιζὸν — μὲ διαφορὰ 48 ὁλοκλήρων λεπτῶν ἀπὸ τὸν δεύτερο! Ποτὲ ἄλλοτε δὲν σημειώθηκε τέτοια συντριπτικὴ νίκη σὲ «ἐτάπ». Ὁ μεγάλος αὐτὸς ἀθλητὴς συνέχισε τοὺς θριάμβους του καί, ὕστερα ἀπὸ μιὰ σειρὰ ἀλλεπαλλήλων ἐπιτυχιῶν, ἐπρώτευσε στὴν μεγάλη κούρσα «Μποὺλ ντ' ὄρ» τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1906.

Αὐτὴ ὅμως ἦταν καὶ ἡ τελευταία νίκη τῆς ζωῆς του ! Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες — στὶς 27 Ἰανουαρίου 1907 — ὁ Πολλιὲ βρέθηκε κρεμασμένος σὲ μιὰ ἀποθήκη ποδηλάτων στὸ Παρίσι. Κανεὶς δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ ἐξηγήση γιατὶ ὁ ποδηλάτης αὐτός, ποὺ τὰ εἶχε ὅλα — χρήματα καὶ δόξα — αὐτοκτόνησε. Ἴσως ἀπὸ νευρασθένεια.

Κατὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιο πόλεμο (1914 - 18) ὅλοι οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς ἄφησαν τοὺς στίβους, τὰ γήπεδα καὶ τὰ ποδηλατοδρόμια γιὰ νὰ σπεύσουν στὸ «πεδίον τῆς τιμῆς».

Μεταξὺ αὐτῶν ποὺ πολεμοῦσαν στὸ Δυτικὸ Μέτωπο, ἦταν ὁ νικητὴς τοῦ Γύρου τοῦ 1909 Φρανσουὰ Φαμπέρ, ἀπ' τὸ Λουξεμβοῦργο ποὺ εἶχε καταταγῆ στὴν Λεγεῶνα τῶν Ξένων. Ὁ γιγαντόσωμος αὐτὸς ποδηλάτης εἶχε διακριθῆ μὲ τὸν ἡρωϊσμό του σὲ ὅλες τῆς μάχες, ἀλλὰ τὸν Μάϊο τοῦ 1915 μία γερμανικὴ σφαῖρα ἐτερμάτισε τὴν δράση του. Ἦταν ἀκριβῶς ἡ ἡμέρα ποὺ τοῦ εἶχαν ἀνακοινώσει, ὅτι ἡ γυναίκα του ἐγέννησε κοριτσάκι. Ὁ Φαμπέρ, μεθυσμένος ἀπ' τὴν χαρά του, πετάχτηκε ἔξω ἀπ' τὸ χαράκωμα καὶ τὸ ὀγκῶδες σῶμα του ἀπετέλεσε τὸν καλύτερο στόχο γιὰ τὰ γερμανικὰ ὅπλα.

Στὸν 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο σκοτώθηκε καὶ ὁ Γάλλος Ὀκτὰβ Λαπὶζ πραγματικὸ φαινόμενο τῆς ποδηλασίας καὶ νικητὴς τοῦ «Γύρου» 1910.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς ἡ ὁμάδα ποδοσφαίρου τοῦ «Παναθηναϊκοῦ» θὰ μεταβῆ στὴ Τουρκία ὅπου θὰ δώση φιλικοὺς ἀγῶνες πρὸς τὰς ὁμάδας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἀνωτέρω, μία φάση ἀπὸ ἕνα πρόσφατο ἀγῶνα «Παναθηναϊκοῦ» — «Φενὲρ - Μπαξέ».

Ἕνας ἄγνωστος Ἰταλὸς κτίστης ὁ Ὀττάβιο Μποτέτσια ἐτερμάτισε τὸ 1923 πέμπτος στὸν «Γύρο» τῆς πατρίδας του.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ τὸν παρακίνησε νὰ λάβη μέρος καὶ στὸν «Γύρο» τῆς Γαλλίας πρὸς γενικὴ δὲ κατάπληξη κατέλαβε τὴν 2η θέση στὴ γενικὴ κατάταξη.

Ὁ Μποτέτσια ἦταν πιὰ ἕνας «Ἄσσος» τῆς διεθνοῦς ποδηλασίας καὶ τὸν ἑπόμενο χρόνο ἐθριάμβευσε στὸ «Γύρο» τῆς Γαλλίας. Τὸ κατόρθωμά του αὐτὸ ἐπανέλαβε καὶ τὸ 1925. Ὁ Ὀττάβιο τὸ 1926 ἀρρώστησε καὶ δὲν ἔτρεξε, προετοιμάστηκε ὅμως ἐντατικὰ γιὰ νὰ μετάσχη τῆς ἑπομένης διοργανώσεως. Ἀλλὰ δὲν ἦταν τῆς μοίρας του...

Στὶς 11 Ἰουνίου 1927 σ' ἕνα ἐξοχικὸ δόμο τῆς Γένοβας ὁ Μποτέτσια βρέθηκε ἀναίσθητος μ' ἕνα μεγάλο τραῦμα στὸ κεφάλι ποὺ προφανῶς εἶχε γίνει ἀπὸ πέτρα. Ὕστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ὑπέκυψε στὸ μοιραῖο χωρὶς ν' ἀνακτήση τὶς αἰσθήσεις του κι' ἔτσι δὲν μπόρεσε νὰ δώση ἐξηγήσεις.

Ὅλοι ὑπέθεσαν ὅτι ὁ Ὀττάβιο ἔπεσε ἀπ' τὸ ποδήλατο καὶ ἐκτύπησε σὲ κάποια πέτρα. Τὸ μυστήριο ἐλύθη ὕστερα ἀπὸ 21 ὁλόκληρα χρόνια. Ἕνας ἑτοιμοθάνατος χωρικὸς ἐξωμολογήθηκε στὶς τελευταῖες στιγμές του ὅτι μιὰ καλοκαιριάτικη νύχτα τοῦ 1927 ἐκτύπησε μὲ πέτρα κάποιον ποδηλάτη ποὺ εἶχε προσπαθήσει νὰ πάρη σταφύλια ἀπ' τὸ ἀμπέλι του. Ὁ ποδηλάτης αὐτὸς ἦταν ὁ Μποτέτσια καὶ τὰ σταφύλια ἀπεδείχθησαν μοιραῖα.

⁂

Θὰ κλείσουμε τὸ ρεπορτάζ μας μ' ἕνα ἀληθινὸ θῦμα τοῦ γύρου, τὸν Ἱσπανὸ Τσεπέντα. Ὁ νεαρὸς αὐτὸς ποδηλάτης ἔλαβε μέρος στὴν διοργάνωση τοῦ 1935 καὶ διεκρίθη γρήγορα γιὰ τὶς ἱκανότητές του ὡς «ἀναρριχητής». Στὸ 7ο ὅμως «ἐτὰπ» Αἲξ - Λὰ - Μπὲν - Γκρενὸμπλ ἔπεσε ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου καὶ σκοτώθηκε.

Εἶναι ἡ μοναδικὴ περίπτωση στὴν ἱστορία τοῦ Γύρου τῆς Γαλλίας ποὺ ἕνας ποδηλάτης σκοτώθηκε κατὰ τὴν διάρκεια ἀγῶνος.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΑ ΒΟΥΝΑΡΙΑ: Θύελλα μὲ Μικτὴ Λογγᾶς 5—0 μὲ Δ. Ε. Καντιανίκων 2—0 καὶ 2—2.

ΚΑΛΑΜΙΑΡΗΣ: Ἀγῶνες στίβου. Δίσκος. Τριλιανὸς 20, 63. 100 μ. Μίσιος. Μῆκος: Μίσιος. Ἀκόντιον. Γαβριήλ.

ΠΑΙΔ. ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Ὁμὰς μπάσκετ-μπὼλ Παιδοπόλεως—Β. Ε. Κ.Ι. 68—34. Παιδόπ.—Πανελλήνιος 50—32. Παιδ.—Π.Α.Δ. 36—32.

ΣΤΟ ΦΟΥΡΤΖΗ: Π.Α.Ο.Φ.—Π.Ο. Κουκουνάρας 3—0.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ: Ὁμὰς γυμνασιοπαίδων — Α.Ε.Κ. 4—4.

ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝ: Δόξα—Ἀπόλλων Διάτου 2—2. Δόξα—Κεραυνὸς Κρινιάδων 3—2, Δόξα — Ἐλπὶς Κουρουτσοῦ 2—1 Δόξα—Ἄρης Γυζοῦ 2—0, Δόξα—Μακεδονικὸς 2—1, Δόξα—Βυζάντιον 3—2, Δόξα—Β' Ἡρακλέους 2—1, Δόξα — Α.Ε.Κ 3—2.

ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Κιλκὶς—Βίτσι 6—4, 4—4, Κιλκὶς—Πίνδος 6—1 Κιλκὶς—Κούτσα 6—1, 3—1, 3—6. Κιλκὶς—Καστοριὰ 6—1.

ΝΕΟΣ ΣΚΟΠΟΣ: Τιτανικὸς — Μοῦσα 0—0.

ΚΡΟΚΕΑΙ: Πανγυθειοκὸς — Κροκεατικὸς 2—1.

ΓΡΕΒΕΝΑ: Ἀτρόμητος — Ὁμὰς Καρπεροῦ 1—0.

ΑΜΟΡΙΟΝ: Α.Ε. Ἀμορίου—Α.Ε. Διδυμότειχου 2—1. Α. Ε. Ἀμορίου — Ἑρμῆς Ἀλεξ)πόλεως 3—2, Α.Ε. Ἀμορίου — Α.Ε. Λαβάρων 4—1, Α.Ε. Ἀμορίου — Ὀρέστης Ὀρεστιάδος 3—1, Α. Ε. Ἀμορίου — Ἐλπὶς Σουφλίου 2—2, 2—1.

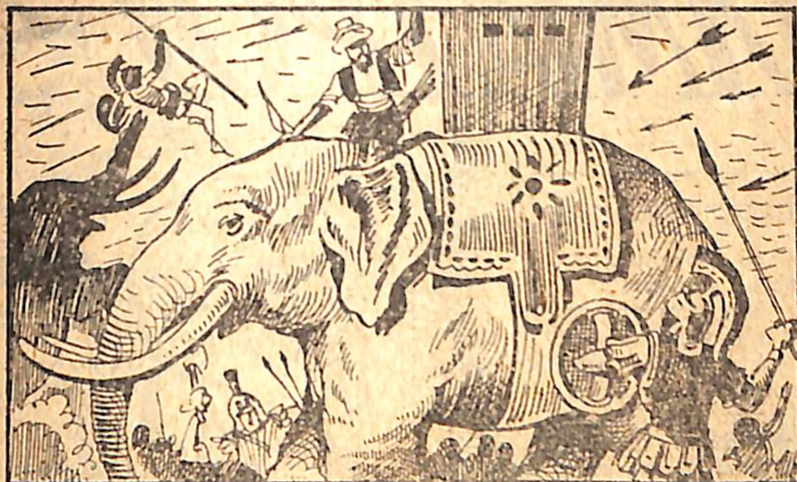
◆◆◆

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ

Καθηγητής: Ἔχομε τὴν πρόταση «Ὁ Νῖκος δὲν ἦλθε σήμερα στὸ σχολεῖο διότι εἶναι ἄρρωστος». Πές μου, Τοτό, τί εἶναι τὸ «εἶναι ἄρρωστος»;

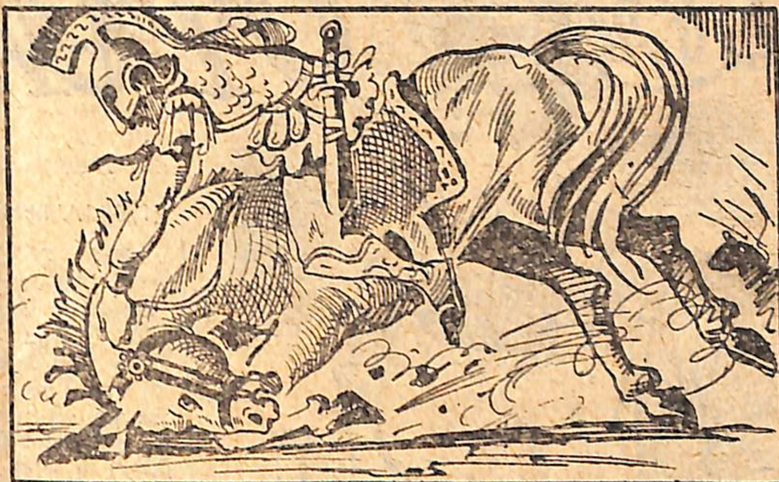
Τοτός: Εἶναι... ψευτ ἱ, κύριε καθηγητά.

103 Ὁ Πῶρος, καβάλλα σ' ἕναν πολεμικὸ ἐλέφαντα, μάζεψε γύρω του ὅσα θηρία δὲν εἶχαν τραπῆ σὲ φυγὴ καὶ προσπάθησε νὰ πολεμήση.

Τοξότες κι' ἀκοντιστὲς Μακεδόνες κέντριζαν τὰ ζῶα ἀπὸ ἀπόσταση κι' οἱ ἱππεῖς τοῦ Ἀλέξανδρου χύνονταν στὴ μέση τοῦ κινητοῦ ἐκείνου φρουρίου κι' ἐκόβανε μὲ πελέκια τὶς φτέρνες τῶν ἐλεφάντων. Ἄλλοι σωριάζονταν τότε πάνω στὸ γεμάτο νεκροὺς πεδίο, κι' ἄλλοι ἔτρεχαν, μανιασμένοι κι' ἀνίσχυροι, νὰ σωθοῦν ἔξω ἀπὸ τὴ μάχη.

Εἴκοσι χιλιάδες νεκροὶ ἔπεσαν σ' ἐκείνη τὴ σύγκρουση, ποὺ ἀνάμεσά τους ὁ Πῶρος εἶδε καὶ τοὺς δυὸ γιούς του. Ἀπελπισμένος, χύθηκε τότε στὴ μάχη, νὰ βρῆ κι' ὁ ἴδιος τὸ θάνατο...

104 Ὁ Ἀλέξανδρος θαύμασε τὴν παλληκαριά του. Ὁ ἀνδρεῖος αὐτὸς ἐχθρὸς μποροῦσε νὰ γίνη πολύτιμος φίλος!

— Θὰ τὸν σώσω, σκέφθηκε, ἀπ' τὸ θάνατο ποὺ μονάχος ζητᾶ.

Καθὼς ἔτρεχε πίσω ἀπ' τὸν ἐλέφαντα, εἶδε τὸ δρόμο πλημμυρισμένο ἀπὸ τὸ αἷμα τοῦ Πώρου... Τὸν εἶχαν λοιπὸν πληγώσει;

Ἔτρεξε ἀκόμα πιὸ γρήγορα, μὰ ὁ Βουκεφάλας, ποὺ ἦταν πιὰ γέρος, ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴ ζέστη καὶ τὴν πορεία δίπλωσε τὰ γόνατα καὶ στὸ τέλος σωριάσθηκε κάτω. Ὁ Ἀλέξανδρος χάϊδεψε τὸ πιστὸ ζῶο.

— Θὰ κτίσω σ' αὐτὸ τὸ μέρος μιὰ πολιτεία ποὺ θὰ κρατᾶ τὴν ἀνάμνησή σου, ψιθύρισε. Τ' ὄνομά της θἆναι Β ο υ κ ε φ ά λ α.

105 Ὡς τόσο, ὁ Πῶρος, ἐξαντλημένος ἀπ' τὸ πολὺ αἷμα ποὺ εἶχε χύσει, κι' ἀπ' τὴ δίψα ποὺ τὸν βασάνιζε φοβερά, εἶχε χαλαρώσει τὸ τρέξιμό του. Ἕνας του φίλος, Ἰνδὰς ἡγεμόνας, ὁ Μέρδης, ποὺ ἦταν πιὰ σύμμαχος τοῦ Ἀλέξανδρου, ἦρθε κοντὰ στὸ γενναῖο του σύντροφο:

— Στάσου, τοῦ εἶπε, ὅταν γνωρίσης τὸ νικητή, δὲ θὰ μετανιώσης ποὺ δέχεσαι τὴ φιλία του.

Τὸ συνετὸ θηρίο, ποὺ τὸν ἔφερνε στὴ ράχη του, γνώρισε τὸ Μέρδη καί, χωρὶς νὰ προσμένη τὸ πρόσταγμα τοῦ κυρίου του, ἔκλινε τὰ γόνατα καὶ γυρίζοντας τὴν προβοσκίδα του, πῆρε τὸν Πῶρο καὶ τὸν ἀπόθεσε στοργικὰ κατὰ γῆς.

106 Ὁ Ἀλέξανδρος τοὺς εἶδε, σὲ λίγο νάρχωνται κοντά του.

— Πᾶμε νὰ τὸν προϋπαντήσωμε, εἶπε στοὺς φίλους του. Πρέπει νὰ τιμήσωμε τὴν ἀνδρεία!

Ὁ Πῶρος προχώρησε, μὲ ἀξιοπρέπεια. Ἦταν ἀλήθεια ἡγεμονικός.

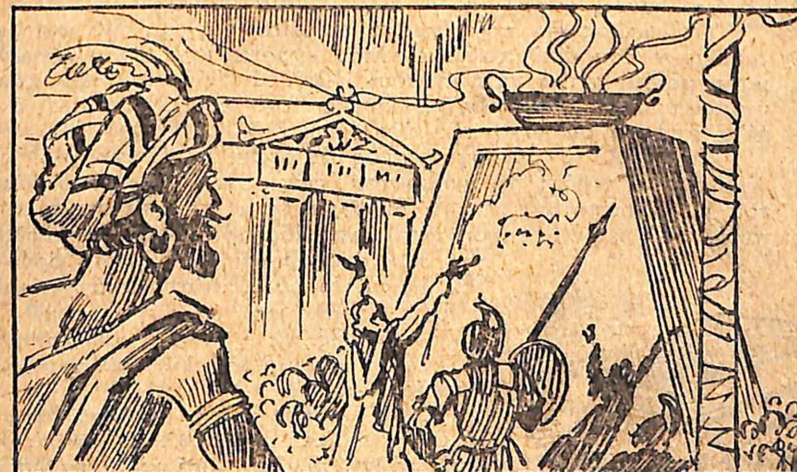
Ὁ Ἀλέξανδρος τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν φίλησε.

— Πῶς θέλεις νὰ σοῦ φερθῶ; τὸν ρώτησε ὕστερα χαμογελῶντας.

— Βασιλικά, ἀποκρίθηκε ὁ Πῶρος.

— Αὐτὸ θὰ τὸ πράξω γιὰ χάρη μου, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Τί ζητᾶς γιὰ λογαριασμό σου;

— Τίποτε, εἶπε ὁ Πῶρος. Αὐτὴ ἡ λέξη τὰ κλείνει ὅλα!

107 Κι' ἀλήθεια, ἡ συμπεριφορὰ τοῦ Ἀλέξανδρου πρὸς τὸν ἡττημένο γενναῖο ἐχθρό του ἦταν βασιλική. Μὰ ἦταν κι' ἡ μόνη πολιτικὴ ποὺ τὸν σύμφερε. Γιατὶ σκοπὸς τῆς Ἰνδικῆς ἐκστρατείας, δὲν ἦταν ἡ κατάκτηση παρὰ ἡ συνένωση τῆς Ἀσίας κι' ὁ ἐξελληνισμός της μὲ τὸν καιρό.

Ἔτσι, ὁ Πῶρος ἔμεινε ἀνεξάρτητος στὸ βασίλειό του, ποὺ τὸ μεγάλωσε μάλιστα, γιατὶ ὁ Ἀλέξανδρος τοὔδωσε κι' ἄλλες χῶρες, κοντὰ στὸν Ὑδάσπη.

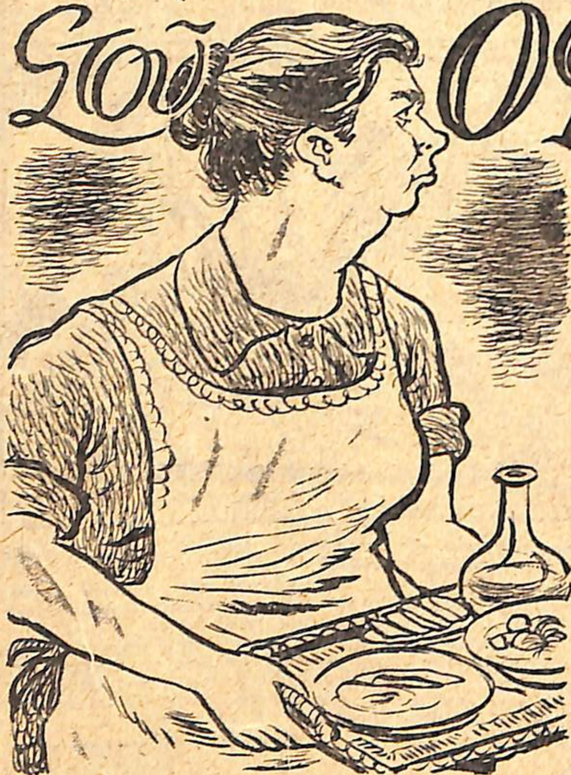
Τριάντα μέρες ξεκούρασε ὁ Ἀλέξανδρος τὸ στρατό του, σ' αὐτὴ τὴν ἐξωτικὴ χώρα. Τριάντα μέρες, ποὺ πέρασαν μὲ γιορτές, καὶ θυσίες κι' ἀγῶνες, ἀνάμεσα στοὺς Ἰνδούς.

108 Ὕστερα, ἡ πορεία ἐξακολούθησε, ἀνάμεσα ἀπὸ φρικτὲς ταλαιπωρίες. Φίδια, ποὺ τὸ μάκρος τους ἦταν δεκάξη πῆχες, ξετρύπωναν μέσα ἀπ' τὰ πυκνὰ δάση καὶ σκορποῦσαν τὸ θάνατο μὲ τὸ φοβερὸ δηλητήριό τους. Οἱ Μακεδόνες κρεμοῦσαν τὶς νύχτες, τὶς κούνιες τους, στὰ ψηλότερα δέντρα, κι' ἔβαζαν φρουρούς... Μὰ τοὺς ἐνοχλοῦσαν ἐκεῖ ψηλά, οἱ μαϊμοῦδες. Ἄλλοτε πάλι περνοῦσαν ἐκτάσεις ἐρημικές, δίχως στάλα νερό. Τοὺς βασάνιζε μέρες ἡ δίψα κι' ἡ ζέστη. Κι' ἐκεῖνος, ὁ νέος θεός τους, διψοῦσε μαζί τους, βασανιζόταν κινδύνευε, κι' ὅμως δὲν ἔλεγε νὰ γυρίση πίσω. Ποῦ πήγαινε; Πότε πιὰ θὰ τὴ χόρταινε τὴ δόξα;

(Συνεχίζεται)

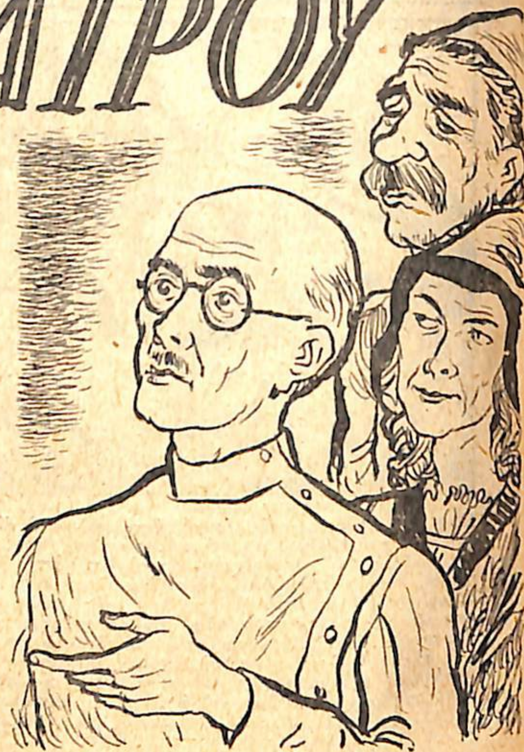
Στοῦ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΥ

(ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ)

Στὸ Σαλόνι τοῦ ὀφθαλμίατρου στὴν Ἀθήνα περίμεναν πελάτες: Ὁ Ἔπαρχος Θήρας, ἕνας φοιτητὴς καὶ μιὰ μητέρα μὲ τὴν κορούλα της. Ἐνῶ περίμεναν οἱ πελάτες αὐτοὶ τὴ σειρά τους ἀκοῦνε ἕνα μικρὸ καυγὰ μὲ τὴ μαγείρισσα τοῦ Γιατροῦ μὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ ἂν κι' ἔχει περάσει ἡ ὥρα θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ περάση στὸ σαλόνι... Στὸ τέλος ἡ γυναῖκα μπῆκε στὴν αἴθουσα. Ἦταν μιὰ γριὰ χωρική, ἐξηντάρα ποὺ ὁδηγοῦσε ἕνα γέρο στραβὸ γεροντότερό της.

Μόλις μπῆκε μέσα ρώτησε τὸν Ἔπαρχο ἂν ἦταν αὐτὸς ὁ γιατρός. Μ' αὐτὸς τῆς ἀποκρίθηκε, εὐχαριστημένος ποὺ θὰ εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ πιάση κουβέντα, πὼς δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ γιατρὸς καὶ τῆς εἶπε πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένη. Τῆς ἔδειξε μάλιστα δυὸ καρέκλες ποὺ ἦταν κοντά του γιὰ νὰ καθήσουν...

Ἡ γριά, γύρισε μὲ πολλὴ ἐπιδεξιότητα τὸ γέροντα, τὸν ἔσπρωξε σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὸ κάθισμα καὶ ὅταν ὁ γέρος κάθησε ἀναστέναξε ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του:

—Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεος! Ἡ φωνή του ἦταν τόσο βροντώδης ἀλλὰ καὶ τόσο θλιβερή, ποὺ ἡ μικρὴ κόρη φοβήθηκε καὶ πλησίασε ὅσο μποροῦσε περισσότερο τὴ μητέρα της, ποὺ προσπαθοῦσε σιγὰ-σιγὰ νὰ τὴν πείση νὰ μὴ σηκώση τὸν ἐπίδεσμο.

—Ἡσύχασε τῆς ψιθύρισε. Ἡσύχασε. Δὲν εἶναι τίποτα. Πονάει ὁ καϋμένος.

Ἡ γριά, δὲν φάνηκε πὼς ἔδωκε προσοχὴ στὴν ἐκφώνηση ποὺ ἔκαμε ὁ στραβὸς γέροντας. Κάθησε κοντά του, καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν Ἔπαρχο, ἄρχισε νὰ τοῦ λέη τὰ παράπονά της κατὰ τῆς μαγείρισσας. Καὶ ἔννοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ βγάλη τὸ ἄχτι της, ἔπειτα ἀπὸ τὴν γλυκύτητα ποὺ μεταχειρίστηκε στὴν αὐλὴ γιὰ νὰ πετύχη τὸ σκοπό της.

— Χαρὰ στο, ἔλεγε. Νὰ μὴ θέλη νὰ μ' ἀφήση νὰ ἔμπω! Δέχεται, λέει, ὅσους πληρώνουν. Καὶ μήπως ἐγὼ τῆς εἶπα πὼς θέλω νὰ δῶ τζάμπα τὸ γιατρό; Ἂς εἶναι δοξασμένο τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκη της. Ἂς εἴμαστε ἄνθρωποι ταπεινοί. Δὲν εἴμαστε καὶ γιὰ ἐλεημοσύνη. Τοῦ λόγου της θαρρεῖ πὼς ἂν δὲν φορεῖς φράγκικα καὶ καπελίνι δὲν εἶσαι ἄνθρωπος. Νὰ πάω, λέει, στὸ νοσοκομεῖο! Ὄγεσκε. Ἐδῶ θὰ μᾶς δῆ ὁ γιατρὸς κι' ἂς τὸν πληρώσω!

Καὶ καθὼς ἔλεγε αὐτὰ ἔφερε τὸ χέρι της στὸν κόλπο της γιὰ νὰ χαϊδέψη τὸ κομποδεμά της. Ὁ Ἔπαρχος νόμισε πὼς ἦρθε ἡ σειρά του νὰ πῆ κι' αὐτὸς δυὸ λόγια. Ἀλλὰ ἡ γριὰ δὲν τὸν ἄφησε νὰ ξεστομίση λέξη.

Δ. Βικέλας, ὁ λογοτέχνης

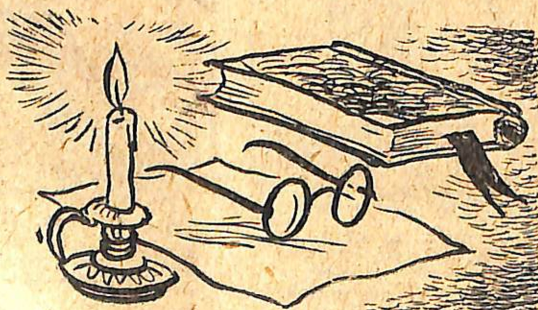
Τὸ λογοτεχνικὸ ἔργο τοῦ Δημητρίου Βικέλα εἶναι περίφημο καὶ ἡ θέση του στὴν Ἑλληνικὴ γραμματολογία μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐξαιρετικές. Καὶ πρέπει νὰ σημειώσουν κανεὶς πὼς ὁ Βικέλας ἔπαψε σχεδὸν νὰ γράφη πολὺ ἐνωρὶς ἐξ αἰτίας τῶν ἀπασχολήσεών του μὲ τὸ σύλλογο τῶν ὠφελίμων βιβλίων.

Ὡστόσο τὸ ἔργο του μεταφραστικὸ καὶ πρωτότυπο εἶναι μεγάλο.

Μετέφρασε σὲ ἁπλὴ γλώσσα καὶ ἔμμετρα ἕξη δράματα τοῦ Σαίξπηρ δηλαδὴ τὸ «Ρωμαῖο», «Ἄμλετ», «Ἔμπορο τῆς Βενετίας», «Βασιλέα Λήρ», «Ὀθέλλο» καὶ «Μάκβεθ», τὸν «Μέγαν Γαλεότον» τοῦ Ἱσπανοῦ Ἐτσεγαράκ, τὸ Ζ' τῆς «Ὀδυσσείας» καὶ παραμύθια τοῦ Ἄντερσεν.

Καὶ τὰ πρωτότυπα ἔργα εἶναι πολλά:

Μεταξὺ αὐτῶν: «Ἡ Σουηδία» «Ἡ Γυναικεία Ἀγωγή», «Ἀπὸ Νικοπόλεως εἰς Ὀλυμπίαν», «Πραγματεία περὶ Ἑλληνικῆς Φορολογίας», «Περὶ Βυζαντινῶν», τὸ ἱστορικὸν μυθιστόρημα ποὺ μεταφράστηκε σὲ πολλὲς ξένες γλῶσσες «Ὁ Λουκῆς Λάρας» (1879). Μὲ τὸ μυθιστόρημά του αὐτὸ ποὺ δημοσιεύτηκε καὶ στὴ «Διάπλαση τῶν Παίδων» καὶ ἦταν τὸ πιὸ ἀγαπημένο ἀνάγνωσμα τῶν περασμένων γενεῶν, ὁ Βικέλας ἔδωσε μιὰ συγκριμένη μορφὴ στὴν ἀδιαμόρφωτη ἀκόμα νεοελληνικὴ πεζογραφία. Ἔτσι ὁ Βικέλας μαζὶ μὲ τὸν Βιζυηνὸ θεωροῦνται καὶ δικαίως οἱ θεμελιωτὲς τοῦ νεοελληνικοῦ διηγήματος. Ὁ Βικέλας παρουσιάζει μὲ πολλὴ φυσικότητα τοὺς ἥρωές του καὶ ζωγραφίζει μὲ μαεστρία τοὺς χαρακτῆρες τους. Ὅλα του τὰ διηγήματα, χωρὶς ἐξαίρεση σχεδόν, εἶναι ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὴ νεοελληνικὴ ζωή.

Ὁ Βικέλας — ποὺ ἔγραψε σωρεία διηγημάτων καὶ ἐντυπώσεών του ἀπὸ ταξίδια κλπ., ἔγραψε καὶ ἀπομνημονεύματα μὲ τὸν τίτλο «ἡ ζωή μου». Ὁ πρῶτος τόμος τῶν ἀπομνημονευμάτων αὐτῶν βγῆκε ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Βικέλα ἀπὸ τὸ σύλλογο τῶν ὠφελίμων βιβλίων.

Στὰ 1925 ὁ σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων θέλοντας νὰ τιμήση τὴ μνήμη του ἐξέδωσε τὸν ἑκατοστὸ τόμο του μὲ ἀποσπάσματα ἀπὸ διάφορα ἔργα του ποιητικὰ καὶ πεζά. Τοῦ κειμένου προηγεῖται ἕνα εἶδος βιογραφικοῦ προλόγου ποὺ ἀναφέρεται κυρίως στὴ δράση του ὡς προέδρου: Ἐπίσης ὑπάρχει καὶ πλήρης κατάλογος τῶν ἔργων του. Ὁ Σύλλογος εἰς τὰ γραφεῖα του ἔστησε καὶ τὴν προτομὴ τοῦ ἱδρυτοῦ του καὶ προέδρου του.

Μὲ τὴ διαθήκη του ὁ Βικέλας ἄφησε 92.000 δραχμὲς στὸ σύλλογο ὠφελίμων βιβλίων καὶ τὴν πνευματικὴ ἰδιοκτησία τῶν ἔργων του. Στὸ Δῆμο Ἡρακλείου τῆς Κρήτης τὴ βιβλιοθήκη του, καὶ εἰς τὸ Μουσεῖον Καλῶν Τεχνῶν τὴν πινακοθήκη του.

— Δὲν φορᾶμε φράγκικα, ἔλεγε ἡ γριά, καὶ δὲν εἴμαστε πλούσιοι, ἀλλὰ κάτι εἴμαστε καὶ μεῖς στὸν τόπο μας. Ἂς κοπιάση ἐκεῖ τοῦ λόγου της νὰ μάθη ἂν εἶναι καμμιὰ ζητιάνα ἡ κυρὰ Λοξή.

* * *

Ἡ πόρτα τοῦ γιατροῦ ἄνοιξε τρίζοντας καὶ ἡ γριὰ σώπασε! Ὅλα τὰ κεφάλια στράφηκαν πρὸς τὴν πόρτα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν βγῆκε ὁ γιατρός, ὁ πελάτης ἔφυγε διασχίζοντας τὴν τραπεζαρία, καὶ ὁ γιατρός, ὄρθιος στὸ κατώφλι τῆς πόρτας, εἶδε ἕναν - ἕναν τοὺς ἀρρώστους ποὺ περίμεναν, ἔκαμε νόημα στὸν φοιτητὴ κι' αὐτὸς μπῆκε γρήγορα - γρήγορα στὸ δωμάτιο τοῦ γιατροῦ.

Καὶ ἡ πόρτα κλείστηκε πάλι.

Ἡ Κυρὰ Λοξὴ σηκώθηκε ἅμα εἶδε τὴν πόρτα τοῦ γιατροῦ νὰ ἀνοίγη. Ἔχωσε τὸ χέρι της βαθειὰ στὸν κόρφο της καὶ ἔβγαλε ἀπὸ τὶς πτυχὲς τοῦ μεταξωτοῦ της πουκαμίσσου ἕνα γράμμα καὶ ἔκαμε νὰ τὸ δώση στὸ γιατρό. Μὰ σὰν εἶδε πὼς ὁ γιατρὸς δὲν τὴν πρόσεξε ἔβαλε πάλι τὸ γράμμα στὸν κόρφο της καὶ ξανακάθησε. Ὡστόσο ὅλα αὐτὰ τὴν ἡσύχασαν καὶ ἔσβυσαν τὴν ἀγανάκτησή της ἐναντίον τῆς μαγειρίσσας.

Ὁ ἔπαρχος ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του καὶ κοίταξε τὴν ὥρα.

— Ἐλπίζω, εἶπε, πὼς δὲ θὰ κάτση κι' αὐτὸς κανένα χρόνο σὰν τὸν ἄλλο.

— Λογάριαζα πὼς εἶναι πιὸ γέρος διάκοψε ἡ κυρὰ Λοξή.

— Ποιός; ρώτησε ὁ ἔπαρχος.

— Ὁ γιατρός.

— Δὲν εἶναι δὰ καὶ τόσο νέος.

— Ἄξιος γιατρὸς πρόσθεσε ὁ ἔπαρχος. Κάνει θαύματα.

— Θαύματα ἀλήθεια! Τόσοι καὶ τόσοι στὸ νησί μας τοῦ χρωστᾶνε τὸ φῶς τους. Ἐδῶ στὸ ξενοδοχεῖο μὲ φορτώθηκαν νὰ πάω σὲ κάποιον ἄλλον. Ἀλλὰ ποῦ ν' ἀκούσω ἐγώ.

— Ποιὸν ἄλλον;

— Ἡ κυρὰ Λοξὴ εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ ἄλλου γιατροῦ.

— Καὶ μπορεῖ νὰ παραβγῆ ἐκεῖνος μὲ τοῦτον εἶπε περιφρονητικὰ ὁ ἔπαρχος.

— Ποῦ ξέρω γώ! Μοῦ διάβασαν στὴν ἐφημερίδα τυπωμένα τὰ εὐχαριστήρια τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ποὺ τοὺς γιάτρεψε. Κι' ἕνα σωρὸ ἐπαίνους.

Ἀπὸ πόσο καιρὸ δὲ βλέπεις;

— Τὶς ἐφημερίδες θὰ πιστέψης κυρά μου; Ὅλ' αὐτὰ εἶναι πληρωμένα.

Καὶ καθὼς ἔλεγε αὐτὰ ὁ ἔπαρχος εἶχε γιὰ μιὰ στιγμὴ ξεχάση τὴν ἐφημερίδα τῆς Θήρας. Μὰ ἀμέσως ἔννοιωσε πὼς δὲν εἶχε δίκιο νὰ πῆ μιὰ τόσο ἄδικη κατηγορία ἐναντίον τοῦ τύπου καὶ ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὴν ἀνοικτὴ ἀκόμα, πάνω στὰ γόνατά του, ἐφημερίδα, τὴ δίπλωσε μὲ προσοχὴ καὶ φροντίδα, καὶ τὴν ξανάβαλε στὴν τσέπη του.

Μέσα στὴν ὀλιγόστιγμη σιωπὴ ποὺ συνώδευσε τὶς ἐνδόμυχες σκέψεις τοῦ ἐπάρχου γιὰ τὸν τύπο ἀκούστηκε ξαφνικὰ μέσα στὴν τραπεζαρία ἡ πένθιμη φωνὴ τοῦ στραβοῦ.

— Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος.

Ἡ μικρὴ τρόμαξε καὶ πάλι, καὶ ἡ μητέρα της ἔνοιωσε νέα στενοχώρια, καὶ προσπάθησε ἄλλη μιὰ φορὰ νὰ τὴν καθησυχάση. Τὴν πῆρε στὰ γόνατά της καὶ τῆς ἔλεγε γλυκόλογα.

Ἡ κυρὰ Λοξὴ δὲν εἶπε τίποτε. Ἀλλὰ μὲ μιὰ νευρικὴ κίνηση μετατόπισε τὸ σάλι της πάνω στὸν ὦμο της.

Ὁ ἔπαρχος σήκωσε πάνω στὴ μύτη του τὰ γυαλιά του.

— Ἄντρας σου, εἶναι; ρώτησε.

— Ὄγεσκε, ἀπλοήθηκε ἡ γριὰ ξερὰ ξερά. Δὲν εἶναι ἄντρας μου.

— Περίεργο πρᾶμμα ἐξακολούθησε ἡ γριά. Ὅλος ὁ κόσμος ἐδῶ πέρα μὲ ρωτάει: «Ἄντρας σου εἶναι; Ἄντρας σου εἶναι;» ὡς κι' ἡ ὑπηρέτρια κάτω κοντὰ στ' ἄλλα μοῦ τὸ ρώτησε καὶ τοῦτο: «Ἄντρας σου εἶναι;» Ἐδῶ φαίνεται, ἄλλο παρὰ ἀντρόγυνα δὲν βλέπει κανεὶς παρέα.

— Μὲ συμπαθᾶς, εἶπε ὁ ἔπαρχος. Δὲν ἤθελα νὰ σὲ κακοκαρδίσω μὲ τὴν ἐρώτησή μου!

— Δὲν βαρυέσαι, κύριε. Δὲν κακοκάρδισα. Καὶ δὲν μοῦ κακοφάνηκε ποὺ μὲ ρώτησες! Τὸ ἔχει, βλέπεις, ὁ κόσμος νὰ ρωτάη γιὰ πράματα ποὺ δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν!

Ἂν καὶ ἡ κυρὰ Λοξὴ εἶπε τὴν ἰδέα της μὲ ἀφέλεια καὶ χωρὶς κακία, ὁ ἔπαρχος θεώρησε σὰν προσβολὴ τὸ μάθημα ποὺ τοῦ δόθηκε! Δυσαρεστήθηκε μάλιστα πιὸ πολὺ γιατὶ καθὼς συναντήθηκαν τὰ βλέμματά τους μὲ τὴν κυρία τὴν εἶδε νὰ χαμογελάη εἰρωνικὰ σὰν νὰ ἐπιδοκίμαζε ὅσα εἶπε ἡ γριά. Κι' ἑτοιμαζόταν νὰ ζεματίση τὴ γριὰ μὲ τὴν ἀπάντησή του καὶ νὰ τὴν βάλη στὴ θέση της, ὅταν ἡ πόρτα τοῦ γιατροῦ ἀνοίχτηκε ἄλλη μιὰ φορά.

* * *

Ὁ φοιτητὴς κρατῶντας τὸ μάτι του μὲ τὸ χέρι καὶ μὲ ἔκφραση ἀνθρώπου ποὺ μόλις εἶχε ὑποστῆ καυτηρίαση, ἔφυγε, καὶ ἡ κομψὴ κυρία, στὴ σιωπηλὴ πρόσκληση τοῦ γιατροῦ ἔμπαινε μὲ τὸ παιδί της στὸ δωμάτιο.

Ὁ ἔπαρχος λησμόνησε τὴν προσβολὴ ἢ καὶ συχώρεσε τὴ γριά, μιὰ καὶ δὲν ἦταν τώρα μπροστὰ ἡ κομψὴ κυρία, ἔβγαλε τὸ ρολόϊ του καὶ εἶδε ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν ὥρα.

— Τί νὰ ἔχη τὸ κοριτσάκι της, ρώτησε ἡ κυρὰ Λοξή.

— Ἄ, φώναξε ὅλος χαρὰ ὁ ἔπαρχος, βλέπεις καὶ σὺ ποὺ ρωτᾶς γιὰ πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ σὲ μέλει; Κι' ἔπειτα πειράζεσαι καὶ θυμώνεις ὅταν σ' ἐρωτήσουν! Ἐγὼ δὲν ρώτησα τὴν κυρία τί ἔχει τὸ κοριτσάκι της.

Ἡ γριὰ σήκωσε τὸ χέρι της, τὸ ἔφερε στὰ χείλη της καὶ προσπάθησε νὰ κρύψη τὸ χαμόγελο, ποὺ ὡστόσο τὸ μαρτυροῦσαν τὰ γελαστὰ μάτια της.

Ἀντὶ νὰ δώση ἐξηγήσεις, ρώτησε τὸν ἔπαρχο γιὰ δύο πράγματα:

— Δὲν τὴν γνωρίζεις; Εἶναι ξένη;

— Οὔτε καὶ σ' αὐτὸ μπορῶ νὰ σὲ φωτίσω κυρά μου, ἔκαμε ὁ ἔπαρχος. Δὲν κατοικῶ στὴν Ἀθήνα.

— Καὶ ποῦ μένεις;

— Εἶμαι ἔπαρχος Θήρας.

Καὶ ἔφερε μηχανικὰ τὸ χέρι του στὴν τσέπη του ποὺ εἶχε τὴν ἐφημερίδα. Μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση θὰ διάβαζε στὴ γριὰ τὸ ἄρθρο τῆς ἐφημερίδας μὰ σκέφτηκε πὼς ἡ περίσταση δὲν ἦταν κατάλληλη καὶ τράβηξε τὸ χέρι του.

— Ἄ ἔπαρχος, εἶσαι τοῦ λόγου σου, διάκοψε ἡ γριά. Καὶ νομάρχης λοιπόν.

— Εὐχαριστῶ κυρά μου! Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τ' αὐτί!

— Καὶ μὲ τί κόμμα εἶσαι κύριε ἔπαρχε;

— Μὲ τὴν Κυβέρνηση.

— Αἴ, τότε δὲν θὰ γίνης γρήγορα Νομάρχης.

— Καὶ γιατί;

— Θὰ πέση ἡ Κυβέρνηση. Δὲν εἶναι πολλὰ τὰ ψωμιά της.

— Ἀνακατεύεσαι στὰ πολιτικά, βλέπω κυρὰ Λοξή.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 494)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

—Σᾶς βεβαιῶ πὼς δὲν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος. Ἐγὼ ὅμως πάντα ἀνησυχῶ, ἐξ αἰτίας τῶν ἐπιβατῶν ποὺ ἔχω...

— Εἶσαι ἱπποτικώτατος Τζών, ἀκόμη καὶ τὶς ὧρες τῆς τρικυμίας. Πᾶμε Μαίρη παιδί μου. Πᾶμε νὰ πλαγιάσωμε στὶς καμπίνες μας πρὶν γίνομε μουσκίδι.

Μόλις κατέβηκαν ἡ μανία τῆς τρικυμίας δυνάμωσε.

Ὁ Τζὼν ἀναγκάστηκε νὰ μαζέψη τὰ περισσότερα πανιά.

Οἱ μανοῦβρες ἦταν ἀρκετὰ δύσκολες μ' ἐκείνη τὴν θεομηνία, καὶ οἱ κακόμοιροι οἱ ναῦτες, τρέμανε ὣς τὸ κόκκαλο, ἀγκομαχοῦσαν καὶ λαχάνιαζαν.

Ὁ πλοίαρχος Τζὼν ὅμως ἦταν ἀνελέητος... Ἐννοοῦσε νὰ ἐκτελοῦνται πιστὰ τὰ παραγγέλματά του καὶ δὲν συγχωροῦσε καμμιὰ παρέκκλιση.

—Εἶναι αὐστηρός, ἀλλὰ ἔτσι πρέπει! ψιθύρισε ἕνας ναύτης στὸν Ροβέρτο. Μὴν τὸ ξεχνᾶμε πὼς ἡ ζωή μας καὶ τὸ καράβι μας βρίσκονται στὰ χέρια του!

Ἀκόμη μιὰ φορὰ ὁ Ροβέρτος κατάλαβε πόσο μεγαλεῖο ἔκρυβε ἡ ζωὴ τοῦ ναυτικοῦ. Στὴν οἰκογένεια τοῦ Ροβέρτου Γκράντ ἦταν ὅλοι καπετάνιοι ἀπὸ παπποῦ σ' ἐγγόνι. Καὶ γιὰ τοῦτο ἔννοιωθε καλύτερα ἴσως ἀπὸ ἕνα ἄλλο παιδὶ τῆς ἡλικίας του πόσο σκληρὸ ἦταν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ναυτικοῦ, πόσες ἀπαιτήσεις ἔχει ἀπὸ τὸ ἄτομο καὶ τοὺς ἄλλους, καθὼς καὶ πόση εὐθύνη ἔχει ὁ καπετάνιος ποὺ κατὰ τὸν παμπάλαιο ναυτικὸ νόμο «Εἶναι κύριος τοῦ σκάφους ὕστερ' ἀπὸ τὸν Θεό». Ὁ καπετάνιος σὲ ὥρα τρικυμίας, ἔχει δικαίωμα ζωῆς καὶ θανάτου πάνω στὸ πλοῖο του, γιατὶ ἀπ' αὐτὸν — ὅπως εἶπε πολὺ σωστὰ ὁ ναύτης γιὰ τὸν πλοίαρχο Τζὼν — ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ κι' ἡ σωτηρία ὅσων ταξιδεύουν μὲ τὸ καράβι του.

Μέσα στὸν τρομερὸ ἀχὸ τῆς καταιγίδας ὡστόσο, ἕνας καινούργιος ἦχος ξεχώρισε, κάτι σὰν παράξενο σφύριγμα: ἦταν ὁ ἀτμὸς ποὺ ξέφευγε μὲ δύναμη ὄχι ἀπὸ τὸν σωλῆνα του παρὰ ἀπὸ τὰ καζάνια. Ἡ σειρῆνα τοῦ κινδύνου ἀντήχησε μὲ ξεχωριστὴ ὀξύτητα.

Τὸ γιὼτ ἔκανε ἕνα ἀπότομο πήδημα (πήδημα, ναί, εἶναι ἡ κυριολεξία!) κι' ὁ Γουΐλσον ποὺ κρατοῦσε τὸ τιμόνι κόντεψε ν' ἀναποδογυριστῇ.

Τὸ «Ντάνγκαν» πάλευε μὲ τὰ κύματα λὲς κι' ἦταν ἀκυβέρνητο!

— Τί εἶναι; φώναξε ὁ Τζὼν Μάνγκλς τρέχοντας στὴν γέφυρα.

— Τὸ καράβι γέρνει στὸ πλευρό! ἀπάντησε ὁ Ἄουστιν.

— Τί συνέβη; Ἔσπασε μήπως τὸ τιμόνι;

— Στὴ μηχανή! Στὴ μηχανή! ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ μηχανικοῦ.

Ὁ Τζὼν ἔτρεξε στὴν ἀπότομη σκαλίτσα ποὺ κατέβαινε στὶς μηχανές. Ἕνας πυκνὸς καπνὸς ἐσκέπαζε τὰ πάντα ἐκεῖ. Οἱ μηχανὲς ὅμως ἦταν βουβές. Κι' ὁ μηχανικὸς ποὺ φοβόταν μὴ σπάσουν τὰ καζάνια του, ἄφησε τὸν ἀτμὸ νὰ φύγη ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε.

—Τί συνέβη; ρώτησε ὁ πλοίαρχος.

—Ἡ ἕλικα ἔσπασε ἢ ἔπιασε πουθενά. Ὅπως καὶ νᾶναι δὲν λειτουργεῖ πιά.

—Δὲν μποροῦμε νὰ τὴν διορθώσωμε;

—Μ' αὐτὸν τὸν καιρὸ καπετάνιε; Οὔτε γι' ἀστεῖο.

Ἦταν περιττὸ νὰ γυρέψη νὰ βρῆ τὴν ἄκρη. Ἡ ἀλήθεια ἦταν μιά: ἡ ἕλικα εἶχε πάθει βλάβη σοβαρή.

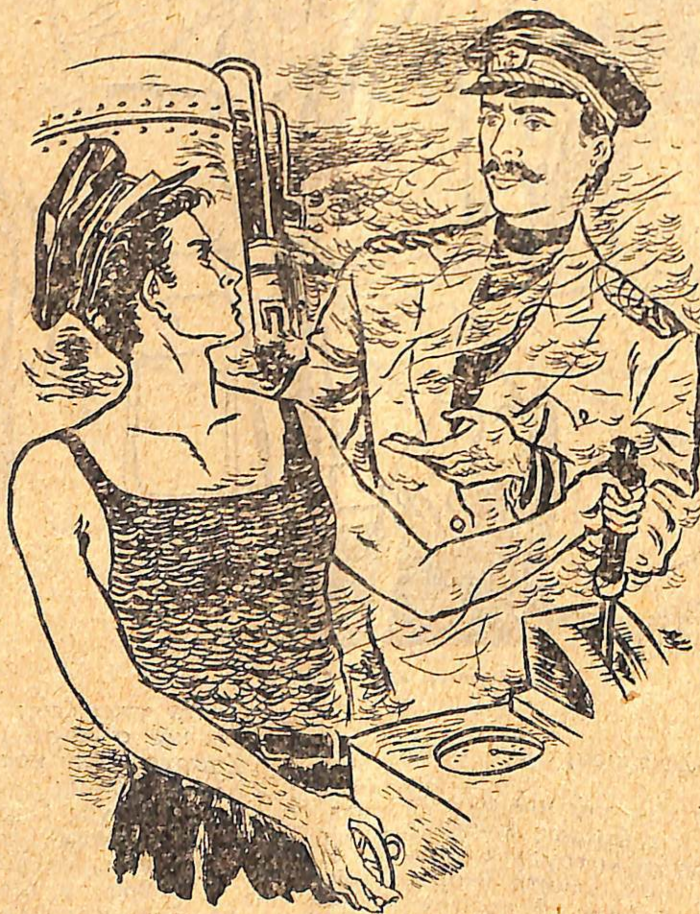
Τὸ τιμόνι δὲν λειτουργοῦσε.

Οἱ μηχανὲς ἦταν ἄχρηστες.

Δὲν ἔμεναν παρὰ τὰ πανιά. Εὐτυχῶς ποὺ ὑπῆρχανε κι' αὐτά...

Ὁ πλοίαρχος ἀνέβηκε κι' εἶπε δυὸ λόγια τοῦ λόρδου Γκλένερβαν. Ὕστερα τὸν παρακάλεσε νὰ κατέβη κάτω, στὶς καμπίνες, μὲ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτες.

Ὁ Γκλένερβαν ὅμως ἤθελε νὰ μείνη στὴ γέφυρα.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὴν ἐπιδιορθώσωμε;

—Ὄχι Ἐντιμότατε! ἐπέμεινε ὁ νεαρὸς πλοίαρχος. Πρέπει νὰ μείνω στὸ κατάστρωμα μόνος μὲ τὸ πλήρωμά μου, χωρὶς νὰ μοῦ τραβάη τὴν προσοχὴ τίποτε ἄλλο. Ἂν μείνετε στὸ κατάστρωμα, ἡ τρικυμία θὰ σᾶς σηκώση!

— Μὰ μπορεῖ νὰ σοῦ φανοῦμε χρήσιμοι.

— Πιὸ χρήσιμοι θὰ μοῦ φανῆτε ἂν μοῦ δίνετε λιγότερες φροντίδες τώρα. Εἶναι φορὲς ποὺ ὁ πλοίαρχος πρέπει νὰ θυμίση πὼς εἶναι ὁ κύριος τοῦ πλοίου ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεό.

Γιὰ νὰ μιλάη ἔτσι ὁ Τζὼν Μάνγκλς, θὰ πῆ πὼς εἶχε τὸ λόγο του. Ὁ Γκλένερβαν κατάλαβε πὼς ἔπρεπε νὰ δώση τὸ παράδειγμα τῆς πειθαρχίας.

Γι' αὐτὸ καὶ μὲ τοὺς τρεῖς συντρόφους του κατέβηκε κάτω, στὶς καμπίνες.

— Εἶναι ἕνας ὑπέροχος θαλασσόλυκος αὐτὸς ὁ Τζὼν Μάνγκλς! εἶπε στὴν συντροφιά του ὁ λόρδος.

— Ναί... εἶπε ὁ Παγανέλι. Μοῦ θυμίζει ἐκεῖνον τὸν ναυτικὸ στὴν «Τρικυμία», τὸ περίφημο ἔργο τοῦ μεγάλου σας ποιητὴ Σαίξπηρ.

— Καὶ γιατὶ σοῦ τὸν θυμίζει, Παγανέλι;

— Γιατὶ μιὰ στιγμὴ φωνάζει στὸν ἄρχοντα ποὺ μεταφέρει μὲ τὸ καράβι του. «Ἡσυχία εἶπα! Σιωπή! Ἂν δὲν μπορῆς νὰ κάνης τὰ στοιχεῖα τῆς φύσης νὰ σωπάσουν, τότε σώπασε κι' ἡ ἀφεντιά σου. Νὰ μὴ σὲ βρίσκω στὸ δρόμο μου, σοῦ λέω!»

Ὡστόσο ὁ καπετάνιος δὲν ἔχανε κι' ἐκεῖνος τὸν καιρό του. Ἄνοιξε τὰ πανιὰ τοῦ πλοίου, καὶ τὸ κρατοῦσε κόντρα στὸν ἄνεμο. Μὰ θὰ βαστοῦσαν τὰ πανιὰ σὲ τέτοια θύελλα; Ἦταν καμωμένα ἀπὸ φίνο καὶ γερὸ πανί. Θὰ κρατοῦσαν ὅμως;

Ὅλη νύχτα κράτησε ἡ μονομαχία τοῦ ὄμορφου καὶ καλοτάξιδου καραβιοῦ μὲ τὸν μανιασμένο θαλασσοδαρμό.

Ὅλοι ἔλπιζαν πὼς ἡ τρικυμία θὰ μαλάκωνε μὲ τὸ ξημέρωμα.

Μάταιη ἐλπίδα!

Στὶς ὀχτὼ τὸ πρωῒ τὴν ἄλλη μέρα, ὁ ἄνεμος φυσοῦσε μὲ τὴν ἴδια μανία.

Ὁ Τζὼν δὲν εἶπε τίποτε, ἀλλὰ ἄρχισε νὰ τρέμη γιὰ τὸ καράβι του καὶ γιὰ τὸ πολύτιμο φορτίο του.

Κατὰ τὸ μεσημέρι, ἀναγκάστηκαν νὰ ρίξουν τὸ μεγάλο κατάρτι.

Σὲ λίγο τὸ καράβι μόνο μὲ τοὺς φλόκους ἔτρεχε. Ὡστόσο μόνον ἂν δὲν ἐκοβόταν ἡ ταχύτητά του μποροῦσε τὸ καράβι νὰ ἐλπίζη πὼς θὰ γλύτωνε. Πότε ξεπερνοῦσε σὲ ταχύτητα τὸ κῦμα: ἔσκιζε τὴν θάλασσα σὰν ἕνα πελώριο κῆτος καὶ τὰ κύματα σάρωναν τὸ κατάστρωμά του ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη.

Ἄλλες φορὲς ἔτρεχε μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ κύματος, τὸ τιμόνι δὲν ὑπάκουε, καὶ προχωροῦσε μὲ ἀνεβοκατεβάσματα φριχτά.

Ἄλλοτε πάλι συνέβαινε νὰ τρέχουν τὰ κύματα πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸ ἴδιο. Πηδοῦσαν τότε ἀπὸ τὴν κουπαστή, καὶ τὸ ἁλμυρὸ ἀνταριασμένο νερό, μαστίγωνε τὸ κατάστρωμα ἀπὸ ἄκρη σὲ ἄκρη.

Ἔτσι πέρασε ἡ μέρα τῆς 15 Δεκεμβρίου καθὼς καὶ ἡ νύχτα ποὺ τὴν ἀκολούθησε.

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς, στιγμὴ δὲν ἔφευγε ἀπὸ τὴν γέφυρα. Οὔτε ἔτρωγε οὔτε κοιμόταν. Ἀνησυχοῦσε πολὺ γιὰ τὸ καράβι του κυρίως γιὰ τοὺς ἐπιβάτες τοῦ «Ντάνγκαν». Καὶ δὲν μποροῦσε νὰ πῆ σὲ κανέναν τὶς ἀνησυχίες του.

Καὶ στ' ἀλήθεια εἶχε δίκηο νὰ φοβᾶται, Τὸ «Ντανγκαν» ἔτρεχε ἀκυβέρνητο μὲ

μεγάλη ταχύτητα, πρὸς τὶς ἀκτὲς τῆς Αὐστραλίας.

Ἕναν ὕφαλο νὰ συναντούσαν μπροστά τους καὶ τὸ «Νάνγκαν» θὰ ἔσπαζε σὰν ρόϊδι, γιατὶ κανεὶς πιὰ δὲν ἤξερε ποῦ βρισκόταν τὸ καράβι.

Ἂς ἀφήσωμε δὲ τὸ πόσο καταστρεπτικὸ θὰ ἦταν γιὰ τὸ καράβι ἂν τὰ κύματα τὸ ἔφερναν γιὰ νὰ τὸ τσακίσουν σὲ κάποια ἀφιλόξενη ἀκτή.

Ὁ Τζὼν Μάνγκλς πῆγε νὰ βρῆ τὸ λόρδο καὶ τοῦ ἐξήγησε λεπτομερῶς γιατὶ ἡ εὐθύνη του ἦταν μεγάλη.

Καὶ στὸν λόρδο ἐξήγησε πὼς ἴσως νὰ τὸν ἀνάγκαζαν οἱ περιστάσεις νὰ ρίξη τὸ πλοῖο στὴν ξέρα.

— Γιὰ νὰ σωθοῦν ὅσοι βρίσκονται σ' αὐτό, μυλόρδε, ἂν τυχὸν καὶ δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος!

— Καὶ θὰ σωθοῦμε;

— Τὸ ἐλπίζω μυλόρδε.

— Μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Θεοῦ, τότε Τζών. Κάνε ὅτι σὲ φωτίση ὁ Θεός.

— Καὶ ἡ λαίδη Ἕλενα; Ἡ μὶς Γκράντ;

— Θὰ τὶς εἰδοποιήσω τὴν τελευταία στιγμὴ γιὰ νὰ μὴν τρομάξουν καὶ νὰ μὴν ἐκνευριστοῦν. ὁπότε δὲν θὰ μποροῦν νὰ μᾶς βοηθήσουν γιὰ νὰ τὶς σώσουμε.

— Λαμπρὴ ἡ ἰδέα σου Τζών. Κάνε ὅτι νομίζεις.

— Μυλόρδε, ἂν ἔλθη ἡ στιγμὴ νὰ ρίξω τὸ καράβι μου στὰ βράχια, θὰ σᾶς εἰδοποιήσω.

— Εὐχαριστῶ Τζών! Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα!

— Μὲ εἰρωνεύεστε μυλόρδε;

— Ὄχι, ποτέ! Σοῦ μιλάω σοβαρά, καὶ σοῦ λέω ὅτι θαυμάζω τὴν ψυχραιμία σου, τὸ κουράγιο σου καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά σου. Δὲν μποροῦσα νὰ βρῶ γιὰ τὸ «Ντάνγκαν» μου πιὸ ἰδεώδη κυβερνήτη!

— Καὶ πάλι μυλόρδε εὐχαριστῶ.

Ὁ Γκλένερβαν γύρισε κοντὰ στοὺς ἄλλους ἐπιβάτες, ἐνῶ ὁ Τζὼν ἀνέβηκε ξανὰ στὴν γέφυρα.

Ὅλοι αἰσθάνονταν ὅτι ὁ κίνδυνος ἦταν κοντὰ καὶ κατὰ κάποιο τρόπο ἦταν ἀναπόφευκτος.

Κατὰ τὶς ἕντεκα, ὁ ἄνεμος μαλάκωσε κάπως.

Ὁ Τζών, μιὰ στιγμὴ ποὺ τὰ σύννεφα ἄφησαν μερικὲς ἀκτῖνες ἡλίου νὰ περάσουν, κατόρθωσε νὰ δῆ τὴν ξηρὰ ποὺ βρισκόταν σὲ ἀπόσταση λίγων μιλίων.

— Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι μιὰ ἀμμουδερὴ παραλία! εἶπε στὸν Ἄουστιν.

— Ἔτσι μοῦ φαίνεται κι' ἐμένα! εἶπε ὁ δεύτερος.

— Εἴμαστε πιὰ στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ... ψιθύρισε ὁ Τζὼν. Ἂν δὲν βροῦμε παραλία ὡς τὴν ἀκτή, κι' ἂν δὲν ὁδηγήσῃ ὁ ἴδιος τὸ καράβι, εἴμαστε χαμένοι...

ΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΜΠΕΡΝΟΥΛΛΙ

— Εἴμαστε στὴ φουσκονερία τώρα καπετάνιε, εἶπε ὁ Ἄουστιν. Ἂν ἐπιχειρούσαμε νὰ περάσωμε τὸ καράβι;...

— Μὰ κοίταξε ὅμως Ἄουστιν τὰ κύματα ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν παραλία! Εἶναι ψηλὰ πενήντα πόδια. Ποιὸ πλεούμενο θὰ μποροῦσε νὰ τοὺς ἀντισταθῆ;

Τὸ «Ντάνγκαν» ὡστόσο ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχη μὲ ταχύτητα ἰλιγγιώδη.

Ὁ Τζὼν γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ εἶχε ἀνεβάσει ὅλους τοὺς ἐπιβάτες στὸ κατάστρωμα.

Ἂν τὸ πλοῖο ναυαγοῦσε θὰ ἦταν τραγικὸ νὰ ἔμεναν κλεισμένοι στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ πλοίου.

Ὅταν οἱ γυναῖκες ἀντίκρυσαν τὴν μανιασμένη θάλασσα, χλώμιασαν: ἦταν πάρα πολὺ ἀπίθανο ὅτι θὰ κατόρθωναν νὰ φτάσουν ἀσφαλεῖς στὴν στεριά.

— Τζών, εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν στὸν πλοίαρχο του. Ἂν χρειαστῆ νὰ πέσωμε στὴ θάλασσα, θὰ προσπαθήσω νὰ σώσω τὴ γυναῖκα μου ἢ θὰ χαθῶ μαζί της. Θὰ ἤθελα ἐσὺ ν' ἀναλάβης τὴ Μαίρη Γκράντ.

— Μάλιστα μυλόρδε, εἶπε ὁ Τζὼν σφίγγοντας τὸ χέρι ποὺ τοῦ ἔτεινε ὁ Γκλένερβαν.

Ὅσο πλησίαζε τὸ πλοῖο στὴν στεριά, τόσο τὰ κύματα ἦταν μεγαλύτερα καὶ πιὸ μανιασμένα. Πῶς νὰ περάση τὸ πλοῖο;

Ξαφνικὰ ὁ Τζὼν Μάνγκλς, εἶχε μιὰ θαυμαστὴ ἔμπνευση.

— Τὸ λίπος! φώναξε. Ἀνεβάστε στὸ κατάστρωμα τὰ βαρέλια μὲ τὸ λίπος!...

Πραγματικά, εἶχαν στὸ σκάφος ἄφθονο λυωμένο λίπος ἀπὸ τὶς φώκιες ποὺ εἶχαν σκοτώσει.

Τὸ πλήρωμα ρίχτηκε στὸ ἀμπάρι καὶ σὲ λίγο τὸ κατάστρωμα γέμισε βαρέλια ποὺ τ' ἄνοιξαν ἀμέσως.

Ὅλοι εἶχαν καταλάβει τὸ σχέδιο τοῦ πλοιάρχου. Ὅταν ρίχνονται στὴ θάλασσα μεγάλες ποσότητες λαδιοῦ, γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ θάλασσα ἡμερεύει...

Ἀνέβασαν λοιπὸν τὰ βαρέλια στὴν κουπαστὴ καὶ στὴν προσταγὴ τοῦ Μάνγκλς ἄρχισαν νὰ ρίχνουν τὸ περιεχόμενό τους στὴν θάλασσα.

— Ὅλοι μαζί! πρόσταξε ὁ καπετάνιος.

Γιὰ μιὰ στιγμή, ἡ μανία τῶν κυμάτων σὰ νὰ κόπασε.

μέρος ἀπ' ὅπου περνοῦσε ὁ 37ος παράλληλος...

Ἄραξαν σ' ἕνα μικρὸ λιμάνι πάλι, καὶ μὲ τὴν βάρκα τοῦ πλοίου βγῆκαν στὴ στεριά.

Γρήγορα κατάλαβαν πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπικοινωνήσουν μὲ τὸ ἐσωτερικό: ἕνας ἀτέλειωτος γρανίτινος τοῖχος προχωροῦσε χιλιόμετρα ὁλόκληρα κατὰ μῆκος τῆς παραλίας κι' ἔφραζε τὸν δρόμο.

Σ' ἐκείνη τὴν περιοχή, ἡ ἀκτὴ τῆς Αὐστραλίας ἀντὶ νὰ εἶναι παραλία ἦταν κάστρο, ὀχυρό! Ὡστόσο ὁ πλοίαρχος Τζὼν δὲν ἄργησε ν' ἀνακαλύψη ἕνα ἄνοιγμα στοὺς βράχους. Ἀπὸ ἐκεῖ ἄρχιζε ἕνα ἀνηφορικὸ μονοπάτι ποὺ ἀφοῦ τὸ ἀκολουθοῦσε κανεὶς κάπου μιὰ ὥρα, ἔβγαζε στὴν κορυφὴ τοῦ γρανίτινου ὄγκου.

Ἐπὶ κεφαλῆς βάδιζε ὁ Ροβέρτος ποὺ σκαρφάλωνε μὲ τὴν εὐλυγισία ἑνὸς νέου κατσικιοῦ, ἐνῷ ὁ Παγανέλι ποὺ ἦταν περήφανος γιὰ τὰ μακρυά του πόδια καὶ τὶς ὀρειβατικές του ἱκανότητες, τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ δυσκολία.

Εἶχε κατεύθυνση βορειο - ανατολικά, ὅπου δηλαδὴ τὸ ἔσπρωχνε ἡ τρικυμία.

Καὶ τὸ «Ντάνγκαν» μὲ ὅσα πανιὰ τοῦ εἶχαν μείνει ἀνοιχτά, πέρασε τὸ ἐπικίνδυνο πέρασμα, καὶ βρέθηκε σ' ἕνα μικρὸ λιμανάκι μὲ ἥσυχα καταγάλανα νερά.

Ὁ κίνδυνος εἶχε περάσει.

Εἶχαν σωθῆ!

Ἡ πρώτη φροντίδα τοῦ Τζὼν Μάνγκλς, ἦταν νὰ στερεώση καλὰ τὸ «Ντάνγκαν» πάνω στὶς δυό του ἄγκυρες.

Ὁ Γκλένερβαν εἶπε ἁπλὰ στὸν πλοίαρχό του:

— Εὐχαριστῶ Τζών!

Κι' ὁ Τζὼν αἰσθάνθηκε ὅτι εἶχε πληρωθῆ γιὰ ὅλους τοὺς κόπους του.

Ὡστόσο κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες δὲν εἶχε καταλάβει πόσο εἶχαν κινδυνέψει νὰ πνιγοῦν...

Τώρα παρουσιάζονταν ἕνα ἄλλο πρόβλημα:

Ποῦ τοὺς εἶχε ρίξει ἐκείνη ἡ φοβερὴ καταιγίδα; Ὅπως καὶ νάταν, τὸ πλοῖο θ' ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ πανιὰ τὴν Αὐστραλέζικη ἀκτή, θὰ ἔστριβε τὸν κάβο Μπερνουλλὶ καὶ θὰ ἐξακολουθοῦσε τὸν δρόμο του ὡς τὸ μεγάλο λιμάνι Μέλμπουρν γιὰ νὰ ἐπισκευάση τὶς μηχανές του.

— Λέω μυλόρδε νὰ φύγωμε ἀμέσως μόλις ἀλλάξει ὁ καιρός!

— Κάνε Τζὼν ὅτι νομίζεις!

Ὁ καιρὸς ἄλλαξε τὴν ἴδια κιόλας μέρα.

Κι' ἔτσι τὴν ἑπομένη κατὰ τὸ γλυκοχάραμα τὸ «Ντάνγκαν» ἄνοιξε τὰ πανιά του κι' ἔφυγε ἀπὸ τὸ φιλόξενο λιμανάκι.

Σὲ λίγο ἔστριψαν ἕνα κάβο ποὺ ὁ Τζὼν κατάλαβε πὼς ἦταν ὁ κάβος τῆς Καταστροφῆς, διάσημος γιὰ τὴν κακὴ του θάλασσα καὶ ξανοίγονταν στὸ πέλαγος τῆς Αὐστραλίας... Ἔρημη, ἐντελῶς ἔρημη ἀκτή...

Ἂν ὁ πλοίαρχος Γκράντ εἶχε ναυαγήσει σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, πῶς θὰ κατάφερνε νὰ ἐπικοινωνήση μὲ τὸν πολιτισμένο κόσμο; Πῶς θὰ κατάφερνε νὰ διασχίση αὐτὴ τὴν ἀπέραντη καινούργια ἤπειρο ποὺ δὲν προσέφερε στὸν ταξιδιώτη κανένα τρόπο γιὰ νὰ βρῆ τὴν καθημερινὴ τροφή του;

Ὕστερα ἀπὸ ταξίδι δυὸ ἡμερῶν, ἔφτασαν στὸν κάβο Μπερνουλλί, ἐκεῖ δηλαδὴ ποὺ κατὰ τὶς νεώτερες ἐκδοχὲς ἔπρεπε νὰ εἶχε ναυαγήσει ὁ Χάρυ Γκράντ, γιατὶ ἦταν τὸ

Ὅταν ὁ Ροβέρτος ἔφτασε στὴν κορυφή, ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ χαρᾶς: ὁ κατήφορος ποὺ ἔβγαζε σὲ μιὰ ἀπέραντη πεδιάδα, ἦταν πολὺ πιὸ μαλακός. Μόνο ποὺ ἡ πεδιάδα ἐκείνη ποὺ κοβόνταν ἀνατολικὰ ἀπὸ ἕναν ἄλλον γρανίτινο ὄγκο, ἦταν τελείως ἀκατοίκητη, γεμάτη ἄγρια θάμνα καὶ πυκνὲς λόχμες.

— Ἂν ὁ πατέρας μας ναυάγησε ἐδῶ, φοβοῦμαι πὼς δύσκολα θὰ ἔζησε σ' αὐτὴν τὴν γῆ ποὺ φαίνεται τόσο ἀφιλόξενη, εἶπε ἡ Μαίρη Γκράντ μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα.

— Μὴν χάνετε τὸ κουράγιο σας μὶς Μαίρη! εἶπε ὁ Τζὼν ποὺ ὁ πόνος τῆς κοπέλλας τὸν εἶχε βαθύτατα συγκινήσει. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀπελπίζονται, ὁ Θεός, βρίσκει τρόπο νὰ τοὺς δείξη πὼς ἔχουν ἄδικο. Κουράγιο!

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ παρήγορα λόγια τοῦ πλοιάρχου ὅλοι σκέφτονταν ὅπως κι' ἡ Μαίρη.

— Ἕνας μύλος! φώναξε ξαφνικὰ ὁ Παγανέλι ποὺ κοίταζε τὸ τοπεῖο μὲ τὸ κανοχυάλι του.

— Ἕνας μύλος; Ποῦ; Ποῦ εἶναι; φώναξε ὁ Ροβέρτος.

— Νά! Ἐκεῖ! εἶπε ὁ Παγανέλι δείχνοντας τοὺς βράχους ἀνατολικά.

Τώρα εἶχαν διακρίνει τὸν μύλο καὶ οἱ ἄλλοι.

— Φαίνεται σὰν καμπαναριό! εἶπε ὁ Ροβέρτος. Τί ψηλὸς ποὺ εἶναι!

— Μὰ γιὰ νὰ εἶναι μύλος ἐκεῖ, σημαίνει πὼς πίσω ἀπὸ ἐκεῖνο τὸν βράχο, κατοικοῦν ἄνθρωποι.

— Πᾶμε νὰ δοῦμε!

— Φυσικά... Πᾶμε!

Σὲ δυὸ ὧρες, εἶχαν φτάσει στὸ μύλο.

Ἦταν χτισμένος στὴν κορυφὴ τοῦ χαμηλοῦ λόφου ἀπ' ὅπου μποροῦσε κανεὶς νὰ δῆ καὶ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς πεδιάδας.

Ἡ διαφορὰ ἦταν καταπληκτική, γιατὶ ἦταν μιὰ πεδιάδα καλλιεργημένη, καὶ μάλιστα περίφημα καλλιεργημένη... Καὶ τί δὲν ἔβλεπε κανείς. Χωράφια, ἀμπέλια, λιοστάσι, ξυνόδεντρα, ἄλλα καρποφόρα.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΣΤΟΥ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 491)

— Ἂν μπορρῇς κάμε κι' ἀλλιῶς, κύριε ἔπαρχε!

Ὁ στραβὸς διάκοψε τὴν κουβέντα καὶ ἀναστέναξε ἄλλη μιὰ φορὰ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του.

— Ἐλέησόν με ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος.

Ὁ Ἔπαρχος κοίταξε κατάματα τὴ γριὰ σὰν νὰ ἤθελε νὰ τὴν ρωτήση. Ἔφερε τὸ δείχτη τοῦ δεξιοῦ του χεριοῦ καὶ κούνησε δυὸ τρεῖς φορὲς χαρακτηριστικὰ τὸ ἀνοικό του χέρι. Ἡ χειρονομία του ἦταν φανερή. Ἤθελε νὰ ρωτήση:

— Μὰ δὲν εἶναι στὰ καλά του ὁ ἄνθρωπος;

Ἡ κυρὰ Λοξὴ ἀπάντησε καὶ κείνη μὲ νοήματα καὶ μορφασμούς. Εἶπε ὄχι μὲ τὸ κεφάλι της, ἔφερε τὰ χέρια της πρῶτα στὰ μάτια της, τὰ ἔκλεισε, καὶ ἔπειτα στὴν καρδιά.

Ὁ Ἔπαρχος κατάλαβε πὼς ὁ γέρος ἦταν πολὺ λυπημένος ἀφότου ἔχασε τὸ φῶς του.

Αὐτὸς ὁ διάλογος μὲ τὰ νοήματα συμφιλίωσε ὁλότελα τὸν Ἔπαρχο καὶ τὴ γριὰ χωρική. Ἡ κουβέντα ξανάρχισε ζωηρότερη γύρω στὰ πολιτικά. Ἡ κυρὰ Λοξὴ διηγήθηκε μὲ κάθε λεπτομέρεια τὶς περιπέτειες τοῦ τελευταίου ἐκλογικοῦ ἀγῶνα στὸ νησί της, δὲν ἔκρυψε πὼς κι' αὐτὴ πῆρε ἐνεργὸ μέρος ὑπὲρ τοῦ ὑποψηφίου τῆς ἀντιπολίτευσης καὶ θεώρησε ἐνδιαφέρον νὰ ἐκφράση τὶς ἐλπίδες της ὅτι πολὺ γρήγορα θὰ συντριφτῇ τὸ κυβερνητικὸ κόμμα.

Ὁ Ἔπαρχος ἄρχισε νὰ βαρυέται, ἀφοῦ μάλιστα ἦταν ὑποχρεωμένος διαρκῶς νὰ ἀκούη χωρὶς νὰ μπορεῖ νὰ πῇ παρὰ κάπου κάπου ἀπὸ μιὰ λέξη, διακόπτοντας τὴν εὔγλωττη πολυλογία τῆς κυρὰ Λοξῆς. Ὡστόσο τὴν προσοχή του ἀπασχολοῦσε τώρα ἡ πορτα τοῦ γιατροῦ, ποὺ ἐπὶ τέλους ἄνοιξε καὶ βγῆκε ἡ κομψὴ κυρία μὲ τὸ κοριτσάκι της.

Ὁ Ἔπαρχος, ἅρπαξε τὸ καπέλλο του, καὶ ἔτρεξε νὰ ἀκολουθήση τὸ γιατρὸ στὸ δωμάτιό του...

Ἡ κυρὰ Λοξὴ καὶ ὁ στραβὸς ἔμειναν μόνοι.

— Ἦρτε ἡ ἀράδα μας, Γιάννη. Τώρα θὰ μᾶς δῇ ὁ γιατρός. Ἀκοῦς;

Ὁ στραβὸς δὲν ἀποκρίθηκε. Πρώτη φορὰ ἡ γριὰ τοῦ μιλοῦσε ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μπῆκαν στὴν τραπεζαρία τοῦ γιατροῦ. Ἡ μελαγχολία τοῦ γέρου βρισκόταν σὲ ζωηρὴ ἀντίθεση μὲ τὴν δική της φλυαρία. Ἡ κυρὰ Λοξὴ μποροῦσε νὰ μιλάη γιὰ δυό, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ πετύχη ἔπρεπε νὰ ἔχη ἀντικρύ της ἀκροατὴ ποὺ θὰ εἶχε τὴ διάθεση νὰ τὴν ἀκούη, καὶ ποὺ θὰ τὴν διακόπτει, θὰ τῆς πρόβαλε κάποια παράκληση, ἢ ἐπιτέλους θὰ ἐπιδοκίμαζε τὰ λεγόμενά της μὲ τὶς ἐκφράσεις τῶν ματιῶν της. Μὰ ὁ Γέρο Γιάννης δὲν μποροῦσε νὰ τὴν ἐνθαρρύνη στὴν ἀκατάσχετη διάθεσή της γιὰ φλυαρία. Τὰ μάτια του δὲν εἶχαν καμμιὰ ἔκφραση. Καὶ τὰ πικραμένα χείλη του ἄνοιγαν μὲ μεγάλη δυσκολία.

Καὶ ὅμως ἤθελε ἡ κυρὰ Λοξὴ νὰ τὸν ξυπνήση λίγο, τὸ δύστυχο, τώρα μάλιστα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ τὸν δῇ ὁ γιατρός.

— Εἶδες πῶς τρέχουν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ παντοῦ γιὰ νὰ τοὺς δῇ, εἶπε ἡ κυρὰ Λοξή. Τόση ὥρα περιμένουμε. Μεγάλος γιατρὸς ἀλήθεια. Θὰ σὲ γιατρέψη καὶ σένα Γιάννη, πρῶτα ὁ Θεός! Ἀκοῦς;

Ἀντὶ γιὰ ἄλλη ἀπάντηση ὁ γέροντας ἀναστέναξε. Ἄχ.

— Μὴ μοῦ ἀρχίσης πάλι ἐκεῖνο τὸ «Ἐλέησόν με ὁ Θεός», εἶπε ἡ γριὰ μὲ κάποια ζωηράδα. Στὴν καρδιά μου κάθεται. Κι' ἔπειτα σ' ἀκούει ὁ κόσμος καὶ θαρροῦν πὼς εἶσαι πραγματικὰ τοῦ ἐλέους!

— Καὶ δὲν εἶμαι τοῦ ἐλέους; εἶπε μελαγχολικὰ ὁ στραβός.

— Οὔφ, θ' ἀρχίσης πάλι τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια; Πὼς μοῦ εἶσαι βάρος, καὶ κρῖμα στὰ ἔξοδα, καὶ τοῦ κάκου οἱ γιατροὶ καὶ τοῦτο κι' ἐκεῖνο... Ὅ,τι θέλεις λέγε τώρα μὰ καὶ κατάφερα νὰ σὲ φέρω ἴσα με δῶ! Μόνο νὰ τὸ ξέρεις δὲν μοῦ χρωστὰς τίποτα! Σοῦ τὸ εἶπα καὶ στὸ ξαναλέω. Δὲν ἦλθα ἐδῶ γιὰ τὸ χατῆρι σου καὶ μόνο, εἶχα δουλειὰ γιὰ νὰ ρθῶ.

— Μάλιστα. Δουλειὰ εἶχες, ψιθύρισε ὁ στραβός.

Ἡ γριὰ προσποιήθηκε πὼς δὲν κατάλαβε:

— Τί μὲ πείραζε, λοιπόν, ἐξακολούθησε, νὰ σὲ πάρω μαζί μου. Οὔτε ναῦλο πλήρωσα. Δὲν ἤθελε, βλέπεις, νὰ πάρη λεφτὰ ὁ καραβοκύρης. Τὸ ψωμὶ ποὺ τρῶς μαζί μου θὰ λογαριάσης; Μὲ στενοχωρεῖς νὰ τὰ λὲς αὐτὰ καὶ νὰ τὰ συλλογίζεσαι Γιάννη. Στὸ κάτω κάτω ἔχω κι' ἐγὼ χρέος νὰ μὴ σὲ παρατήσω! Ἔχω χρέος! Καὶ δόξα τῷ Θεῷ, εἶμαι σὲ θέση νὰ κάμω τὸ χρέος μου, κι' οὔτε ἀδ κάω κανένα κληρονόμο μου ἂν κάμω ὅσο ζῶ ἐκεῖνο ποὺ μ' εὐχαριστεῖ. Καὶ τί εὐχαρίστηση μ' ἀπομένει τῆς φτωχῆς, παρὰ νὰ βοηθάω ὅσο μπορῶ τοὺς ἄλλους; Ἄφησέ τα, Γιάννη, αὐτά. Νὰ σ' ἀξιώση ὁ Θεὸς νὰ δῇς τὸ φῶς σου, καὶ τότε θὰ εἶμαι μὲ τὸ παραπάνω πληρωμένη ἂν σοῦ ἔκαμα καὶ τίποτα!

— Δὲν θὰ δῶ τὸ φῶς μου, ψιθύρισε ὁ γέροντας.

— Μὴν ἀπελπίζεσαι, Γιάννη. Τόσοι καὶ τόσοι γιατρεύτηκαν. Νὰ σοῦ τοὺς ὀνοματίσω πάλι ἔναν - ἔναν. Μάτια εἶχαν κι' ἐκεῖνοι καθὼς ἐσύ! Τὰ ἔχασαν καὶ τοὺς τὰ ἔδωκε ὁ Θεὸς πάλι.

— Ἐλέησόν με ὁ Θεός...

— Σοῦ εἶπα, Γιάννη, νὰ μὴν τὸ λὲς αὐτό. Λέγε το μέσα σου καὶ ὁ Θεὸς σὲ ἀκούει.

— Θέλω νὰ τ' ἀκούω κι' ἐγώ. Ξεθυμαίνω.

— Λέγε το λοιπὸν νὰ ξεθυμαίνης.

Καὶ σηκώθηκε ἡ κυρὰ Λοξὴ μὲ κάποιὰ ἀνυπομονησία. Σηκώθηκε ὄχι γιατὶ αἰσθανόταν μονάχα τὴν ἀνάγκη νὰ ξετινάξη ἀπὸ πάνω της τὴν μελαγχολία, ποὺ τῆς προξενοῦσαν οἱ ἀναστεναγμοὶ τοῦ γέρου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ περιεργαστῇ τὰ ἔπιπλα τῆς τραπεζαρίας. Ἰδιαίτερα τραβοῦσε τὴν προσοχή της ἡ εἰκόνα τοῦ γιατροῦ ποὺ τὴν κοίταζε μὲ προσοχή, ὅταν ἄνοιξε καὶ πάλι τρίζοντας ἡ πόρτα τοῦ γιατροῦ.

Ὁ Ἔπαρχος βγῆκε. Τὴ χαιρέτησε φιλικὰ μὰ ἡ κυρὰ Λοξὴ δὲν πρόσεξε τὸ χαιρετισμό του! Ἔτρεξε πρὸς τὸν στραβό, τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν σήκωσε, καὶ τὸν ὡδήγησε πρὸς τὸ γιατρὸ ποὺ καθόταν στὸ κατώφλι τῆς πόρτας.

***

Ἐκείνη ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ τὸ ρολόϊ τῆς ἐκκλησίας ποὺ βρισκόταν πλάϊ στὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ ἐσήμαινε 12. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔμπαινε ἀπὸ μιὰ μικρὴ πλάγια πόρτα ἡ μαγείρισσα κρατώντας δίσκο γεμᾶτο πιάτα καὶ ποτήρια.

— Μοῦ κακοφαίνεται, κυρά μου, εἶπε ὁ γιατρὸς προχωρώντας στὴ γριά. Ἀλλὰ βλέπεις εἶναι μεσημέρι καὶ πρέπει νὰ φύγω ἔπειτα ἀπὸ τὸ φαγητό. Ἔλα αὔριο σὲ παρακαλῶ, ἢ καλλίτερα ἔλα πρωΐ - πρωΐ στὸ νοσοκομεῖο.

— Τὰ βλέπεις, τώρα κυρά; εἶπε μὲ κάποια κακία ἡ μαγείρισσα, καθὼς τοποθετοῦσε τὸ βαρύ της δίσκο στὸ τραπέζι. Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν κύριό της:

— Ἔβγαλα τὸ λάρυγγά μου, εἶπε, νὰ τῆς λέω νὰ πάη στὸ νοσοκομεῖο μὰ δὲν ἤθελε νὰ μ' ἀκούση.

Ἡ κυρὰ Λοξὴ ἔνοιωσε τὸ αἷμα της ν' ἀνεβαίνη στὸ κεφάλι της, μὰ κρατήθηκε καὶ χωρὶς νὰ γυρίση τὸ βλέμμα της πρὸς τὴ μαγείρισσα, εἶπε μὲ ὅσο μποροῦσε μεγαλείτερη γλυκύτητα στὸ γιατρό:

— Δὲν θὰ κάμης αὐτὸ τὸ ἄδικο, γιατρέ μου, σὲ ἀνθρώπους ποὺ θαλασσοπνίγηκαν μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ σὲ δοῦν. Δὲν θὰ σοῦ πάρω πολλὴν ὥραν. Νά, μόνο νὰ τὸν δῇς καὶ θὰ καταλάβης τί ἔχει. Σὲ παρακαλῶ γιατρέ μου.

Ὁ γιατρὸς φάνηκε νὰ μαλάκωσε:

— Λίγο καὶ θὰ ξεχνοῦσα, εἶπε ἡ γριά. Σοῦ ἔχω καὶ γράμμα ἀπὸ τὸ γιατρό μας.

Καὶ ἀφήνοντας τὸ χέρι τοῦ στραβοῦ, τράβηξε ἀπὸ τὸ μεταξωτό της πουκάμισο τὸ γράμμα καὶ τὸ ἔδωσε στὸ γιατρό.

— Μοῦ εἶπε ἐκεῖνος, ἐξακολούθησε, τί καλὸς ποὺ εἶσαι καὶ πὼς ἡ χρυσή σου καρδιὰ βαλσαμώνει μὲ τὴν καλωσύνη της τοὺς ἀρρώστους προτοῦ τοὺς γιατρέψει ἡ τέχνη σου.

— Πλανεύτρα, πλανεύτρα, εἶπε χαμογελώντας ὁ γιατρός· καὶ ἀνοίγοντας τὸ γράμμα τοῦ συναδέλφου του τράβηξε γιὰ τὸ δωμάτιό του.

Ἡ κυρὰ Λοξὴ σέρνοντας τὸ στραβό, ἔρριξε μιὰ θριαμβευτικὴ ματιὰ στὴ μαγείρισσα καὶ ἀκολούθησε τὸ γιατρὸ στὸ δωμάτιό του. Κι' αὐτὸς διάβαζε τὸ γράμμα ποὺ ἔγραφε:

«Σεβαστέ μου καὶ φίλε καθηγητά,

Σᾶς συνιστῶ θερμὰ τὴν κυρὰ Λοξή, ποὺ εἶναι ἡ καλωσύνη πραγματοποιημένη. Κανένας δὲν εἶναι πιὸ εὔπορός της στὸ χωριὸ καὶ ἴσως σὲ ὅλο τὸ νησί μας. Ἀλλὰ ζῇ φτωχικά, σὰν χωρική, καὶ ξοδεύει τὸ εἰσόδημά της σὲ ἀγαθοεργίες καὶ βοηθάει ὅλους ὅσους ἔχουν τὴν ἀνάγκη της. Ξέρει ὅμως πῶς νὰ ὑπερασπιστῇ τὰ συμφέροντά της καὶ δὲν ἀφήνει κανένα νὰ καταχραστῇ τὴν ἀγαθότητά της, οὔτε χωρατεύει ὅταν κανένας θελήση νὰ τὴν πειράξη. Εἶναι, μὲ μιὰ λέξη, μιὰ ἁγία. Ἐλεοῦσα τὴν λένε οἱ χωρικοὶ ἐδῶ. Ἔμαθα ἐμπιστευτικὰ ἀπὸ τὸν συμβολαιογράφο πὼς ὅλη της τὴν περιουσία τὴ διάθεσε μετὰ τὸ θάνατό της γιὰ τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ της.

(Τὸ τέλος στὸ ἄλλο φύλλο)

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

Η ΤΑΞΗ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Μιὰ γνωστή μου κοπέλλα ποὺ γύρισε στὴν ἐπαρχία κι' ἀναγκάστηκε νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὴν δουλειά της ἐδῶ, μοῦ ἔλεγε φεύγοντας:

— Φυσικὰ λυπᾶμαι ποὺ ἀφήνω τὴν ἐργασία μου ποὺ μ' ἐνδιέφερε πολὺ καὶ μ' ἔκανε νὰ κερδίζω καὶ μερικὰ χρήματα. Ἀλλὰ ἀφοῦ μὲ χρειάζονται οἱ γονεῖς μου σπίτι, τί νὰ γίνη! Γιὰ ἕνα μονάχα χαίρομαι ἀληθινά: ποὺ δὲν θάχω πιὰ ὡρισμένες ὧρες δουλειᾶς. Εἶναι τρομερὸ νὰ εἶναι κανεὶς ἀναγκασμένος νὰ ζῆ μὲ τὸ ρολόϊ στὸ χέρι...

Τρομερὸ ἐμένα μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶπε ἡ φίλη μας. Τί λέτε; Καὶ νὰ εἶναι ἡ μόνη ποὺ σκέπτεται ἔτσι! Ἄπειρες φορὲς ἔχω ἀκούσει νέες κοπέλλες νὰ λένε τὸ ἴδιο πρᾶγμα: ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀποκρουστικὰ πράγματα στὸ γραφεῖο ὅπου ἐργάζονται, στὸ ἐργαστήριο ἢ στὸ ἐργοστάσιο, εἶναι ἡ ὑποχρέωση νὰ κανονίζουν τὴ ζωή τους μὲ τὸ ρολόϊ...

— Στὸ σπίτι, σοῦ λένε, εἶμαι ἐλεύθερη νὰ ἐργαστῶ ὅπως θέλω. Μπορεῖ νὰ σκοτωθῶ στὴν δουλειά. Ἀλλὰ ὅταν θέλω ἐγώ.

Γι' αὐτὸ ἕνα σωρὸ σπίτια στὸν τόπο μας ὑστεροῦν ἀπὸ ἀπόψεως νοικοκυροσύνης...

Γνωρίζω σπίτια —καὶ ποιὸς δὲν τὰ γνωρίζει—ποὺ ἔχουν δυὸ καὶ τρία κορίτσια ποὺ δὲν ἐργάζονται ἔξω: Ὅλες τους ἀσχολοῦνται μὲ αὐτὸ ποὺ στὶς ἀπογραφὲς ὀνομάζεται «οἰκιακά»...

Δηλαδὴ σπιτικὲς δουλειές.

Φυσικά, πλένουν, μαγειρεύουν, σιδερώνουν. Κάποιος πρέπει νὰ τὰ κάνη ὅλ' αὐτά, καὶ κατὰ κάποιο τρόπο γίνονται...

Πῶς γίνονται ὅμως! Ὅταν σφίξῃ ἡ ἀνάγκη, ὅταν τὸ πρᾶγμα ἔχει φτάση στὸ ἀπροχώρητο, ὅταν πραγματικὰ δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀλλοιῶς...

Τὰ σπίτια ποὺ ἔπρεπε νὰ λάμπουν — κάθε σπίτι καὶ στὸ χωριὸ καὶ στὴν πόλη πρέπει νὰ λάμπη ὅταν εἶναι μέσα σ' αὐτὸ ἔστω καὶ μιὰ γυναίκα— εἶναι βρώμικα, σκυθρωπά, ἀντιπαθητικά, ὅπως εἶναι ἀντιπαθητικὸ πάντα τὸ σπίτι ἀπ' ὅπου λείπει ἡ ἀρχοντιὰ ποὺ λέγεται πάστρα. Ἡ κουζίνα εἶναι παρουσιάσιμη μονάχα τὸ Πάσχα. Ἡ τραπεζαρία εἶναι παρουσιάσιμη μονάχα ὅταν περιμένουν ἐπισκέψεις. Οἱ κρεββατοκάμαρες δὲν εἶναι παρουσιάσιμες ποτέ. Ὑπάρχουν σπίτια — τί ντροπή — ποὺ ζοῦν μέσα γυναῖκες, καὶ τὸ σαπούνι βρίσκεται σ' ἕνα σκουριασμένο σαρδελοκούτι. Οἱ πετσέτες τοῦ προσώπου σοῦ προκαλοῦν ἀπέχθεια. Τὰ χτένια....

Ἀλλὰ γιατί νὰ μπῶ σὲ λεπτομέρειες;

Ποιὸς λίγο, ποιὸς πολύ, ἔχει πικρὴ πεῖρα ἀπ' αὐτὴν τὴν κακομοιριὰ κι' ἀπ' αὐτὴν τὴν κατάντια. Κι' ἐγὼ σὰν γυναίκα ἄπειρες φορὲς μοῦ ἀνέβηκε τὸ αἷμα στὸ κεφάλι ὅταν βρέθηκα μέσα σὲ τέτοια βρώμικα, παραμελημένα, ἀκατάστατα ἀληθινὰ ἀποκρουστικὰ σπιτικά...

Τὰ κορίτσια ἑνὸς τέτοιου σπιτιοῦ, ἂν ρωτούσατε τὴν γνώμη μου — καὶ σ' αὐτὸ συμφωνεῖ κι' ὁ μπάρμπα Μῆτρος ποὺ χαίρεται τὸ παστρικὸ σπίτι ὅσο κι' ἐγὼ — θὰ ἔπρεπε νὰ πᾶνε... τουλάχιστον φυλακή. Μιὰ φυλακὴ ὅπου θάπρεπε νὰ κάνουν βαριὲς καὶ κοπιαστικὲς δουλειὲς ὡς νὰ συμμορφωθοῦν.

Καὶ ξέρετε ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ; Ἡ φτώχια; Οὔτε λόγος! Ἡ πάστρα εἶναι στὸ χέρι τοῦ καθενός, καὶ τοῦ πιὸ φτωχοῦ ἀκόμη. Ἡ ἔλλειψη χρόνου; Σ' αὐτὸ φαντάζομαι νὰ συμφωνῆτε ὅλοι πὼς εἶναι ἀστεῖο. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ὀκτάωρη δουλειά, ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀκόμη περιθώριο νὰ δουλέψη ἀκόμη — σὲ διαφορετικὴ ἐργασία — δυὸ τρεῖς ὧρες.

Ἡ αἰτία ὅλων αὐτῶν τῶν πραγμάτων, αὐτῆς τῆς ἐλεεινῆς καὶ ἀξιοθρήνητης κατάστασης ποὺ κάνει μερικὰ σπίτια νὰ εἶναι ἀθλιέστερα κι' ἀπὸ ἀρκουδοφωλιές, εἶναι ἡ ἔλλειψη προγράμματος — καὶ προπαντὸς ἡ ἀπέχθεια πρὸς τὸ ρολόϊ.

Καμμιὰ φορά, ἡ νοικοκυρὰ — ἡ καλὴ νοικοκυρὰ — δὲν ἔχει αὐτὸ τὸ ἀκριβὸ στρογγυλὸ μηχανηματάκι ποὺ οἱ δεῖχτες του σαλεύουν ἀδιάκοπα θυμίζοντας τὸ γοργὸ κύλισμα τοῦ χρόνου.

Αὐτὲς ὅμως οἱ νοικοκυρές, ἔχουν τὸ δικό τους ρολόϊ.

— Πῆγε ὁ ἥλιος στὴν σηκιά, κι' ἀκόμη δὲν ἄναψε φωτιά! λένε. Ἔφτασε ὁ ἴσκιος στὸ πηγάδι, κι' ἀκόμη δὲν τάϊσα τὸ μικρό. Ὁ χρόνος γι' αὐτὲς εἶναι κάτι ζωντανό, ποὺ τοὺς θυμίζει τὸ γοργὸ κύλισμά του μὲ τὸν ἥλιο, μὲ τὸν ἴσκιο, μὲ τὰ παιδιὰ ποὺ γυρίζουν ἀπὸ τὸ σχολεῖο, μὲ τὴν καμπάνα, μὲ τὸ πρωϊνὸ ξεκίνημα τοῦ κοπαδιοῦ, μὲ χίλιους τρόπους. Γιατὶ δὲν εἶναι τὸ ρολόϊ τὸ σπουδαῖο. Τὸ σπουδαῖο εἶναι ἡ αἴσθηση τοῦ χρόνου ποὺ φεύγει ἄγύριστα, τοῦ κάθε λεπτοῦ ποὺ χάνεται ἀχρησιμοποίητο, τῆς ὥρας ποὺ κυλάει κλείνοντας τὰ δικά της χρέη...

Αὐτὴν τὴν αἴσθηση τοῦ χρόνου. Αὐτὴν τὴν συναίσθηση τοῦ χρέους ποὺ κλείνεται στὴν κάθε ὥρα δὲν ἔχουν οἱ κοπέλλες ποὺ χαίρονται πὼς θὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸ βάσανο τῆς τακτικῆς δουλειᾶς, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ὀνομάζουν «τυραννία τοῦ ρολογιοῦ». Ἡ τυραννία τοῦ ρολογιοῦ δὲν εἶναι τυραννία γιὰ ὅποιον χρησιμοποιεῖ δραστήρια καὶ γόνιμα τὶς ὧρες τῆς ἡμέρας του. Εἶναι τυραννία γιὰ τὶς νωθρές, γιὰ τὶς τεμπέλες, γιὰ τὶς ἀχαΐρευτες. Τὶς κοπέλλες ποὺ φροντίζουν γιὰ τὸ λοῦσο κι' ὄχι γιὰ τὴν καθαριότητα. Γιὰ κεῖνες ποὺ τὰ σπίτια τους εἶναι ἀχούρια. Γιὰ κεῖνες ποὺ διαλένε τὸ εὔκολο φαΐ, ποὺ μαγειρεύεται χωρὶς μεράκι, καὶ σερβίρεται ὄχι γιὰ νὰ τὸ χαροῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ τὸ παινέσουν, ἀλλὰ γιὰ νὰ χορτάσουν πρόχειρα...

Τί συμφορὰ μιὰ τέτοια κοπέλλα στὸ σπίτι! Τὸ φαΐ τὴν μιὰ μέρα εἶναι ἕτοιμο αὐτὴν τὴν ὥρα, τὴν ἄλλη μιὰ ἄλλη. Τὸ ροῦχο εἶναι χωρὶς κουμπιά, τὸ σιδέρωμα γίνεται ἀκατάστατα, τὸ πλύσιμο ὅταν ὑπάρχει κέφι, τὸ σκούπισμα τὸ ἴδιο. Καὶ κυλοῦν οἱ ὧρες, καὶ κυλοῦν, καὶ φεύγουν ἀγύριστα... Λείπει μονάχα τὸ μικρὸ μηχάνημα μὲ τὴν ἀδυσώπητη κριτική του, τὸ μηχάνημα ποὺ μὲ τὸ τὶκ τὰκ του λέει καὶ ξαναλέει.

— Τί ἔκανες σήμερα;

Γι' αὐτὸ τὸ συχαίνονται τὸ ρολόϊ.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Ὅταν εἶναι νὰ σιδερώσετε, πρέπει νὰ ροῦχα νὰ ἔχουν στε-

γνώσει ἐντελῶς, κι' ἐκεῖνα ποὺ θέλουν βρέξιμο νὰ βραχοῦν καὶ νὰ τυλιχτοῦν λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ σιδέρωμα.

—Ἀρχίζομε ἀπὸ τὰ πιὸ δύσκολα μέρη: μανίκια, γιακάδες κλπ., καὶ καταλήγομε στ' ἁπλά.

— Τὰ λινὰ καὶ τὰ βαμβακερά, θέλουν πολὺ ζεστὸ σίδερο. Τὰ μάλλινα πολὺ λιγώτερο.

— Τὰ μάλλινα σιδερώνονται πάντα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Τὰ λινὰ πρῶτα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη κι' ὕστερα ἀπὸ τὴν καλή.

— Τὰ ἀνδρικὰ ροῦχα καὶ τὰ φορέματα ἀφοῦ σιδερωθοῦν κρεμιῶνται σὲ μιὰ κρεμάστρα ἔξω, νὰ στεγνώσουν πρὶν φυλαχτοῦν στὸ ντουλάπι.

— Ποτὲ δὲν σιδερώνομε ἕνα λεκιασμένο ἢ βρώμικο ροῦχο. Οἱ λεκέδες μετὰ τὸ σιδέρωμα θὰ φαίνονται περισσότερο.

—Ἂν κάψωμε ἕνα ροῦχο, ἂν μὲν εἶναι λευκό, τὸ τρίβομε μαλακὰ μὲ ὀξυζενὲ καὶ τὸ ἁπλώνομε στὸν ἥλιο. Ἂν εἶναι ἀνοιχτόχρωμο, μὲ διάλυμα βόρακα καὶ τὸ ἁπλώνομε πολλὲς φορὲς στὸν ἥλιο ὡς νὰ φύγη ὁ λεκὲς ἀπὸ τὸ σίδερο. Κι' ἂν εἶναι σκοῦρο, μόνο μὲ νερὸ — καὶ ἅπλωμα στὸ ὕπαιθρο.

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Γλῶσσα βωδινὴ μὲ κάπαρη. Πρὶν μαγειρέψομε τὴν γλῶσσα, ὅτι δήποτε καὶ νὰ εἶναι ἡ γλῶσσα αὐτή, πρέπει προηγουμένως νὰ τὴν βράσομε.

Μόνον ἀφοῦ βράση ἡ γλῶσσα γδέρνεται καὶ μαγειρεύεται ὅπως θέλομε.

Ἡ βωδινὴ γλῶσσα, χρειάζεται τρεῖς ὧρες γιὰ νὰ βράση. Ἡ μοσχαρίσια μιάμιση μὲ δύο. Ἡ πρόβια μία.

Πρὶν βάλομε τὴν γλῶσσα νὰ βράση, βγάζομε ὅλα τὰ περιττὰ μέρη: λάρυγγα καὶ γλυκάδια, τὴν πλένομε καλὰ μὲ πολλὰ νερά, καὶ τὴν βάζομε σὲ κρύο νερὸ νὰ βράση.

Μόλις ἀρχίζει τὸ νερὸ νὰ κοχλάζη, τὸ χύνομε, καὶ ρίχνομε στὴ γλῶσσα ἄλλο νερό, ἂν εἶναι δυνατὸν ζεστό.

Προσθέτομε ἀνάλογο ἀλάτι, λίγα καρότα, σέλινο, πράσσο, κρεμμύδι, ἕνα φύλλο δάφνη καὶ λίγα σπυριὰ πιπέρι. Ἀφοῦ βράσει, τὴν βγάζομε ἀπὸ τὸ ζουμί της τὴν βουτᾶμε σὲ κρύο νερό, καὶ μὲ τὴν μύτη τοῦ μαχαιριοῦ κόβομε καὶ τραβᾶμε τὸ δέρμα της κατὰ λωρίδες (ὅπως καθαρίζομε τὰ σῦκα) καὶ τὴν ξαναβουτᾶμε στὸ ζουμί της ὅπου θὰ μείνη ζεστὴ ὡς νὰ τὴν σερβίρωμε.

Σάλτσα μὲ κάπαρη. Σὲ μιὰ κατσαρόλα βάζομε 3 - 4 κουταλιὲς τῆς σούπας βούτυρο, κι' ἅμα λυώση στὴ φωτιὰ προσθέτομε 3 - 4 κουταλιὲς τῆς σούπας ἀλεύρι. Δουλεύομε μὲ σύρμα ἢ μὲ πειρούνι. Ἅμα ἀναλυθῆ καλὰ ρίχνομε ἀνάλογο ζουμὶ τῆς γλώσσας λίγο γάλα κι' ἀλάτι ὡς νὰ γίνη μιὰ σάλτσα πηχτή.

Τὴν ἀφήνομε στὴν φωτιὰ νὰ πάρη ἀρκετὲς βράσεις, καὶ τὴν χτυπᾶμε συνέχεια νὰ ξεσβολιάση. Προσθέτομε ἀκόμη λίγο βούτυρο καὶ ρίχνομε μιὰ χούφτα κάπαρη ψιλὴ ποὺ τὴν ἀφήσαμε γιὰ λίγο σὲ χλιαρὸ νερὸ νὰ ξαρμυρίση.

Τὴν ἀνακατεύομε μὲ τὸ κουτάλι, κόβομε τὴν γλῶσσα φέτες σὲ πιατέλα καὶ τὴν περιχύνομε μὲ τὴν σάλτσα. Προσθέτομε πατάτες βραστὲς καὶ μαϊντανό.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΤΥΧΗ ΤΟ ΜΠΟΛΙΑΣΜΑ

Στὰ προηγούμενα, σᾶς ἔχω ἐξηγήσει λεπτομερῶς τοὺς διαφόρους τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους μπολιάζομε τὰ δέντρα.

Τώρα — ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ μέσα Αὐγούστου ὣς τὸ τέλος τοῦ Φθινοπώρου εἶναι ἡ καλύτερη ἐποχὴ γιὰ τὸ μπόλιασμα — θὰ σᾶς δώσω μερικὲς γενικὲς συμβουλὲς ποὺ θὰ σᾶς εἶναι — τὸ ἐλπίζω — πολὺ χρήσιμες. Φυσικά, ἡ ἐπιτυχία τοῦ μπολιοῦ ἐξαρτᾶται κατὰ κύριο λόγο ἀπὸ τὴν ἐπιτηδειότητα τοῦ κεντρωτή. Ἀλλὰ κοντὰ σ' αὐτὰ καὶ μερικὰ ἄλλα πράγματα ἔχουν σημασία:

α) Καθαριότητα τῶν τομῶν (τοῦ σκισίματος δηλαδή). Αὐτὲς πρέπει νὰ εἶναι λεῖες καὶ καθαρώτατες Πρέπει νὰ γίνωνται γρήγορα καὶ νὰ τὶς φυλᾶμε ἐπιμελῶς ἀπὸ τὶς ἀκτίνες τοῦ ἥλιου, τὴν βροχή, καὶ γενικὰ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρσία.

β) Τὰ ἐργαλεῖα μὲ τὰ ὁποῖα κάνομε τὶς τομὲς πρέπει νὰ εἶναι πολὺ καθαρὰ καὶ καλὰ τροχισμένα (κοφτερὰ) ὥστε τὸ ξύλο ἢ ἡ φλούδα νὰ μὴ σκίζωνται ἀλλὰ νὰ κόβωνται.

γ) Ὁ κεντρωτὴς πρέπει ἀκόμα νὰ προσέξη τὸν καιρό: Ὁ καιρὸς πρέπει νὰ εἶναι γλυκός, χωρὶς ἄνεμο, ἂν μάλιστα εἶναι δυνατό, συννεφιασμένος. Ἡ καλύτερη ὥρα γιὰ τὸ κέντρωμα, εἶναι τὸ πρωΐ, ὅταν τὸ δέντρο εἶναι γεμάτο χυμούς.

ΠΩΣ ΔΙΑΛΕΓΟΜΕ ΤΟ ΜΠΟΛΙ

Τὸ μητρικὸ φυτὸ ἀπ' ὅπου θὰ πάρωμε τὸ μπόλι, πρέπει νὰ εἶναι γερό, ζωηρό, καὶ νὰ παρουσιάζη ἔντονα τὰ χαρακτηριστικὰ ποὺ θέλομε νὰ ἀναπαραγάγωμε.

Τὸ βλαστάρι ποὺ θὰ διαλέξωμε γιὰ μπόλι, πρέπει νὰ εἶναι κι' αὐτὸ γερὸ καὶ νὰ ἔχη μάτια καλὰ ἀναπτυγμένα. Θὰ ἀποφύγουμε τὰ λαίμαργα κλαριὰ (τὰ στέρφα). Κατὰ κανόνα θὰ προτιμήσωμε βλαστάρια μέτρια, ποὺ θὰ τοὺς κόψωμε τὴν βάση καὶ τὴν κορυφή, γιατὶ σ' αὐτὰ τὰ μέρη τοῦ βλασταριοῦ τὰ μάτια δὲν εἶναι καλὰ ἀναπτυγμένα. Δοκιμάζομε ἂν τὸ μπόλι εἶναι κατάλληλο ἢ ὄχι, γέρνοντας τὸ βλαστάρι. Κι' ἂν σπάζη ἀμέσως, αὐτὸ δείχνει πὼς εἶναι μεστωμένο καὶ κατάλληλο γιὰ μπόλιασμα. Ἂν ὅμως λυγάη, εἶναι τρυφερό, δὲν κάνει.

Πρέπει χωρὶς χρονοτριβή, νὰ βγάζωμε καὶ τὰ φύλλα ὥστε νὰ ἐλαττώνεται ἡ ἐξάτμιση καὶ τὸ στέγνωμα τῆς φλούδας.

Πρέπει νὰ κόβωνται ἀπὸ τὸ κοτσάνι καὶ ν' ἀφήνωμε μόνο 1 - 1 ½ ἑκ. σὲ κάθε μάτι, γιὰ τὸ σκοπὸ νὰ εὐκολύνεται ἡ τοποθέτηση τοῦ μπολιοῦ. Τὰ μπόλια ὡστόσο αὐτά, δὲν μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν παραπάνω ἀπὸ 3 - 4 μέρες.

Τὸ μπόλι ποὺ κόψαμε καὶ ἑτοιμάσαμε πρέπει νὰ φυλάγεται μέσα σὲ βρεμμένο πανὶ ἢ σὲ χλωρὸ δροσερὸ χόρτο, καὶ νὰ τ' ἀφήνωμε σὲ τόπο σκιερὸ καὶ δροσερό.

Πρόβλημα βέβαια γεννιέται ὅταν τὰ μπόλια πρέπει νὰ μεταφερθοῦν ἀπὸ ἕνα μέρος σὲ ἄλλο. Κι' ἂν τὸ μπόλι γίνεται χειμῶνα γιὰ τὴν ἄνοιξη, ἡ μεταφορὰ εἶναι εὔκολη: τὰ τοποθετοῦμε μέσα σὲ βρεμμένα βρύα (μούσκλια) ἢ βρεμμένα ξερόχορτα, τὰ τυλίγομε μὲ χαρτὶ καὶ τὰ τοποθετοῦμε σὲ ξύλινο κιβώτιο.

Ἔτσι μποροῦν νὰ ταξιδέψουν πολλὲς μέρες. Μόλις τὰ παραλάβη ὁ παραλήπτης πρέπει νὰ τὰ στρωματώση σὲ δροσερή, φρέσκη ἄμμο καὶ σὲ μέρος δροσερὸ ἢ καλύτερα κρύο ὅπου μένουν ὡς ποὺ νὰ χρειαστοῦν.

Ὅταν ὅμως πρόκειται γιὰ μπόλια χλωρὰ ποὺ κόβονται πάνω στὴν βλάστησή τους (Ἰούνιο ὣς τέλος Σεπτεμβρίου) τότε ἡ συσκευασία τους καὶ ἡ μεταφορά τους εἶναι πιὸ δύσκολη. Σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση, τὸ μπόλι κόβεται καὶ τοῦ βγάζομε τὰ φύλλα, ὕστερα παίρνομε ἕνα μακρὺ κομμάτι φανελλόπανο (μουτζοφανέλλα) πλατύ, ὅσο καὶ τὸ μῆκος τῶν βλασταριῶν ποὺ θέλομε νὰ μεταφέρωμε.

Βρέχομε τὸ φανελλόπανο, τὸ στίβομε, κι' ἀρχίζομε νὰ τυλίγωμε τὸ βλαστάρι τὸ ἕνα ὕστερα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἔτσι μποροῦμε νὰ τυλίξωμε μαζὶ κυλινδρικὰ ὡς 25 - 30 βλαστάρια.

Πρίν, ὅμως, βουτᾶμε τὶς ἄκρες τοῦ βλασταριοῦ, (μπολιοῦ) μέσα σὲ λυωμένο κερὶ ἢ παραφίνη. Ὕστερα, τυλίγομε καλὰ τὸν ρόλο μὲ τὰ βλαστάρια μέσα σὲ ἀδιάβροχο χαρτί καὶ τὸν βάζομε σὲ ντενεκεδένιο δοχεῖο, ἢ ἁπλὸ ντενεκὲ ποὺ νὰ κλείνη καλά.

Ἔτσι μὲ ὅλη τὴν ζέστη τὰ μπόλια μποροῦν νὰ διατηρηθοῦν δροσερὰ 10 - 15 μέρες. Γιὰ μακρυνὲς μεταφορές, βάζομε μέσα στὸν ντενεκὲ καὶ πάγο γιὰ νὰ μὴν πάθουν ζύμωση (γιὰ νὰ μὴν ἀνάψουν) τὰ μπόλια ὁπόταν εἶναι ἄχρηστα.

Κοντὰ στὸ νοῦ, βέβαια, καὶ τὰ χλωρὰ μπόλια καλὸ εἶναι νὰ μὴ μένουν πολλὲς μέρες κλεισμένα.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὶς ἰδιαίτερες περιποιήσεις τοῦ μπολιάσματος καὶ γιὰ τὰ πρῶτα κλαδέματα τοῦ μπολιασμένου δέντρου.

1. Πῶς κόβομε κι' ἑτοιμάζομε τὸ βλαστάρι ἀπ' ὅπου θὰ πάρωμε τὸ μπόλι.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Τὸν Σεπτέμβρη, ἔχομε πολλὴ δουλειὰ παντοῦ: στὰ χωράφια, στ' ἀμπέλια, στὰ καρποφόρα, στὸ λιοστάσι, στὸν λαχανόκηπο...

Καλὸς μῆνας ὁ Σεπτέμβρης, πλούσιος κι' αὐτὸς κοντὰ στὸν Αὔγουστο, ὅπου ἐξακολουθοῦμε νὰ μαζεύωμε τοὺς καρποὺς τῶν κόπων μας κι' ὅπου βάζομε ὡστόσο ἐμπρὸς καὶ τὰ ὀργώματα, τὶς σπορὲς καὶ τὰ φυτέματα γιὰ τὸν χειμῶνα.

Πρωτεῖα ὡστόσο ἔχει τοῦτον τὸν μῆνα ἀκόμη τὸ ἀμπέλι. Γιὰ τοῦτο γιὰ τὸ ἀμπέλι τώρα θὰ μιλήσωμε, ἂν καὶ τἄχομε ξαναπῆ καὶ ἄλλοτε.

ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΝΗΣ ΚΑΛΟ ΚΡΑΣΙ

Ὁ καλὸς ἀμπελουργὸς ξέρει τὴν κατάλληλη ὥρα νὰ τρυγήση γιὰ νἄχη τὸ μοῦστο ποὺ τοῦ χρειάζεται γιὰ καλὸ κρασί.

Γιὰ τὸ συνηθισμένο κρασὶ ποὺ τραβιέται στὴν ἀγορά, τὰ στφύλια δὲν πρέπει νὰ εἶναι πολὺ ὥριμα.

Ἂν θέλωμε νἄμαστε σίγουροι πότε πρέπει νὰ τρυγήσωμε, μόλις σκουρήνουν τὰ σταφύλια, παίρνομε μερικὰ ἀπὸ διάφορα μέρη τοῦ ἀμπελιοῦ, τὰ στίβομε καὶ γρασάρομε τὸν μοῦστο μὲ τὸ γράδο ποὺ φυσικὰ ἀπὸ κανέναν ἀμπελουργὸ δὲν πρέπει νὰ λείπη. (Ἕνα ἁπλὸ μουστόμετρο, εἶναι φτηνό. Κι' ὁ πιὸ φτωχὸς μπορεῖ νὰ τ' ἀγοράση). Τρυγᾶμε ἂν ὁ μοῦστος εἶναι γύρω στὰ 12 ½ γράδα καὶ μαζὶ μὲ τὰ γοῦρμα σταφύλια κόβομε κι' ἀρκετὰ καμπανάρια. Ἔτσι ὁ μοῦστος θὰ βράση κανονικά, χωρὶς ἀνάγκη ἀπὸ ξένα ὑλικά. Ὁ μοῦστος πρὶν βράση πρέπει κανονικὰ νὰ εἶναι γλυκόξυνος κι' ὄχι γλυκός. Ἂν τὸ γράδο δείχνη 13 βαθμούς, ρίχνομε τέσσαρες ὀκάδες νερὸ χλιαρὸ ὄχι πηγαδήσιο γιὰ κάθε ἑκατὸ ὀκάδες μοῦστο.

Ἂν πάλι μὲ ὅλο ποὺ τὰ σταφύλια εἶναι ὥριμα τὸ γράδο δείχνει 12, τότε σὲ κάθε ἑκατὸ ὀκάδες μοῦστο, ρίχνομε μιάμιση ὀκᾶ σταφίδα. Τὴν σταφίδα τὴν βάζομε σὲ καθαρὸ σακκούλι καὶ τὴν φουσκώνομε στὸν μοῦστο. Ὕστερα στίβομε νὰ βγῆ ὁ χυμός.

Ἀντὶς σταφίδα, βάζομε στὶς ἑκατὸ καὶ μιὰ ὀκᾶ σταφιδόμελο.

Πυκνώνομε τὸν μοῦστο καὶ μὲ πετιμέζι, γραδάροντας κάθε τόσο, ὡς νὰ φτάσωμε στὸν βαθμὸ ποὺ θέλομε.

Αὐτὸ πρέπει νὰ γίνη πρὶν ἀρχίσουν νὰ βράζουν οἱ μοῦστοι. Τὄχουμε πῆ καὶ ξαναπῆ, νὰ μὴν ἀνακατεύωμε σάπια καὶ χωματιασμένα σταφύλια μὲ τὰ γερά. Χαλοῦν τὴν ποιότητα τοῦ κρασιοῦ, καὶ τοῦ δίνουν ἕνα σωρὸ ἀρρώστειες.

Αὐτὰ πρέπει νὰ πατιῶνται χωριστά.

Πατητήρι, σκάφη, κλπ., ὅλα πρέπει νὰ εἶναι πολὺ καθαρά.

Εἶναι στ' ἀλήθεια κρῖμα μὲ τέτοιο καλὸ σταφύλι ποὺ βγάζει ὁ τόπος μας, νἄχωμε τόσο μέτρια κρασιά. Αὐτὸ εἶναι φταίξιμο τοῦ οἰνοπαραγωγοῦ. Γιατὶ δὲν θέλει νὰ καταλάβη πὼς τὸ συμφέρον του ἐπιβάλλει νὰ βγάλη καλὸ κρασὶ κι' αὐτὸ τὸ κρασὶ νὰ μὴν τοῦ χαλάση.

Μόλις στιφτῆ τὸ σταφύλι, μόλις μαζευτῆ ὁ μοῦστος, πρέπει νὰ τὸν ἀπολυμάνωμε.

Πρὶν ἀρχίση νὰ βράζη (προσέξετέ το αὐτὸ καλὰ) λυώνομε μέσα σὲ λίγο κρύο νερὸ 40 γραμμάρια ἑνὸς φαρμάκου ποὺ λέγεται «Μεταμπισουλφὶτ» γιὰ κάθε ἑκατὸ ὀκάδες μοῦστο. Ἂν ὁ καιρὸς εἶναι ζεστός, ρίχνομε καὶ περισσότερο.

Ὕστερα, λυώνομε πάλι σὲ κρύο νερὸ καμμιὰ δεκαπενταριὰ γραμμάρια θειϊκὴ ἀμμωνία γιὰ κάθε 100 ὀκάδες μοῦστο.

Ἂν θέλωμε νὰ κάνωμε ρετσίνα, ρίχνομε τὸ ρετσίνι (ἀφοῦ τὸ καθαρίσωμε καὶ τὸ λυώσωμε σὲ λίγες ὀκάδες μοῦστο) στὴ μεγάλη βράση. Στὸ μεταξύ, ἔχομε ἕτοιμα τὰ βαρέλια καὶ τὴν ἀποθήκη.

Ἡ ἀποθήκη δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑγρή, καὶ πρέπει ν' ἀερίζεται καλά.

Τὴν ἀσπρίζομε πρὶν ἀπὸ τὸν τρύγο, ρίχνοντας μέσα στὸν ἀσβέστη καὶ γαλαζόπετρα.

Ὅσο γιὰ τὰ βαρέλια, θέλουν πλύσιμο μὲ πολλὰ νερά, ζεμάτισμα μὲ ποτάσσα (5 %) σὲ καφτὸ νερό, καὶ πάλι πλύσιμο. Ἀφοῦ εἶναι πιὰ καθαρά, καῖμε καὶ ἕνα-δυὸ θειαφόφυλλα μέσα γιὰ νἄμαστε σίγουροι.

Ἀφοῦ πλυθοῦν καὶ ἀπολυμανθοῦν καλά, τὰ ταπώνομε γιὰ νὰ τἄχωμε ἕτοιμα γιὰ τὸ κρασί. Αὐτὰ ὅμως δὲν εἶναι ὅλα. Θὰ τὰ ξαναποῦμε στὸ ἐρχόμενο.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΔΕΝ ΦΟΒΟΤΑΝ

Ὁ Πατέρας: Πρόσεχε τὰ παλιὰ καὶ λερωμένα βιβλία γιατὶ εἶναι γεμάτα μικρόβια.

Ὁ Νῖκος: Μὴ φοβᾶσαι μπαμπᾶ καὶ δὲν πιάνω ποτέ μου βιβλίο.

ΓΙΟΛΑ ΜΠΟΥΓΙΟΥ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΓΙΑΤΙ;...

Γιατί ὅταν γλυστρῶ κρυφὰ στὴ γῆ τοῦ Σατανᾶ
νοιώθω στὰ κουρασμένα μου τὰ σπλάχνα χα-
(λασμὸ
καὶ ἡ καρδούλα μου γιατί σπαράζει καὶ πονᾶ
κι' ὅλο ριγεῖ γιὰ νἄβρη λαμπρὸ μετεωρισμό;

Γιατί ὅταν φιδογλυστρῶ στὰ σκότη τὰ νωθρὰ
γεμᾶτος λύπη δὲν γροικῶ τ' ἀθάνατο ἀηδόνι
νὰ τραγουδάη καὶ γιατί ἀνέλπιδα ἡ χαρὰ

ξάφνου πετιέται ἀπ' τῆς νυχτιᾶς τὴ μολυβένια
(ἀπόχη
καὶ τῆς ζωῆς — γλυκὲς στιγμὲς — τοὺς πό-
(νους μου μερώνει;

Γιατί συχνὰ τῆς θάλασσας γλυκοφιλῶ τὰ στή-
(θια
κι' ἐπίμονα τὰ γαλανὰ τὰ βύθια της θὲ νὰ δῶ
κι' ὅπου κι' ἂν λάχη νὰ βρεθῶ γιὰ ποιό σκο-
(πό, στ' ἀλήθεια,
ἀπ' τὴ γαλήνη δυὸ φορὲς τὴ μπόρα προτιμῶ;

ΝΙΚΟΣ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ
Γρεβενὰ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

«Πατρίδα, σὰν τὸν ἥλιο σου ἥλιος ἀλλοῦ δὲν
(λάμπει...»
Πατρίδα ἀκριβώτερη δὲν βρίσκεται καμμία,
ποὺ νἄχη δόξας καὶ τιμῆς σὰν τὰ δικά σου
(θάμπη
καὶ μὲς τῶν χρόνων τὴ ροὴ νὰ ὀρθώνετ' αἰωνία,
στητὴ στὶς μπόρες ἄντικρυ, φωτὸς χρυσῆ ἐλ-
(ἀχτίδα!...
Μάνα Τιτάνων καὶ θεῶν, ἡρώων τοῦ Εἰκοσιένα,
πὤχεις τὴν δόξα ἀδερφή, Σωκράτηδων πατρίδα,
ἀδύναμος, ποιά νὰ σοῦ πῶ τραγούδια ταιρια-
(σμένα;
Γιατί, Πατρίδα μου τρανή, ἀπ' τὰ παλιὰ τὰ
(χρόνια
γιὰ Σὲ οἱ Μοῖρες ὥρισαν θαυμάτων μεγαλεῖα,
ποὺ μήτε νοῦς ἀνθρώπινος ἢ δάφνης δροσο-
(κλώνια,
μὲ τὰ φτερίσματα ὁ νοῦς καὶ κειὰ μὲ εὐωδία,
μποροῦν νὰ Σοῦ ἱστορήσουνε τὰ ποὺ λογᾶν νὰ
(ποῦνε!...
Εἶσαι ἡ πρώτ', ἡ θαυμαστή, π' ὅλα στὴ γῆ
(Σου ζοῦνε!...
Εἶσαι μιὰ στάλα τοῦ ἡλιοῦ, ἀπὸ τὸ φῶς μιὰ
(δέσμη
κι' ἔχεις κορώνα, στοχασμούς, ἐαρινὴ ἀνθο-
(δέσμη!...

Θ. ΠΑΣΧΟΣ

ΗΘΕΛΑ ΝΑ 'ΧΑ ΕΝΑ ΒΙΟΛΙ

Ἤθελα νά 'χα ἕνα βιολί...
νὰ ψέλνω τὴ χαρά, τὸν πόνο,
ἢ μήπως, κλέφτης, νὰ τρυπώνω
στῆς Ἁρμονίας τὸ βασίλειο;...

Ἤθελα νά 'χα ἕνα βιολὶ
ὄχι τὸν πιὸ γλυκὸ σκοπὸ
κόσμου φθαρτοῦ νὰ τραγουδήσω,
οὔτε σ' ἀηδόνι χαρωπὸ
γλυκὰ ν' ἀργοκρατήσω ἴσο...

Ἤθελα νά 'χα ἕνα βιολὶ
μὲ τὶς χορδές του ν' ἀναλύσω
σὲ ἤχους τὴν ψυχή μου
Ὥρα γλυκειά!...
Μὲς στὸ μυριόπνοο πευκιὰ
νὰ πῶ τὴν προσευχή μου.

Δ. Κ. ΣΦΥΡΗΣ

ΤΑ ΔΟΞΑΣΜΕΝΑ ΣΥΝΤΡΙΜΜΙΑ

Οἱ ξανθὲς ἀχτίδες τοῦ ἡλιοῦ φιλοῦν
ἔνδοξα συντρίμμια καταγῆς πεσμένα,
ποὺ βουβὰ τὴ δόξα μας τὴν παλιὰ μιλοῦν,
κίονες, ναοί, μάρμαρα σπασμένα.

Κι' ἕνα ὅραμα τρανὸ στῆς ψυχῆς τὰ μάτια
πάντ' ἀπαλοφέρνουνε ὅλο φῶς γλυκό,
νίκες, μέρες δόξας καὶ λευκὰ παλάτια
ἴχνη ἀπ' τὸν ἀρχαῖο τὸν πολιτισμό.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΛΕΥΚΗΣ

ΘΥΜΗΤΑΡΙ

Θαμπὴ καὶ σκονισμένη
ἀπ' τοῦ καιροῦ τὸ πέρασμα
στέκει βουβή, θλιμμένη,
γερμένη ἀπ' τὸ κρέμασμα,

τοῦ μακαρίτη ἡ μορφὴ
ἀνάμεσ' ἀπ' τὸ κάδρο.

Καὶ στὸ ἀντίκρυσμά της
γυρίζουνε ξανὰ στὸ νοῦ
τὰ χρόνια τοῦ παλιοῦ καιροῦ
ὅταν ἀκόμα ζοῦσε.

Μὰ τώρα στέκει ἀκίνητη
μόνη, γιὰ θυμητάρι.

Θ. ΠΑΛΙΟΥΡΑΣ
Ἀγρίνιον

ΤΟ ΣΤΑΦΥΛΙ

Μεγαλόρωγο, ἀφράτο, τραγανό μου σταφύλι
μὲς τὰ φύλλα κρυμμένο ἢ πεσμένο στὸ χῶμα,
κρεμασμενο ψηλαθε στὸ κρεββάτι ὡς καντήλι
λαχταροῦν σοῦ τὶς ρῶγες καὶ τ' ἀγρίμια
(ἀκόμα.

Οἱ ἀλεποῦδες γιὰ σένα παρατοῦνε τ' ὀρνίθια
καὶ γυριζουν καὶ ψάχνουν να σὲ βροῦνε τὶς νύ-
(χτες.
Μοσχοστάφυλο, ὡραῖο, σὲ ποθοῦν τὰ σπουργί-
(τια,
λιγωμένες κυλιοῦνται ἀπ' τὴ γλύκα σου οἱ
(σφῆκες.

Σὰν τὴ δύση τοῦ ἥλιου χίλια χρώματ' ἀλλά-
(ζεις
ἀπ' τὰ γιόρτια τ' Ἅη-Λιᾶ ὡς τοῦ Χριστοῦ
(μας τὴ Γέννα
σὰν ἐλιά, σὰν κεράσι στὴ θωριὰ εσὺ μοιάζεις,
σὰν κεράκι χλωμιαζεις, κοκκινίζεις σὰν αἷμα.

Σὰν ποτάμι κυλάει στὸ τρανὸ πατητήρι
τὸ γλυκό σου τὸ αἷμα καὶ γεμιζει βαρέλια
καὶ τὸ βανουν γιὰ νάμα μεσα στ' ἁγιο ποτηρι
στενοχώριες διαλύει καὶ σκορπᾶ λίγα γελια.

ΠΑΝΟΣ Κ. ΠΑΠΑΤΣΩΡΗΣ
Κοπανάκι

ΛΗΞΟΥΡΙ !

Ὅσες φορὲς σὲ Σένανε πλανιέται ἡ ματιά μου
πρωῒ ἢ δειλινό·
πάντοτε καποια ἀνάμνηση γεννιέται στὴν καρ-
καὶ στήνει τὸ χορο. (διά μου

Σὰν Κόρη μὲς στὰ νιάτα της, κοντὰ στὸ πε-
(ριγιάλι
στὰ γαλανὰ νερὰ
πλένεις πάντα τ' ἔμμορφα, τ' ἀτίμητά σου
σκορπῶντας τὴ χαρα. (κάλλη

Χίλιες ἀνάμνησες γλυκειές, χαρά, δροσιὰ καὶ
σὲ Σένανε θωρῶ, (μῦρα
γεμίζουνε τὰ στήθη μου καὶ ἡ δροσάτ' ἁρμύρα
μοῦ κραίνει: — Ελα 'δῶ!...

Τ' ἀθῶα περιστέρια Σου χορεύουν καὶ μεθᾶνε
σὰν νἆναι θεϊκά!
Καὶ πάν' ἀπὸ τὰ σπίτια Σου αἰθέρια πετᾶνε,
ὡραῖα, μαγικά!...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ
Χαυριᾶτα - Ληξούριον
Κεφαλληνίας

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΚΛΟΥΒΙ

Πουλάκι σκλαβωμένο μέσ' στὸν κλειστὸ ἐκεῖνο χῶρο δὲν λούζεται στὸν ἐλεύθερο ἥλιο καὶ δὲ φουσκώνει τὰ στήθια μὲ καθαρὸ δροσάτο ἀέρα τοῦ βουνοῦ. Τὸ στόμα του, τὰ νύχια του ματώσανε ἀπ' τὶς μάταιες προσπάθειες. Ἡ συρματόπλεχτη φυλακή του εἶναι καλὰ κλεισμένη. Ἐκεῖ μέσα μοναχό του πάντα, ἀναπνέει τὴ βαρειὰ ἀνάσα τοῦ σκληρόκαρδου ἀφέντη. Δὲν πίνει νερὸ ἀπ' τ' ὁλοκαθαρο ποὺ βγαίνει ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ βουνοῦ, ἀνάμεσ' ἀπὸ κάτασπρες κρύες πέτρες. Ἀλλὰ καίει τὰ τρυφερά του σωθικὰ ἀπ' τὸ ἄχαρο κι' ἄνοστο καὶ ζεστὸ νερὸ τῆς πόλης. Αὐτοῦ παντοτεινὰ θἆσαι κλεισμένο, στ' ἀφιλόξενο κλουβί. Ἄχ, νἄφτανε ἡ πολυπόθητη στιγμή, νἄνοιγε ἡ σφιχτοδεμένη πόρτα. Ἂν μονάχα βρεθῆ κανένα ἀγαθὸ χεράκι. Κἄνα χεράκι ποὺ νὰ ξέρη τὸ θλιβερὸ πόνο τῆς ψυχούλας σου καὶ σοῦ ἀνοίξη καὶ σοῦ πῆ: «Ἔβγα δυστυχισμένο! Ἔβγα ν' ἀπολαύσης τὰ μύρια δῶρα καὶ νὰ χαρῆς στὴ μυρωμένη ἀγκαλιὰ τῆς μάνας σου τῆς Φύσης. Ἔβγα, παῖξε μὲ τὰ δροσόλουστα μπουμπούκια. Ἔβγα, νὰ κουβεντιάσης μὲ τ' ἀδέρφια σου καὶ νὰ βρέξης τὶς μουδιασμένες σου φτεροῦγες μὲ ἀνοιξιάτικες δροσοσταλίδες. Νὰ σιγανομουρμουρίσης μὲ τ' ἀπαλὸ καθάριο φυλλοθρόϊσμα τῶν δέντρων. Νὰ γλυκοτραγουδήσης μὲ τρεχούμενα νερά. Νὰ κάνης πιὸ γλυκὸ τὸ κελάρισμα τοῦ κρυσταλλόνερου στὶς χοντρές, νεροθρεμμένες πλατανόριζες.

Ἔβγα ἄνθρωπε ἀπ' τὴν ὁλοσκότεινη φυλακή σου καὶ κολύμπα στὸ ἀνέσπερο φῶς. Ἔβγα ἀπ' τὸν βαθύ σου ὕπνο, καὶ νίψε τ' ἄγουρα ματια σου μὲ τ' ἀστέρευτο νερό! Ἔβγα ἀπ' τὴ μαντρογυρισμένη κι' ἀγκαθωτὴ αὐλή σου καὶ πέτα μὲ τ' ἀκούραστα φτερὰ σ' ἀνθένια πέλαγα, σὲ συννεφοστρωμμένα καὶ λεύτερα κι' ἀγναντερὰ κορφοβούνια. Πάρε τὴ ματιά σου ἀπ' τὴ χλωμὴ κι' ἀρρωστημένη σου ζωὴ κι' ἀνάβλεψε πρὸς τὴν αἰώνια ἀνθομύριστη καὶ κρινόστρωτη εὐτυχία. Κι' ὅλ' αὐτὰ θὰ τὰ πετύχης ἂν βρεθῆ ἕνα χέρι γιὰ νὰ σὲ τραβήξη ἀπ' τὸ βοῦρκο σου στὸν εὐρύχωρο καὶ κυματοστόλιστο οὐρανὸ τῆς ἀλήθειας. Καὶ τὸ χέρι θὰ βρεθῆ· μονάχα νὰ τὸ θέλης.

ΚΥΡΙΤΣΗΣ ΧΡ. ΚΥΡΙΤΣΗΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Ναυπάκτου
Τάξις Ζ΄.

ΕΣΠΕΡΙΝΟ ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΗΜΑ

...Ἀέρι δροσάτο, ἑσπερινό, ὅλο χάδια, φυσᾶ σιγόπνοα. Ψηλὰ στ' ἀεροπλάτια, ἀναδεύονται τελευταῖα ἀεροφιλήματα. Ἡ μέρα ξεψυχᾶ... Λιγοθυμιὰ τοὖρθε τοῦ Φοίβου. Καὶ τ' Ἀπολλώνειο του τ' ἅρμα — παντοτεινὸς μετανάστης — γέρνει στὰ κοντεινά, τὰ λιγόψηλα ραχοβούνια, κι' ἀποκαμμένος παίρνει τὸ στρατὶ τῶν ὀνείρων... Γύρα μου, δεξιά μου καὶ ζερβά, ἡλιαχτίδες μισόφωτες, πλανεμένες, μισόσβηστες, ξεψυχοῦν ἀπαλά, δειλά, ντροπαλά... Κι' εἶναι ἡ πλάση, ἐαρινὸ ἀνθοπέταλο, κι' εἶναι χαρᾶς ἀνάδεμα ὁ σιγότονος τῶν ἄψυχων ἀχός...

Κοπάζει τὸ τρελλὸ τὸ παιγνίδισμα τῶν χιονόλευκων γλάρων. Κι' αὐτὸ τὸ κῦμα, τὸ μανιακό, ἔχει ἀπογείρει στὸ λίκνο τοῦ κοπασμοῦ!... Τοῦ γρύλου τὸ σκούξιμο μόνο γροικιέται... «Ἄμποτες κι' ἡ χαρὰ κοπάση;»... λέω μοναχός. Κι' ἕνα κυκλάμι, μισόκλεισταποὖχε τὰ βλέφαρα, μισογερμένο ποὖταν τὸ πνέμα του, σὲ χρυσονείρων πυροπλάτια, μὲ μισοσβησμένη τὴν ἄχνα του, ἀπαντάει στὴ λήθη μου:

«...Τῆς χαρᾶς ὁ ἀνασασμός, κοπασμὸ δὲν ἔχει, κι' οὔτε χωλαίνει τῆς ροδαυγῆς τὸ κρινόγελο, ἂν στὴν «ΟΔΥΣΣΕΙΑ» σου, δὲν ἀπογείρης στὸ μαγικὰ τῶν «ΣΕΙΡΗΝΩΝ»...». Τραγούδι μου κι' ὀνειροπόλημα γίναν ἀπόπειρα. Φωνή μου κι' ἀπάντηση, ἑνώθηκαν στὸ στρατὶ τῆς «ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ» καὶ σὰν τὸ μαγικὸ νὰ μὴν ἄκουγα, τ' ἀπόμεθο ἆσμα, μυριόστολη ἄνοιγα στράτα καὶ συνέχιζα ψάλλοντας:

«... ΣΕΙΡΗΝΕΣ,
κι' ἂν ἡ λύρα σας ἔχει Ἀπολλώνια χάρη,
... ὅμως τὸ ΩΡΙΟ ἀνάκρουσμα
τ' ΑΘΑΝΑΤΟΥ πατέρα,
μ' ἔχει πολὺ ἀποπάρει...»

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΚΑΛΤΣΟΥΛΑΣ
(Α΄ τάξις Γυμνασίου
Παιδόπολις Ἁγίου Ἀνδρέου)

Τ' ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΟ

Ποιός δὲν τὸ εἶδε; Ποιός δὲν τὸ πρόσεξε; Τὸ λουλούδι αὐτό, τὸ πολύχρωμο, μὲ τὴν ἐφήμερη ζωή του τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ δειλινοῦ;

Ὁλόστητο κι' ὁλόδροσο γέμιζε τὸν ἀγέρα μὲ εὐωδιὲς καὶ χάρες. Τὴν αὐγὴ τὸ βρήκαμε στὸ μίσχο του κρυμμένο. Ἔτσι πέρασε καὶ χάθηκε. Τὸ εἶδα ἐγὼ τὸ εἶδαν κι' ἄλλοι.

Ζωὴ μιᾶς μέρας, κι' ἀφοῦ σκόρπισε εὐωδιὰ καὶ χάρη, μέσα στὴ νύχτα ἕνας χαμός...

Ποιός ἄλλος ὁ δρόμος τῆς ζωῆς, ποιός ὁ σκοπός; Στὴν πλάση ἕνας ὕμνος. Τὸν ἔνοιωσα καὶ γώ, τὸ νοιώσαν κι' ἄλλοι. Κι' ἦταν τὸ τέλος, ποὺ θάρθῆ, μιὰ στιγμὴ μέσα σὲ ὧρες, μέσα σὲ χρόνια, μιὰ ζωὴ εὐωδιαστή, ποὺ πέρασε — ἕνας ὕμνος πρὸς τὴν Πλάση!...

ΝΙΚΟΣ ΤΑΜΠΟΥΡΗΣ

Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ὁ λογάς

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σήμερα θὰ σᾶς δώσω τὸν τελευταῖο τύπο ἀπ' τὶς καλοκαιρινές μας γνωριμίες. Εἶναι ἕνα χωριατόπουλο τετραπέρατο, ποὺ τὸ λένε Μελέτη. Τὸ γνωρίσαμε στὰ Βίλλια, ὅπου εἴχαμε πάει γιὰ λίγες μέρες. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πῆρε τὸν ἀέρα τῶν δικῶν μας παιδιῶν. Ἤξερε ἕνα σωρὸ πράματα, ποὺ ἐκεῖνα δὲν τάξεραν. Γιὰ τὸ ρετσίνι ποὺ μαζεύουν ἀπὸ τὰ πεῦκα, γιὰ τὴν ἐλατόπισσα ποὺ κάνει καλὸ στὶς πληγές, γιὰ τὶς ἁλωνιστικὲς μηχανὲς ποὺ πετοῦσαν τόσο ὡραῖα δεματισμένα τὰ ἄχυρα, κι' ὁλοκάθαρο τὸ σιτάρι.

Ὁ Τέλλης τὸν θαύμαζε. Ἀπὸ τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ εἶχε νὰ λέη: Τί ἔξυπνος! Ἡ γλῶσσα του τρέχει ροδάνι. Κόβει καὶ ράβει καὶ ποτὲ δὲν εἶπε μιὰ κουταμάρα. Λόγια ζουμερὰ καὶ γεμάτα ἀλήθειες!

— Γεμάτα ἀλήθειες; τὸν ἔκοψε ὁ Φώτης. Ἔ, ὄχι δά! Λέει τόσο μεγάλα πράματα, ποὺ δὲ μπορεῖ νάναι ὅλα ἀληθινά. Μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του μιλεῖ, κι' ἐγὼ δὲν πιστεύω τοὺς καυχησιάρηδες. Τίποτε δὲν εἶναι ποὺ νὰ μὴ τὸ ξέρη πιὰ ὁ σοφὸς πιτσιρίκος!

— Λοιπόν, γιαγιά, θὰ στὸν φέρω νὰ τὸν γνωρίσης, εἶπε πειραγμένος ὁ Τέλης. Ἐσὺ πιὰ θὰ κρίνης.

Τὸν γνώρισα τὴν ἄλλη μέρα, ἀπ' τὴν καλή. Ἔξυπνος δὲ λέω. Μ' ἄρεσε ἡ κουβέντα του.

—Ἐδῶ ἔχει, μᾶς ἔλεγε, καθὼς ἀνεβαίναμε ἕνα λόφο μὲ πεῦκα, πάρα πολλοὺς λαγούς. Τὰ σκυλιὰ τοὺς πιάνουν ἀπὸ τ' αὐτιὰ καὶ τοὺς φέρνουν στοὺς κυνηγούς! Ἐγὼ εἶδα προχτὲς τρία σκυλιὰ μὲ τρεῖς λαγοὺς — τρεῖς πῆχες καθέναν! Νὰ τόσους!

—Πειράζουνε τὰ τσοπανόσκυλα. Μελέτη; τὸν ρώτησα.

— Πειράζουν ἀμέ; Ἄμα τὰ πειράξης! Μὰ ἐγὼ δὲ φοβᾶμαι, μήτε τὰ σκυλιά, μήτε λύκους. Στὸν Κιθαιρῶνα, τὶς προάλλες, κυνήγησα μὲ μιὰ γκλίτσα ἕνα τσακάλι!

Ὁ Τέλης τὸν κοίταξε μὲ θαυμασμό. Ὁ Φώτης γελοῦσε εἰρωνικά.

— Καὶ τὸ σκότωσες;

— Δὲν εἶχα τουφέκι, μὰ τὄδιωξα. Ὅσο γιὰ τὰ σκυλιά, ἅμα κάνουν πὼς ἀγριεύουν, τοὺς δίνω μιὰ μὲ τὴ γκλίτσα μου στὸ κεφάλι καὶ γίνουνται καπνός!

Τὴ στιγμὴ ποὺ τὄλεγε, φάνηκαν δυὸ σκυλιὰ νὰ κατηφορίζουν μπροστά μας. Ὁ λογάς μας τὰ κοίταξε τρομαγμένος... κι' ἔγινε λαγός. Ἐμεῖς σταθήκαμε ἀκίνητοι καὶ .... τὸν καμαρώναμε.

Φυσικὰ ἐμᾶς δὲν μᾶς πείραξαν καθόλου μὰ τὸ Μελέτη ποὺ οὔρλιαζε φεύγοντας, τὸν κυνήγησαν κατὰ πόδι γαυγίζοντας. Μὲ κόπο τὸν ἔσωσε ὁ τσοπάνος.

Ἀπὸ κείνη τὴ μέρα δὲν τὸν εἴδαμε τὸ λογά μας. Μὲ τί μοῦτρα νὰ παρουσιαστῆ! Μᾶς εἶχε πῆ τόσα γιὰ τὴ γενναιότητά του.

Ἐλπίζω νὰ μὴν εἶστε λογάδες, ἀγαπητά μου παιδιά. Καλλίτερα λίγα λόγια καὶ μετρημένα. Τὰ πολλὰ λόγια εἶναι φτώχεια! Δὲ συμφωνεῖτε;

Μὲ ἀγάπη
Ἡ Γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Ο ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΣ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ἕνας γέρος στρατοκόπος, γύριζε σὲ χῶρες καὶ σὲ χωριά, σὲ βουνὰ καὶ σὲ κάμπους, σὲ ἥμερους καὶ σὲ ἄγριους τόπους...

Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε μιὰ μέρα μοναχὸς καὶ προχωροῦσε κουρασμένος συνάντησε μαζὶ τὰ τρία στοιχεῖα τῆς φύσεως. Τὸν Ἥλιο, τὸν Κρύο καὶ τὸν Ἀγέρα.

Χαιρέτησε ὁ στρατοκόπος κουρασμένα:

— Γειὰ - χαρά, εἶπε ξερά, καὶ συνέχισε τὸ δρόμο του.

— Γιὰ στάσου, εἶπε ὁ Ἥλιος στὸ στρατοκόπο, ποιὸν ἀπὸ τοὺς τρεῖς μας χαιρέτησες...

— Ἐκεῖνον ποὺ μπορεῖ νὰ μοῦ σταθῆ πιὸ χρήσιμος, εἶπε ὁ στρατοκόπος, κι' ἔκαμε νὰ συνεχίση τὸ δρόμο του...

— Καὶ ποιὸς εἶναι αὐτός; τὸν ρώτησε, σταματώντας τον ἄλλη μιὰ φορὰ ὁ Ἥλιος.

—Ὁ Ἀγέρας. Αὐτὸν χαιρέτησα. Αὐτὸν καὶ κανέναν ἄλλον.

Ὁ Ἀγέρας, ἀκούγοντάς τον, κορδώθηκε καὶ φύσηξε εὐχαριστημένος.

Ὁ στρατοκόπος ἀνάσανε, λὲς καὶ πῆρε μὲ τὸ ἐλαφρὸ φύσημα τοῦ Ἀγέρα νέες δυνάμεις.

— Καὶ δὲν λογάριασες, τοῦ εἶπε ὁ Ἥλιος, πὼς μπορῶ νὰ σὲ κάψω μὲ τὶς ἀχτῖνες μου... Δὲν περιφρονοῦν ἔτσι εὔκολα οἱ θνητοὶ τὸν Ἥλιο. Θὰ σὲ κάμω νὰ τὸ καταλάβης, μὰ γιὰ σένα θὰ εἶναι πολὺ ἀργά. Καὶ τότε θὰ χτυπήσης τὸ κλούβιο σου κεφάλι.

Ὁ στρατοκόπος γέλασε!

— Δὲν σὲ λογαριάζω, Ἥλιε. Ἄς εἶναι καλὰ ὁ Ἀγέρας, εἶπε περιφροντικὰ ὁ στρατοκόπος.

— Καὶ βέβαια, εἶπε ὁ Ἀγέρας. Μόλις ρίξη ἀπάνω σου ὁ Ἥλιος τὶς ἀχτῖνες του θὰ φυσήξω ἐγὼ καὶ θὰ σὲ δροσίσω. Μὴ φοβᾶσαι λοιπόν... Ὁ Ἥλιος δὲν μπορεῖ νὰ σοῦ κάμη τίποτε κακὸ χωρὶς νὰ τὸ θελήσω κι' ἐγώ.

—Μὰ ἂν δὲν φοβᾶσαι τὸν Ἥλιο, δὲν φοβᾶσαι οὔτε καὶ μένα, εἶπε τὸ Κρύο, ποὺ μέχρι τὴν ὥρα ἐκείνη στεκόταν ἀκίνητο, λὲς καὶ τὸ εἶχε πιάσει ἡ συνηθισμένη του παγερὴ ἀδιαφορία... Καθὼς ἀνεβαίνεις, τοῦ εἶπε, σὲ κανένα βουνὸ θὰ σὲ παγώσω. Μὰ καὶ τότε θὰ εἶναι ἀργὰ γιὰ σένα. Γιατὶ παγωμένος καθὼς θὰ εἶσαι θὰ γίνης περίφημη τροφὴ τῶν ἀγριμιῶν.

—Ἄς εἶναι καὶ πάλι καλὰ ὁ Ἀγέρας, εἶπε τώρα, σαρκάζοντας ὁ στρατοκόπος.

— Ναί, τοῦ εἶπε αὐτὸς διακόπτοντας. Σὰν τὸ Κρύο θελήση νὰ σὲ παγώση ἐγὼ δὲν θὰ φυσήσω καὶ τὸ Κρύο θὰ εἶναι ἀνίσχυρο νὰ σοῦ κάμη κακό... Τὸ Κρύο χωρὶς τὸν Ἀγέρα εἶναι ἀκίνδυνο...

Κι' ὁ στρατοκόπος, χαιρετώντας τὸ φίλο του καὶ προστάτη του, πῆρε ξανὰ τὸ δρόμο του...Βιαζόταν νὰ φτάση σὲ κάποιο χωριὸ πρὶν νυχτώση... Τὸν περίμεναν σὲ μιὰ ζεστὴ γωνιά, ἡ γυναίκα του, καὶ τὰ τρία ὄμορφα παιδιά του. Πάντα εἶχε τὴν ἰδέα πὼς μὲ τὸν Ἀγέρα φίλο δὲν εἶχε νὰ φοβηθῆ τίποτε.

Κι' ἔζησε καλὰ καὶ μεῖς καλύτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

❖ Ὑπάρχουν ΓΕΩΡΓΙΕ ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗ, τὰ παλαιὰ τεύχη πλὴν τῶν ἀριθμῶν 5, 25 καὶ 38 ποὺ ἔχουν ἐξαντληθῆ. Τιμᾶται 2.000 δρχ. τὸ καθένα.

❖ Εὐχαριστῶ ΤΡΙΚΑΛΙΝΙΕ γιὰ τὴν προαιρετική σου εἰσφορὰ (2000 67—7).

❖ Σ' εὐχαριστῶ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΕ ΠΟΖΑ·Ι·ΤΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου. Δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόση ἡ ἱκανοποίησή μου ὅταν βλέπω πὼς οἱ ἀγαπημένοι μου ἀναγνῶσται νοιώθουν τόσο πολὺ τὸ πολύμοχθο ἔργο μου. Σ' εὐχαριστῶ ἐπίσης καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου τῶν 2.000 δραχμῶν (67—7). Ἐπίσης καὶ γιὰ τὶς εὐχές σου.

❖ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη εὐχαρίστηση τὸ γράμμα σου ΘΑΝΟ ΠΑΣΧΟ. Οἱ ἐρωτήσεις σου θὰ πάρουν τὴν ἀπάντησή τους μὲ τὴ σειρά. Θὰ ἤθελα μόνο νὰ πῶ καὶ σὲ σένα καὶ σὲ ὅλους τοὺς φίλους μου μιὰ καὶ μοῦ δίνεται ἡ εὐκαιρία ὅτι τελευταῖα ἔγραφα τὶς ἀπαντήσεις γιὰ τὶς δεύτερες σελίδες τῶν ἐξωφύλλων τῶν τευχῶν 90, 91, 92, 93 καὶ τὶς πρόσθετες ἀπαντήσεις τοῦ 89 τεύχους. Ἔφτασα ἔτσι νὰ ἀπαντήσω σὲ ἐρωτήσεις ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι καὶ τῆς 24 Ἀπριλίου. Ἔτσι ἐλπίζω — πρῶτα ὁ Θεὸς — πὼς μὲ τὶς πρόσθετες ἀπαντήσεις — μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ — ποὺ βάζω σὲ ἐσωτερικὴ σελίδα κάθε φύλλου θὰ εἶμαι σὲ θέση μὲ τὸ 93 τεῦχος νὰ φθάσω τουλάχιστο μέχρι τὸν Ἰούλιο. Ἔτσι θὰ ἔχω προχωρήσει (φύλλο 1ης Νοεμβρίου) ἀρκετά.

❖ Εἴμαστε σύμφωνοι γιὰ ὅσα λὲς ΝΙΚΟ ΕΥΘ. ΤΑΜΠΟΥΡΗ, γιὰ τοὺς ἀντιγραφεῖς. Ἀλλὰ σὲ βεβαιῶ, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη θετικὸ ἀποτέλεσμα χωρὶς νὰ ἔχω μιὰ συγκεκριμένη καταγγελία ἐκ μέρους σου. Ἡ ἀόριστη καταγγελία δὲν μὲ βοηθάει σὲ τίποτα. Βοηθήσετέ με, ἂν θέλετε, μὲ συγκεκριμένες καταγγελίες.

❖ Νομίζω. Θ. ΣΩΝΙΤΗ πὼς δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ παραπονῆσαι γιατὶ πολλὰ ποιήματα δικά σου μπῆκαν. Καὶ ἴσως τώρα νὰ μπαίνουν περισσότερα. Στὴ Χωροφυλακὴ ὑπάρχει τυπογραφεῖο. Θὰ ρωτήσω σχετικῶς μὲ ὅσα μοῦ γράφεις καὶ θὰ ἀπαντήσω. Θὰ μποροῦσες ὅμως νὰ μάθης περισσότερες λεπτομέρειες ἐὰν ρωτοῦσες τὴν Διοίκηση Χωροφυλακῆς τῆς Θεσσαλονίκης.

❖ Ἡ ἀθλητική σου συνεργασία θὰ μπῆ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΔΙΑΚΟΜΑΝΩΛΗ. Ἔδωσα ρητὴ σχετικὴ ἐντολὴ στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη. Ἔκαμες πολὺ — πάρα πολὺ καλὰ — ποὺ τὸ ἀντέγραφες. Ἔχεις δίκιο. Οἱ πεννομαχίες εἶναι πράγματι μιὰ σελίδα διασκεδαστική· πρέπει ὅμως νὰ μπορῆ κανεὶς νὰ τὴν κρατῆ σὲ ὑψηλὰ ἐπίπεδα. Γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια σὲ εὐχαριστῶ θερμά. Θὰ μοῦ ἦταν δύσκολο τώρα νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀκριβῆ ἡμερομηνία τῆς λήψεως τῶν ἐρωτήσεών σου. Σοῦ ἀπαντῶ στὶς ἐρωτήσεις σου ἐδῶ. Ἀνεξίτηλος θὰ πῆ: ὁ μὴ ἐξαλειφόμενος, ὁ μὴ ξεβάφων, ὁ ἀνεξάλειπτος. Ἀνεξίτηλα γράμματα· ἀνεξίτηλα χρώματα. Λέμε ἀκόμη: Ἀνεξίτηλος ἐντύπωσις. Δηλαδὴ ἡ ἐντύπωσις ποὺ παραμένει διαρκὴς χωρὶς νὰ σβήνεται. Λέμε ἀκόμη: μνήμη ἀνεξίτηλος. Ἄτεγκτος εἰς τὴν κυριολεξίαν εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος βρεχόμενος δὲν μαλακώνει. Ἐπὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀμάλακτος, ὁ ἄκαμπτος, ὁ σκληρός. Ὅσο γιὰ τὸ κάλαθος δὲν εἶναι ἡ ἀλλὰ ὁ κάλαθος.

❖ Διωρθώθηκε τὸ λάθος ΠΟΛΛΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΘΡΟΥΒΑΛΑ. Ἦταν ἄλλωστε τυπογραφικό.

❖ Χάρηκα πολὺ ΑΙΓΑΙΩΤΗ ποὺ ἦλθες ἐδῶ. Ὑπομονή, θὰ μποῦν, ἂν δὲν μπῆκαν μέχρι τώρα σκίτσα σου.

❖ Β. ΣΑΜΠΑ: Ὑπομονή. Μὴν βιάζεσαι.

❖ Σοῦ εὔχομαι νὰ γίνης γρήγορα καλὰ ΓΙΩΡΓΟ ΚΕΡΑΜΙΔΑ. Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος.

❖ Ὁ φίλος μας ΚΩΝ. ΝΙΚ. ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ, μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου Ναυπάκτου, μοῦ γράφει: «Εἶναι ἀλήθεια πὼς ἔχω καιρὸ νὰ σᾶς γράψω. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ἑξῆς: Μόλις ἐτελείωσα τὰ μαθήματα — ποὺ πῆγαν τόσο καλὰ — ἔφυγα γιὰ τὸ χωριό μου Στράνωμα (Ναυπακτίας) ὅπου κάθησα περίπου ἕνα μῆνα. Σκοπός μου ἦτο μαζὶ μὲ τ' ἄλλα παιδιὰ τοῦ χωριοῦ μου νὰ σχηματίσουμε ἕνα γκροὺπ γιὰ διάφορες ἀνορθώσεις. Καὶ ὁμολογῶ ὅτι δὲν πέσαμε ἔξω. Πρῶτα - πρῶτα κατορθώσαμε νὰ φέρωμε (μαζὶ μ' ὅλους τοὺς χωριανοὺς) τὸν ἁμαξιτὸ δρόμο μέσα στὸ χωριὸ ποὺ ἦτο ἕνα τέταρτο μακρυά. Μεταφέραμε μὲ διάφορα μέσα ὑλικὰ γιὰ τὴν Ἐκκλησία μας τὴν ὁποίαν ξανακτίσαμε διότι ἐκάη κατὰ τὸν συμμοριτοπόλεμο. Ἀνοίξαμε νέες πηγὲς μὲ ἄφθονα νερά. Διορθώσαμε τὴν πλατεῖα μας κλπ. Ξεκίνησα γιὰ τὰς Ἰονίους Νήσους νὰ προσφέρω τὶς ὑπηρεσίες μου, φθάνοντας ὅμως εἰς Πάτρας δὲν ἔτυχον ἀδείας ἀναχωρήσεως. Τότε μὴ ἔχοντας τίποτε νὰ κάνω — ἐξαντλῶντας κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ φύγω — γύριζα ἀπὸ Γυμνάσιο σὲ Γυμνάσιο καὶ ἀπὸ Δημοτικὸ σὲ Δημοτικὸ ὅπου ἐνοσηλεύοντο οἱ δυστυχεῖς τραυματισμένοι. Μὰ τί νὰ σᾶς πῶ. Ἴσως δὲν ὑπάρχουν λέξεις γιὰ νὰ ἀραδιάσω, ὥστε νὰ μπορέσω νὰ σᾶς πείσω. Σκηναὶ ἀλλοφροσύνης ποὺ ἴσως δὲν θὰ ξαναδοῦν τὰ μάτια μου. Τοὺς ἔβλεπες νὰ τρέμουν ἀκόμα ἀπὸ τὸ φόβο τους. Καὶ τὸ χειρότερο νὰ μὴν γνωρίζουν γιὰ τοὺς ὑπολοίπους δικούς τους. Γιὰ σκεφθῆτε νὰ τὸ παθαίναμε ἐμεῖς. Τί λέτε, δὲν θὰ φρόντιζαν αὐτοί; Διὰ τοῦτο ἔρχομαι νὰ σᾶς παρακαλέσω θερμῶς νὰ διεξάγωμεν — μέσον τοῦ περιοδικοῦ μας — ἕναν μικρὸ ἔρανο γιὰ τοὺς δυστυχεῖς συναδέλφους μας». Δὲν ἔχω παρὰ νὰ σὲ συγχαρῶ, ἀγαπητέ μου φίλε, γιὰ τὶς καλές σου πράξεις. Εἶμαι περήφανος γιὰ σένα. Ὅσο γιὰ τὸν ἔρανο τῶν σεισμοπλήκτων πρὸς τὸ παρὸν θέλω νὰ τὸν ἀποφύγω γιὰ πολλοὺς λόγους. Δώσετε ἂν θέλετε στὸν γενικὸ ἔρανο. Εἶναι τὸ καλλίτερο!

❖ Ἐὰν θέλης νὰ λάβης μέρος στὴν κίνηση τοῦ περιοδικοῦ ΘΕΟΧΑΡΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΕ δὲν ἔχεις παρὰ νὰ στέλνης τὶς συνεργασίες σου. Ὅ,τι θέλεις. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ἄλλη ὅμως φορὰ νὰ μοῦ γράφης σὲ χωριστὰ χαρτιά, συνεργασίες, σπαζοκεφαλιές, ἐρωτήσεις κλπ. Ὄχι ὅλα μαζί. Γιὰ τὰ καλά σου λόγια σ' εὐχαριστῶ.

❖ Μᾶλλον δὲν μπορῶ νὰ σὲ ἐξυπηρετήσω Κ. ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ. Πάντως θὰ φροντίσω καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσω μόλις ἔχω θετικὸ ἀποτέλεσμα.

❖ Οἱ συνεργασίες σου ΑΧΙΛ. Β. ΒΥΤΑΝΙΩΤΗ πῆραν τὸν δρόμο τους σύμφωνα μὲ ὅσα εἴπαμε. Θὰ πάρης ἀσφαλῶς ἀπάντηση γι' αὐτὲς στὸ ἄλλο φύλλο.

❖ Ὁ Ἰωάν. Ἀλτίκης, φίλε ΣΠΥΡΟ ΑΛΤΙΚΗ, δὲν ἔγινε δεκτὸς εἰς τὴν Ἀεροπορίαν γιατὶ δὲν εἶχε καταθέσει τὴν βεβαίωση τῆς Ἀστυνομίας (περὶ τοῦ ὅτι εἶχε ζητήσει τὴν ἔκδοση πιστοποιητικοῦ κοινωνικῶν φρονημάτων). Μπορεῖ ὅμως νὰ καταθέση καὶ πάλι τὰ πιστοποιητικά, ἂν βέβαια ἐπιμένη νὰ καταταγῆ στὴν Ἀεροπορία.

❖ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια μικρή μου φίλη ΕΛΕΝΗ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΙΔΟΥ.

❖ Διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕ. Ἐσημείωσα ἰδιαιτέρως τὶς παρατηρήσεις σου γιὰ τοὺς ἀντιγραφεῖς.

❖ Δυστυχῶς ΛΑΜΠΡΟ ΣΤ. ΝΤΟΤΣΙΑ μερικὰ τυπογραφικὰ λάθη εἶναι ἀναπόφευκτα. Δυστυχῶς δὲν μπόρεσα ἀκόμη, λόγῳ εἰδικῆς μου ἀπασχολήσεως μὲ τὴν ὑπόθεση τῶν σεισμοπλήκτων, νὰ προκηρύξω τὸ νέο διαγωνισμό, ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ βγάλω τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ «Σᾶς ἀρέσει;» Μικρὴ ὑπομονή. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορὰ τῶν 1000 δραχμῶν (67—14). Αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς γιὰ τοὺς φοιτητὰς Θεολογίας εἶναι ἐξωφρενικό. Τὸ Πανεπιστήμιο δὲν ρωτάει πόσα κοστούμια ἔχεις καὶ κανένας φοιτητὴς δὲν μπορεῖ νὰ ἔχη 6 κοστούμια. Ἴσως ὅμως νὰ πρόκειται γιὰ τὰ διάφορα Οἰκοτροφεῖα. Ἐκεῖ ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα. Δὲν πρόκειται βέβαια γιὰ κοστούμια, ἀλλὰ τοὺς ὑποχρεώνει νὰ ἔχουν ἕνα ὡρισμένο ἀριθμὸ ἐσωρρούχων, πετσετῶν κλπ.

❖ Διαβίβασα ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ τὶς ἐρωτήσεις σου στὸν Μπάρμπα Μῆτρο.

❖ Ν. Σ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ: Δὲν εἶναι εὔκολη ἡ ἀπάντηση στὴν ἐρώτησή σου. Ὅλα ἐξαρτῶνται κυρίως ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ χαρτιοῦ, τὸν ἀριθμὸ τῶν κλισσέ, τῆς πολυτελείας ἢ μὴ τοῦ ἐξωφύλλου. Πρέπει νὰ ὑπολογίσης στοιχειοθεσίαν καὶ ἐκτύπωση γύρω στὶς 800.000 τὸ λιγώτερο. Αὐτὰ ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ ἀντιτύπων. Τὸ χαρτὶ πρέπει νὰ τὸ ὑπολογίσης γιὰ 500 ἀντίτυπα γύρω στὶς 300.000 δραχμὲς καὶ 200.000 δραχμὲς τὴ βιβλιοδεσία.

❖ Νομίζω ὅτι προτοῦ γράψω ἔστω καὶ δυὸ λόγια γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις ΠΑΝΟ ΜΑΘΙΩΤΗ, τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάμης εἶναι νὰ γράψης στὴν «Μακεδονικὴ Φλόγα». Ἔπειτα, ἂν δὲν πάρης ἀπάντηση, ξαναγράψε μου. Πρέπει νὰ ὑπολογίσης τὸ Γαλλικὸ φράγκο γύρω στὶς 80 δραχ. Δηλαδὴ 520.000 δραχμές. Κάθε σχολὴ καὶ γιὰ κάθε θέμα καθορίζει ἔκταση ἐκθέσεως. Συνήθως δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνη τὴν μιὰ κόλλα. Εἰς τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις οἱ λαβόντες μέρος, μετὰ τὴν ἔκδοση τῶν ἀποτελεσμάτων, χωρίζονται εἰς τρεῖς κατηγορίας: 1) Ἐκείνους ποὺ πῆραν τὴ βάση καὶ μπῆκαν στὴ σειρὰ στὸν ἀριθμὸ τῶν εἰσακτέων. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐπιτυχόντες. 2) Ἐκείνους ποὺ πῆραν τὴ βάση ἀλλὰ δὲν μπῆκαν στὸν ἀριθμὸ τῶν εἰσακτέων. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἐπιλαχόντες, καὶ 3) Εἰς ἐκείνους ποὺ δὲν πῆραν τὴ βάση. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀπορριφθέντες.

❖ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου ΝΙΚΟ ΔΕΙΛΙΝΕ.

❖ ΑΤΡΩΤΕ ΝΤΕΤΕΚΤΙΒ: Γιὰ ἀγγελίες καὶ ψευδώνυμο ἔπρεπε νὰ στείλης 11.000. Ἔστειλες 8.000! Χρεώνεσαι μὲ 3.000.

❖ Σὲ χρεώνω ΑΓΡΙΟΠΕΡΙΣΤΕΡΟ μὲ 4.000 δραχμές.

❖ Μπούμ! ΘΟΔΩΡΕ Δ. ΣΩΝΙΤΗ, πῆρα τὴ συλλογὴ τῶν ποιημάτων σου στὶς 31 Αὐγούστου. Πάλι καλά. Θὰ γράψω γι' αὐτὴν καὶ σὲ πρωϊνὴ ἐφημερίδα.

❖ Φίλος μου μοῦ ζήτησε τὸ ψευδώνυμο «Γενναῖο Κρητικόπουλο». Ἀλλὰ τὸ ψευδώνυμο αὐτὸ τὸ ἔχω ἐγκρίνει ἀπὸ καιρὸ σὲ ἄλλον. Τοῦ δίνω λοιπὸν τὸ ψευδώνυμο «Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο». Ἂν δὲν τὸ θέλη, ἂς τὸ ἀλλάξη μὲ ἄλλο. Πάντως τοῦ συνιστῶ νὰ ἀρχίση τὸ γρηγορώτερο μὲ τὸ ψευδώνυμο αὐτὸ νὰ μοῦ στέλνη τὶς συνεργασίες του.

❖ ΓΕΩΡΒΑΣΠΑΡ: Κάνεις μόνος σου τὸ λογαριασμὸ τῶν ἀγγελιῶν 5300+2400=8100 ἀλλὰ χρήματα δὲν στέλνεις. Σὲ χρεώνω λοιπόν. Ἔχω ὅμως παρακαλέσει τοὺς φίλους μου νὰ ἀποφεύγουν ὅσο μποροῦν αὐτὲς τὶς χρεωπιστώσεις. Θὰ ἀναγκασθῶ —ὄχι γιὰ σένα οὔτε ἐξ αἰτίας δικῆς σου— νὰ διακόψω αὐτὴ τὴ δημοσίευση ἀγγελιῶν ἐπὶ πιστώσει. Π. χ. ἕνας καλός μου φίλος — ὄνομα καὶ μὴ χωριὸ — μοῦ ἔστειλε ἀγγελίες μὲ τὴ σημείωση: «Τὰ χρήματα δι' ἐπιταγῆς». Ἐπιταγὴ ὅμως δὲν πῆρα! Καὶ πέρασαν ἀπὸ τότε πάνω ἀπὸ δυὸ μῆνες. Καὶ ἐρωτῶ: Εἶναι σωστὰ αὐτὰ τὰ πράγματα; Προτιμῶ νὰ μοῦ γράφουν: «Δὲν ἔχω καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ δημοσιευθοῦν οἱ ἀγγελίες μου χωρὶς λεπτὰ» παρὰ ἔτσι. Οὔτε κουβέντα ἂν στέλλωνται ἢ ὄχι τὰ λεπτά, ἢ τὰ στέλνω μὲ ἐπιταγὴ κλπ. καὶ δὲν τὰ στέλουν. Κάνω ἄλλη μιὰ φορὰ τὴν κατηγορηματικὴ δήλωση ὅτι ὅσα γράφω δὲν ἀφοροῦν τὸν φίλο μου Γεωρβασπάρ. Μιλῶ γενικά! Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἦταν σωστὸ κάθε ξένος ποὺ ἔρχεται στὴν πόλη σας νὰ παρουσιασθῆς σ' αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ρωτήσης, σὰν ἀνταποκριτής, νὰ ποῦμε, τί θέλει, γιατί ἦρθε, ἀπὸ ποῦ κλπ. Αὐτὸ θὰ τὸ κάμης ὅταν πρόκειται περὶ ἐπισήμων ἢ διασήμων προσώπων, ἢ μεγάλων ὁμάδων ἐκδρομέων κλπ. Βέβαια ἕνας δημοσιογράφος θὰ κρίνη πότε ἕνας ξένος ποὺ ἔρχεται στὸν τόπο του παρουσιάζει δημοσιογραφικὸ ἐνδιαφέρον, θὰ γράψη γιὰ τὴν ἄφιξή του καὶ θὰ ζητήση νὰ τὸν δῆ. Οἱ ἐρωτήσεις ποὺ θὰ τοῦ κάμη δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι, φυσικά, στερεότυπες. Γιὰ κάθε ἄνθρωπο ὁ δημοσιογράφος θὰ καταρτίση καὶ τὸ ἐρωτηματολόγιό του. Πάντως τὸ θέμα δὲν εἶναι τόσο ἁπλό.

Κάθε ἀναγνώστης ψευδωνυμοῦχος ἢ μὴ μπορεῖ νὰ γράψη στὶς πεννομαχίες. Τὸ πιὸ σωστὸ ὅμως εἶναι οἱ πεννομαχίες νὰ γίνωνται μὲ ψευδώνυμα. Λυποῦμαι πολὺ ἀλλὰ δὲν συμφωνῶ μὲ τὶς κρίσεις σου γιὰ τὴν γελοιογραφία. Καὶ σὲ πληροφορῶ, αὐτὲς οἱ ἀνόητες ἀπόπειρες παιδιῶν νὰ τὸ σκάσουν μὲ βάρκα γιὰ... ὑπερπόντια ταξίδια δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανες. Ἔχουν γίνει μὲ ἄδοξα... ἀποτελέσματα.

❖ Ὁ καλλίτερος τρόπος ΣΤΕΛΙΟ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗ γιὰ νὰ μάθης στιχουργικὴ εἶναι νὰ διαβάζης συστηματικὰ ποιήματα. Τὸ αὐτὶ εἶναι ὁ καλλίτερος ρυθμιστὴς τοῦ καλοῦ στίχου.

❖ Ἂς ἐλπίσουμε ΓΙΑΝΝΗ ΒΟΥΚΕΛΑΤΕ πὼς ἡ καλή σου μητέρα θὰ γίνη γρήγορα καλά. Τῆς εὔχομαι μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ περαστικά. Σημειώνω ἐδῶ τὴν καταγγελία σου: «Ὁ λεξίγριφος ποὺ δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος 86 μὲ τὴν ὑπογραφὴ τοῦ Λευκαδίτη Νίκου Σκλαβενίτη εἶναι ἀντιγραφὴ ἀπὸ τὸ περιοδικὸ «Ἑλλ. Ἐρυθρὸς Σταυρὸς Νεότητος», τεῦχος 5, Μάρτιος 1951. Καὶ εἶναι τοῦ Ἰωάννου Τσέγκα». Ὑπάρχουν ἐρωτήσεις σου ἀκόμη. Τώρα ἀπαντῶ σ' αὐτὰ ποὺ πῆρα κατὰ τὸν Μάϊο.

❖ Γέλασα μὲ ὅσα μοῦ γράφεις ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΕΡΙΑΝΕ γι' αὐτὰ ποὺ πῆρε ὁ ἄνεμος. Γιὰ σκίτσα νὰ προτιμᾶς τὸ μπλὲ καὶ ὄχι τὸ κόκκινο. Ἀλλὰ προτιμῶ μαύρη σινικὴ μελάνη.

❖ ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΓΕΩΡΓΑΚΗ: Στεῖλε τὶς 4.000 δραχμὲς καὶ θὰ σοῦ σταλοῦν. Σημείωσε ἀκριβῶς στὸ γράμμα σου τὰ φύλλα ποὺ θέλεις.

❖ ΓΛΥΚΕΙΑ ΜΑΝΤΟΝΑ: Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

❖ Θ. ΣΩΝΙΤΗΝ: Στὴ Χωροφυλακὴ γίνονται δεκτοὶ πρὸς κατάταξη ὅσοι ἀνήκουν στὴ κλάση 1953 μὲ γραμματικὲς γνώσεις Στ' Δημοτικοῦ καὶ ἄνω. Ἀπόφοιτοι γυμνασίου τῆς στρατολογικῆς κλάσεως γίνονται δεκτοὶ εἰς περιωρισμένον ἀριθμό. Ἐκ παλαιοτέρων κλάσεων δηλ. 1950 καὶ κάτω γίνονται δεκτοὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν ἀπολυτήριον στρατοῦ. Ἐσὺ ἀφοῦ εἶσαι τῆς κλάσεως 1955 (γεννηθεὶς 1934) δὲν μπορεῖς νὰ καταταγῆς στὴ Χωροφυλακή. Οἱ χωροφύλακες δὲν φοιτοῦν εἰς τὸ Τυπογραφεῖον τοῦ Σώματος.

❖ ΛΕΥΚΑΔΙΤΙΚΕ ΨΑΡΑ: Σοῦ ἐνέκρινα τὸ ψευδώνυμο καὶ σὲ χρέωσα μὲ 2.000 δραχμές. Μπορεῖς νὰ στείλης τὶς 4.000 δραχμὲς γιὰ τὰ φύλλα ποὺ ζήτησες.

❖ Τὸ γράμμα τὸ ἄνοιξα προσωπικῶς ΖΗΛΙΑΡΑ. Δὲν ὑπῆρχε τὸ ποσό. Πάντως σὲ πληροφορῶ: ὁ πιὸ ἀσφαλὴς τρόπος ἀποστολῆς χρημάτων εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ στείλης τὸ ποσὸ ποὺ ἐχάθηκε.

❖ Ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο τὸ τραγικὸ νησὶ πῆρα τὸ πρῶτο γράμμα: Εἶναι τοῦ ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΙΟΝ. ΤΣΟΥΚΑΛΑ. Τὸ δημοσιεύω ἔτσι ὁλόκληρο ὅπως εἶναι. Τὸ διάβασα κι' ἐγὼ κι' ἔκλαψα. Ἔκλαψα τὴν ὡραία Ζάκυνθο ὅπως ἔκλαψα καὶ τὴν πολυαγαπημένη μου Κεφαλληνία, τὸ νησί μου. Ἂς διαβάσουν τὸ γράμμα καὶ οἱ φίλοι μου:

«Δὲν γνωρίζω ποιὰ αἰτία δὲν ἀφίνει τὸ φτωχὸ

μου μολύβι νὰ ξεχυθῆ προσχαρὰ καὶ γεμάτο ἐλπίδα, σὰν πρῶτα, πάνω στὸ χαρτὶ ποὺ κι' αὐτὸ πρέπει νὰ πενθῆ σὰν τὴ μαυρισμένη μου ψυχή.

Πόσο διαφορετικὰ μὲ ἀνάγκασε ἡ ἄχαρη μοίρα τῆς χιλιοπαλιοτραγουδισμένης Ζακυνθούλας μας, διότι ἡ μυριόβγαλτη δόξα της ὑπάγεται τώρα στὸ παρελθόν, νὰ σᾶς γράψω σήμερα.

Ἂν σκεφθήκατε κύριε Ἀρχισυντάκτα τὴ συμφορὰ ποὺ μᾶς κατέλαβε κι' ἂν εἴχατε ἴσως μικρὴ ἀντίληψη τῆς φλογερῆς ἀγάπης ποὺ ἔτρεφα γιὰ τὸ νησὶ τῶν ὀνειροπολήσεων καὶ τῶν ἀφθάστων ἀπολαύσεων τότε καὶ σεῖς θὰ δακρύζατε, θὰ ράγιζε ἡ ψυχή σας διότι σὰν ἀνώτερα μορφωμένος κύριος θὰ νιώθατε τὸ χαμὸ τοῦ λουλουδιοῦ τῶν λουλουδιῶν σὰν τὸ χαμὸ μιᾶς δικῆς σας μορφῆς.

Καὶ ὅμως.

Σὰν Ἕλληνας, σὰν φλογερὸς πατριώτης ποὺ ἔχει ψυχολογήσει τὸν ἄνθρωπο τῆς κάθε τάξεως καὶ ἡλικίας τῆς γλαυκῆς μας Πατρίδας εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν ἔκλαψε, σὰν ἔμαθε ὅτι ἡ μεγαλόπρεπη νῆσος τῶν καντάδων καὶ τῶν λουλουδιῶν παραδόθηκε ἄσπλαχνα στῆς πυρκαϊᾶς τὶς οὐρανομήκεις φλόγες.

Σπίτι δὲν ἔχουμε.

Μὰ ἂν δὲν ἐκαιόταν... πόσο διαφορετικὰ θὰ ἤμαστε. Ροῦχα δὲν γλυτώσαμε. Καὶ φεύγοντας τώρα μέσα ἀπ' τὶς σκηνὲς ποὺ μένουμε, γυρίζουμε πάνω στὰ καμμένα ἐρείπια σὰν βρυκόλακες, καταραμένες ὑπάρξεις τῆς τραγικῆς μας μοίρας.

Οἱ ἐκκλησίες, τὰ πανύψηλα καμπαναριὰ ποὺ γλυκόπνοα καλοῦσαν τὸν πιστὸ νὰ προσευχηθῆ, χάθηκαν καὶ ἀπετέλεσαν ἄμορφους ὄγκους.

Μιὰ καὶ μόνη εἶναι τώρα ἡ ἐλπίδα μας.

Πανώρια στέκεται μέσα στὰ συντρίμματα καὶ γεμίζει φῶς τὶς ἀνθρώπινες ψυχὲς ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ σκήνωμα τοῦ Ἁγίου μας.

Σ' Αὐτὸν στρέφουμε τὰ μάτια καὶ τὴν καρδιά μας κάθε μέρα καὶ παρακαλοῦμε καὶ ἱκετεύουμε νὰ δοῦμε τὸ νησάκι μας καὶ πάλι κούκλα ἀφρόπλαστη τοῦ Ἰονίου νὰ πλέη στὴν ζωή, στὴν ἐργατιά, στὴν εὐδαιμονία. Ἴσως ὅμως νὰ σᾶς κούρασα μὲ τὸ μοιρολόϊ μου.

Μάθετε ὅμως ὅτι σὲ λίγες μέρες θἄρθω στὴν Ἀθήνα νὰ συνεχίσω τὸ σχολεῖο μου. Φαντάζομαι δὲ ὅτι θὰ τύχω τῆς στοργῆς ὅλων τῶν Ἑλληνοπαίδων ποὺ ἀγκαλιάζει τὸ ἀγαπημένο μας «Σπίτι».

⁂ ΜΙΜΗ ΒΕΡΓΙΛΗ: Μικρὴ ὑπομονή. Ἡ ἀλλαγὴ ποὺ ἔγινε στὸ ζήτημα τῶν συνεργασιῶν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον σας. Ὁ ἔλεγχος τῶν συνεργασιῶν εἶναι τώρα περισσότερο στὸ χέρι μου. Γιὰ τὸν Ἑλικῶνα ἔκαμα συστάσεις.

⁂ Διάβασα ὅλο τὸ γράμμα σου Θ. ΣΩΝΙΤΗ καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. Δὲν συμφωνῶ στὸ ζήτημα τῶν νέων ταλέντων. Διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ Διεκπεραίωση. Μὲ 2000 δρχ. τὸ ἕνα φύλλο, λύεται νομίζω τὸ ζήτημα.

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Ν. Σ. Πουρναρᾶ (καλά), Παν. Πουρναρᾶ (καλούτσικο), Περαστικοῦ (καλά), Γ. Κοντοπούλου (σύλλογες Νέων «Μωριᾶς»), Αἰγαιώτη (ὄχι καλὰ αὐτὴ τὴ φορά), Ἐργένη (ἀρκετὰ καλά), Γεωρβασπὰρ (Διερωτῶμαι εἰλικρινὰ γιατί μοῦ τὸ ἔστειλες. Ἂν αὐτὸ τὸ λὲς σκίτσο, τότε...), Γιάννη Βουκελάτου (καλό), Ε. Γεωργάκη (καλούτσικο), Κ. Μάλλιον (καλούτσικο), Παν. Ζάννη (καλό), Λ. Ντὰ Βίντσι.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Κων. Διακομανώλη Γεωργίου Τρύφ. Πανουσοπούλου, Π. Καψάλη, Παιδιοῦ τῆς Μακεδονίας, Δημ. Στεφανίδη.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς τῶν φίλων μου: Κων)τίνου Σιδηροπούλου, Κων. Ν. Μακουγιάννη, Γεωργίου Μ. Κόκκα. Εὐαγγέλου Καραγιάννη, Δημητρίου Μέριανου, Στέλιου Παπαθεμελῆ, Παναγιώτη Ζάννη, Παν. Θ. Μουτζούρη, Παναγιώτη Καψάλη, Μενελάου Ἀναστασόπουλου. Κων. Γκουρνέλου, Ι. Καραΐσκου, Ἀντ. Ζήκα, Ἐλευθ. Σπ. Χρυσικοπούλου.

⁂ Πῆρα τὶς ἐπιταγὲς τῶν φίλων μου: Γιώργου Σαουλίδη, Νικ. Πουρσαλίδη, Γιώργου Κουνούπα, Νικ. Κοψίδα, Στ. Κυριακίδη καὶ Ἑλένης Γκουντινίδου.

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Θάνου Πάσχου, Ζηλιάρας, Νέλλης Κόντου, Νίκου Εὐθυμίου Ταμπούρη. Θ. Σωνίτη, Νικ. Δειληνοῦ, Ν. Σ. Πουρναρᾶ, Πάνου Μαθιώτη, Ἀχιλ. Β. Βοτανιώτη, Ἑλένης Μαυρομματίδου, Αἰκατερίνης Μίντσου, Γεωργίου Κεραμιδᾶ, Δημ. Ἀρ. Πατουσάκη, Στ. Θ. Ροζάνη, Ἐργένη Πελοπίδα Μοτσοβολέα, Δημ. Γ. Μέριανου, Ἰωάννη Π. Βουκελάτου, Ἰωάννη Χ. Τσακλίδη, Νίκου Ταμπούρη, Θεοδ. Σωνίτη, Πάνου Ἀσιναίου. Θεοπούλας Παπαδοπούλου, Γιάννη Ἐννάτη, Σπύρου Σκαφιδᾶ, Παν. Ζάννη, Παν. Θ. Μουντζούρη Παν. Καψάλη, Τάκη Ροδολίνου, Θεοδ. Παπαδοπούλου, Ἰωάννου Καραΐσκου, Βασ. Ι. Ἰωσηφίδη, Ἀλεξ. Μακρυλάκη. Νικ. Μούσδρακα Δ. Π. Καραθάνου, Θάνου Πάσχου, Δημ. Παναγιωτίδη.

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ Διεκπεραίωση τὰ γράμματα τῶν φίλων μου: Σπύρου Π. Κακαβούλη (*), Χριστ. Κων. Ποζαΐτη, Γεωργίας Βασ. Σιδέρη, Ἐμμ. Τσάκου (*), Καλούσιου (γιατί δὲν μοῦ καθαρογράφετε τὸ ὄνομά σας;), Εὐαγγέλου Ἀδάμ, Ἰωάννη Κουτσουμποῦ (*), Νικολάου Καψούδα, Γιώργου καὶ Ἀλεξάνδρου Χρυσικοῦ (* Τρομερὴ πραγματικὰ ἡ συμφορὰ καὶ τραγικὲς οἱ στιγμὲς τῆς δονήσεως), Κυριακῆς Καλιθάκη (*), Κων. Βλάσση Δ. Κοκκόλη (* Εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια καὶ προαιρετικὴ εἰσφορὰ 2000 δραχ. 67—16), Τάκη Σπυροπούλου (Μὰ ἔπρεπε νὰ εἶχες στείλει τὴν κανονική σου διεύθυνση), Βασιλείου Φολιοῦ, Στεφ. Ἀθ. Ροζάνη (10.000 καὶ ὄχι 15.000 ἦταν στὸ γράμμα σου. Εὐχαριστῶ καὶ περιμένω), Γιώργου Χρυσικοῦ, Γεωργίου Βαρλάμη (* Γιὰ νὰ γίνουν καλὰ τὰ σκίτσα πρέπει νὰ σχεδιάζωνται μὲ σινικὴ ἢ μὲ κάρβουνο (εἰδικὸ δηλαδὴ μολύβι), Ἀθαν. Νασούλα, Λαμπρινῆς Εὐθυμίου (* Σ' εὐχαριστῶ μικρή μου φίλη γιὰ τὰ τόσο καλὰ λόγια σου), Εὐσταθίου Σταθοπούλου, Μενελάου Ἀναστασοπούλου (ἔλαβα ὑπὸ σημείωση ὅσα μοῦ γράφεις), Στεφ. Δήμ. Σταύρου, Ἰωάννη Κουτσούκου (*), Γεωρβασπὰρ (ἴσα - ἴσα. Τώρα τὸ φύλλο πρέπει νὰ ἔρχεται γρηγορώτερα. Μοῦ κάνει ἐντύπωση ἡ καθυστέρηση. Θὰ ἐξετάσω τὸ θέμα) Ἐμμ. Κουτράκη (θερμῶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἐγγραφὴ ὡς συνδρομητοῦ τοῦ Ἐμμ. Ἀντ. Τσιτωνάκη), Ἐμμ. Φαμελιάδη (*), Θεογένη Κυριακίδη (*), Μαριάνθης Κ. Σουλιώτη (θὰ σᾶς γράψουμε ἰδιαιτέρως), Θεολόγου Τσεμπερλίδη, Κων. Δήμου, Θωμᾶ Χατζῆ (*), Παναγιώτη Ἰσχνοπούλου, Ι. Χ. Τσαχλίδη (* Εὐχαριστῶ), Ἀλεξ. Μακρυλάκη (θὰ μελετηθῆ τὸ θέμα. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ μοῦ σταλῆ ὀνομαστικὴ κατάσταση καὶ δήλωση τοῦ καθενὸς ὅτι δέχεται τὴν ὁμαδικὴ ἀποστολή. Αἱ περὶ δημοψηφίσματος ὑποδείξεις σου θὰ μελετηθοῦν), Ἀποστόλου Δημ. Μόρφη (ἐν τάξει), Γεράσιμου Ζαφείρη, Σπ. Φυλακτοῦ, Δημ. Κουβέλη, Εὐριπίδη Τσάρα καὶ Γεωργίου Ξανθοπούλου.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» τῶν φίλων μου: Παναγιώτη Καραμανίδη, Στέλιου Μιχ. Παπαθεμελῆ, Μενελάου Ἀναστασοπούλου, Κων. Γκουρνέλου.

⁂ Ἔχει καλῶς ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΖΑΝΝΗ. Σημειώνω ὅτι εἶσαι παροξύτονος καὶ ὄχι ὀξύτονος.

⁂ ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΒΑΛΣΑΜΙΔΟΥ: Δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς γιὰ τὰ ἀρχικὰ ἐκείνου ποὺ μοῦ ἔστειλε τὴ «Δέηση». Ὅσο γιὰ τὸ περὶ ὁμοιοκαταληξίας δημοσιεύω ἐδῶ τὸ σχετικό σου σημείωμα:

«Τὸ κομμάτι τοῦτο τὸ γέννησε μιὰ ἀνάγκη. Ἡ ἔλλειψη κατανοήσεως τοῦ προβλήματος τῆς ὁμοιοκαταληξίας ἀπὸ πολλοὺς στιχουργοὺς τοῦ περιοδικοῦ. Φιλοδοξία του, νὰ διαβαστῆ, νὰ γεννήση σκέψεις, καὶ εἰ δυνατόν, νὰ συμπληρωθῆ ἀπὸ ἄλλους.

Τὸ σπουδαιότερο ἀπ' τὰ ἐξωτερικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ποιητικοῦ λόγου εἶναι ἡ ἁρμονία τοῦ στίχου. Κύριοι συντελεστὲς τῆς ἁρμονίας αὐτῆς, εἶναι τὸ κατάλληλο κάθε φορά, ὁμαλό, ὁμοιόμορφο μέτρο καὶ ἡ ὁμοιοκαταληξία.

Πολλοὶ ἔγραψαν «Μετρικές», τὸ ζήτημα τῆς ὁμοιοκαταληξίας ὅμως, πολλὲς φορὲς δὲν προσέχεται, ἀπ' ὅσους τοὐλάχιστο θέλουν νὰ προσθέσουν τὴν ὀμορφιά της στὸ στίχο τους.

Ὁμοιοκαταληξία λέξεων λέγεται ἡ ἀκουστική, φωνητικὴ συμφωνία τῶν φθόγγων μετὰ τὸν τελευταῖο τόνο. Ὄχι ἡ συμφωνία των γραμματικῶς, ὀρθογραφικῶς, ἡ ἀκουστική των συμφωνία.

Εὔκολη κι' ὄχι καὶ τόσο ὄμορφη εἶναι ἡ ὁμοιοκαταληξία μετοχῶν (λυμένος, καϋμένος, τριμμένος κρυμμένος, κλπ.), ρημάτων στὸ ἴδιο πρόσωπο (μελετᾶ, περπατᾶ, ρωτᾶ, κροτᾶ, κλπ.) κ. ἄ.

Ὀμορφότερη καὶ σταθερώτερη εἶναι ἡ ὁμοιοκαταληξία ὅταν:

1) Οἱ λέξεις ποὺ ὁμοιοκαταληκτοῦν εἶναι ἀνόμοιες γραμματικῶς.

2) Ὑπάρχει τὸ λεγόμενο «σύμφωνο στηρίξεως», δηλαδὴ ἕνα ἀκόμη ὅμοιο γράμμα πρὸ τῶν ὁμοιοκαταληκτούντων φθόγγων.

3) Ὑπάρχουν πλὴν τοῦ «συμφώνου στηρίξεως» περισσότερα ὅμοια γράμματα.

Σὰν κλασσικὸ παράδειγμα ὡραίας καὶ σταθερᾶς ὁμοιοκαταληξίας ἀναφέρω τὴν πρώτη στροφὴ ἀπ' τὸ σοννέτο «Ἡ ἐλιά», τοῦ Μαβίλη:

«Στὸ κουφάρι σου ἐφώλιασε μελίσσι,
γέρικη ἐλιά, ποὺ γέρνεις μὲ τὴ λίγη
πρασινάδα, ποὺ ἀκόμα σὲ τυλίγει,
σἂ νἄθελε νὰ σὲ νεκροστολίσει».

Στὸν 1ο καὶ 4ο στίχο ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι — ίσι — Ἐκτὸς αὐτῆς ὑπάρχει τὸ «σύμφωνο στηρίξεως» — λ — καὶ οἱ λέξεις εἶναι ἀνόμοιες γραμματικῶς (ρῆμα οὐσιαστικό). Στὸν 2ο καὶ 3ο στίχο ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι — ίγη — Θαυμάσια ὁμοιοκαταληξία! Ρῆμα στὸν 3ο στίχο, ἄρθρο κι' ἐπίθετο στὸν 2ο. Πλὴν τοῦ «συμφώνου στηρίξεως» — λ — ὑπάρχει καὶ ὁλόκληρη συλλαβὴ ὅμοια — τη — τυ —.

Καὶ τελευταῖα, μιὰ συμβουλή: Μὴν ὁμοιοκαταληκτῆτε ποτὲ τοὺς στίχους εἰς βάρος τοῦ νοήματος.

⁂ Περιμένω λοιπὸν ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΨΑΛΗ τὰ γράμματά σου.

⁂ Ὄχι ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΛΙΟΥΡΑ. Δὲν ἦρθα, δυστυχῶς, στὰ «Ἀκρίτεια» ἐφέτος. Πάντως σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

⁂ Δὲν ἔχεις δίκιο ΑΝΤΩΝΗ ΖΗΚΑ. Δὲν μποροῦσα νὰ κρατήσω χίλια τόσα χειρόγραφα μὲ καμμιὰ ἐλπίδα δημοσιεύσεώς τους. Ἔπρεπε τὰ παλιὰ νὰ δώσουν τὴ θέση τους στὰ νέα. Μπορεῖς νὰ μοῦ γράφης ὅπου θέλεις. Καὶ στὸ περιοδικὸ καὶ σὲ μένα, τὸ ἴδιο κάνει.

⁂ Χαίρω ἰδιαιτέρως ποὺ μαθαίνω ΔΗΜ. ΚΑΡΑΘΑΝΟ πὼς ἀρίστευσες ἐφέτος καὶ πῆρες 18 6)9. Σοῦ εὔχομαι τοῦ χρόνου νὰ τὸ προσπεράσης.

⁂ Περιμένω πάντοτε τὴν Κριτικὴ στὴν Κριτικὴ ΘΑΝΟ ΠΑΣΧΟ.

⁂ Ὁ ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΟΥΚΗΣ μοῦ γράφει ἀπὸ τὴν σεισμόπληκτη Ἰθάκη καὶ συγκεκριμένα ἀπὸ τὸ καταστραμμένο Κιόνιο:

«Ἀπ' τὶς ἐφημερίδες θὰ πληροφορηθήκατε τὴ μεγάλη πληγὴ ποὺ μᾶς βρῆκε. Κι' ἡ καρδιά σας θἄκλαψε μαζί μας τὸ χαμὸ τῶν Φιόρων τοῦ Λεβάντε. Ὅμως, κύριε, ἐμεῖς ποὺ ὅλ' αὐτὰ ἦταν δικά μας, αὐτὲς οἱ ὀμορφιὲς ποὺ ὅλοι μέχρι τώρα θαύμαζαν ἦταν δικές μας, τὶς εἴχαμε δημιουργήσει μόνοι μας, βλέπουμε ἀλλοιῶς τὶς καταστροφές. Ἐμεῖς κλαῖμε, κλαῖμε πολὺ γιατὶ τόσο ἀναπάντεχα χάσαμε ὅ,τι τόσους καὶ τόσους καιροὺς δημιουργούσαμε. Τώρα τελεία καταστροφή. Τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ μου ποὺ μόνοι μας τοὺς εἴχαμε τσιμεντοστρωμένους, τοὺς ἔκαμε ἀγνώριστους ἡ ὀργὴ τοῦ Ἐγκέλαδου. Πολλοί, ἔξω ἀπ' τὴν ἐκκλησιά μας, ποὺ «ἦταν» ἡ πιὸ ὄμορφη τοῦ νησιοῦ μας, κλαῖνε... Ἄλλοι τὰ σπίτια τους... Ὅλοι κατεστραμμένοι. Καὶ ὑλικὰ καὶ ἠθικά. Ὅμως, κύριε, ἐδῶ κανεὶς μπορεῖ ἀληθινὰ νὰ θαυμάση τὸ θάρρος καὶ τὴν καρτερικότητα τῶν ἁπλοϊκῶν τούτων ἀνθρώπων. Νά! ὅλοι τους θρηνοῦν. Κι ὅλοι ἀνεξαιρέτως λένε: «Ὁ Θεὸς μᾶς τἄδωσε, ὁ Θεὸς μᾶς τὰ πῆρε. Ἂς εἶναι εὐλογημένο τ' ὄνομά Του». Ὅμως μὲ συγχωρεῖτε ποὺ σᾶς κούρασα. Γιατὶ ὅλ' αὐτὰ δὲ σᾶς ἐνδιαφέρουν. (Ποιός σοῦ εἶπε, παιδί μου, πὼς δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν; Κατάγομαι κι' ἐγὼ ἀπὸ τὴν σεισμόπληκτη περιοχὴ καὶ νοιώθω τὸν πόνο σας, ποὺ εἶναι καὶ πόνος δικός μου). Ἐδῶ στὸ ὕπαιθρον ποὺ γράφω εἶναι θαῦμα πῶς βρέθηκε τοῦτο τὸ μελάνι. Ὅλα τὰ σπίτια γκρεμίστηκαν».

Γιὰ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις νὰ μὴ σὲ ἀπασχολοῦν.

⁂ Εὐχαριστῶ ΝΙΚΟ ΣΑΜΑΡΑ τὸ σύλλογο «Μακεδονικὴ Φλόγα» καὶ σένα προσωπικῶς γιὰ τὰ συλλυπητήριά σου. Πραγματικὰ ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε γιὰ μένα ἕνα ὀδυνηρὸ πλῆγμα.

⁂ Σοῦ διαβιβάζω, παιδί μου ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΟΥΤΣΟ τὰ πιὸ θερμά μου συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀγαπημένου σου πατέρα. Εὔχομαι ὁ Ὕψιστος νὰ παρηγορήση καὶ τὴν οἰκογένειά σου καὶ σένα.

⁂ Μοῦ γράφεις ΝΙΚΗΤΑ ΒΛΑΧΟ: «Πᾶνε τώρα τέσσαρα χρόνια ἀπ' τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ ἀγαπημένο μας περιοδικὸ ἄρχισε νὰ σκορπίζη ἀδιάκοπα τὸ φῶς καὶ τὴ χαρά, σὲ ὅσους τὸ νοιώθουν. Μέσα στὸ διάστημα αὐτὸ πολλοὶ ἀπὸ μᾶς ἄφησαν τὰ θρανία τοῦ Γυμνασίου, γιὰ νὰ ριχθοῦν στὸ δύσκολο ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Γι' αὐτοὺς πράγματι σταθήκατε πνευματικὸς πατέρας! Τόσοι καὶ τόσοι νέοι ζήτησαν τὴ γνώμη σας γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ ἐπαγγέλματος, γιὰ τὰ ἐρωτηματικὰ ποὺ τόσο τοὺς βασανίζουν. Αὐτὰ σκέφθηκα καὶ ἐγὼ γιὰ νὰ λάβω τὸ θάρρος νὰ ζητήσω τὴ γνώμη σας γιὰ κάτι ποὺ μὲ ἀπασχολεῖ. Εἶμαι τώρα στὴν ὀγδόη τάξη. Σὲ λίγο ἔχω νὰ ἀντιμετωπίσω τὴν πραγματικὴ ζωή, μιὰ ζωὴ ὄχι ὅπως τὴν φανταζόμουν μικρός. Σκέπτομαι νὰ ἐγγραφῶ στὸ Ὠδεῖο. Γιατὶ ἐκτὸς ἀπ' τὴ Μουσικὴ σὲ τίποτα ἄλλο δὲν ἔχω ἐπίδοση. Στὶς τρεῖς πρῶτες χρονιὲς τοῦ Γυμνασίου ποὺ κάναμε Ὠδικὴ ἔγραψα στὸ ἐνδεικτικὸ τρία ἄριστα μοναδικὰ στὴ μαθητικὴ Γυμν. ζωή. Γνωρίζω Βυζαντινὴ Μουσικὴ καὶ λίγο εὐρωπαϊκή. Τὸ ὄνειρό μου λοιπὸν εἶναι τὸ Ὠδεῖο. Γι' αὐτὸ πολὺ θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ πῆτε τὴ γνώμη σας πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ νὰ μοῦ γράψετε σχετικὰ μὲ τὸ Ὠδεῖο». Ἡ γνώμη μου εἶναι νὰ ἀκολουθήσης τὴν κλίση σου. Νὰ γίνης μουσικὸς ἀφοῦ αὐτὸ σὲ τραβάει. Γιὰ τὸ Ὠδεῖο θὰ σοῦ γράψω λεπτομέρειες.

Ἀπάντησα σὲ ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι καὶ τῆς 6 Σεπτεμβρίου.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Λόγῳ πολυημέρου ἀσθενείας τῆς Κριτικοῦ δὲν θὰ δώσουμε σήμερα τὴν κριτικὴ ἐπὶ τῶν συνεργασιῶν ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου. Στὸ ἐρχόμενο τεῦχος θὰ ἀφιερώσουμε γιὰ τὴ στήλη αὐτὴ διπλάσιο χῶρο.

◆◆

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἀνδρεῖο Κρητικόπουλο, Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ, Γλυκειὰ Μαντόνα, Λευκαδίτικος ψαρᾶς, Νικόλ. Δειλινός, Τρικαλινιός, Φρουρὸς τῶν Πεννομάχων, Ρουμελιώτικο Ἀηδόνι.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

1327. (67—7) Μπαίνοντας στὸν σάλο τῶν πεννομαχιῶν χαιρετῶ «Τρικαλινιώτικα» τούς: Πάνθηρα, Τροβαδοῦρον, Σαλονικιόν, Ἐξάψαλμον, Τ. Ροδολῖνον, Ἴκαρον, Ρολάνδο Κατσιάνο καὶ Φαντομᾶν.
Τρικαλινιὸς

1328. Ἔρχομαι ἀπὸ τὰ Τρίκαλα! Ἂν εἶναι κανεὶς Τρικαλινὸς - νιὰ ἂς τὸ δηλώσουν γιὰ νὰ χτυπήσωμε ἀπὸ κοινοῦ τοὺς ἄσπονδους φίλους μας Καρδιτσιῶτες.
Τρικαλινιὸς

1329. Καρδιτσιῶτες, φυλαχθῆτε γιατὶ θὰ πάθετε νίλες. Θὰ σᾶς στείλω ὅλους στὴν... Καράμπολη γιὰ πνίξιμο!
Τρικαλινιὸς

1330. Ρολάνδε Κατσιᾶνε, ἀλληλογραφεῖς; Ἂν ναί, πρωτογράφω. Ἀπάντησε.
Τρικαλινιὸς

1331. (67—81) Στὴν ἀνυπόγραφη ἀγγελία 1123: Ἐγκάρδια χαιρετίσματα φίλη (;)· ἀλλὰ γιατί νὰ καταπιάνεσαι μὲ πράγματα πὤχουν ἀμφίβολα ἀποτελέσματα; Ἡ ἀποκάλυψή σου — ἀλλοίμονο! — δὲν ἀνταποκρίνεται στὴν πραγματικότητα! Μὰ κι' ἂν ἦταν ἀληθινή, δὲν θὰ μᾶς ἔβλαφτε διόλου. Γιατί ὅμως μ' αὐτὸν τὸν τρόπο μπαίνεις ἀνάμεσά μας; Γιατί ξεκινᾶς ἀνώμαλα, ἐνῶ... εἰλικρινὰ λυπούμεθα γι' αὐτό!...
Θ. Ἀθάνατος - Ἢ Θρῦλος

1332. Θὲ νάγραφα ὡρισμένως στὴν 1123, ἀλλὰ ποῦ καὶ σὲ ποιόν;
Θᾶνος Ἀθάνατος

1333. (67—9) Ὁ ΟΝΕΙΡΟΚΡΙΤΗΣ: ΑΓΡΙΟΥΣ ἐὰν ὀνειρευτῆς θὰ παρευρεθῆς σὲ ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα. ΑΡΑΠΗΝ ἅμα δῆς στὸν ὕπνο σου θὰ ἔχης συνομιλίαν μὲ Ἐξάψαλμο (τὸν μαυρισμένο). ΠΑΓΟΝ ἅμα ὀνειρευτῆς θὰ γνωριστῆς μὲ Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι. ΠΑΛΙΑΝΤΡΕΣ ἐὰν δῆς γράμμα θὰ πάρης ἀπὸ Σιμούν. (Ἕπεται συνέχεια).
Κουκουναροθρεμμένος

1334. (Ε.Π.Χ.) Ἀντιχαιρετῶ Γουλιέλμον Τέλλο.
Βαρῶνος Χ.

1335. Τρελλὴ Μπαλλαρίνα, τώρα θὰ μάθω τρόπους συμπεριφορᾶς.
Βαρῶνος Χ.

1336. Λ. Ντὰ Βίντσι (1089) ἴσως ἡ Ἁγία Μαύρα νὰ μὲ φοβᾶται. (Πρᾶγμα ἀπίστευτον).
Βαρῶνος Χ.

1337. (67—13) Φίλη μου Εὐζωνοπούλα, ὁλόθερμα συγχαρητήρια γιὰ τὸ ἀπολυτήριο μὲ ἄριστα. Σοῦ εὔχομαι μὲ τὸ καλὸ νὰ πᾶς γιὰ τὶς σπουδές σου στὸ ἐξωτερικό. Δὲν θἄθελα ὅμως ποτὲ νὰ ξεχάσης ἐμᾶς τὶς φίλες σου καὶ τὴν καλή μας «Παιδόπολη».
Ἄγνωστη Ἑλληνίδα

1338. (ΟΠ. 343.536) Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ,
Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1339. (67—12) Ροβολώντας ἀπὸ τὴν Πίνδον, χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Ἠπειρῶτες.
Σταυραετὸς τῆς Πίνδου

1340. (ΟΠ. 38) Τροβαδοῦρε, τὸν... καλόν σου τὸν καιρό.
Ἀλῆτες τῆς Βαλτιμόρης

1341. (ΟΠ. Π.) Μυστηριώδης Ἄγνωστη (Κάρπαθος», δυστυχῶς δὲν ἀλληλογραφῶ. Σ' εὐχαριστῶ.
Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος

1342. (67—11) Θερμοαντιχαιρετῶ Ἄτυχη Χαβανέζα.
Γενναῖο Κρητικόπουλο

1343. Γειὰ - χαρὰ Ν. Σαλονικιέ, Τάκη Ροδαλῖνε, Ρὶν-τὶν-τίν, Τσιγγανοπούλα, Γλυκειὰ Σπανιόλα, Μυστηριώδη Ἄγνωστη, Ἐδεσσαιοπούλα καὶ Ἀετιδέα.
Γ. Κρητικόπουλο

1344. Πεννομάχοι καὶ Πεννομάχισσες, τὴν ἐρχόμενη Κυριακὴ καὶ ὥρα 10 π.μ. θὰ σᾶς ὁμιλήση ἐκ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Πεννομαχιῶν ὁ πρωθυπουργὸς Πεννομαχιῶν Ν. Σαλονικιὸς ὅσον ἀφορᾶ τὸ Ψυχιατρεῖον τοῦ Δαφνιοῦ.
Ὁ Γενικὸς Γραμματέας τοῦ Πρωθυπουργοῦ
Γ. Κρητικόπουλο

1345. (ΟΠ. 41) Πρὸς τὸν ἄγνωστο σκιτσογράφο: Ἤμουν, εἶμαι καὶ θὰ εἶμαι ζώρικος.
Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

1346. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, νὰ προσέχης τὰ λόγια σου διότι εἶσαι φίλος μου καὶ σὲ λυπᾶμαι.
Βαρῶνος Χ.

1347. (ΟΠ. Π.) Μετὰ ἀπουσίαν μικροῦ διαστήματος ἔρχομαι πάλι στὴν ἀγαπημένη Πεννομαχοστήλη καὶ χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως τὴν Ἁγία Μαύρα (Ρ. Φ.)
Ἱππότης τῆς Ἁγίας Μαύρας
(ταπεινὸς)

1348. (67—10) Ἄτρωτε, τὰ ἀποτελέσματα βγῆκαν. Εἶναι δὲ α) Γ. Κοκκας καὶ β) Παπαγιαννοπουλος - Ντερεκας. Σᾶς ευχαριστω, φιλοι μου.
Τροβαδουρος

1349. Ὁλάνθιστη Δάφνη, δέξου τὸν καρδιοβγαλτό μου αντιχαιρετισμο. Ἕνα ολοθερμο αντιχαιρετισμο ξαδελφε Μαικελ! Ναι, Ἱπτ. Θεσσαλε, γραψε. Κ. Τριαντάφυλλο, μᾶς ξεχασες;
Τροβαδοῦρος

1350. Δὲν μπορεῖς γιαγιὰ - Ντολορὲς (1202), κούκου! Ἀντιχαιρετω καλη μου Ελληνικὴ Ελπιδα. Προσοχη στην συμμαχια μας. Μαργαριταρι της Αὐγῆς, γεια - χαρα.
Τροβαδοῦρος

1351. Ἕνα γεια - χαρὰ στούς: Θρακιωτην, Ηρωα Θρῦλο, Ριν-τὶν-τίν, Τσιγγανοπούλα, Δροσοσταλίδα, Ζηλιάραν.
Τροβαδοῦρος

1352. (67—19) Πρόσεχε,. Τσιγγανοπούλα. Θὰ πέσης στὰ χέρια μου καί...
Ὁ Μέγας Ναπολέων

1353. (67—25) Ἀντιχαιρετῶ: Ἰ. Θεσσαλόν, Πάνθηρα, Φαντομᾶ. Πανε Τριφυλλιε, πού βρισκεσθε;
Κοκοβιος
ὁ... Λακρεσιώτης

1354. (67—28) Ἱπτάμενε Θεσσαλέ, τί γίνεται μὲ τὸν διαγωνισμό;
Περαστικὸς

1355. (67—29) Ἕνα θερμὸ γειὰ - χαρὰ στοὺς φίλους μου: Θανο Ἀθάνατο, Μάϊκελ (αλληλογραφοῦμε;) Ἀλεξ, Ἀγνωστην Ἑλληνιδα και Ξαθομπουκλίτσα.
Αἰγαι - ώτης

1356. Ἀντιχαιρετῶ στὴν ἀνυπόγραφο ἀγγελία 1123. Φαίνεται πῶς θἆναι πολὺ ντροπαλος - ή.
Αἰγαι - ώτης

1357. Ἐδεσσαιοπούλα σὲ γνωρίζω πολὺ καλὰ ποιὰ εἶσαι!
Αἰγαι - ώτης

1358. Ἀρχιπεννομάχε μου μεγάλε (!) καὶ σαχλὲ — φαίνεσαι ἀσίκης ξεπεσμενος — ὅμως βρὲ μπουνταλά μου ἄμυαλε — μὴν πεννομαχοπολεμας μὲ τόσο μένος. — Γιατὶ θὰ δῆς τ' ἀποτελεσματα — γιὰ τὰ πολλά σου πταισματα — και θὲ νὰ κλαῖς γιὰ τὴν κατάντια σου — φορώντας τὰ χιλιοξηλωμένα γαντια σου...
Αἰγαι - ώτης

1359. Τσιγγανοπούλα, Ἄτυχη Χαβανέζα, ἀλληλογραφοῦμε;
Αἰγαι - ώτης

1360. (67—26) Φαντομᾶ, φυλάξου, διότι εἶμαι «Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ» καὶ ἐπομένως ὅπως δὲν ξέφυγες τὸν Ζοὺβ καὶ Φαντόρε, ἔτσι δὲν θὰ ξεφύγης καὶ ἀπὸ μένα.
Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ

1361. Στὴ Γ. Σπανιόλα: Κάνε οἰκονομία στὴ ζάχαρη χρυσῆ μου, γιατὶ ἀπὸ «Γλυκειὰ» θὰ γίνης ξυνή.
Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ

1362. Στὴν Τρελλὴ Μπαλλαρίνα: Γιατί ἀκόμα κάθεσαι, κοριτσάκι μου, καὶ δὲν πηγαίνεις στὸ Δαφνί; Περιμένες συνοδό; Πάρε τὸν «Καμπαλλέρο» σου καὶ φούλαρε.
Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ

1363. Στὴ Μ. Ἄγνωστη: Τίποτε δὲν εἶναι ἄγνωστο σ' ἕνα Ντέτεκτιβ ἄσσο. Γι' αὐτὸ μάζεψε τὰ λογάκια σου πρὶν ἀπὸ ἄγνωστη γίνης γνωστὴ καὶ τότε ἀπ' τὴν στενοχώρια σου θὰ πᾶς στὸ Δαφνί.
Ἄτρωτος Ντέτεκτιβ

1364. (Χ.Χ.) Γκούμα Ψηλορείτη, σοῦ κακοφαίνεται ποὺ ὁ Μουχλούλης ἔχει μεγάλη μύτη;
Ἅγιο Περιστέρι

1365. Παλιούρας = Ἡ κυρὰ Γιώργαινα. Τσιάρας = Τσαλαπετεινός. Ζάχος = Κοκοβιός. Χρηστάκης = Καραβοκύρης. Τσιρογιάννης = Τζὶμ Χαραμοφάης. Λαγγούρας = Φαρσαλινὸς Χαλβᾶς.
Ἄγριο Περιστέρι

1366. Γ. Νέστωρ = Ὁ Κεφάλας τῆς Παιδοπόλεως. Χατζιάρας = Ὁ προστάτης.
Ἀγριοπερίστερο

1367. (Χ. Χ.) Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ. Τὸ βραβεῖον τὸ παίρνει ὁ Ἀθανάσιος Καρᾶς, τὸν ὁποῖον παρακαλῶ νὰ μοῦ γράψη τί βιβλίο θέλει μέχρι ἀξίας 10.000 δραχμῶν.
Γεώργιος Παραπαγκίδης

1368. Ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ὑπ' ἀριθ. 914 καὶ 915 ἀγγελιῶν ὁ Τεμπέλαρος (κατὰ φαντασίαν προκομμένος) μὴ μπορῶν ν' ἀπαντήση εἰς τὰς ἀγγελίας μου, ἀναγκάστηκε νὰ φύγη ἀπὸ τὴν πεννομαχόστηλη.
Γεωρβασπὰρ (Θρακιώτης)

1369. Ἀντιχαιρετῶ Σιμοὺν καὶ ὅλους ὅσους μὲ χαιρέτησαν.
Γεωρβασπὰρ (ὁ ἄσσος)

1370. Θρακιώτη, εἴμαστε φίλοι. Γειὰ - χαρά.
Γεωρβασπὰρ (ὁ φίλος σου)

1371. (67—39) Γλυκοαντιχαιρετῶ Λ. ντὰ Βίντσι. Τί θὰ λέγατε γιὰ μιὰ ἀλληλογραφία μας; Χαιρετῶ: Μικρὴ Πριγκήπισσα, Ζηλιάρα, Μικρὸν Ἥρωα.
Ἄτυχη Χαβανέζα

1372. Τὰ θερμά μου συλλυπητήρια Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ γιὰ τὸν θάνατο τοῦ καλοῦ σου πατέρα.
Ἄτυχη Χαβανέζα

1373. Προκομμένε Τεμπέλη, Γλάρε τοῦ Παγασητικοῦ, γειὰ - χαρά. Τί λέτε γιὰ δυὸ λόγια;
Ἄτυχη Χαβανέζα
(ἡ φίλη σας)

1374. η57—40) Ἀνακοίνωσις: Κάνομε γνωστόν, ὅτι σήμερον ἐπιστρέφει ἀπὸ τὰς Βρυξέλλας μετὰ δίμηνον ἀπουσίαν ὁ κ. Τ. ΡΟΔΟΛΙΝΟΣ.
Ὁ Πρόεδρος, Ἱπτ. Θεσσαλὸς
Ὁ ἐπιστρέφων, Τ. Ροδολῖνος

1375. Τὰ μεγάλα Φροντιστήρια Τ. Ροδολίνου, Πάνθηρα, Κοκοβιοῦ ἀρχίζουν τὴν ἐργασίαν των ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου. Οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρὸς μάθηση: α) Οἰκοκυρικὰ ζητήματα, β) Ζωολογία - Φυτολογία καὶ γ) Γελωτοθεραπεία, νὰ σπεύσουν γιὰ ἐγγραφή.
Τάκης Ροδολῖνος

1376. (67—41) Προσοχή! Προσοχή! Προκηρύσσομεν μεγάλο διαγωνισμὸ φιλολογικὸν μὲ θέμα «Ὁ πόθος μου» καὶ φωτογραφίας. Προτιμοῦμε γραφικὰ τοπία τῆς πατρίδος μας. Δικαίωμα συμμετοχῆς Δρχ. 1000. Στεῖλτε ὅλοι - ες εἰς Πέτρον Ι. Μητράκαν, Προβατῶνα Σουφλίου. Προθεσμία μέχρι 30 Νοεμβρίου.
Θρακιώτης - Ὁδοκαθαριστὴς - Π. Ταῦρος
(οἱ τρεῖς παῖδες)

1377. Γ. Σπανιόλα, ἀλήθεια τσίκνουσις τὰ φασούλια; Μπράβο, καλὴ μαγείρισσα!
Ὁδοκαθαριστὴς
(τσ' ράτσας)

1378. Γλυκοαντιχαιρετῶ: Ἄτρωτο, Ε. Ἐλπίδα.
Θρακιώτης

1379. Μένει μιὰ θέση κενὴ στὸ Δαφνί, Τσιγγανοπούλα. Δὲν πᾶς νὰ τὴν συμπληρώσης;
Θρακιώτης

1380. Ἀπὸ τὴ συνάντησή μας, φίλε Ρὶν-τὶν-τὶν ἔμεινα κατενθουσιασμένος.
Θρακιώτης
(ὁ φίλος σου)

1381. Ἂν κανεὶς μὲ κυνηγήση, Πουλὶ τῶν Γρεβενῶν, θἄρθω νὰ κρυφτῶ στη μουστακάρα σου.
Θρακιώτης

1382. Γλυκειὰ Σπανιόλα, ὡραῖα σᾶς πάει τὸ παντελονάκι.
Π. Ταῦρος

1383. Τροβαδοῦρε, συγχαρητήρια διὰ τὴν ἄριστον προαγωγήν σου.
Π. Ταῦρος

1384. Σαλονικιέ, σὲ χαιρετῶ μὲ ἀριστερὴν χεῖρα διότι τὴν θεωρῶ τῆς καρδιᾶς.
Π. Ταῦρος

1385. Ἀντιχαιρετῶ Γενναῖον Ἀκρίτα.
Π. Ταῦρος (ὁ ἱστορικὸς)

1386. (67—42) Χά, χά, χά, Μαργαριτάρι τῆς Αὐγῆς, ὥστε σκορπίζεις καὶ φοβέρες. Δὲν εἶσαι ἀκόμα ἱκανὸς νὰ ἐκπλήξης τοὺς παλαιοὺς πεννομάχους καὶ ἰδίως τὸ Παιδὶ τῆς Μακεδονίας. Σοῦ συνιστῶ νὰ συμμαζέψης τὰ λογάκια σου, διότι ἀλλιῶς θὰ σὲ στείλω εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Κοκοβιοῦ, ὅπου ἐκεῖ εἶναι φύλακας ὁ Διαμαντὴς ὁ ἐπωνομαζόμενος ψεύτης.
Παιδὶ τῆς Μακεδονίας

1387. (67—43) Πρωτομπαίνοντας στὴν Πεννομαχικὴ κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ὑπόσχομαι δράση.
Φρουρὸς τῶν Πεννομάχων

1388. (64—44) Ἕνα γλυκοθερμοεγκάρδιο ξενητεμένο Θεσσαλιώτικο γειά, στοὺς Ι. Θεσσαλόν, Γ. Παγασητικοῦ καὶ σ' ὅλους - ες τοὺς πατριῶτες - σες.
Τὰ δυὸ ἀδελφάκια

1389. Ρὶν-τὶν-τὶν σὲ χαιρόμαστε, ἂν εἶσαι ὅμως μὲ τὸ μέρος τοῦ Σαλονικιοῦ σὲ λυπόμαστε.
Τ' ἀδελφάκια

1390. Π. Τεμπέλη εἶσαι σπουδαῖος — Κουκουναροθρεμμένε εἶσαι χαμένος! — Οὐρανοκατέβατος καὶ Φαντομᾶς — Σαββατοκύριακος πατσᾶς!
Τ' ἀδελφάκια

1391. Δεσποινὶς μαντὰμ Εὐζωνοπούλα, τί γίνεσθε;
Τ' ἀδελφάκια

1392. Τὸ μάθατε; Τρελλάθηκε, λέει, ὁ Σαλονικιὸς καὶ βρίσκεται στὸ Λεμπὲτ προοριζόμενος γιὰ τὸ Δαφνὶ γιατὶ ἡ παλιοσκουριασμένη κιθάρα του ἔχασε τὴν βραχνὴ φωνή της! Πώ, πώ...
Τ' ἀδελφάκια

1393. Λ. Ντὰ Βίντσι, πολὺ σ' ἀγαποῦμε καὶ σὲ θαυμάζουμε.
Τ' ἀδελφάκια

1394. Τελειώνοντας, ὅλους - ες χαιρετοῦμε.
Τ' ἀδελφάκια

1395. (67—45) Ὤ! μὰ εἶναι ποὺ νὰ μὴ συγκινηθῆ κανείς! Μυριοστομόκραχτα ἀνταποδίδω, καλή μου Τρελλὴ Μπαλλαρίνα! Ξέρεις, θὰ ἐπιθυμοῦσα μιὰ καλύτερη γνωριμία! ἔ; — Τὸ ἐπιθυμῶ, Μ. Ἄγνωστη (1053), ἀλλὰ καὶ δὲν στὸ ὑπόσχομαι ὅτι θὰ γράψω. Πάντως σ' εὐχαριστῶ κι' ἄμποτε...
Θᾶνος Ἀθάνατος

1396. (67—46) Γλάρε τοῦ Παγασητικοῦ: Βρὲ τρίχα, βρὲ ρεντίκολο — ποὺ σάχλες μᾶς παρλάρεις — κλητήρας κι' ἂν κατήντησα — ἐσύ 'σαι σκουπιδιάρης. — Ἡ δὲ σανίδα Ποντικὲ — ποὺ χώνεις τὴν οὐρίτσα σου — εἶναι ὀρνίθι μ' ἔξυπνο! — μᾶλλον γιὰ τὴν πλατίτσα σου.
Λ. Ντὰ Βίντσι

1397. Αἰγαιώτη: Πρόσεχε, κουτεντέ, καλὰ — τῆς πέννας σου τὴν ὕλη — νὰ μὴ σὲ κλαῖνε γοερὰ — οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι.
Λ. Ντὰ Βίντσι

1398. Σπαγγοραμμένε: Μήπως καὶ σὺ ἀνόητε — δὲν εἶσαι... πίφ... χαλβᾶς — δὲν σ' ἔπιασα βρὲ ὄρνιο — τὸ ὕδωρ νὰ τρυπᾶς; — τοὺς ἄλλους δηλαδὴ — γιατί κατηγορᾶς;
Λ. Ντὰ Βίντσι

1399. Γ. Τέλλο: Σταθμὸ θὲ νὰ τὸν κάνουμε —

καὶ ὅ,τι θὲς ἀκόμα — γιὰ νά ῾ρθης σὺ νὰ τραγουδᾶς — «σβύστε με μὲ τὴν γόμα».

Λ. Ντὰ Βίντσι

1400. Καμπαλλέρο: Ἂν λείπη τὸ γραμμόφωνο — τώρα ἀπὸ τὴν «Πλάκα» — θα πάρουμε ραδιόφωνο — καὶ θε νὰ σκάσης... βλάκα.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1401. Ντολορές: Λαγὸς τὴν φτέρη ἔτριβε...— λέει ἡ παροιμια — φ.ρι-φιρὶ κοπελλα μου — μὴν πᾶς γιὰ τὴν ζημία (σου). Λ. Ντὰ Βίντσι

1402. Ν. Αὐγινέ, Ψὺν τῆς Δρυός: Ὦ τῆς ποιήσεως ἐσεῖς — ὕψιστες κορυφες — αἱ κεφαλαί σας φαίνεται — εἶναι γεματ' ὀπές. — Γι' αὐτὸ οἱ στίχοι σας, ζαβοί — εἶν' ἀερολογίες — μὰ καὶ τριχολογίες! — Μὰ κι' ὁ καθεις σας, φυσικά, — πλήρης προτερημάτων — γι' αὐτὸ σας ψάλλω... χωριστὰ — δημιοι... ποιημάτων.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1403. Ν. Αὐγινέ: Μεγάλο ψώνιο σ' ἔπιασε — καϋμένε μου κι' ἐσένα — γι' αὐτὸ ὅ,τι γραφεις δι' ἐμὲ — ξέρεις πούναι γραμμένα. — Ἐσε.ανε νὰ φοβηθῶ — χα! χά! απὸ το νοῦ σου βγαλ' το — τὸ μονο πουχω νὰ σοῦ πῶ — εἶναι τὰ παρακάτω: — Μην ρίχνης στὰ... στιχάκια σου — τόσο πολὺ ἀλατι — γιατὶ θὰ μείνη ἡ Ἑλλὰς — Νῖκο μου... ἀμανάτι. Λ. Ντὰ Βίντσι

1404. Ψὺν τῆς Δρυός: Ὦ τῆς βλακείας ἀρχηγε, — πελάτη τῆς τρελλάρας — τὰ ματια σου εἰ.αι ποντικοῦ — μὰ... εισαι καὶ μυταρας — Τ' αὐτάκια σου, ἀγορι μου — μοιάζουν μὲ γαϊδουρίσια — καὶ εἶναι τὰ μαλλάκια σου — ὡσὰν τὰ πράσσα... ἴσια. Λ. Ντὰ Βίντσι

1405. Μπαίνετε στὰς τάξεις τοῦ Ἑλικῶνος; Κάνετε ἕνα βῆμα πρὸς τὴν ἐπιτυχία. Βγαίνετε στοὺς δρομους γιὰ να διαλαλήσετε οτι εἶστε στὴν «Παρεα της Πλακας»; Κλεινετε συμβόλαιο μὲ τὸ χιουμορ. Δὲν μπήκατε οὔτε βγήκατε πουθενά; Μοῦ δίνετε τὸ δικαιωμα νὰ σᾶς πω: —Βλακες, θέλετε μερικὲς στράκες. Λ. Ντὰ Βίντσι

1406. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ, ἔλαβα τὴν ἐπιστολή σου. Ἱππ. Θεσσαλε, περιμένω ἀποτελέσματα καλλιτεχνικοῦ διαγωνισμοῦ σου.

Λ. Ντὰ Βίντσι

1407. Ἡ μεγαλύτερη ἔκπληξη τῆς στήλης σᾶς περιμένει τὸ ἑπόμενο φύλλο... Κάτι τὸ καθαρῶς πρωτότυπο... Κατι ποὺ συμβαίνει γιὰ πρώτη φορὰ στὴ στήλη... Κάτι ξεχωριστό... Κάτι ποὺ θὰ εἶναι ἡ πρώτη ἔκπληξη τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς... μὴν ξεχνᾶτε... Πλακας. Λ. Ντὰ Βίντσι

1408. (Χ.Χ.) Καὶ βέβαια προβιβάστηκα, Οὐρανοκατέβατε, καὶ μάλιστα μὲ τὸ 197)8. Ἀπὸ ποῦ εἶσαι; Βάγγε Φυλακτὲ βάλε πιπέρι στὸ γιαλαμᾶ σου ποὺ μοιάζει μὲ βακαλάο. Δασκαλος μωρὲ μὲ γιαλαμᾶ παει; Σιμούν, φέτος στὸ ἴδιο θρανίο; Ὡραια. Γλ. Σπανιόλα, μᾶς ἄφησες φέτος; Τί γινεται ὁ Τροβαδοῦρος; Χαιρετισμούς. Λ. Ντὰ Βίντσι, βάλε γιαμᾶ στὰ τσαρούχια σου. Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, μήπως εἶσαι ἀπ' τὸ Σουφλί; Ντολορές, πῶς πάει τὸ καλοκαίρι; Γειά σου. Βρὲ Τεμπέλη τί κάνεις; Ρὶν-τὶν-τὶν

1409. (67—49) Στὸν Φαντομᾶ: Ἄντε ρίξε τὸν ὀβολό σου — γιὰ νὰ φύγω, γιὰ καλό σου — μὴ μὲ κάνεις καὶ θυμώσω — ἄχ, εἶναι κρῖμα νὰ σὲ σκοτώσω. Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1410. Κοιτάξτε κάποιος ἔρχεται — δὲν μοιάζει μὲ Μογγόλος; — Ἀλλὰ γνωστός μας φαίνεται — εἶναι ὁ Βουλγαροκτόνος.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1411. Ἔ σταμάτα, Ντολορὲς — πᾶψε σάχλες νὰ λὲς — καὶ κοιτάξου στὰ καλὰ — μὴν σοῦ λείπουν τὰ μυαλά; Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1412. Στὸν Ν. Αὐγινόν: Βρέ, τῆς στήλης μας ἀγκάθι — ἄντε στρίφτο στὸ λεπτὸ — μὴν τὸ μάθη ὁ Τεμπέλης — καὶ κάνει νέο σεισμό.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1413. Στὸν Ν. Σαλονικιό: Ὦ, τί μεγάλο πρόσωπο — δὲν μοιάζει σᾶν πεπόνι; — Κοιτάξτε μύτη σᾶν γραμμὴ — δὲν μοιάζει μὲ μακαρόνι;

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1414. Στέλνω ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν στοὺς φίλους μου: Ν. Ντὰ Βίντσι, Τροβαδοῦρο, Βαρῶνο Χ, Ἄτυχη Χαβανέζα καὶ Μυστ. Ἄγνωστη. Χαιρετῶ φιλικώτατα: Δάφνη τοῦ Εὐρώτα (ἀλληλογραφεῖς;) Τρελλὴ Μπαλλαρίνα, πολὺ θὰ ἤθελα νὰ γνωριστοῦμε. Σᾶς χαιρετῶ ἐγκάρδια καὶ περιμένω.

Παιδὶ τοῦ Ἀμβρακικοῦ

1415 (67—50) Ξαναμπαίνοντας στὴν κίνηση, χαιρετῶ ὅλους-ες. Ρουμελιώτικο ἀηδόνι

1416. Πεννομάχοι! Ἑτοιμαστῆτε! Σὲ λίγο προκηρύσσω πρωτότυπον διαγωνισμὸν μὲ θέμα μουσικὸ κομμάτι, τραγούδι ἢ προσευχή.

Ρουμελιώτικο ἀηδόνι

1417. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅσους γνωρίζουν Εὐρωπαϊκὴν ἢ Βυζαντινὴν Μουσικὴν καθὼς καὶ οἱονδήποτε φιλόμουσον. Ρουμελιώτικο ἀηδόνι

1418. (Ο.Π.) Κόκκινο Τριαντάφυλλο, Μέγα Ναπολέων, Ἑλληνικὴ Ἐλπίδα, γειὰ-χαρά.

Θετ. Θεσσαλὸς
(ὁ ἐξυπνοεξυπνάκιας)

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

18ον

Σήμερα θὰ δοῦμε μερικὲς ἀκόμη σύντομες διδακτικὲς παρτίδες.

9) Μιὰ καταστροφή.

Λευκὰ (Schroeder) — Μαῦρα (Blacke)

1 Ιη1—ζ3 — δ7—δ5

2 ε2—ε4. Ἡ θυσία αὐτὴ ἑνὸς Σ στὸ ἀρχικὸ στάδιο τῆς παρτίδας λέγεται «γκαμπὶ» κι' ἔχει σκοπὸ τὴν ταχύτερη ἀνάπτυξη τῶν δυνάμεων.

2 .... — δ5Χε4
3 Ιζ3—η5 — Ιη8—ζ6
4 Ιβ1—γ3 — Αγ8—ζ5
5 Βδ1—ε2 — γ7—γ6
6 Ιη5Χε4 — Ιβ8—δ7??

7 Ιε4—δ6 μάτ. Ἕνα ἀκόμη «πνιγμένο» μάτ. Τὸ πιόνι ε7 δὲν μπορεῖ νὰ πάρη τὸν Ι γιατὶ εἶναι καρφωμένο ἀπὸ τὴν Βε2.

10) Ἀκόμη ἕνα πνιγμένο μάτ.

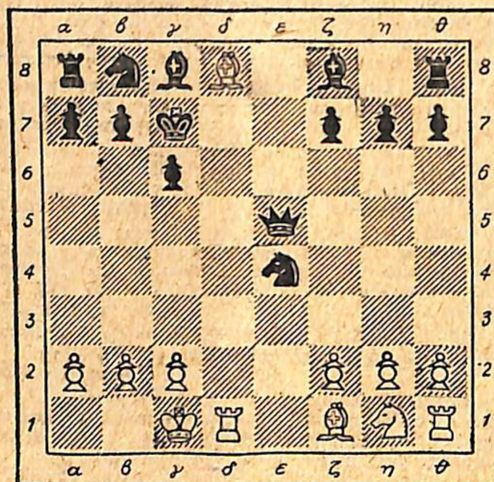
Λευκὰ (Muelock) — Μαῦρα (Kostitch)

1 ε2—ε4 — ε7—ε5
2 Ιη1—ζ3 — Ιβ8—γ6
3 Αζ1—γ4 — Ιγ6—δ4

Τὰ μαῦρα ἐδῶ κανονικὰ ἔπρεπε ν' ἀναπτύξουν μιὰ νέα φιγούρα ἀντὶ νὰ κάμουν τὴν ἀστήρικτη αὐτὴ θυσία, ἀλλὰ τὸ κακὸ παίξιμο τῶν λευκῶν καθὼς θὰ δοῦμε τὰ δικαιώνει.

4 Ιζ3Χε5? — Βδ8—η5!

Μὲ τὴν ἔξοδο αὐτὴ τῆς Β τὰ λευκὰ ἀπειλοῦν συγχρόνως τὸν Ιε5 καὶ τὸ πιόνι η2.

Εἰκ. 29

5 Ιε5Χζ7. Τὰ λευκὰ χωρὶς νὰ προσέχουν τὴν καταστρεπτικὴ γι' αὐτὰ συνέχεια κάνουν ἀλόγιστες ἐπιχειρήσεις ἀπειλῶντας τὴν Β καὶ τὸν Π.

5 .... — Βη5Χη2

Ἡ ἀπειλὴ εἶναι γιὰ ἄμεσο μὰτ μὲ ΒΧΠθ1.

6 Πθ1—ζ1 — Βε2Χε4+
7 Αγ4—ε2 — Ιδ4—ζ3 μάτ.

11) Μιὰ θυσία τῆς Βασίλισσας.

Λευκὰ (A. Chéron) — Μαῦρα (Jeanloz)

1 ε2—ε4 — ε7—ε5
2 Ιη1—ζ3 — Ιβ8—γ6
3 Αζ1—γ4 — δ7—δ6
4 Ιβ1—γ3 — Αγ8—η4
5 θ2—θ3 — Αη4—θ5
6 Ιζ3Χε5!! — Αθ5ΧΒδ1

Τὰ μαῦρα πῆραν τὸ δόλωμα χωρὶς νὰ σκεφθοῦν τὴ συνέχεια.

7 Αγ4Χζ7+ — Ρε8—ε7

8 Ιγ3—δ5 μάτ. Τὸ γνωστό μας ἀπὸ τὴν 7η παρτίδα «μὰτ τοῦ Λεγκάλ».

12) Ἕνα ὡραῖο μάτ.

Λευκὰ (Reti) — Μαῦρα (Tartakower)

1 ε2—ε4 — γ7—γ6
2 δ2—δ4 — δ7—δ5
3 Ιβ1—γ3 — δ5Χε4
4 Ιγ3Χε4 — Ιη8—ζ6
5 Βδ1—δ3 — ε7—ε5
6 δ4Χε5 — Βδ8—α5+
7 Αγ1—δ2 — Βα5Χε5

8 0—0—0! Τὰ λευκὰ ἀντὶ νὰ ὑποστηρίξουν τὸν Ιε4 ποὺ ἀπειλεῖται ἀπὸ δυὸ ἐχθρικὲς φιγοῦρες καταστρώνουν ἕνα εὐφυέστατο σχέδιο ἀναπτύσσοντας τὶς φιγοῦρες τους μὲ τὸ μεγάλο ρὸκ ποὺ ἔκαμαν. Προσφέρουν ἔτσι τὸν Ιε5, ἀλλὰ ἡ θυσία αὐτὴ ὅπως θὰ δοῦμε εἶναι μιὰ παγίδα φοβερή.

8 .... — Ιζ6Χε4?

Τὰ μαῦρα πέφτουν στὴν παγίδα γιατὶ νομίζουν ὅτι τὰ λευκὰ θὰ παίξουν 9 Πδ1—ε1 ποὺ παίρνει πίσω τὸν χαμένο Ι, ἀλλὰ τὰ λευκὰ ἔχουν στὸ νοῦ τους ἕνα πολὺ διαβολικὸ συνδυασμό:

9 Βδ3—δ8+!! ἀκόμη μιὰ μελετημένη θυσία!

9 .... — Ρε8ΧΒδ8

10 Αδ8—η5++. Ἕνα τρομερὸ «διπλὸ σὰχ» ποὺ καθὼς ξέρουμε μόνο μὲ μετακίνηση τοῦ Ρ ἀντιμετωπίζεται.

10 .... — Ρδ8—γ7
11 Αη5—δ8 μάτ.

Κοιτάξτε στὴν εἰκόνα ἀρ. 29 τὴ μορφὴ τῆς σκακιέρας τὴ στιγμὴ τοῦ μάτ. Ἂν τὰ μαῦρα ἔπαιζαν 10 .... Ρδ8—ε8 τὸ μὰτ πάλι γίνεται μὲ 11 Πδ1—δ8. Ὅλα αὐτὰ καθὼς βλέπετε τὰ εἶχε προβλέψει ὁ μεγάλος παίκτης ποὺ ὁδηγοῦσε τὰ λευκὰ ὅταν ἔκαμνε τὶς θυσίες ποὺ εἴδαμε.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

◆◆

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ἱδρύθηκε στὴ Μεσσήνη σύλλογος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΟΙ ΔΑΔΕΣ». Σκοπός του εἶναι ἡ πνευματικὴ ἐπικοινωνία τῶν μελῶν του μὲ τοὺς ἄλλους συλλόγους. Πηδάλι μας ὁ Χριστός. Ὑποσχόμεθα δρᾶσιν δημιουργικήν. Δεχόμεθα μέλη ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἰδιαίτερα Πελοποννησίους. Ἡ διεύθυνσίς μας εἶναι: Γεωργιόπουλον Παν. Ἰωάννην, Μεσσήνην. Ἡ προσωρινὴ ἐπιτροπή: Γεωργιόπουλος Παν. Ἰωάννης, Νικόλαος Σωτ. Πουρναρᾶς, Γεώργ. Πέτρ. Κοντόπουλος, Μᾶρκος Θεοδ. Κρεμμυδᾶς.

Ὁ νεοϊδρυθεὶς σύλλογος προκηρύσσει διαγωνισμὸν (πεζοῦ ἢ σκίτσου ἢ ποιήματος) μὲ θέμα: «ΑΠΟ ΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΣΤΟ ΦΩΣ». Βραβεῖα ἐκλεκτά. Προθεσμία 50 ἡμέρες. Οἱ συμμετοχὲς νὰ συνοδεύωνται μὲ 1.500 δρχ. Γράψατε: Γεωργιόπουλον Παν. Ἰωάννην, Μεσσήνην.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΦΥΣΙΚΟΣ ΜΙΑ ΦΟΡΑ

Δάσκαλος: Γνωρίζετε τὰ ἀποτελέσματα τοῦ κρύου καὶ τῆς ζέστης;

Μαθητής: Μάλιστα, κύριε. Τὸ κρύο συστέλλει τὰ σώματα ἐνῶ ἡ ζέστη τὰ διαστέλλει.

Δάσκαλος: Πολὺ ὡραῖα. Γιὰ πέστε μου ἕνα παράδειγμα.

Μαθητής: Τὸ καλοκαίρι οἱ ἡμέρες εἶναι μεγάλες, διότι κάνει ζέστη, ἐνῶ τὸ χειμῶνα εἶναι μικρὲς διότι κάνει κρύο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΟΥΤΑΦΙΔΗΣ
Κεφαλόβρυσον Ἐλασσῶνος

ΠΡΟΝΟΗΤΙΚΟΣ

Γιάννης (στὸν Τάκη ποὺ διαβάζει): Γιατὶ Τάκη βάζεις μπαμπάκι στὸ αὐτί σου;

Τάκης: Γιὰ νὰ μὴ μπαίνουν τὰ γράμματα ἀπὸ τὸ ἕνα αὐτὶ καὶ φεύγουν ἀπὸ τὸ ἄλλο.

ΓΙΟΛΑ ΜΠΟΥΖΙΟΥ
Γρεβενὰ

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ

							50
						50	
					50		
				50			
			50				
		50					
	50						
50							

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 10, 11, 20, 21, 30, 31, 40, ὥστε ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ δίνουν ἄθροισμα 213.

Δ. Χαματζῆς

2) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Π				
	Π			
		Π		
	Π			
Π				

1) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας. 2) Δὲν συγκινεῖται (θηλ.). 3) Ἐπίρρημα. 4) Ἐκεῖ μένουμε. 5) Δὲν λείπει.

Π. Καψάλης,
Καρδίτσα

3) ΡΟΜΒΟΣ

```
            *
        *   *   *
    *   *   *   *   *
*   *   *   *   *   *   *
    *   *   *   *   *
        *   *   *
            *
```

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Σ' αὐτὴν βασίζονται οἱ κομμουνισταί. 2) Ἡ σφαῖρα τοῦ πυροβόλου ὅπλου. 3) Μεγάλη πόλις τῆς Ἰταλίας. 4) Ὕμνος. 5) Κτητικὴ ἀντωνυμία.

Κ. Χρυσικόπουλος,
Λευκίμμη Κερκύρας

4) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 5, 11, 12, 7, 13.
2) 6, 5, 12, 13, 5, 2, 7, 13.
3) 4, 5, 2, 7, 11, 7, 13.
4) 12, 7, 13, 12, 7, 13.
5) 10, 5, 8, 9, 2, 5.
6) 4, 5, 2, 12, 5.

1) Σ' αὐτὸ βάζουν χρήματα.
2) Ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου.
3) Χώρα τῆς Ἀφρικῆς.
4) Ἑλληνικὸ πέλαγος.
5) Τὰ φέρνει ἡ νίκη.
6) Γυναικεῖον ὄνομα.

Νῖκος - Γιαννούλης

5) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα καὶ οἱ τελεῖες μὲ φωνήεντα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε σχηματίζουν ξένο ποδοσφαιρικὸ Σωματεῖο.

1) — . . — . —
2) . — — — . —
3) — . — . —
4) — . — . —
5) . — . — . —
6) — . . —
7) . . — . . . —
8) — . —

1) Ἕνας ἀπ' τοὺς Ἀποστόλους.
2) Εἶναι ὁ κλέπτης.
3) Δὲν λείπει ἀπ' τὴν τράπουλα.
4) Προϊὸν τοῦ γάλακτος.
5) Ὁ γυιὸς τοῦ Δαιδάλου.
6) Ὁ πρῶτος στὸν Ὄλυμπο.
7) Ἑλληνικὸ πέλαγος.
8) Χρονικὸ ἐπίρρημα.

Στ. Ἀσλανίδης

6) ΤΡΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ τῶν ζητουμένων λέξεων σχηματίζεται ποταμὸς τῆς Ἰταλίας, μὲ τὰ δεύτερα νησὶ τῶν Κυκλάδων καὶ μὲ τὰ τρίτα τὸ ὄνομα ἐκείνου ποὺ προεκάλεσε κατὰ τὰ πολὺ παλῃὰ χρόνια ἕναν μεγάλον πόλεμο.

1) Πτηνὸν ὑδροχαρὲς (δημ.).
2) Ὅταν σβύση αὐτή, σβύνει καὶ ἡ ζωή.
3) Βασιληᾶς τῶν Περσῶν.
4) Ἕρπει.
5) Ὁ σκόρος στὴν καθαρεύουσα.

«Ἀρκάδι», Χαλκὶς

7) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Οὐ — ἐὰ — Ε — α — εύ —
ει — — ό — οῦ — ι — —
ιά — ου — — ο — αιο —.

Τὸ εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς.

Ν. Γ. Παπανικολάου,
Τσιπιπιανὰ Ἠλείας

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 90

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		◥								◤	
3			◥			■			◤		
4				◥				◤			
5					◥		◤				
6	■		■						■		■
7					◢		◣				
8				◢				◣			
9			◢			■			◣		
10		◢								◣	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Παίζεται στὸ θέατρο.— Εἶναι οἱ ἄνθρωποι θεωρούμενοι ὡς μονάδες. 2) Ρήτωρ τῆς ἀρχαίας Ρώμης. 3) Νότα.— Δυὸ ὅμοια σύμφωνα.— Νεοελληνική... προσφώνηση.— Δυὸ ὅμοια φωνήεντα. 4) Παραπέμπει.— Συμπερασματικόν.—Ἐπιτάσσει στάσιν. 5) Ἀσιατικὸν Κράτος.— Εὐρωστία, δύναμις. 6) Θεὸς τῶν ἀρχαίων Λατίνων. 7) Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄτομα.— Τὰ ἄκρα σημεῖα. 8) Νότα.— Προσωπικὴ ἀντωνυμία.— Περιέχει θρεπτικὰ συστατικὰ ἐφ' ὅσον εἶναι φρέσκο. 9) Νημάτιον.—Ἕνα πολύτιμον μέταλλον (ξενικά).— Πρόθεση πρὸ φωνήεντος.— Νότα. 10) Μεγάλος ποταμὸς τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος. 11) Γυναικεῖο ὄνομα, μᾶλλον ρωσσικό.—Ἀκαθαρσία.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τέχνασμα γιὰ ξεγέλασμα.—Ἱερός. 2) Νούμερο. 3) Τὸ μόριον τῶν συγκαταβατικῶν.—Ἐκλεκτῆς ποιότητος.—Ἀνάποδη νότα.—Ὑποθέτει. 4) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος.—Ἐκλέγεται στὰ Καλλιστεῖα.— Τὸ εἴπαμε στοὺς εἰσβολεῖς 5) Γυναικεῖο ὄνομα.—Ἀπ' αὐτὸ τὸ ὕφασμα γίνονται οἱ στολὲς τῶν στρατιωτῶν. 6) Ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Γερμανίας. 7) Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ φθάνουμε σ' αὐτά.— Δίχως αὐτὸ δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε. 8) Ἐκτελεῖ ἀεροπορικὲς συγκοινωνίες.—Ἀρχικὰ γνωστοτάτου ὀργανισμοῦ.— Νησὶ τῶν Κυκλάδων στὴ γενική. 9) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.— Τὸ ἴδιο μὲ τὸ γ' τοῦ 3 ὁριζοντίως.— Γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου.— Τὰ σύμφωνα τῆς σουπιᾶς. 10) Ποιητὴς τῆς ἀρχαιότητος. 11) Ψέμμα, γέλασμα.— Προκαλεῖται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἀσχολίας (γεν.).

◆

ΛΥΣΕΙΣ 89ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΤΡΙΑΙΝΑ

```
Χ       Α       Ι
Ω       Κ       Ρ
Μ       Α       Α
Α   Α   Ρ   Ω   Ν
        Π
        Ο
        Σ
```

2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) Σταυρόλεξο, 2) Ἑλλάς, 3) Σταυρός, 4) Τόξο, 5) Ταῦρος, 6) Ἄστυ, 7) Ἄρτος, 8) Ἄρτα.

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

```
        Σ
       Ν Α
      Ι Ν Α
     Ι Ρ Α Κ
    Η Λ Ι Ο Σ
   Α Γ Γ Λ Ι Α
  Α Π Ο Λ Λ Ω Ν
 Τ Α Υ Γ Ε Τ Ο Σ
Α Ν Τ Ι Ο Χ Ε Ι Α
```

4) ΓΡΙΦΟΣ

Ἑπτάνησος.

5) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Τὸ ΤΡΑΜ (Δήμη ΤΡΑ Μὴν ἀργήσεις κλπ.).

6) ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΕΙΠΟ

ΧΡΟΝΟΥ ΦΕΙΔΟΥ.

7) ΣΤΑΥΡΟΣ

```
        2
        3
7   5   1   4   6 = 23
        9
        8
       ——
       23
```

8) ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

ΜΑΓΧΗ — ΜΑΧΗ.

9) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

```
 1    9    3    2 = 15
 8    2    4    1 = 15
 2    3    5    5 = 15
 4    1    3    7 = 15
——   ——   ——   ——
15   15   15   15
```

10) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΕΥ — ΡΩ — ΠΙ = ΕΥΡΩΠΗ.

11) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

```
Σ  ο  φ  ί  Α
Ἑ  λ  λ  Α  ς
ἀ  γ  Α  π  η
σ  Α  μ  ο  ς
Α  γ  ρ  α  ς
```

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 89

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΓΑΛΑ, 2) ΝΙΚΗΤΑΡΑΣ, 3) ΜΑΡΑ, 4) ΝΕΑΝΙΑΙ, 5) ΝΑΝΤΗ, 6) ΣΤΕΜΜΑ, 7) ΚΑΝΣΑΣ, 8) ΣΑΥΡΑ, 9) ΜΑΝΑΒΗΝ, 10) ΗΣΑΥ, 11) ΛΑΜΑΡΙΝΑΣ, 12) ΑΙ — ΝΑΙ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΚΑΜΗΛΑ, 2) ΑΛΑΜΑΝΑ, 3) ΝΑΜΑ, 4) ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, 5) ΒΕΡΑ, 6) ΕΚΩΝ — ΣΥΗ. 7) ΕΙΣ — ΝΑΝΑ, 8) ΗΤΤΑ — ΑΙ. 9) ΝΤΕΛΑΛΗΣ, 10) ΑΡΤΙ, 11) ΜΑΡΜΑΡΑ, 12) ΑΣΠΙΔΑ.

Ὁ Γιαννάκης κολυμπάει και καβούρι τὸν τραβάει

